

A Biblia – Isten kinyilatkoztatott Igéje

1. lecke

Olvasmány: 2 Péter 1:19–21

Még mielőtt elkezdenénk tanulmányozni a Bibliát és annak üzenetét, válaszoljunk néhány gyakran elhangzó kérdésre.

Mit jelent a „Szent Biblia” kifejezés?

A *Biblia* kifejezés a görög *biblos* szóból származik, melynek jelentése: „könyv”. A *szent* szó azt jelenti: „elkülönített” vagy „különválasztott”, abban az értelemben, hogy Isten által vagy Isten számára elkülönített, vagy általa megszentelt, ill. neki szentelt. Ilyenformán e könyv azért kapta a *Szent Biblia* nevet, mert azt Isten kinyilatkoztatott Igéjének tartották, megkülönböztetve azt ezáltal az összes valaha is írt más könyvtől.

Mikor keletkezett a Biblia?

A Biblia valójában olyan könyveknek vagy írásoknak a gyűjteménye, amelyeket egy kb. 1.600 évet felölelő időszakon át különböző szerzők vetettek papírra. A Biblia első néhány könyvének szerzője Kr.e. 1.500 körül Mózes volt, míg az utolsót János apostol írta a Kr. u. 1. évszázad vége felé.

Miért áll a Biblia két részből: az Ó- és az Újszövetségből?

Ha megnézzük a Biblia elején található tárgymutatót, láthatjuk, hogy az összesen 66 könyvet tartalmaz. Évekkel e könyvek keletkezése után a fordítók két részre bontották azokat: az Ó-, ill. az Újszövetségre. Az Ószövetség 39 könyvből áll, ezek Krisztus születése előtt, héber nyelven íródtak. Az Újszövetség 27 könyvből áll, melyeket Krisztus után, görög nyelven jegyezték fel.

Hol keletkezett a Biblia?

Isten hosszú időszakon át sokakat kiválasztott a Biblia megírására. Jóllehet legtöbbjük Izraelben írta a Bibliát, voltak néhányan – mint pl. Dániel vagy Ezékiel próféta –, akik Babilonban írtak, míg mások – pl. az apostolok – a Római Birodalom különböző provinciáiban jegyezték fel írásaikat. Ámulatba ejtő tény, hogy noha a Bibliát igen hosszú időszakon át különböző helyszíneken különböző írók vetették papírra, annak üzenete mégis egységes egészet képez. Ez már önmagában is annak jele, hogy a Bibliának Isten a Szerzője.

Hogyan íratta le Isten e kiválasztott emberekkel a Bibliát?

A Bibliában számos utalást találunk arra nézve, hogy Isten miként jegyeztette fel üzenetét a prófétákkal. Péter apostol erről így írt: „*Mindenekelőtt tudnotok kell,*

hogy az Írás egyetlen prófécijája sem fejthető meg önkényes magyarázattal, mert sohasem ember akaratából származott a prófécia, hanem a Szentlélektől indítatva szólaltak meg az Istentől küldött emberek.” (2 Péter 1:20–21).

Péter itt azt fejtegeti, hogy Isten szent vagy istenfélő embereket választott ki, akiknek kinyilvánította akaratát. Ezek az emberek pedig leírták az Istentől kapott üzenetet. Ezekből az egyesített írásokból állt össze azután az a könyv, amely Biblia néven ismeretes.

Miért íródott a Biblia?

Erre a kérdésre Pál apostol a következő választ adja: „A teljes Írás Istentől ihletett, és hasznos a tanításra, a feddésre, a megjobbításra, az igazságban való nevelésre; hogy az Isten embere teljes mértékben alkalmas és minden jó cselekedetre felkészített legyen.” (2 Timóteus 3:16–17).

A Biblia tehát azért keletkezett, hogy megismertesse az embereket Istennel és az Ő szándékával, és hogy útmutatásul szolgáljon egy Istennek tetsző életmódhoz, amelyet követve az engedelmesek elnyerik jutalmukat.

Hogyan bizonyítható Isten létezése és az, hogy a Biblia valóban Isten Igéjét tartalmazza?

A kérdés nagyon is indokolt, ugyanakkor az arra adandó válasz sem nem bonyolult, sem nem nehezen érthető, minthogy maga Isten megelőlegezte, és a Biblia számos helyén meg is válaszolta azt. Az egyik ilyen hely Ézsaiás prófécijájában található: „... mert én vagyok az Isten, nincs más, Isten vagyok, nincs hozzám hasonló! Előre megmondtam a jövőndőt, és régen a még meg nem történtekeket. Ezt mondom: Megvalósul tervem, mindent megteszek, ami nekem tetszik.” (Ézsaiás 46:9–10).

Vizsgáljuk meg Istennek fent említett kijelentéseit.

- **Egyedül Ő az Isten, és nincs más.** Ha ez igaz, akkor kizárólag a bibliai Isten a Világmindenség Istene és ennél fogva minden más vallás, amely valamely más isten imádását írja elő, hamis.
- **Képes előre megmondani a jövőndőt.** Tapasztalatból tudjuk, hogy nincs olyan ember, aki megbízhatóan a jövőbe látna. A Bibliában Isten olyan eseményeket jövendöl meg, amelyeket emberi számítás szerint lehetetlenség volna előre megjósolni, azok mégis tökéletes pontossággal bekövetkeztek.
- **Istennek megvan a hatalma ahhoz, hogy jóslatait beteljesítse.** Isten azt állítja, hogy nem csupán arra képes, hogy előre megmondja a jövőndőt, hanem arra is, hogy azt valóra is váltsa.

Mindebből kitűnik, hogy Isten fölöttébb egyszerű módszert bocsátott rendelkezésünkre, melynek segítségével az igazságot őszintén keresők választ

kaphatnak arra a kérdésre, hogy: „Van-e Isten és a Biblia Isten Igéje-e?” A válasz megelégséhez nincs szükség különösebb intelligenciára vagy műveltségre. Csupán őszinteség és következetesség kérdése, hogy képesek vagyunk-e logikusan végiggondolni a Bibliában leírt tényeket. A bibliai próféciaik bizonyítékkul szolgálnak arra az állításra, hogy a Biblia Istentől ihletett írás. A következőkben röviden szemügyre vesszünk néhány egyszerűbb próféciát és próbára tesszük Istennek azt a kijelentését, mely szerint képes a jövőendő előrejelzésére.

Néhány figyelmet érdemlő tény

- A Biblia Ószövetség részének megírása minden bizonnyal már több, mint 200 évvel Jézus Krisztus születése előtt befejeződött. A Septuaginta (az Ószövetség görög nyelvű fordítása) a történelmi bizonyíték erre.
- A Holt-tengeri tekercsek úgyszintén alátámasztják az Ószövetség feltételezett keletkezési idejét.
- A tényt, hogy Jézus Krisztus valóban létezett, hirdette az evangéliumot, valamint hogy kereszthalált szenvedett, a bibliai feljegyzésektől függetlenül a kor történetírói is tanúsítják.

Fenti tényekre bármelyik megbízható közkönyvtárban találunk bizonyítékokat.

E történetileg bizonyítható tények alapján ellenőrizhetjük, hogy Isten valóban képes-e a jövőendő előrejelzésére, szem előtt tartva, hogy az Ószövetség jövőendőlései *legalább 250 évvel azelőtt keletkeztek, hogy az Újszövetségben beteljesültek volna.*

A Krisztus keresztre feszítésére vonatkozó prófécia

Figyeljük meg a szóbanforgó, a 22. zsoltárban található prófécia aprólékos részletességét Krisztus keresztre feszítését illetően, valamint azt a módot, ahogyan a jóslat minden egyes mozzanata beteljesült. E zsoltárt Dávid király *1000 évvel annak bekövetkezése előtt vetette papírra.*

22. zsoltár	Esemény	A beteljesülés helye
1. vers	A szavak, melyeket Krisztus a keresztfán mond	Máté 27:46
7., 8. vers	A zsidók tettei és szavai a keresztfán alatt	Máté 27:39–43
16. vers	A halál voltaképpeni módja – keresztfeszítés	Máté 27:35; János 19:23
18. vers	A mód, ahogyan ruháin megosztóznak	János 19:23–24 Máté 27:35

Egyetlen ember sem volna képes arra, hogy az eseményeket ilyen részletekbe menően megjövendölje. Az egyedül szóba jöhető másik magyarázat viszont elvárná tőlünk, hogy elhiggyük: maga Jézus, a zsidó előljárók – akik pedig tagadták állítását, miszerint ő a Messiás – és a pogány római katonák mind-mind összeesküdtek Jézus megfeszítésére, hogy ezáltal beteljesítsenek egy ótestamentumi próféciaát és így megtévesszék az embereket elhitetvén velük, hogy a Biblia Isten szava. Egy effajta magyarázat sem nem logikus, sem nem racionális.

A 22. zsoltár Krisztusnak nem csupán keresztfeszítését, de – a 22. versben – feltámadását is megjövendölte.

Néhány, a nemzetekre vonatkozó prófécia

Ézsaiás próféta Kr. e. 760–700 között élt Izraelben. Az ő korában a világ két nagyhatalma északon Asszíria, délen Egyiptom volt.

Ézsaiás könyvének 13. fejezetében Isten őáltala nyilatkoztatta ki Babilon felemelkedését, majd későbbi bukását. Fontos, hogy tudatában legyünk: a jóslat, mely szerint Babilonból nagyhatalom válik, **legalább 100 évvel** annak bekövetkezte előtti időből való. Ám Babilonnak nemcsak felemelkedését jövendölte meg, hanem annak megdöntését is a médek által. Ez utóbbi Kr.e. 536-ban következett be; ez a jóslat tehát **csaknem 200 évvel** előzte meg az esemény megtörténtét.

Ézsaiás nemcsak Babilon rombadöntéséről szólt, de azt is mondta, hogy a város lakatlan pusztaság marad. Ez figyelemreméltó jövendölés volt egy olyan városról, amely a maga korában az ókori világ egyik csodájának számított (Ézsaiás 13:17–22).

De ez még nem minden! Ézsaiás megnevezte azt a királyt is, aki elpusztítja majd Babilont – egy Círus nevű ember (Ézs. 45:1–2). Ráadásul Ézsaiás említést tett Círus rendeletéről is, melyben arra kényszeríti majd a birodalmában szétszórta élő zsidókat, hogy térjenek vissza Jeruzsálembe és építsék fel újra a babiloniak által lerombolt Templomot (Ézs. 44:27–28; Ezsdrás 1:1–4)

E próféciaák messze meghaladták az ember előrelátó képességét. **Csakis Isten képes megjósolni a jövőt.**

Vizsgáljuk meg, mit jelentene egy effajta prófécia a mai világban.

Elvárható volna, hogy:

- megjósolja, mely nemzet lesz az uralkodó világhatalom 100 év múlva
- majd azt is megmondja, mely nemzet fogja megdönteni ez előbbi világhatalmat 200 év elteltével
- megnevezze e másodikként említett nemzet uralkodóját
- megemlítsen egy, ez utóbbi uralkodó által annak hatalomra jutása után hozandó rendeletet

Nyilvánvaló, hogy ezeknek a dolgoknak a megjövedölése emberileg lehetetlen. Isten azonban – prófétája, Ézsaiás útján – pontosan ezt tette. Isten tehát a jövőt nemcsak megjósolni, de azt bámulatos pontossággal valóra váltani is képes.

Dániel különös próféciai

Dániel Kr.e. 600–534 között élt. Próféciájában az alábbi eseményeket jövendölte meg:

- a Babiloni Birodalom bukását (Dániel 5:25–31)
- a Méd-Perzsa Birodalom felemelkedését és bukását (Dániel 8:20)
- a Görög Birodalom felemelkedését és bukását (Dániel 8:21)
- Jeruzsálemnek a rómaiak általi rombadöntését Kr.u. 70-ben (Dániel 8:9–11)
- Jézus Krisztus keresztfeszítésének évét (Dániel 9:24–27)

Dániel próféciainak pontossága ámulatba ejti mindazokat, akik őszintén keresik az igazságot és nem kis fejtörést okoz a szkeptikusoknak és ateistáknak.

Mit tartogat Isten a jövőre nézve?

Bizalommal fordulhatunk a Biblia felé tudván, hogy amiként Isten a múltban valóra váltotta próféciait, éppoly bizonyossággal teljesíti be majd azt is, amit az elkövetkező időkre jövendölt.

Tekintsük át röviden a korunk számára előrejelzett eseményeket:

- A társadalmakban megrendül az erkölcs és a tisztesség (Lukács 17:26–30)
- A zsidók visszatérnek Izrael földjére, egyidejűleg Jeruzsálem a nemzetközi feszültség gócpontjává válik (Zakariás 12:2–3; Ezékiel 38: 8,12)
- Jézus Krisztus személyesen és szemmeláthatólag visszatér a földre (Ap. Csel. 1:9–11)
- Isten helyreállítja királyságát e földön, amely felváltja majd az emberek által történő kormányzást (Dániel 2:44)
- E királyság beteljesíti majd az Úr imádságát: *„Jöjjön el a te országod, legyen meg a te akaratod, mint a mennyben, úgy a földön is”* (Máté 6:9–10)
- E királyságnak a fővárosa Jeruzsálem lesz (Jeremiás 3:17)
- Jézus Krisztus lesz akkor majd a király (Jelenések 11:15, 18)
- A világ népei akkor boldogan megismerik majd Isten útját, és nem lesz többé háború (Ézs. 2:2–4)

Van-e a Bibliának személyes üzenete a mi számunkra?

Igen, van. Isten felajánlja a férfiaknak és asszonyoknak azt a reménységet, hogy – az Úr Jézus Krisztus visszatérésekor – osztozzunk vele ebben az új világrendben. Ezt a reménységről szóló üzenetet *evangéliumnak* nevezik, ami azt jelenti: *örömhír* az eljövendő királyságról, valamint a bűntől és a haláltól történő megváltás az Úr Jézus Krisztus által. Ez az az üzenet, amelyet Krisztus és tanítványai hirdettek (Márk 16:15–16).

Összefoglalás

- A Biblia: Isten szava, melyet Szent Lelkének ereje által nyilatkoztatott ki (**2 Péter 1:20–21**)
- A Biblia azért keletkezett, hogy az emberek megismerhessék Isten tervét és szándékát, és megértsék az Ő útjait (**2 Timóteus 3:16–17**)
- A bibliai próféciaák pontos beteljesülése megerősíti Isten létezését és azt, hogy a Biblia Isten Igéje (**Ézsaiás 46:9–10**)
- A még be nem teljesült próféciaák szerint Jézus Krisztus hamarosan visszatér erre a földre, hogy létrehozza Isten földi királyságát (**Dániel 2:44; Máté 6:9–10; Ap. Csel. 1:9–11**)

Kérdések az 1. leckéhez

1. Mit jelent a „Szent Biblia” kifejezés?
2. Hány könyvből áll a Biblia?
3. Mi módon tette lehetővé Isten a Biblia megírását?
4. Miért jött létre a Biblia?
5. Miért a próféciaák az egyik perdöntő bizonyítékai annak, hogy a Biblia Isten Igéje?
6. Soroljon fel néhányat az Isten által előre megjövendölt események közül! Melyek nem teljesültek még be ezek közül?

Kezdetben teremtette Isten ...

2. lecke

Olvasmány: Mózes 1. könyve, 1. fejezet

Isten kijelenti magát a Biblia útján

Mielőtt szemügyre vennénk a világ teremtésének Mózes 1. könyvében feljegyzésre került mozzanatait, először is számba vesszünk néhány olyan részletet, melyeket Isten önmagáról jegyzett fel a Bibliában, amely – mint tudjuk – Isten szava. Ahhoz, hogy megfelelőképpen fogjuk fel ezeket a részleteket, fontos megértenünk Isten hatalmát és célját a teremtéssel.

- Isten kijelenti, hogy „öröktől fogva mindörökké” létezik (Zsolt. 90:1–2; Ézsaiás 43:10)
- Isten a halhatatlan élet forrása (1 Timóteus 6:14–16; 1:17)
- Ő az egyetlen igaz Isten (Ézs. 45:5–7; 5 Móz. 6:4; Márk 12:29–32; Efezus 4:6; 1 Kor. 8:6)
- Isten a mennyben lakik (Zsolt. 123:1; Máté 6:9; Ézsaiás 66:1–2)
- Szent Lelkének ereje folytán Isten mindentudó. Semmi sem marad rejtve szeme előtt. (Zsolt. 139:1–12; Jeremiás 23:24)
- Az isteni teremtés Isten bölcsességéről tanúskodik (Zsolt. 104:24; Róm. 11:33–36)
- Az emberi test bonyolult felépítése Isten nagyszerű teremtő erejét bizonyítja (Péld. 20:12; Zsolt. 94:9 és 139:14)
- Isten lépes előre megjósolni a jövőndőt és valóra is váltani azt (Ézsaiás 46:9–10; 4 Móz. 23:19)
- A Biblia keletkezése Istentől ihletett (2 Péter 1:19–21; 2 Timóteus 3:15–17)
- Istenre egyaránt jellemző az igazságosság és a kegyelem. A hívőkkel szemben könyörületes, ámde haragszik az ellene lázadóókra. (2 Móz. 34:6–7; Róm. 11:22; Zsolt. 103)
- Isten világosan megmutatta irántunk való szeretetét azáltal, hogy elküldte hozzánk az Úr Jézus Krisztust. Az ő révén bűneink bocsánatot nyerhetnek és az örök élet reménységében élhetünk. (1 János 4:8–10; János 3:16)
- Isten választ vár a férfiaktól és asszonyoktól a Bibliában kinyilatkoztatottakra és elvárja, hogy higgyenek abban (Ap. Csel. 17:30–31; A zsidókhoz ... 11:6). Semmivel sem okozunk Istennek nagyobb örömet, és semmi sincs, ami nekünk magunknak inkább javunkra szolgálna, mint az, hogy törekedjünk Isten minél mélyebb megismerésére (János 17:3).

Isten kinyilatkoztatott célja a teremtéssel

Isten kijelentette, hogy midőn megkezdte a Mózes 1. könyvében kinyilatkoztatott teremtő munkáját, sajátos szándékkal tette azt. Erre a célra a Biblia számos helyén történik utalás.

E szándék összegzését találjuk az alábbi helyeken:

- Isten azt mondja, azért teremtette a földet, hogy az benépesüljön (Ézsaiás 45:11)
- Istennek az a szándéka, hogy a földet betöltse az Ő dicsősége (4 Móz. 14:21)
- Jézus Krisztus azt mondja, hogy a szelídek öröklék a földet (Máté 5:5; ld. Zsolt. 37:11).
- Minden teremtmény Isten akaratából jött létre (Jelenések 4:11)

Fenti megállapításokból világosan kitűnik, hogy Istennek határozott célja volt a teremtéssel; ti. hogy a földet emberekkel népesítse be, akik az Ő dicsőségét hirdetik.

Isten létezésének tagadása: ostobaság

Szomorú, de vannak, akik elutasítják, hogy szembenézzenek Isten létezésének tényével, vagy hogy elismerjék: Ő alkotta az eget és a földet valamint az azt benépesítő emberiséget.

Az embereknek erről a csoportjáról is szó van a Bibliában.

- „*Azt gondolja magában a bolond, hogy nincs Isten!*” (Zsolt. 14:1)
- Olvashatunk arról, hogy akik „*azt állították magukról, hogy bölcssek, azok bolonddá lettek*” azáltal, hogy tagadták Isten létezését, amiként az kinyilatkoztatást nyert az Ő Igéjében (Róm. 1:18–25)

Pál apostol beszélt Isten hatalmas teremtmő munkájának csodájáról a pogány görögöknek Athénban (Ap. Csel. 17:22–31). Érdemes elolvasni és fontolóra venni Pálnak e tárgyban kifejtett gondolatait.

Fontos megértenünk, hogy nincs olyan *tudományos tény*, amely felhozható volna az evolúció tanának bizonyítására. Ennek hiányában az csupán egy *elmélet* marad arról, hogy hogyan keletkezhetett az élet a földön. Mint ilyen, valójában nem különbözik a pogány görögök által alkotott elméletektől, melyek szerint Zeusz, Atlasz vagy más mitológiai istenek keze nyomán jött létre a föld és az azt benépesítő élőlények.

Isten teremtmő munkájának kezdete (1. Mózes 1:1–2)

A továbbiakban megvizsgáljuk a Mózes 1. könyvének 1. fejezetében leírtakat, figyelemmel néhány fontos tényre, amelyek Istennek itt feljegyzett teremtmő munkájával kapcsolatosak.

1. vers

„*Kezdetben*” Hogy mikor volt ez a kezdet, arról nem esik szó. Ez a Mózes 1. könyvében feljegyzett sajátos teremtmő munkát megelőző valamely időszak volt.

Amiről említést tesz a Biblia, az az a tény, hogy Isten a nevezett időpont előtt is létezett (Zsolt 90:1–2).

2. vers

„A föld még kietlen és pusztá volt” – ez azt sugallja, hogy bolygónk, a föld már valamivel korábban létrejött, ám valamilyen kifürkészhetetlen okból immár „kietlen és pusztá” lett.

Nincs értelme azon spekulálnunk, hogy ez hogyan vagy miért történt, mivel ennek konkrét okára nézve nem találunk kinyilatkoztatást a Bibliában. A magyarul „kietlennek” fordított héber kifejezés *tohu*, ami azt jelenti: „kopár, pusztá” (5 Móz. 32–10), vagy „kietlenség” (Jób 26:7). A „pusztá” héberül *bohu* és azt jelenti: „üresség, pusztaság”. Mindkét kifejezés együtt fordul elő Ézsaiásnál (34:11) és Jeremiásnál (4:23).

„a mélység fölött sötétség volt” A világosság nem hatolt el a föld felszínéig. A „mélység” héber megfelelője „végtelen mélységre” vagy „hömpölygő víztömegre” utal. Ugyanez a szó megtalálható a 33. zsoltár 7. versében és Mózes 1. könyve 7. fejezetének 11. versében is.

„Isten lelke” A Lélek Isten ereje, melynek segítségével véghezviszi hatalmas tetteit és elvégzi a teremtés munkáját (Zsolt. 104:30; Jób 26:13; 33:4; Zsolt. 139:7–12).

A teremtés hat napja (1. Mózes 1:3–31)

Hat napig tartott, amíg Isten véghezvitte sajátos aktusok sorozatából álló munkáját, a teremtést. Minden egyes tevékenységet a következő szavak vezették be: *„Akkor ezt mondta Isten ...”* Szemügyre véve ezen eseményeket, igazat kell adnunk a Zsoltárok írójának: *„Milyen nagy alkotásaidnak száma, Uram! Valamennyit bölcsen alkottad, tele van a föld teremtményeiddel.”* (Zsolt. 104:24)

3. vers

„Akkor ezt mondta Isten” Amint Isten megszólal, végbe is megy akarata (Zsolt. 33:6; 2 Péter 3:5; Ézsaiás 55:10–11). Az ég angyalai mindig teljesítik parancsát (Zsolt. 103:20).

„legyen világosság” Isten a világosság forrása, a fizikai és az erkölcsi világosságé egyaránt (1 Timóteus 6:16; 1 János 1:5, 2 Kor. 4:6; János 3:19). Isten szava a mi megvilágosodásunknak is forrása (Zsolt. 119:105; 2 Péter 1:19; Ézsaiás 8:20).

Minden egyes nap 24 órából álló időszak

A napi tevékenység végeztével mindig ezt olvassuk: *„Így lett este és lett reggel: ... nap”* (5., 8., 13., 19., 23., 31. versek). A zsidóknál így szokás leírni a napot: napnyugtától egészen a következő napnyugtáig. Ennélfogva a kb. délután 6 órától kezdődő és a következő reggelén át egészen az azt követő napnyugtáig tartó időszakról van szó.

Semmi sem indokolja, hogy elvessük azt a nézetet, mely szerint a szóbanforgó hat nap mindegyike ténylegesen 24 órából állt. Ennek megalapozására szolgált a szombat megtartásának törvénye, melyet Isten Izrael számára elrendelt. Ezt olvassuk: „*Hat nap alatt alkotta meg az ÚR az eget, a földet, a tengert és mindent, ami azokban van, a hetedik napon pedig megpihent.*” (2 Mózés 20:11; 31:17)

vers	nap	esemény
3–5	1	világosság és sötétség
6–8	2	a föld légkörének teremtése
9–13	3	a víz és a szárazföld elkülönítése – vegetáció és növényi élet
14–19	4	a föld elhelyezése más égitestek viszonylatában a különböző jelek, évszakok, napok és évek meghatározása céljából
20–23	5	a madarak és a különböző vízi élőlények teremtése
24–31	6	a szárazföldi állatok és az ember teremtése – Isten megindokolja az ember teremtését
2:1–3	7	Isten elkészül munkájával és megpihen

Mit jelent az, hogy Isten a madarakat, halakat és barmokat „élőlényeknek” nevezi? (1 Mózés 1:20–25)

Az e helyütt használt két héber szó mindössze annyit jelent: „élő, természeti, állati test”.

A következő két kifejezésről van szó:

- *nephesh* az alapul szolgáló héber szótő jelentése: „lélegezni”. Lélegző szervezetet jelnt. Fordítása: „teremtmény”, „lélek”, „élet”, „személy”; a szó egyaránt használatos állatra és emberre. Úgyszintén használható egy már nem élő, halott test megnevezésére (pl. Józsué 10:28; Ezékiel 18:20).
- *chayim* az alapul szolgáló héber szótő jelentése: „élni”.

A két szó együttes előfordulása: *nephesh chayim* „élőlénynek” vagy „eleven léleknek” fordítandó. A kifejezés a madarak (1 Móz. 1:20), a halak (1:21), a szárazföldön élő állatok (1:24, 30; 2:19) és az ember (2:7) természeti életének megnevezésére használatos.

„És látta Isten, hogy mindez, amit alkotott, igen jó” (1 Mózés 1:29–31)

Az első fejezetnek e néhány utolsó verséből kitűnik, hogy az embernek, a szárazföldi állatoknak és a madaraknak eledelül a füvek és gyümölcsök szolgáltak. Tudjuk, hogy a bűn megjelenése a világban megváltoztatta ezt a békés állapotot, és napjainkban az ember – és sok más teremtmény is – egy másik

élőlényt pusztít el azért, hogy húst ehessen. E változásról konkrét említést tesz a Biblia (1 Móz. 9:3). A Biblia azonban azt is kijelenti, hogy Isten királyságának létrejöttékor ez a helyzet megváltozik majd: akkor „*az oroszlán ... szalmát eszik, mint a marha*” (Ézsaiás 11:7; 65:25).

A megállapítás, mely szerint „*mindez ... igen jó*” (1:31) arra utal, hogy a teremtett világ tökéletes összhangban volt magával a Teremtővel. Ám amikor a bűn megjelent a világban, megszűnt ez a „jó” állapot és immár „*az egész teremtett világ ... sőhajtozik*” (Róm. 8:22–23). A harmónia majd csak Jézus Krisztus visszatérével áll helyre.

Összefoglalás

- Isten a Bibliában számos tanújelét adta fenségének és hatalmának, valamint dicsőségességének
- Ő az egyedül igaz Isten (5 Móz. 6:4; Efezus... 4:6)
- Isten a mennyben lakik (Máté 6:9)
- Istenre egyaránt jellemző a kegyelem, az igazságosság és a szeretet (2 Móz. 34:6–7, Zsolt. 103; 1 János 4:8–10)
- Isten végső célja a teremtéssel az, hogy a földet betöltse az Ő dicsősége (Ézsaiás 45:18; 4 Móz. 14:21)
- Isten Lelke egyet jelent az Ő teremő hatalmával vagy energiájával (Zsolt. 104:30; Jób 26:13; Zsolt. 139:7–12) Mindazt, amit Isten tenni kíván, képes Lelke révén véghezvinni
- A teremtés hat 24 órás napból álló időszak alatt ment végbe (1 Móz. 1:5; 2 Móz. 20:11).
- Az „*élőlény*” és az „*eleven lélek*” ugyanazon két héber szónak – *nephesh chayim* – a fordításai, melyek emberre és állatra egyaránt vonatkozhatnak (1 Móz. 1:20, 24; 2:7, 19).

2. lecke – Kérdések

1. Isten számos dolgot kinyilatkoztatott magáról a Bibliában.
 - a Hol lakik Isten?
 - b Isten milyen hatalom folytán mindentudó?
 - c Sorolja fel Isten néhány jellemző vonását.
2. Mi volt Isten célja a teremtéssel?
3. Mózes 1. könyve 1. fejezetének 2. versében „*Isten Lelkéről*” olvashatunk. Mit jelent ez a kifejezés?
4. Sorolja fel röviden a hat napon át tartó teremtés egymást követő lépéseit.
5. Mit jelent az „*élőlény*” kifejezés?

Hogy jutott el az emberekhez a Biblia anyanyelvükön?

Ószövetség

Jórészt héber nyelven íródott. Az írástudók lemásolták és mint „Isten Igéjét” megőrizték. A Biblia egy több, mint 1500 évet felölelő időszak során jött létre. Az Ószövetség utolsó könyvét Kr. e. 400 körül vetették papírra.

Újszövetség

Főként görög nyelven írták a Krisztus születését követő első évszázadban. Az erről készült számos másolatot kézről kézre adták a hívők egymásnak.

A Biblia (görögül: biblos = könyv)

A keresztények az Ó- és az Újszövetséget egyaránt Isten kinyilatkoztatásaként ismerték el. Az Ó- és az Újszövetségről görög és latin nyelven is készültek másolatok, melyeket egy könyvbe foglaltak és kincsként őriztek, mint az *egyedüli módját* annak, hogy útmutatást kapjunk Istentől tanításáról és annak alkalmazásáról, valamint hogy megismerjük az Ő tervét Krisztus általi üdvözülésünkről.

A görög és latin nyelvű kéziratokat más nyelvekre is lefordítják

Amint Krisztus tanításai mindinkább elterjedtek szerte a Római Birodalomban, az eredeti görög és latin nyelvű bibliamásolatokat lefordították mindazon népeknek a nyelvére, akik hinni kezdtek az evangéliumban. A másolatok kezdetben kézírással készültek, de a könyvnyomtatás feltalálásával könnyebben hozzáférhetőkké váltak az emberek számára.

Az ember teremtése

3. lecke

Olvasmány: 1 Mózes 1. és 2. fejezet

Jóllehet a Biblia nem szolgál részletekkel arra nézve, hogy Isten miként teremtette meg a halakat, a madarakat vagy az egyéb földi állatokat, arról viszont szó esik, hogy miért teremtette meg Isten az embert (1 Móz. 1:26–30) és hogy mi módon formálta meg teremtményét (1 Móz. 2:7). Azt is megtudjuk, hogy hogyan és miért teremtette meg Isten az asszonyt (1 Móz. 2:18–25). Jelen leckében ezeket a részleteket vesszük alaposabban szemügyre.

Isten célja az ember teremtésével (1 Móz. 1:26–30)

„Akkor ezt mondta Isten: Alkossunk embert ...” Az Istenre e helyütt alkalmazott héber kifejezés *elohim* azt jelenti: „hatalmasak vagy erősek”. Itt a héber *el* szó többes számú alakjával van dolgunk, melynek jelentése: „hatalom”. Az *el* szót a Biblia számos helyén „Istennek” fordítják (pl. Zsolt. 90:2; Ézsaiás 40:18).

Az *elohim* kifejezés *angyalokra* is alkalmazható, tekintettel arra, hogy ezek Isten akaratának és művének végrehajtói. A szó ilyen értelemben használatos a 8. zsoltár 5. versében, amely Mózes 1. könyvének 1:26 versét magyarázza. Ilyenformán az angyalok – *„ti hatalmas erejűek, akik teljesítitek parancsát, és hallgattok parancsszavára”* – feladata volt az ember megalkotása.

* Ld. az e lecke végén található **Függelék** kiegészítő megjegyzéseit – *„Akkor ezt mondta Isten: Alkossunk embert.”*

26 vers

„képmásunkra, hozzánk hasonlóvá”

Isten az embert, annak fizikai megjelenési formáját az angyalok mintájára vagy képmására teremtette. Az angyalokat olykor összetévesztik az emberekkel (1 Móz. 18:1; vö. 19:1; Józsué 5:13–15; Máté 28:5–6, vö. Márk 16:5–6; vö. Jakab 3:9; 1 Móz. 9:6).

Isten az embert szellemi képességei vonatkozásában is saját hasonlóságára teremtette, hogy képes legyen befogadni és megérteni az Ő gondolatait és visszatükrözni az Ő erkölcsi értékeit. Az ember – eltérően az állatoktól – képes az erkölcsi síkon való gondolkodásra és a spirituális eszmék megértésére. Ez az a megkülönböztető jegy, amely alapul szolgál Istennek az emberekkel való bánásmódjára.

Istennek azzal, hogy az embert a maga „képére” és „hasonlatosságára” formálta, az volt a célja, hogy az ember megértse Teremtőjének dicsőöséges voltát és maga

is megpróbáljon hozzá foghatóvá válni. Istennek az volt a kívánsága, hogy az emberek önszántukból és boldogan tükrözzék vissza az Ő képmását annak teljes dicsőségében.

Ádámnak ez nem sikerült, mivel bűnt követett el Istennel szemben. Jézus Krisztus viszont – aki mindig engedelmeskedett Atyja akaratának – a tökéletes megtestesítője volt Atyja személyiségének. Pál apostolnak a Kolosséiakhoz írt levelében azt olvassuk, hogy Krisztus a „láthatatlan Isten képe” (Kol. 1:15), majd pedig – A zsidókhoz írt levélben – azt, hogy ő „Isten dicsőségének a kisugárzása és lényének képmása” (1:3). Jézus mondhatta tanítványainak, hogy :„Aki engem lát, az látja az Atyát” (Ján. 14:9), mivel mindig Atyjához hasonló módon beszélt és cselekedett.

Amiképp Jézus Isten személyiségének a megtestesítője, úgy azokról, akik Istennek kívánnak szolgálni, eleve elrendelte, hogy „hasonlókká legyenek Fia képéhez” (Róm. 8:28–29). Ő a példa, akit követnünk kell ahhoz, hogy Istenhez váljunk hasonlókká.

„**uralkodjék**” Isten azt akarta, hogy az ember uralkodjék a föld minden teremtményén. Ám ez az állapot csak addig maradhatott fenn, amíg az ember összhangban élt Istennel. Az ember azonban vétkezett és így uralmának vége szakadt. Ez nem azt jelenti, hogy Isten célja kudarcot vallott volna, inkább azt, hogy az embernek immár keresnie kell azt az utat, amelyen visszatalálhatna a Teremtőjével való harmóniához.

Az isteni kegyelem előkészítette számunkra ezt az utat az Úr Jézus Krisztus munkája által, aki tökéletes engedelmessége folytán legyőzte a bűnt és a halált. Általa Isten utat nyitott mindazok számára, akik hűségesen követik tanítását, hogy osztozzanak majd eljövendő királyságában.

„ **... megformálta az ÚR Isten az embert...**” (1 Móz. 2:7)

Itt leírást olvashatunk arról, hogy Isten miként teremtette az embert.

„**megformálta**” Itt ugyanaz a héber szó szerepel, melynek fordítása: „fazekas” (Ézs. 64:8). Az angyalok úgy formálták meg az ember alakját – amely az „ő képükre” lett hasonlatos – ahogy a fazekas formálja az agyagot. Ugyanez a szó használatos az állatok és a madarak teremtésére is (1 Móz. 2:19).

„**lehelte**” azt jelenti: „elfújta[m]” (Haggeus 1:9)

„**az élet lehelete**” héberül *neshamah chayim*, szó szerint „életek lehelete”. Ez ugyanaz a lehelet, amely az állatoknál is megtalálható (1 Móz. 7:22–23)

„**élőlény**” Ezt a kifejezést már vizsgáltuk a 2. leckében és megtudtuk, hogy az annyit tesz: „élő teremtmény” (héberül: *nephesh chayim*), ha szárazföldi állatokra,

madarakra és halakra vonatkozik. E kifejezés semmiképp sem támasztja alá azt az állítást, mely szerint az ember halhatatlan lélekkel bírna. Az ember természeti, állati test. A halhatatlanság olyan ígéret, melyet az Istent hűségesen szolgálók nyerhetnek el (1 Kor. 15:45–54).

„Nem jó az embernek egyedül lennie” (1 Móz. 2:18–25)

Az embernek társra volt szüksége, hogy lehetőséget teremtsen az isteni tulajdonságok kifejlesztésére önmagában. *„Hozzáálló segítőtársra”* (18.v.) volt szüksége. A *„hozzáálló”* szó héber eredetije azt jelenti: *„alakmás, másolat”*. Az eszme olyasvalakit sugall, aki az ő személyiségének visszénye és eképp segítője egy kölcsönös tökéletesedésben, melynek célja a Teremtőhöz való isteni *„hasonlóság”*.

Ádám a párja nélkül nem volt teljesnek tekinthető. Nevet adván a különböző teremtményeknek (19.v.) ráébredt, hogy mindegyik állatnak megvolt a maga társa, míg őt egyedülállónak teremtette az Isten. A hím és a nőtény állatok vonzódása egymáshoz pusztán érzéki természetű. Az embernek ennél többre volt szüksége, amennyiben Isten személyiségének egészét volt hivatva visszatükrözni. Olyan társra volt szüksége, aki segítője lesz; aki lehetőség szerint alkalmas lesz arra, hogy segítse őt célja elérésében, amely végett teremtett. Ilyenformán Isten a teremtésnek egy megkülönböztető jellegű aktusával megteremtette az asszony(ember)t a férfi(ember)ből.

Isten mély álmat bocsátott Ádámra és az egyik bordájából megalkotta párját – az asszonyt. Ádám rögtön tudatára ébredt, hogy az asszony és öközötté olyan hasonlóság volt, amelyre az állatvilágban nem volt példa. Ezért *„asszonynak”* nevezte el, ami azt jelenti: az *„emberből (vétetett)”*.

Isten ekkor kijelentette a házasság elveit. Az ember és asszonyának kapcsolata olyan egységet volt hivatott teremteni kettejük között, amely egyszersmind Istennel is összhangban volt. Isten soha nem változtatott ezeken az elveken, azok ma éppúgy érvényesek, mint akkor voltak. A házasságban való ezen egységnek a célja, hogy az ember és az asszony együtt, a Teremtőjük valamint az egymás iránti szeretetből fakadóan isteni tulajdonságokat és a Hozzá való *„hasonlatosság”* vágyát fejlesszék ki magukban.

Utalások a házasságra az Ószövetségben

- Az Úr Jézus Krisztus a farizeusok kérdésére válaszolva Mózes 1. könyvének 2. fejezetében felsorolt házassági elvekre hivatkozott, megerősítve ezzel a tényt, hogy azok változatlanul érvényben vannak (Máté 19:3–9).

- Pál apostol a férjeknek és feleségeknek szóló útmutatásában tisztában volt azzal, hogy Éva megalkotása egyben példázatul szolgált (Efezus... 5:22–33). Ádámot az Úr Jézus Krisztus prototípusának tekintette, a mély álmod pedig, amit Isten Ádámra bocsátott és amelynek során Évát megteremtette, Krisztus halálához hasonlította.
- bocsáttassanak meg az ő bűneik és mint az ő menyasszonya várják visszatértét, amikor majd egyek lesznek övele (Jelenések 19:6–9).
- A Bibliában még számos egyéb tanítás is található a házasságra vonatkozólag (vö. 1 Péter 3:7; Malakiás 2:14–16).

A szombat (1 Mózes 2:1–3)

A 2. versben ugyanaz a szó szerepel, mint az 1. versben: „*elkészült*”. Azt jelenti: „bevégezni valamit, mivel az befejeződött vagy elkészült”. Befejeződött a föld átforgalmazása a káosz állapotából egy gyönyörű helyé, ahol lehetséges az élőlények fennmaradása. A föld bővelkedett növényzetben. Halak, madarak, szárazföldi állatok, majd végül az ember népesítette be e pompás környezetet. Elérkezünk tehát a hetedik naphoz, és megnézzük, milyen tanulságokat tartogat számunkra ez a nap.

„*És megpihent a hetedik napon*” A „*megpihent*” szó héber megfelelője: *shabbath*, ebből származik a „szombat” szó. Jelentése: „abbahagyni vagy beszüntetni”. Istennek nem azért volt szüksége megpihenni a munka után, mert elfáradt (Zsolt. 121:4; Ézs. 40:28–31).

„*... megáldotta és megszentelte Isten a hetedik napot*” Isten különös jelentőséggel ruházta fel ezt a napot, és azáltal, hogy megszentelte – a szó jelentésének megfelelően – „elkülönítette” azt a többitől. Ennek oka a következő volt:

- Évszázadokkal később belefoglalja majd a szombatot Izrael népének szóló törvényébe (2 Móz. 20: 8–11).
- A szombat példázatként szolgál majd Isten számára nagyszabású céljának érzékeltetésére, amikor is a földet betölti majd az Ő dicsősége és a teremtet világ egésze összhangban él majd Teremtőjével (Jelenések 4:11; 4 Móz. 14:21).

A szombatot illetően figyelemmel kell lennünk az alábbi tényekre:

- A szombatról mint különleges napról való megemlékezés egyetlen feljegyzésben sem szerepel Izrael népének Egyiptomból történt kijövele előtt. Arról elsőként a Mózes 2. könyvének 16. fejezetében található 23–30. versek tesznek említést.

- A szombat megtartását előíró törvény részét képezte a Tízparancsoltnak (2 Móz. 20:8–11).
- E törvény csupán Izrael népére vonatkozott, a környékbeli népekre nem (2 Móz. 31:12–17; 5 Móz. 5:12–15).
- A szombat lényege az volt, hogy az ember szüneteltesse saját munkáját és magát Isten cselekedeteinek szentelje (Ézs. 58:13).
- Jézus halála után már nem várták el a hívőktől a szombat megtartásának törvényét, mint ahogy a különböző szertartások és más jeles napok megtartását sem, amelyek Mózes törvényének részét képezték (János 1:17; Efezus... 2:15; Kol. 2:16–17; Gal. 4:9–10; 2 Kor. 3:6–11).
- Pál azt tanítja a keresztényeknek, hogy egyik napot se tartsák különbnak a másiktól (Róm. 14:5–6)
- A szombat megtartása – hasonlóan más, ún. „szent napokéhoz” – nem kötelező érvényű napjaink kereszténysége számára (Kol. 2:16–17).
- Jézus Krisztus azt mondja, hogy a szombat lett az emberért, nem az ember a szombatért (Márk 2:27)
- A szombat egyúttal utalás a későbbi „nyugalomra”, amelyet Isten készenlétben tart valamennyi hű gyermeke számára (Zsolt. 95:11; A zsidókhoz ... 4:4–11).

Kiegészítő magyarázat: „Akkor ezt mondta Isten: Alkossunk embert” (1 Móz. 1:26)

Fenti idézetben az „Isten” szó héber megfelelője *elohim*. E szó bibliai előfordulása az alábbi tanulságokkal szolgál:

- Többes számú szó, jelentése: „hatalmasak vagy erősek”
- A héber *el* szóból származik, melynek jelentése: „erő vagy hatalom” és azt gyakran alkalmazzák Istenre mint a Teremtőre (Zsolt. 90:2; Ézs. 40:18)
- Olykor angyalokra is használatos, ha azok Isten munkájával állnak kapcsolatban. Az angyalok erejének forrása az *el* (Zsolt. 103:20).
- Az angyalok munkája a következőképpen foglalható össze: „Áldjátok az Urat, angyalai, ti hatalmas erejűek, akik teljesítitek parancsát és hallgattok parancsszavára! Áldjátok az Urat, ti seregei, szolgálói, akaratának végrehajtói!” (Zsolt. 103:20–21). Az angyalok hatalmasak az Istentől kapott erő folytán. Isten hírnökei ők, akik Őt képviselik, az Ő szavait közvetítik és az Ő parancsait teljesítik. Az angyalok tehát nem vétkeznek és az embereket sem vezetik a bűn útjára.
- Amikor az Úr megjelent Mózesnek a csipkebokorban, az „Isten” megjelölés (héberül: *elohim*) az ott lévő **angyala**ra vonatkozott (2 Móz. 3:2–8). Ne feledjük, hogy István azt mondja, egy **angyal** volt az (Ap. Csel. 7:30, 35). Ilyenformán az „Isten” megjelölés (héberül: *elohim*, jelentése pedig: „hatalmasak”) angyalokra is vonatkozhat.

- A törvényt Isten szabta (2 Móz. 20:1–5), de István azt mondja, hogy valójában egy **angyal** volt, aki beszélt (Ap. Csel. 7:38).
- Jákób azt mondta: „*Láttam Istent színről színre...*” (1 Móz. 32:30), holott valójában egy **angyalt** látott (Hóseás 12:3–4; 1 Móz. 32:1–2).
- Ábrahámot és Lótót **angyalok** keresték fel, akiket ők „az Úrnak” neveznek (1 Móz. 18 és 19; vö. A zsidókhoz ... 13:2).

Az „angyal” szó a görög *angelos* szóból származik, melynek jelentése: „üzenetet átadni; hírnök”. Az Ószövetségben az „angyal” szó eredete a héber *malak*, amely azt jelenti: „üzenetet közvetítő hírnök, követ vagy képviselő”. Mint látjuk, az *elohim* kifejezés Isten e fontos hírvivőinek megnevezésére is használatos.

Jézus azt mondja az igaz hívőkről, akiknek jutalma majd a halhatatlanság lesz, hogy az „angyalokhoz ... hasonlók”, akik nem halnak meg többé (Lukács 20:35–36).

Kik azok, akiket az 1 Mózes 1:26 így említ: Elohim?

Zsolt. 8:4–6 a fent nevezett passzust fejt ki bővebben: „... *micsoda a halandó [...], hogy törödsz vele, és az ember fia, hogy gondod van rá? Kevéssel tetted őt kisebbé Istennél (az **angyaloknál**)* [héberül: *elohim* 'hatalmasak'], dicsőséggel és méltósággal koronáztad meg. Úrrá tetted kezéd alkotásain, mindent a lába alá vetettél ...”

Az említett verseket pedig Pál apostol idézi **A zsidókhoz írt levelében (2:6–8)**.
A görög *angeloi*

szó használatos a héber *elohim* szó fordítására, amely „Istent” jelent és voltaképpen Isten angyalaira is vonatkozhat. Ők az ÚR „*szolgáló lelkei*” vagy hírnökei, akik végrehajtják az Ő akaratát (Zsolt. 104:4; vö. A zsidókhoz ... 1:14).

Ha tehát hagyjuk a Bibliát, hogy önmagát értelmezze, akkor azt látjuk, hogy az angyalok voltak azok, akik Isten nevében közreműködtek az embernek tulajdon képükre és hasonlatosságukra történő megformálásában.

Összefoglalás

- Az embert – eltérően más teremtményektől – Isten olyannak teremtette, hogy képes legyen megérteni az Ő akaratát, hogy híven és szeretettel engedelmeskedjék Neki. Habár az ember e tekintetben „szabad akarattal” bírt, felelősséggel tartozott cselekedeteiért. Az alacsonyabb rendű teremtmények esetében nem áll fenn ez a „*hasonlóság*” Teremtőjükhöz (1 Móz. 1:26).
- Az „*élőlény*” [living soul] (1 Móz. 2:7) kifejezés a héberben azonos jelentésű az „*élőlény*” [living creature] (1 Móz. 2:19) kifejezéssel. „Hús-vér” testet jelöl és semmiképp sem támasztja alá a 'halhatatlan lélekről' szóló közkeletű,

ám helytelen eszmét. A Bibliában egyetlen helyen sem történik említés a lélek halhatatlanságáról (vö. **1 Kor. 15:45–54**).

- Az asszony (Éva) az emberből lett teremtve társául, „*hozáálló segítőtársul*”. E két ember egyesülését Isten modellként állította valamennyi jövőbeni házasság elé (**1 Móz. 2:24; Efezus... 5:22–33; Máté 19:3–9**). A házasság egyúttal példázza azt az eljövendő egységet is, amikor Krisztus visszatér, hogy magához vegye hithű követői által megtestesített „*menyasszonyát*” (**Efezus... 5:32; Jelenések 19:7–9**).
- A szombat megtartásának Izrael számára előírt törvénye azon a napon alapult, amikor Isten „*megpihent*”, vagy más szóval: beszüntette teremtő munkáját (**2 Móz. 20:8–11**). A szombat egyben utalás a majdani „*nyugalomra*”, melyet Isten hű szolgái számára előkészített (**A zsidókhoz ... 4:4–11**). A szombat megtartásának törvénye Krisztus mai követői szám-ra már nem kötelező (**Kol. 2:16–17**).

3. lecke – Kérdések

1. Hogyan alkotta meg Isten az embert?
2. Hogyan jeleníthetjük meg Isten képét és hasonlatosságát a saját életünkben?
3. Az ember „*élőlénnyé*” [*living soul*] vált. Mit jelent ez a kifejezés? (Ld. a 2. leckében tárgyalt „*élőlény*” [*living creature*] kifejezést is.)
4. Hogyan teremtette meg Isten az asszonyt?
5. Miért teremtette meg Isten az asszonyt?
6. Mit jelent a „*szombat*” szó?

A bűn megjelenése a világban és annak következményei

4. lecke

Olvasmány: 1 Mózes 3. fejezet

„Ültetett az Úristen egy kertet Édenben, keleten ...” (1 Móz. 2:8–15)

Mózes első könyve 2. fejezetének 8–15. verseiben részletes leírást találunk arról a pompás kertről, amely Ádám és Éva lakhelye volt. A folyókat is megemléltő részletes földrajzi leírásból kitűnik, hogy a kert annak a területnek a közelében volt, ahol az Eufrátesz folyó a Perzsa-öbölbe torkollik. A Biblia úgy jellemzi Éden területét, mint a Földközi-tengertől egészen a Perzsa-öbölig terjedő vidéket (Ezékiel 31:9–18; 28:13). A kert „Édenben, keleten” volt (1 Móz. 2:8). Az Éden szó azt jelenti: „öröm vagy gyönyörűség”, és ez a kert minden bizonnyal rá is szolgált erre az elnevezésre.

Két különleges fáról is olvashatunk, melyeket a kert közepén sarjasztott az ÚR. Ezek az „élet fája” valamint a „jó és a rossz tudásának fája” voltak (9. vers).

„a jó és a rossz tudásának fájáról nem ehetsz” (1 Móz. 2:16–17)

Isten azzal a kellemes feladattal bízta meg Ádámot, hogy „művelje és őrizze” a kertet. Isten azonban korlátokat is szabott Ádámnak és Évának, amikor így szólt: „A kert minden fájáról szabadon ehetsz, de a jó és a rossz tudásának fájáról nem ehetsz ...” Isten kellőképp gondoskodott minden szükségletükről és ők bővében voltak az ennivalónak; ez a parancs tehát nem korlátozta őket szükségleteik kielégítésében. Miért hozta Isten ezt a törvényt? Ádámot és Évát azért teremtette az ÚR, hogy dicsőítsék Teremtőjüket. A hűség és a szeretet megpróbáltatások idején ismerszik meg igazán. Ádám és Éva „szabad akarattal” rendelkezett. Vajon hűséggel és szeretettel adóznak-e majd Teremtőjüknek vagy megtagadják az engedelmisséget parancsolatának?

Isten nemcsak ezt a parancsot adta nekik, de az engedetlenségük esetén járó büntetést is világosan értésükre adta: „... mert ha eszel róla, meg kell halnod.” Mit jelentene egy ilyen büntetés Ádám számára? Jóllehet az ember – a többi teremtményhez hasonlóan – „igen jól” lett megalkotva, életét próbaidőre kapta. Sorsa attól függött, hogy engedelmeskedik-e Teremtőjének vagy sem.

Miért vont halálbüntetést maga után ennek az egyszerű parancsnak a megszegése? Vegyük szemügyre ezt a helyzetet Isten szemszögéből. Isten alkotta meg azt a törvényt, mely szerint „a bűn zsoldája a halál” (Róm. 6:23). Mindaz, amit Isten létrehozott, „igen jó” volt, a bűn viszont megbontaná ezt a dicső harmóniát Isten és teremtménye között.

Mi a bűn?

„...*Abűn törvényszegés*” (1 János 3:4). Pontosabban szólva: „*Abűn – törvénytelenység.*” Fontos tudatában lennünk annak, hogy hogyan látja Isten a bűnt. Amikor bűnt követünk el, voltaképpen azt mondjuk Istennek: „Nem teszem meg, amire kérsz, hanem azt teszem, amit én látok jónak”. Ilyenkor elmozdítjuk Istent hitünk és szeretetünk középpontjából és a bűnt emeljük a – jog szerint Istent megillető – trónra (a szándék, hogy saját kívánságainknak és szenvedélyeinknek hódoljunk, Jakab 1:14–15; 1 János 2:15–17). Isten tehát joggal ítélte halálra a bűnösöket. A másik választási lehetőség Isten számára az lett volna, hogy lemond fensőbbiségéről és lehetővé teszi a bűn uralkodását az emberek életében az idők végezetéig. A bűnösök halálra ítéltése Isten bölcsességéről és kegyelméről tanúskodik. Ha Isten lehetővé tette volna a bűnösök számára az örök életet, akkor elveszett volna az ember reménysége arra, hogy valaha is megmeneküljön a bűntől és annak következményeitől.

„Dehogyan haltok meg!” (1 Móz. 3:1–7)

Ádám és Éva immár próbára lett téve. Erről a kígyó és Éva közötti vita kapcsán olvashatunk.

„*a kígyó*” A kígyó az Isten által megalkotott teremtmények egyike volt (vö. 2 Kor. 11:2–3) A kígyó héber megfelelője *nahawsh*, ahol is a szótő jelentése „észlelni” vagy „megfigyelni”, fordítása pedig „szorgalmasan megfigyel” (1 Kir. 20:33) és „*tapasztalás útján tanul*” (1 Móz. 30:27). Vegyük figyelembe, hogy a kígyónak – akárcsak a többi állatnak – megvolt a képessége arra, hogy – érzéki kívánságait kielégítendő – gondolkozzék. Ugyanakkor nem volt képes az erkölcsi síkon való gondolkodásra. Az állatoknak nincs meg ez a képességük, tekintve, hogy amorális teremtmények (vagyis hiányoznak belőlük az erkölcsi tulajdonságok; cselekedeteiket ösztöneik irányítják). Isten a kígyót a beszéd képességével ruházta fel. A kígyó azonban csupán az állati elmét volt képes kifejezni, amely oktalan, és nem képes az isteni eredetű erkölcsi elvek felfogására.

„*ravasz*” A szó jelentése: „agyafúrt, fortélyos” (vö. Jób 5:12; 15:5). Pozitív értelemben is használatos, úgy mint: „*okos*” (Péld. 12:16, 23; 14:8, 15). Krisztus is említést tett a kígyónak erről a tulajdonságáról, amikor tanítványaihoz szólt (Máté 10:16).

Isten tehát a beszélés képességével ruházta fel a kígyót és így szállt az vitába ezt követően az asszonnyal. A kígyó megfigyelte és hallotta az Isten által mondottakat és ezért kérdezősködött Évától. Éva válaszolt az igazsághoz híven, beszámolva a tilalomról, melyet Isten elrendelt a tudás fájáról való evésre vonatkozólag.

Nemcsak a tiltásról tett említést, hanem az engedetlenség esetén járó büntetésről is: „Nem ehettek abból, ne is érintsétek, mert meghaltok” (3. vers). Éva világosan megértette ezt

„*Dehogyan haltok meg!*” Ez volt az első hazugság. A kígyó nem erkölcsi síkon gondolkodott arról, hogy helyes vagy helytelen volt-e enni a gyümölcsből. Nem is tehetette ezt, hiszen állat volt. Állati gondolkodása hasznot látott a gyümölcs megevésében, mivel az az embert és az asszonyt az angyalokhoz teszi hasonlóvá. Azt mondta: „*olyanok lesztek, mint az Isten [héberül elohim vagy 'hatalmasak']:* *tudjátok, mi a jó és mi a rossz.*”

Az asszonyt rászedte a kígyó okoskodásával (1 Móz. 3:13). Kételkedni kezdett abban, hogy Isten valóban azt gondolta-e, amit mondott. Elhessegetve agyából Isten parancsát, immár más módon tekintett a fára és annak gyümölcsére.

- 1 Az asszony látta, hogy az „jó volna enni”. Azelőtt sohasem nézett ilyen szemmel a fára, mivel Isten azt mondta, hogy „szabadon ehetnek” a kert minden más fájáról, és az asszony megelégedett ezzel.
- 2 „... csábítja a szemet” A fa soha azelőtt nem tűnt olyan csábítónak, mint akkor. Milyen igaz, hogy a tiltott gyümölcs mindig sokkal édesebbnek tűnik!
- 3 „...kíváncsi is az a fa, mert okossá tesz” Az asszony látta, hogy itt az alkalom, hogy az angyalokkal váljék egyenrangúvá, tudván a jót és a rosszat. Büszkeségének hízelgett ez a lehetőség.

Ezek a gondolatok – melyek eszébe ötlöttek annak következtében, hogy hallgatott a kígyó okoskodására – felébresztették benne a három „kíváncságot”, melyről János beszél első levele 2. fejezetének 15–17. verseiben.

E három „kíváncság” pedig a következő:

1 „a test kíváncsága”

2 „a szem kíváncsága”

3 „az étellel való kérdés”

János rámutat, hogy ezek a kíváncságok „nem az Atyától, hanem a világtól” vannak.

Fontos megértenünk, hogy a „kíváncság” azon erős késztetések megjelölésére használatos, amelyek bűn elkövetésére csábítanak bennünket. Mindannyiunkban élnek vágyak testünk természetes szükségleteinek kielégítésére. Például mindnyájan megéhezünk és enni kívánunk. Isten a férfit és az asszonyt a társ iránti vágygal teremtette. E természetünkből fakadó vágyak – ha Isten erkölcsi törvényével összhangban elégítjük ki azokat – nem eredményeznek bűnt. Ha viszont a vágyak Isten erkölcsi törvényein kívül keresnek kielégülést, bűnhöz vezetnek. Pál apostol ez utóbbi kíváncságokat a „bűnök szenvedélyeinek” nevezi,

mely kívánságok követése a „halálnak” terem „gyümölcsöt” (Róm. 7:5). Az effajta bűnös kívánságokat „megtévesztő kívánságoknak” nevezi (Efezus 4:22), mivel csalárd módon arra csábíthatják az embert, hogy vétson Isten törvénye ellen. Jakab ezért azt mondja: „Mert mindenki saját kívánságától vonzva és csalogatva esik kísértésbe. Azután a kívánság megfogánva bűnt szül, a bűn pedig kiteljesedve halált nemz.” (Jakab 1:14–15).

Minthogy az asszonyt megtévesztette a kígyó okoskodása, miatta jelent meg a bűn a világban. Miután evett a gyümölcsből, rávette férjét is, hogy egyék. Ádám – ahelyett, hogy megerősítette volna az Isten által elmondottakat – inkább Évára hallgatott és szándékosan figyelmen kívül hagyta Isten parancsát. Tette nem maradt következmény nélkül. Szemük kinyílt, lelkiismeretük felébredt és immár tudták, hogy bűnt követtek el. A bűn közvetlen következménye a félelem és a szégyen érzése volt. Ez új tapasztalás volt Ádám számára, aki így szólt: „... megijedtem, mert mezítelen vagyok. Ezért rejtőztem el” (10. vers). A mezítelenség a Biblia különböző előfordulási helyein a bűn eredményeképpen előállt szégyenérzet jelképévé vált (Jel. 16:15–16).

Ezután Isten kérdőre vonta Ádámot. Ádám előbb Isten próbálta hibáztatni, amiért asszonyt adott mellé, majd pedig Évát, aki a gyümölcsből megkínálta. Majd Isten Évát kérdezte, ő pedig a kígyót okolta: „A kígyó szedett rá, azért ettem” (13. vers).

Leveleiben Pál apostol két alkalommal is hivatkozik a szóbanforgó eseményre (2 Kor. 11:2–3; 1 Timóteus 2:14). Mindig nagy segítségünkre van, ha a Biblia egyes szakaszait a Szentírás más, ihletett szerzői értelmezik nekünk.

„Ellenségeskedést támasztok közted és az asszony közt” (1 Mózes 3:14–15)

Isten itt a kígyóhoz beszélt. A 14. vers nyelvezetét megvizsgálva nem kétséges, hogy Isten az egyik általa teremtetett állathoz szólt.

„Ellenségeskedést támasztok”. Isten ezt az ellenségeskedést hozta létre az Ő útjai és a bűn útjai között (Róm. 8:7; Jakab 4:4)

„közted és az asszony közt, a te utódod és az ő utódja közt” A kígyó volt az őse annak a bűnös gondolkodásmódnak, amely hatalmába keríti azokat, akik hagyják, hogy természetadta érzéseik testi „vágyakká” vagy bűnös kívánságokká fajuljanak. Ezért Keresztelő János és Jézus egyaránt „viperák fajzatának” nevezi koruk vallási vezetőit, mivel azok bűnös és gonosz életet éltek (Máté 3:7; 12:34; 23:33; vö. János 8:44).

„az ő utódja”, vagyis az asszony utódja – ez az Úr Jézus Krisztusra utal, aki – bár asszonytól született – az Isten fia volt (Lukács 1:33–35). Ő mindig

engedelmeskedett Atyja akaratának, soha nem engedett a test kívánságának: „... ne az én akaratom legyen meg, hanem a tied” (Lukács 22:42; János 5:30). Halálával végül „kárhozatra ítélte a bűnt a testben” (Róm. 8:3), megsemmisítve ezáltal a halandó természetet, melyet Ádámtól örökölt – azt a természetet, amely a bűn előidézője az emberekben, de amely soha nem csábította bűnre őt.

„*ő a fejedet tapossa*” – az „ő”, habár itt a kígyóra vonatkozik, egyszersmind utal az Úr Jézus Krisztusra is. Az Úr végzetes csapást mért a bűn gondolatára, amikor halálával elpusztította „*azt, akinek hatalma van a halálon*” (Zsid. 2:14).

„*te meg a sarkát mardosod*” A halálos küzdelemben, melyet az Úr Jézus Krisztus a „bűn” ellen vívott, győzött és megsemmisítette a halál hatalmát, ám eközben megsebesült a „sarkán”, mely sebesülés a halálát okozta. E sebesülés azonban csak átmeneti jellegű volt, mivel Isten feltámasztotta őt a halákból, örök életre (Ap. Csel. 2:24; Róm. 6:9).

Jézus Krisztus magyarázata az eseményről

Jézus azt állítja, hogy a kígyó – hazugsága folytán – a hazugság atyjává és embergyilkossá lett (János 8:44). A kígyót ösztönző lélek megnevezésére az „ördög” szót használja. Az „ördög” (görögül: *diabolos*) szót „*rágalmazónak*” is fordítják a Bibliában (1 Timóteus 3:11; 2 Timóteus 3:3; Titusz 2:3). A *diabolos* szó a bűnre való természetes hajlamnak a megszemélyesítésére szolgál, amely Isten útját hamis színben tüntetheti fel és keresztezheti.

Egy egyszerű példát találunk erre a következő idézetben, amely az Úr Jézus Krisztusnak a bűnt legyőzőz munkájáról szól. „...*ő [Krisztus] is hozzájuk hasonlóan részese lett ezeknek [‘hús-vér’ természet, amely minden emberben közös] ; hogy halála által megsemmisítse azt, akinek hatalma van a halálon [a bűnnek van ilyen hatalma, Róm. 6:23; 5:12] vagyis az ördögöt [görögül: diabolos]*” (Zsid. 2:14). Ilyenformán Jézus, aki ugyanazzal a bűnre hajló természettel rendelkezett, mint mi valamennyien, aki hozzánk hasonlóan kísértést szenvedett mindenben (Zsid. 4:15), ám aki életében legyőzte mindezen kísértéseket, majd végül elpusztította azokat kereszthalálával. Az „ördög” szó a bűn ezen hatalmának leírására szolgál, amely egyéni, vallási és politikai síkon ellenszegül Isten útjainak.

„...por vagy és vissza fogsz tért a porba!” (1 Mózes 3:19)

Mint tudjuk, Isten a föld porából formálta meg az embert (1 Móz. 2:7), és Isten immár arra ítélte őt, hogy vissza is térjen a porba. A bűn miatt az ember halandóságra vagy a halál állapotára lett ítélve. Minden ember örökölte ezt a halandóságot, amely a bűn által jött a világba (Róm. 5:12; 1 Kor. 15:21). Isten jogosan ítélte halálra a bűnös embereket, de kegyelme folytán megváltási tervet

készített elő a bűntől sújtott emberek számára. Az Ádám és Éva mezítelenségét elfedni hivatott bőrruha őstípusa, mintaképe volt a bűn Isten által megkívánt elfedése megelőlegezésének, amely együtt járt egy állat elpusztításával és vérének kiontásával.

Ádám bűnének következménye önmagára és az emberiség egészére

Pál apostol nagyon világosan szól Ádám bűnének következményeiről, amikor ezt mondja: *„... egy ember által jött a bűn a világba és a bűn által a halál, úgy minden emberre áterjedt a halál azáltal, hogy mindenki vétkezett”* (Róm. 5:12).

Bűne által Ádám nem csupán önmagára vont a halandóság vagy a halál ítéletét, de e halandóság áterjedt valamennyi leszármazottjára is. Ráadásul szíve megkeményedett a bűn csábításától (Zsid. 3:13) és a bűnre való ezen hajlamot valamennyi leszármazottjára átörököltette. E „*megtévesztő kívánságok*” (Efezus 4:22), amelyek nem Istentől vannak (1 János 2:15–16) elkerülhetetlenül arra csábították valamennyi leszármazottját – az Úr Jézus Krisztus kivételével –, hogy vétkezzenek Isten ellen.

Ezt az – Ádámtól örökölt – hajlamot vagy természetes hajlandóságot a bűnre, amely oly erős mindannyiunkban, Jézus és tanítványai a következőképpen jellemezték:

- *„... mindenki saját kívánságától vonzva és csalogatva esik kísértésbe. Azután a kívánság megfogorva bűnt szül ...”* (Jakab 1 :14–15)
- Jézus ezt mondja: *„ Ami az emberből előjön, az teszi tisztátalanná. Mert belülről, az ember szívéből jönnek elő a gonosz gondolatok ...”* Ezután felsorol néhány bűnös utat, melyet az emberek követnek, majd az alábbi szavakkal zárja gondolatait: *„Ezek a gonoszságok mind belülről jönnek; s ezek teszik tisztátalanná az embert”* (Márk 7:20–23).
- Pál kijelenti: *„... tudom, hogy énbennem, vagyis a testemben nem lakik jó, minthogy arra, hogy akarjam a jót, van lehetőségem, de arra, hogy megtegyem, nincs”* (Róm. 7:15–20).

Ez a bűnös kívánságaink kielégítésére irányuló erős késztetés része az emberi természetnek és az Ádám által elkövetett első bűnben gyökerezik. Ezt azután átörököltette valamennyi leszármazottjára és az minden embert bűnre csábított, miáltal igazolást nyert az emberi nemet halandósággal sújtó isteni ítélet. A bűnnek ezt a hatását az emberi természetre joggal nevezhetjük 'örögi hatalomnak', minthogy az Újszövetségben előforduló görög szó *diabolos*, melyet gyakran „*ördögnek*” fordítanak, az ember belsejéből kiinduló „*megtévesztő kívánságok*” megszemélyesítésére vagy leleplezésére szolgál.

Isten az Ő kegyelméből elküldte Fiát, aki – bár ugyanazzal a bűnre csábító természettel bírt, amely az emberi nemnek sajátja – úrrá lett ezeken a kísértéseken és mindig engedelmeskedett Atyja akaratának. Tökéletes engedelmessége révén – mely kereszthalálában érte el tetőpontját – Jézus legyőzte és megsemmisítette önmagában a bűnre hajló természetet, eképp előkészítve a bűn hatalmából való szabadulást mindazok számára, akik hisznek és engedelmeskednek neki (Zsid. 2:14; Ap. Csel. 2:24; Róm. 6:8–11).

A halál bibliai meghatározása

A Biblia félreérthetetlen pontossággal és részletességgel írja le a halál állapotát. Ilyen, a halálra vonatkozó megállapítások a következők:

- A halál állapotában nem emlékszünk Istenre és hálával sem adózunk Neki (Zsolt. 6:5)
- A holtak nem dicsőítik az Istent (Zsolt. 115:17)
- A holtak semmiről sem tudnak (Prédikátor 9:5–6)
- A halál napján terveink semmivé válnak (Zsolt 146:3–4)
- A halál az alvás öntudatlan állapotához hasonlítható (1 Kor. 15–20, 51–54)
- Az alváshoz hasonlatos halál állapotából némelyek felébrednek Krisztus visszatértekor és új életre kelnek (Dániel 12:2; 1 Thessz. 4:13–17)

„Az Úristen ... bőrruhát készített ... és felöltöztette őket” (1 Mózes 3:21)

Ádám és Éva fügefalevéllal fedték el mezítelenségüket. Mindazonáltal az emberi leleményesség nem képes elleplezni az Isten ellen elkövetett bűnt. Istennek magának kell gondoskodni a bűn eltakarásáról. Alapvető fontosságú elv, hogy az embernek előbb el kell ismernie Isten igazságosságát a tekintetben, hogy a bűnösöket halálra ítélte, mielőtt részesülhet kegyelmében és bűnei bocsánatában. Isten úgy határozott, hogy a „*vér kiontása*” lesz az az alap, amelyre támaszkodva felkínálja az embereknek bűneik bocsánatát (Zsid. 9:22). Az állat levágása és vérenek kiontása volt hivatott biztosítani azt, hogy az ember megértse bűneinek halálos következményeit, miként azt is, hogy hátat kell fordítania a bűnnek.

Ezért leöltek egy állatot, és Isten felöltöztette Ádámot és Évát az állatbőrbe annak jeléül, hogy gondja lesz bűneik elfedésére. Ez az állat az Úr Jézus Krisztus áldozati halálát előlegezte meg. Ő volt „... az Isten Báránya, aki hordozza a világ bűnét” (János 1 :29; Jelenések 13:8). A Krisztusba való megkeresztelkedéskor az ember azonosul Krisztus halálával (Róm. 6:3–9) és „*Krisztust ölti magára*”. Ezáltal elismeri, hogy a halál a bűn jogos következménye. Mivel a keresztségben jelképesen „*meghal Krisztussal*”, örömmel várhatja, hogy osztozzék majd Krisztus győzelmében a bűn és a halál fölött. Bűnei – Jézus áldozathozatala révén – eltöröltetnek vagy megbocsáttatnak (Gal. 3:27; Kol. 3:9–10).

„...*(hogy)* ne nyújthassa ki kezét , és ne szakíthasson az élet fájáról is, hogy egyék és örökké éljen ...” (1 Mózes 3:22)

Ádám halandóságra ítéltetett. Immár halandó teremtmény volt. Az emberi nem egésze örökölte ezt a halandóságot, amely a bűn által jelent meg a világban (Róm. 5:12). Az élet fája ott volt a kertben, és Ádám kísértést érezhetett volna arra, hogy szert tegyen a halhatatlanságra azáltal, hogy eszik a fa gyümölcséből. Előre látván ezt a lehetőséget, Isten kiűzte őket az Édenkertből és kerubokat állított oda, hogy *„őrizték az élet fájához vezető utat”* (24. vers).

Ezt az *„élet fájához vezető utat”* az idők kezdete óta őrizték vagy védelmezték. Azok, akik engedelmeskednek Isten parancsolatának, elnyerik majd a halhatatlanságot Krisztus eljövetelekor; azoknak *„joguk lesz az élet fájához”* (Jelenések 2:7; 22:14). A halhatatlanság Isten ajándéka, melyben csak azok részesülnek, akik elismerik bűnösségüket és törekednek bűneik bocsánatára az Úr Jézus Krisztusba való megkeresztelkedés által. Akik hűségesen ezt az utat járják és nem szűnnek meg követni Krisztus példáját, azokat Krisztus halhatatlansággal jutalmazza, amikor visszatér majd a földre (1 Kor. 15:22–23, 50–55).

Összefoglalás

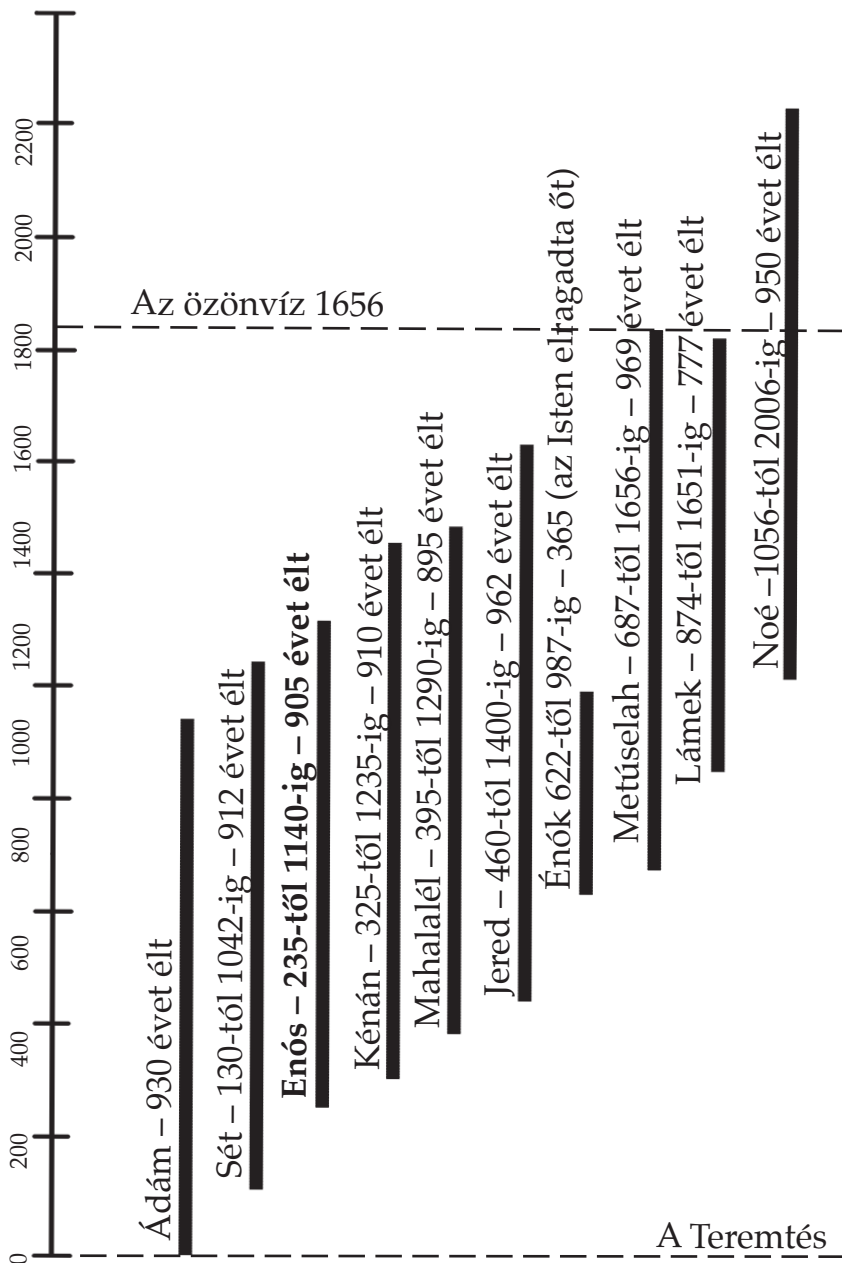
- Isten törvény alá helyezte Ádámot, amely – engedetlensége esetén – végzetes következménnyel járt **(1 Móz. 2:16–17)**. Ádám megszegte ezt a törvényt, ezért Isten halálra, vagyis arra ítélte, hogy visszatérjen a föld porába (1 Móz. 3:19).
- A bűn következménye a halál volt: *„...egy ember által jött a bűn a világba, és a bűn által a halál...”* **(Róm. 5:12)**.
- A halál állapota a teljes öntudatlanság állapotaként írható le; az ember nem dicsőítheti Istent, sem nem emlékezhet Reá **(Zsolt. 115:17; 6:5; Ézs. 38:18–19; Prédikátor 9:5–6)**.
- Az ember halandó, és az egyedüli reménység számára a halálból való feltámadás Jézus Krisztus visszatértekor: *„... Ádámban mindnyájan meghalnak ... a Krisztusban mindnyájan életre kelnek ... az ő [Krisztus] eljövetelekor ...”* **(1 Kor 15:22–23)**. Azok esetében, akik hittek és engedelmeskedtek Istennek, csak mint *„alvásról”* történik említés **(1 Kor. 15:20; 1 Thessz. 4:13–14)**.
- Halandóságunk halhatatlansággá kell változzék majd, ha Krisztussal leszünk együtt a jövőben: *„Amikor pedig ez a halandó halhatatlanságba öltözik, akkor teljesül be, ami meg van írva: Teljes a diadal a halál fölött”* **(1 Kor. 15:54)**.

- A bűn Isten törvényének áthágása vagy törvényszegés (**1 János 3:4**). Azon – belülről jövő – kívánságaink hatására vétkezünk, melyek arra csábítanak bennünket, hogy saját akaratunkat kövessük Isten akarata helyett (**Jakab 1:14–15; 1 János 2:15–17; Efezus 4:22; Márk 7:20–23; Róm. 7:15–20**). Bűneink azon – tulajdon természetünkéből fakadó – erős hajlamainkban gyökereznek, amelyek bűnre csábítanak bennünket. Ezért – mivel a bűn zsoldja a halál (**Róm. 6:23**) – megérdemljük a halált (**Róm. 5: 12**).
- Az asszonynak beígért „*utód*” – Jézus Krisztus (**1 Móz. 3:15**). Általa ő is osztozott az emberek halandó természetében, annak minden gyarlóságával együtt, ám ő soha nem vétkezett (**Zsid. 2:14; 4:15**). Jézus ugyanakkor Isten fia is volt, aki a Szentlélek ereje által született e világra (**Lukács 1:35, Galaták 4:4**). Mi is részesei lehetünk a bűn és a halál fölött aratott győzelmének, ha megkeresztelkedünk az ő nevére (**Róm. 6:3–8**).

4. lecke – Kérdések

1. Mi volt az a törvény, amelyet Isten Ádámnak kiszabott az Édenkertben?
2. Milyen büntetést vont maga után e parancsnak a megszegése?
3. Mi a bűn?
4. Mit hazudott a kígyó Évának?
5. Mi az a három – törvénybe ütköző – kívánság, melyről János említést tesz első levele 2. fejezetének 15–17. vers eiben?
6. Kire utal 1 Móz. 3:15 versében az asszony „*utóda*” megjelölés?
7. Soroljon fel néhány bibliai idézetet annak bizonyítására, hogy az emberi természetünk bűnre csábít bennünket!
8. Mit mond a Biblia a halál állapotáról?
9. Hogyan „*ölthetjük magunkra*” Krisztust?
10. Olvassa el Pál Korinthusiakhoz írt levelének 15. fejezetéből a 22–23. verseket. Itt arról van szó, hogy minden ember halandó és meg is hal. Mi az egyedüli reménység a haláltól való megmenekülésre?

A Teremtéstől Noéig – 1 Mózes 5

Káin és Ábel – Tanulság: Melyikük áldozati ajándéka elfogadható az Úr számára?

5. lecke

Olvasmány: 1 Mózes 4

Miután Ádám és Éva kiűzetett az Édenkertből, Éva két fiúgyermeknek adott életet, előbb Káinnak, majd Ábelnek. A Biblia részletesen tárgyalja e két férfi foglalkozását. Ábel juhász volt, Káin pedig kert- vagy földműveléssel foglalkozott (1–2. versek).

3. vers

„egy idő múlva” A héber kifejezés jelentése: „a napok végeztével”. Ez azt jelenti, hogy meg volt szabva számukra, hogy mikor kell istentiszteleti áldozatot bemutatniuk.

„... Káin áldozatot vitt az Úrnak, a föld gyümölcséből” Káin kétségkívül gyümölcsének színe-javát válogatta az Úrnak ajándécul. Biztos volt abban, hogy Isten elfogadja, amit áldozatul szánt Neki.

4. vers

„Ábel is vitt az elsőszülött bárányokból, a kövérjükből” E mozzanatok azt jelzik, hogy Ábel nemcsak azt értette meg, hogy állatáldozatot kell bemutatnia, de azt is tudta, hogy Isten kinyilvánította, milyen a számára elfogadható istentiszteleti szertartás. Megértette, hogy a kövérjét kell felajánlania, ami később a – Mózes törvénye által előírt – áldozathozatal jellemző sajátossága lett (3 Móz. 3:16–17). Az elsőszülöttek felajánlása szintén ennek a törvénykezésnek a jellegzetessége volt (2 Móz. 13:2, 12–15). Nyilvánvaló, hogy Isten Káinnak és Ábelnek egyaránt kifejtette a fenti sajátosságokat. Így Ábel azért tett áldozati felajánlást az Úrnak, mert nem csupán megértette, hogy Isten mit kíván tőle, de a kedvében is akart járni.

„Az ÚR rátekintett Ábelra és áldozatára” Figyeljünk fel a sorrendiségre. Az ÚR előbb *„rátekintett”* Ábelra, azaz: elnyerte tetszését az a szellem, amely istentiszteletének mozgatórugója volt; azután rátekintett az áldozatra, mivel az arról tanúskodott, hogy Ábel megértette Isten kívánságát és engedelmeskedett Neki. Isten nem öncélból várta el az állatáldozatot (Zsolt. 50:8–14). Amit Isten elvárt, az az volt, hogy szívünk mélyén megértsük az áldozati felajánlás lényegét.

5. vers

„...de Káinra és áldozatára nem tekintett” Ismét figyeljünk fel arra, hogy Isten először Káinra *„nem tekintett”*, lelkivilága okán, mellyel áldozatát bemutatta, majd magára az áldozatra, mivel az nem az Istentől elvárt áldozat volt.

Mi ebből a tanulság számunkra?

Mózes első könyvének 3. fejezetében már találkoztunk ugyanezen elveknek a felsorolásával. Miután Ádám és Éva vétkeztek, maguk találták ki a módját mezítelenségük eltakarásának. (Láthattuk ott, hogy a mezítelenség a bűn őstípusa volt.) Isten megmutatta, hogy a bűnnek fügefalevéllal történő elfedése számára elfogadhatatlan, ezért bőrruhát készített nekik. Az első emberpár megsértette Istent, ezért csak Ő volt hivatott megállapítani, hogy mi legyen a bűnbocsánat alapja.

A „vallás” szó „visszacsatolást”, következésképp az ember és Isten közötti viszony helyreállítását jelenti. Miután az ember volt az, aki sérelmet követett el Istennel szemben, így nem az ember hivatott arra, hogy megalkossa saját vallását. Amit az embernek tennie kell, az az, hogy kiderítse, mit kíván tőle Isten. A vallások különböző formái, melyek napjainkban szerte a világon fellelhetők, mind-mind arról tanúskodnak, hogy az ember számtalan kísérletet tett és tesz arra, hogy megfogalmazza saját, Istenhez visszavezető útját. E kísérletek semmivel sem különbek a fügefalevélnél, mellyel Ádám és Éva próbálták eltakarni mezítelenségüket.

Amikor Isten *„bőrruhát”* készített Ádámnak és Évának, ezzel arra utalt, hogy a *„vér kiontása”* képezte a bűnbocsánat alapját (Zsid. 9:22). A bárány, amelyet azért öltek le, hogy – bűneiket elleplezendő – ruházatot készítsnek maguknak, Jézus Krisztust, a beígért Megváltót előlegezte meg, akit Isten azért küld majd el, hogy *„hordozza a világ bűnét”* (János 1:29; 1 Péter 1:19–20; Jelenések 13:8). Amikor Káin és Ábel áldozataikkal Isten színe elé járultak, be kellett ismerniük, hogy bűnösök, akiknek szükségük van bűneiknek Isten által elnyerhető elleplezésére, vagyis: bocsánatára.

Ábel hithű áldozatot mutatott be, ezért áldozatát Isten igaznak ismerte el: *„Hit által ajánlott fel Ábel értékesebb áldozatot, mint Káin ...”* (Zsid. 11:4; Máté 23:35). Pál rámutat arra, hogy *„hit nélkül ... senki sem lehet kedves Isten előtt”* (Zsid. 11:6). Káin látszólag olyan áldozatot mutatott be, amelyről úgy gondolta, hogy Isten elfogadja majd. Meglehet, terményének legjavát ajánlotta fel, ám Isten nem ezt várta tőle. Kétségkívül büszke volt áldozati ajándékára, de az nem tükrözte hitét és az Isten parancsolatainak való engedelmességet. Ezért nem fogadta el Isten az ő áldozatát. Ábel áldozatát azért fogadta el Isten, mert ő azt adta, amit Isten kért tőle.

Itt az Istennek való hithű engedelmesség első példájával van dolgunk. Az ember úgy tisztelheti leginkább Istent, ha hisz ígéreteiben és engedelmeskedik parancsolatainak. Ábel áldozata arról tanúskodott, hogy hisz az Isten által beígért Megváltó eljövételében, és tetteivel ezt a hitét bizonyította.

7. vers

„... ha jól cselekszel, emelt fővel járhatsz ...” Isten valóban igazságos, de könyörületes is. Ha Káin önvizsgálatot tartott volna és a megfelelő áldozatot mutatta volna be, akkor újra elnyerhette volna Isten jóindulatát. De Káint ekkorra már emésztette a gyűlölet testvére iránt, és megölte őt (8. vers). *„És miért gyilkolta meg? Mert az ő cselekedetei gonoszak voltak, a testvére cselekedetei pedig igazak”* (1 János 3:10–12; Júdás 11). Mindebből világosan kitűnik, hogyan munkált az a gyűlölet, amely a bűn világban való megjelenésének közvetlen következményeként alakult ki (1 Móz. 3:15).

Káin családja – szemben a Sétével (1 Mózes 4. és 5. fejezet)

Ábel tragikus halála után Ádámnak és Évának még egy fia született, Sét (1 Móz. 4:25–26). E két fiú családfáját részletesen ismerteti a Biblia. Káin családfája Mózes első könyve 4. fejezetének 17–23. verseiben van leírva, a Sété pedig az 5. fejezetben található.

Van itt egy dolog, amelyre különösen érdemes felfigyelnünk. Ádámtól számítva a hetedik utód Káin leszármazottainak sorában Lámek volt. Róla feljegyezték, hogy ő volt az első poligám férfi (akinek egynél több felesége volt) a Bibliában (19. vers). Ráadásul bosszúszomjas ember is volt, aki testi fenytést helyezett kilátásba mindazoknak, akik ellenszegültek akaratának (23. vers). Ugyanakkor Sét leszármazottainak sorában Ádámtól számítva a hetedik utód Énók volt (1 Móz. 5:21.24). Róla azt jegyezték fel, hogy *„... az Istennel járt”*. Azt is megtudjuk, hogy Isten prófétája volt, aki felemelte szavát a földön eluralkodott istentelenség ellen (Júdás 14–15). Ellentétben a Káin leszármazási ágára túlnyomórészt jellemző gonosszággal, Ádám utódai között voltak olyanok is, akik – Énókhoz hasonlóan – arra törekedtek, hogy Isten útjait kövessék (Zsid. 11:5).

Kifejlődik a kígyó utóda és az asszony utóda

Az elv, melyre Mózes első könyve 3. fejezetének 15. versében történik utalás, és amely a világban fejlődésnek induló kétféle utódról, mára kellőképp kibontakozott. Adva voltak egyrészt azok, akik a maguk kedvét keresték, kényük-kedvük szerint átadván magukat testi kívánságaiknak (a kígyó „utóda”), másrészt azok, akik – Énókhoz hasonlóan – megpróbáltak Isten útján járni (az asszony „utóda”). Az emberek e két különböző csoportja közötti viszonyra az Isten által megjövendőlt

gyűlölködés volt a jellemző. Ez az ellenségeskedés mindvégig fenn is marad azok között, akik a bűn útjain járnak, valamint azok között, akik arra töreksezenek, hogy engedelmeskedjenek Istennek és ne térjenek le az általa kijelölt ösvényről.

Összefoglalás

- Az egyedül elfogadható istentiszteleti szertartás az, amely tökéletes összhangban van Isten kinyilvánított akaratával, és amelynek az Isten iránti hűségünk az alapja (Zsid. 11:4,6)
- Látjuk, mivé fejlődött a „kígyó utóda” Káinban (1 János 3:10–12; Júdás 11) és az „asszony utóda” Ábelben, akit hite vezérelt (Zsid. 11:4; Máté 23:35).

5. lecke – Kérdések

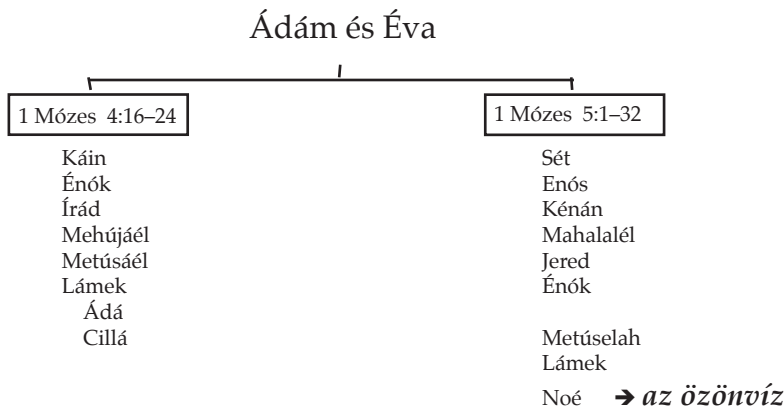
1. Mit jelent a „vallás” szó?
2. Mit jelölt ki Isten a bűnbocsánat alapjául?
3. Mi az, amivel rendelkezünk kell, ha kedvében akarunk járni Istennek?
4. Miért játszott fontos szerepet a hit Ábel áldozati felajánlásában?
5. Káin és Ábel egyaránt áldozatot mutatott be Istennek. Miért fogadta el Isten az Ábelét és miért utasította el a Káinét?
6. Vajon Káin az „asszony utóda” vagy a „kígyó utóda” volt-e?

Az özönvíz Noé napjaiban

6. lecke

Olvasmány: 1 Mózes 5–8. fejezet

Ádám két leszármazási ága, amelyről Mózes 1. könyve említést tesz, a Káiné (1 Móz. 4.) és a Sété, aki Ábel helyébe lépett (1. Móz. 5.).

Káin, mit sem törődve Isten kegyelmi ajánlatával, eltávolodott az Úr színe elől keletre, „*Nód földjére*” menván, mely szó „száműzetést” jelent (1 Móz.4:16). Száműzte magát az Istennek tetsző út parancsának hatása alól. Leszármazottai ezért önfejük voltak, és hamar elfajzottak a gonoszság és a bűn istentelen útjain járva. Eljutva Noé idejéhez azt látjuk, hogy ez az ág volt túlsúlyban a földön, ami kedvezett a féktelen gonoszság eluralkodásának, mely végül az özönvíz isteni ítéletét vonta maga után.

Miután Káin megölte testvérét, Ábelt, Ádámnak még egy fia született, akinek a Sét nevet adták. Ez azt jelenti: „kinevezett”. A névválasztás indoklásáról ezt olvassuk: „*Adott nekem Isten más utódot Ábel helyett ...*” (1 Móz. 4:25). Sét és leszármazottai elismerték és követték Istent és az Ő útjait: „*Akkor kezdték segítségül hívni az Úr nevét*” (1 Móz. 4:26). E leszármazási ágnak egyik kiemelkedő képviselője volt Énók, aki „*az Istennel járt*” (1 Móz. 5:22). Ő figyelmeztette nemzetségét a küszöbönálló ítéletre, mellyel Isten a földet betöltő istentelenség miatt lesújt (Júdás 14–15). Így ekkorra már világosan elhatárolódott egymástól a két „utód”. Az Isten útjain járókat „*Isten fiainak*” nevezték. Ám Noé napjaiban még Istennek ezek a „*fiai*” is letértek Isten útjairól.

„látta az Úr, hogy az emberi gonoszság mennyire elhatalmasodott a földön” (1 Mózes 6:1–8)

Az Ádám teremtésétől az özönvízig terjedő időszak 1656 év volt. Ez hosszú idő volt, melynek folyamán az emberi gonoszság megsokszorozódott és riasztó mérvűvé fokozódott.

Emlékezzünk vissza, hogy amikor Isten létrehozta a házasság „intézményét” Ádám és Éva között (1 Móz. 2:23–24), akkor egyszersem lefektette azokat az elveket is, melyekre az igazi házasságnak alapulnia kellett. Istennek az volt a célja, hogy az emberpár istenfélő magatartása folytán egyesüljön azon kívánságában, hogy tisztelje Őt, és eképp családot alapítson, hogy majd gyermekeivel is megismertethesse az Ő útjait (Malakiás 2:14–16; Efezus 5:25–28; 1 Péter 3:7; Efezus 6:4). Szomorú, hogy Noé napjaiban a házasság Isten által rögzített alapelveit teljes mértékben elvetették, így az eredeti jelentésétől megfosztott üres szertartássá lett.

2. vers

„az istenfiak” A Bibliában e kifejezés azoknak a megjelölésére használatos, akikkel megismertették Isten útjait (1 János 3:1). Ne feledjük, hogy Sét leszármazottai között többen is voltak olyanok, akik hittek Istenben és bíztak Őbenne, ti. Énók (1 Móz. 5:24), Lámek (5:28–29) és Noé (6:9). A nagy többség ekkorra már semmibe vette Isten igazságát, amelyet pedig egykor jól ismertek. Sokan azok közül, akik korábban ismerték Isten útjait, eltávolodtak attól, és azok társaságát keresték, akik vagy elpártoltak Istentől, vagy soha nem is ismerték Őt.

„az emberek leányai” Az itt megfigyelhető különbségtétel oka, hogy ezek az asszonyok nem „Istentől” voltak. Később Isten megtiltotta Izraelnek, hogy Kánaán pogány népeivel házasodjék, mivel azok hamar elfordulnak majd az Ő szolgálatától (5 Móz. 7:3–4).

„látták az istenfiak, hogy szépek az emberek leányai” Vonzalmuknak csupán érzéki alapja volt. Éva megteremtésekor kezdettől fogva nyilvánvaló volt, hogy az általa nyújtandó társaság segíteni hivatott az embernek abban, hogy Isten útjait tükrözze vissza. Az „istenfiak” szem elől tévesztették Istennek ezt a célját.

3. vers

„hiszen csak test ő” Az ember önfejű volt, aki eltökélte, hogy saját útján jár. Ez a viselkedés jellemző a halandó emberre („test”), amikor letér Isten útjáról. Isten nem folytatta a küzdelmet az effajta gonoszsággal szemben.

„legyen az életkora százhusz esztendő” Ez Isten hosszútűrésének egyik példája. Százhusz évet adott az embernek arra, hogy megbánja bűnét, mialatt Noé intette az embereket és a bárka épült (1 Péter 3:20).

4. vers

„óriások” Héberül: *nephilim*, a *naphal* szóból, melynek jelentése: „elbukni”. Ezek zsarnokok voltak. Ugyanez a szó használatos a harcias óriásokra, akik később Kánaán földjén éltek (4 Móz. 13:33). Ilyenformán mikor az „istenfiak” – azok, akik kezdetben olyan családokból származtak, akik félték az Istent – feleségül vették az arcátlan és istentelen „emberek leányait”, gyermekeik „hatalmasokként ... neves emberekként” lettek ismertekké.

„hatalmasok” Héberül: *ha gibborim*, jelentése: „hatalmas bajvívók” háborúban. A szót Nimródra (1 Móz. 10:8) és Góliátra (1 Sámuel 17:51) alkalmazzák.

„neves emberek” A „neves” héber megfelelője: *shem*, jelentése: „név”. E nagy emberek ‘nevet szereztek maguknak’, ahogy ezt a múltban oly sokan tették, pl. Hitler, Mussolini, Sztálin és más hozzájuk hasonló zsarnokok, és miként teszik ezt oly sokan ma is, amikor hatalomra törnek. Nevük inkább becstelenségük, semmint jó cselekedeteik folytán válik híressé. Az effajta gonoszság eredménye Noé napjaiban az volt, hogy a földet a romlottság és az erőszak töltötte be.

Isten vélekedése az emberi gonoszságról (1 Mózes 6:5–13)

5. vers

„Amikor látta az ÚR” Milyen balgaság azt gondolni, hogy Istennek nincs tudomása a bűn helyzetéről az Őáltala teremtett földön.

„az emberi gonoszság ... elhatalmasodott” Figyeljük meg, miként írja le ezt az időszakot az Újszövetség (1 Péter 3:20; 2 Péter 2:5; Lukács 17:26–27; Máté 24:37–39).

„az ember szívének minden szándéka és gondolata nap mint nap csak gonosz” Isten a föld bűnös állapotáért kifejezetten az embert okolja. A gonoszság az „ember szívéből” jön (Márk 7:20–23; Jeremiás 17:9). A héber *yetzer* – „szándéknak” fordított – szó által közvetített eszme mindannak jelölésére szolgál, ami az ember agyában megfogyan, az emberi szív törekvéseit. A szív vagy agy az a hely, ahol a gonosz fészkel, mivel innen ered minden kívánság. Isten azt látta, hogy minden ember a gonoszságra törekedett (Jakab 1:13–15).

7. vers

„Eltörölöm a föld színéről az embert, akit teremtettem” Isten láthatta, hogy ilyen súlyos tettek sorára van szükség ahhoz, hogy kezelni tudja az ember önfejű és istentelen magatartásának problémáját.

8. vers

„De Noé kegyelmet talált ...” Ellentétben a 7. verssel, amely Isten szigorúságáról beszél, ez a vers az Ő jóságát bizonyítja. Az Ő „kegyelme” vagy

„jóindulata” képezi az alapját az emberek üdvözülésének (Efezus 2:7–10; 2 Móz. 34:6; 33:19). Noé jellemének leírását a 9. versben találjuk. Akárcsak Énók (1 Móz. 5:22), ő is „az Istennel járt”. Ezért Noé és családja megmenekült.

11 vers

„A föld pedig mind romlottabb lett az Isten előtt, és megtelt a föld erőszakossággal” Ha az emberek semmibe veszik Istent és letérnek az Ő útjairól, és úgy döntenek, hogy saját kívánságaik után mennek, akkor ennek mindig romlottság és erőszak lesz a vége, amelytől a társadalom valamennyi tagja szenved. E teljes erkölcsi és társadalmi összeomlás akkor kezdődött el, amikor azok, akik ismerték Isten útjait, letértek arról és olyan házastársat választottak maguknak, akik szándékosan semmibe vették Isten útjait (1–2. versek).

Noé bárkája (1 Mózes 6:14–22)

A Biblia részletesen ismerteti a Noé által épített bárka méreteit. A bárka hossza 300 rőf (150 méter), szélessége 50 rőf (25 méter), magassága 30 rőf (15 méter) volt. Három szintje volt: a földszint területe 11 250 négyzetmétert tett ki. Nagy hajó volt, amely igen nagy tömegű teher szállítására volt képes.

Az özönvíz (1 Mózes 7. és 8. fejezet)

Az özönvíz részletes leírásából kitűnik, hogy – noha az eső csak 40 napon és éjjelen át esett – Noé 1 évet és 10 napot töltött a bárkában. Az eső Noé 600. életéve 2. hónapjának 17. napján kezdett el esni (1 Móz. 7:11). Noé 601. életévében, annak 2. hónapjában, ennek pedig 27. napján hagyta el a bárkát (1 Móz. 8:14). Az özönvíz következtében elpusztult „minden test”, amely a földön mozgott – a madarak, állatok és vadak, a földön nyüzsgő minden féreg, és minden ember is. „Minden meghalt, aminek az orrában élet lehelete volt, ami a szárazföldön élt” (1 Móz. 7:21–22; vö. 2:7).

„Nem átkozom meg többé a földet”(1 Mózes 8:20–22)

Kijővén a bárkából, Noé oltárt épített és égőáldozatot mutatott be Istennek hálából, amiért megmentette őt, és hogy életét az ÚR szolgálatának szentelje. Isten megígérte, hogy soha többé nem pusztítja el özönvíz által a földet.

Érdemes figyelni arra, hogy – noha az özönvíz elsodorta a gonosz bűnösöket a föld színéről – Isten elismerte, hogy a bajok gyökere ezzel nem szűnt meg létezni, mert „gonosz az ember szívének szándéka ifjúságától fogva ” (1 Móz. 8:21). Isten tudta, hogy a bűn és a gonoszság az ember bűnös természetében gyökerezik (Márk 7:20–23; Róm. 7:18–21). Vegyük észre, hogy a társadalom egészének elpusztításáért nem az „ördög” vagy a „sátán” okolható, miként azt a népszerű teológia tanítja. Az ember maga döntött úgy, hogy semmibe veszi Isten útjait, és

e bűnnek a gyökere az ő gonosz szándékában vagy „megtévesztő kívánságaiban” keresendő (Efezus 4:22; Jakab 1:14–15).

Jézus intelme a mai ember számára (Lukács 17:26; Máté 24:37–38)

Jézus a Noé napjaiban megmutatkozott gonoszságban párhuzamot látott azzal a féktelen erkölcstelenséggel, erőszakkal és romlottsággal, amely a világban eluralkodik majd közvetlenül az ő eljövetele előtt. Ezt mondta: „*Ahogyan Noé napjaiban történt, úgy lesz az Emberfia eljövetele is*” (Máté 24:37). Amiként Isten ítélkezett az emberek gonoszsága fölött és elpusztította őket az özönvíz által, aképpen elküldi majd az Ő Fiát, hogy ítéletet mondjon a világ fölött (Ap. Csel. 17:31). Ez az erkölcstelen és gonosz társadalom, amelyet napjainkban magunk körül látunk, arra figyelmezteti az istenfélő embereket, hogy küszöbön áll az Úr Jézus Krisztus visszatérése a földre.

A Noé korabeli özönvíz a biztosítéka az ítélet eljövételének

Péter apostol jól tudta, hogy sokan gúnyolódnak majd annak hallatán, hogy Isten ítéletet tart e világ fölött annak gonoszsága miatt. De emlékeztette a hívőket arra, hogy biztos jele volt annak, hogy Isten újból ítélkezik a világ fölött és megtisztítja azt a gonoszságtól (2 Péter 3:4–7). Noé megmenekülésében látta a reményt is mindazok üdvözülésére, akik – Noéhoz hasonlóan – készek az igaz és becsületes életre, valamint arra, hogy a megkeresztelkedés által közelebb kerüljenek Istenhez (1 Péter 3:20–22).

Noé nem pusztán bárkát épített

Noé nemcsak a bárkát épített, de nem szűnt meg figyelmeztetni nemzedékét az eljövendő ítéletre. Az emberek mind jobban gúnyolódtak és fittyet hánytak az intő jelekre – mígcsak el nem jött az özönvíz (2 Péter 2:5). Ám ekkor már túl késő volt ahhoz, hogy bűnbánatot gyakoroljanak és megmeneküljenek.

Hit – a Noéra ösztönzőleg ható erő

Noé hitt Istenben és ez a hite készítette arra, hogy engedelmeskedjék Istennek és megépítse a bárkát, amely megóvta őt és családját a pusztulástól (Zsid. 11:7). Isten megmutatta nekünk az utat, hogy miként menekülhetünk meg e gonosz korra lesújtó ítélet elől. Hiszünk-e Neki? Megvan-e a hitünk ahhoz, hogy Noéhoz hasonlóan cselekedjünk, hogy családunkkal együtt üdvözülhessünk? (Márk 16:25–16)

Összefoglalás

- Noé napjaira a föld „megtelt erőszakossággal”. Ennek oka a Biblia szerint, hogy „... az ember szívének minden szándéka és gondolata nap mint nap csak

gonosz” (1 Móz. 6:5) Ismét csak azt látjuk, hogy a bűn ama gondolatokban gyökerezik, amelyek akkor keletkeznek az ember szívében, ha Isten Igéje nem tartja kordában azokat.

- A Noé napjaiban pusztított özönvíz intő jel lehet a mai gonosz kor számára is (**Máté 24:37–39; Lukács 17:26–27**)
- Noé megmenekülése a megkeresztelkedéshez hasonlítható (1 **Péter 3:21**)

6. lecke – Kérdések

1. Noé napjaiban „*az emberi gonoszság ... elhatalmasodott*”. Miben gyökerezett ez a gonoszság? (ld. 1 Móz. 6:5)
2. Melyik két szóval írható le a világ állapota, mellyel az özönvíz ítéletét hozta magára Noé napjaiban? (1 Móz. 6:11)
3. Hogyan írta le Isten a bűn gyökerét 1 Móz. 8:21.-ben?
4. Melyik helyén hasonlítja a Biblia Noé megmenekülését a megkeresztelkedéshez?
5. Mi volt az az ösztönző erő, amely Noét a bárka megépítésére készítette?

Noétól Ábrahámig

7. lecke

Olvasmány: 1 Mózes 9:11

A szivárvány és annak jelentése (1 Móz. 9:8–17)

Az özönvíz után Isten újból szólt Noéhez és fiaihoz, ezúttal azt hozva tudomásukra, hogy soha többé nem fogja özönvíz által elpusztítani a föld valamennyi élőlényét. E szövetségének jelképévé Isten a szivárványt tette meg (1 Móz. 9:8–10). Isten azt mondta: *„szivárványfövenet helyezem a felhőkre, az lesz a jele a szövetségnek, melyet én a világgal kötök”* (13. vers).

A szövetség „kötelező érvényű egyezés vagy ígélet”, és – miután ezt a szövetséget maga Isten kötötte – nem fér kétség ahhoz, hogy Isten meg is tartja azt. A szivárvány pedig jelképe, jele vagy emlékeztetője ennek az Isten által kötött szövetségnek. A szivárványban az a csodálatos, hogy amikor eső után megpillantjuk az égbolton, akkor azt Isten is látja, mivel ezt mondta: *„...láttni fogom és visszaemlékezem az örök szövetségre, amelyet Isten kötött minden élőlényel, amely testben él a földön”* (16. vers).

Másrészt a szivárvány hivatott ráébreszteni bennünket arra, hogy Isten nem fogja örökké eltűrni a gonoszságot és istentelenséget a földön. A szivárványnak arra is emlékeztetnie kell bennünket, hogy Isten a múltban már ítélkezett a világ fölött és újból megteszi majd ezt, ahogy előre megmondta (Ap. Csel. 17:31; 2 Péter 3:3–7; Máté 24:37–39). Az ítélet Krisztus visszatérésekor nem özönvíz formájában jön majd el, hanem Isten hatalmának megmutatkozása útján, amely földrengés általi katasztrófális pusztulással jár majd (Ezékiel 38:18–23; Jóel 3:12–16; Zakariás 14:1–5). Minden bölcsen gondolkodó ember hálás lesz Istennek azért, hogy gondoskodott e fenyegető ítélet előli megmenekülés módjáról, és keresi majd, hogy miként élhetne ezzel a lehetőséggel (1 Péter 3:20–21; Márk 16:15–16).

Az özönvíztől Ábrahámig tartó időszak (1 Mózes 9:11)

Az özönvíztől addig tartó időszak, amikor Ábrám (ahogy kezdetben nevezték) elhagyta Ur városát (1 Móz. 12:4), 427 esztendőt ölelt fel. Ez idő alatt az emberek hamar elfelejtették az özönvíz katasztrófáját és ismét csak elfordultak Istentől és bálványokat imádtak.

Noének három fia volt: Sém, Hám és Jáfet. E három fiú leszármazottjainak sorát megtaláljuk Mózes 1. könyvének 10. fejezetében. A családfát áttanulmányozva egyvalaki különösen kiemelkedik Hám leszármazási ágából. Hám fia volt Kús, Kús fia pedig Nimród (1 Móz. 10:6–8).

Ez a Nimród „kezdeti hatalmaskodni a földön” (8. vers). Neve „lázaadást, ellenszegülést” jelent és jelzi elszántságát, mellyel olyanokat gyűjtött maga köré, akik társai lettek az Istennek való ellenszegülésben. Katonai erejénél fogva királyságot hozott létre, és – embertársai fölött hatalmat és tekintélyt szerezvén – királyukká lett. Ez az első királyság, amelyről a Biblia említést tesz. Fővárosa Sineár földjén, Babelben volt (10. vers). A Biblia görög nyelvű változatában (Septuagint) e város neve: Babilon. E királyság vált azután az – egészen Dániel próféta napjaiig folytatott – hitehagyott istentiszteleti szertartás színhelyévé (Dániel 1:1–2). A hitehagyott azt jelenti: „elpártolt”. Bármely vallási rendszer, amely elszakad Isten igazságától, hitehagyottnak nevezhető (vö. 2 Thessz. 2:3).

A Jelenések könyvében – a Biblia utolsó könyvében – a „Babilon” elnevezés egy hamis vallási rendszer megjelölésére szolgál, amely Krisztus visszatértekor megsemmisül majd (Jelenések 14:8; 17:5; 18:2, 10, 21).

Bábel tornya (1 Mózes 11:1–9)

Az özönvíz utáni napokban „az egész földnek egy nyelve és egyféle beszéde volt” (1. vers). Az emberek az ókori Babilon területén, az Eufrátesz folyó termékeny síkságán telepedtek le. Voltak köztük olyanok, akik nevet szerettek volna szerezni maguknak (4. vers) és meg kívánták szilárdítani uralmukat a földön. Azt javasolták, hogy építsenek maguknak „várost és tornyot, amelynek teteje az égig érjen” (4. vers). A torony, vagy templom-piramis volt a templomuk, ahol a napot, a holdat és a csillagokat imádták. Mindebből kitűnik, hogy az emberek szüntelenül ellenszegültek Teremtőjüknek, saját istentiszteleti módot választván maguknak, dacolva az Ő akaratával.

Mi volt az eredendő oka ennek az emberi leleményességnek, amely az egyesülésnek és az istentiszteletnek ezt a rendszerét létrehozta? Ez az ember önfejűségéből eredt. Amint a kezdetekkor, úgy most is olyan emberekről volt szó, akik maguk akarták kialakítani tulajdon vallásuk formáját. Isten világosan megmutatta azt a módot, ahogyan Őt imádnunk kell. Ha az Ő útját követik az emberek, akkor egységben, biztonságban és boldogságban élhetnek, tudván, hogy Isten az ő királyuk. Akkor nincs szükségük a Nimródéhoz hasonló, emberalkotta királyságra.

4. vers

„...amelynek teteje az égig érjen” Az „érjen” szó nincs benne a Biblia héber nyelvű változatában. Azt tartják, hogy a torony tetejét az asztrológusok által az égitestekből származtatott állatövi jegyekhez hasonló jelekkel díszítették. Régészek Babilon környékén lépcsős templom-piramisokat találtak. Ezek száz

méternél is magasabb tornyok voltak, amelyek révén – az akkori emberek úgy hitték – közelebb kerülnek az éghez az égitestek imádásakor.

„...szerezzünk magunknak nevet” Az ember – a maga ostoba hiúságától vezérelve – nevet akart szerezni magának, hogy megörökítse nevét a földön (Zsolt. 49:11–13).

6. vers

„(mindazt) amit elterveznek” Itt ismét a probléma gyökere van nevén nevezve. *„Az ember szívének ... szándéka és gondolata”* volt az, amely létrehozta ama gonosztságot, mely azután az özönvíz ítéletét vonta maga után (1 Móz. 6:5). Isten 1. Móz. 8:21. versében újra rámutatott erre a problémára, hogy ti. *„gonosz az ember szívének szándéka ifjúságától fogva”*. Szívükben immár *„kieszelték”* a gonosztságot, azaz: egy olyan vallási szertartás megalapítását, amely politikai és vallási tekintetben egyesítené az embereket. Isten tudatára ébredt, hogy ha nem állítja meg ezt a folyamatot, akkor az emberi gonosztságot megintcsak nem ismer majd határokat.

Isten ezért közbelépett oly módon, hogy összezavarta az emberek nyelvét, ami arra készítette őket, hogy szerteszét szóródjanak a föld színén, azonos nyelvet beszélő csoportokban. Ez természetesen egyszersmind a végét jelentette toronyépítő vállalkozásuknak, és a nemzetek mindmáig tapasztalható megosztottságához vezetett.

9. vers

„ezért nevezték azt Bábelnek” A *Bábel* szó azt jelenti: „zűrzavar”. Előfordulási helyén, Mózes 1. könyve 10. fejezetének 10. versében a görög szövegváltozat (Septuagint) a „Babilon” szót használja. A gagyogás szó angol megfelelőjének [„babble”] jelentése: értelmetlen hangok összessége, amelyeknek egyike sem tisztán kivehető. Mint említettük, ez a szó vált az emberek által a földön létrehozott első királyság alapító elnevezésévé.

Minden emberi erőfeszítés, amely arra irányul, hogy saját kormányzási vagy uralkodási formát hozzon létre, szükségképpen bukásra van ítélve. E kísérletek minden esetben hiábavalóknak bizonyulnak, mivel *„az ember nem ura élete útjának”* (Jeremiás 10:23). Ezért határozott úgy Isten, hogy elküldi Fiát Isten királyságának létrehozására e földön (Dániel 2:44, Máté 6:9–10).

Isten terve az emberiség egyesítésére

Jóllehet Isten nyelvük összezavarásával megosztotta és szétszórta az emberiséget, végső célja az, hogy minden nemzetet, nyelvet és népet egyesítsen az evangélium által (Jelenések 5:9–10). Jézus arra kérte tanítványait, hogy: *„Menjetek el szerte*

az egész világba, hirdessétek az evangéliumot minden teremtménynek. Aki hisz, és megkeresztelkedik, üdvöziül ..." (Márk 16:15–16). E nagyszabású feladat, az evangélium terjesztése minden nyelven és minden népnek pünkösdi napján vette kezdetét, amikor Pétert és az apostolokat a Szentlélek ereje azzal a képességgel ruházta fel, hogy az ünnepre Jeruzsálemben összesereglett tömeg különféle nyelvein szólaljanak meg (Ap. Csel. 2:1–11).

Azok, akiket megérintett a Péter és a többi apostol által közvetített üzenet, megkeresztelkedtek (Ap. Csel. 2:41). Megkezdődött tehát az evangélium terjesztése, amely valamennyi nemzet férfait és asszonyait egyesíti Isten családjában, Jézus Krisztus által (Róm. 1:16). Később Pál apostol lett az a különleges kiválasztott, aki – kezdetben csupán a zsidóknak hirdetett – evangélium üzenetét eljuttatta a pogányokhoz (nem-zsidókhoz) is (Ap. Csel. 9:15; Róm. 15:15–16).

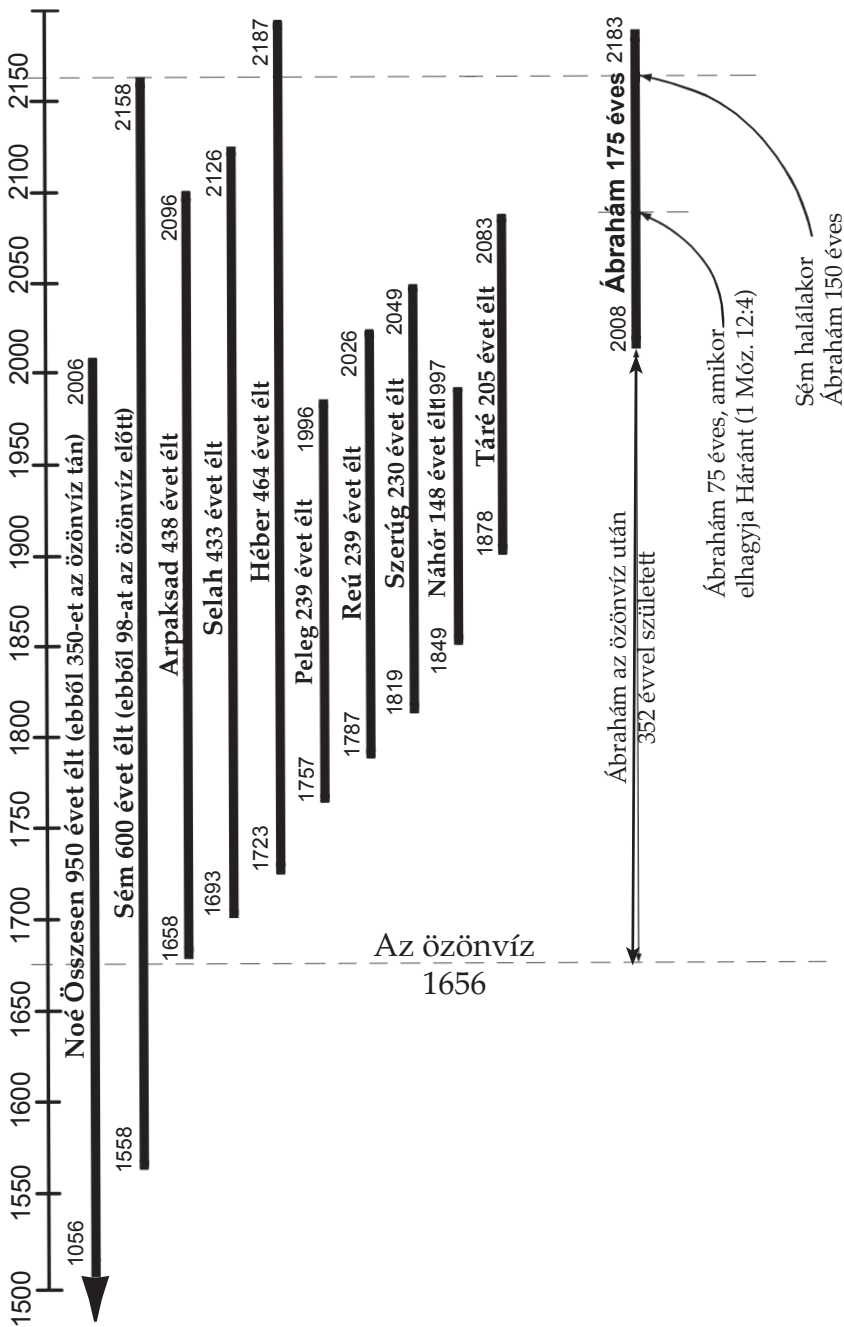
Összefoglalás

- Az özönvíztől Ábrahámig tartó időszak folyamán alakult ki az első, ember által létrehozott királyság, dacolva Isten törvényével (**1 Móz. 10:10**)
- Nimród létrehozta a babiloni királyságot, amelynek gyökerei mindaddig nem tűnnek el a föld színéről, amíg Isten királysága fel nem váltja az emberi uralkodás valamennyi formáját a földön (**Jelenések 14:8; 17:5, 18:2, 10, 21**)
- Az evangélium üzenetével Istennek az volt a szándéka, hogy egyetlen családba gyűjtse össze valamennyi nemzet népeit (**Márk 16:15–16; Róm. 1:16**).

7. lecke – Kérdések

1. Mit jelképez a szivárvány?
2. Hogy hívták Noé három fiát?
3. Mi volt annak a városnak a neve, amelyet az emberek az özönvíz után építeni kezdtek és mit jelent ez a név?
4. Milyen kívánságtól hajtva építették az emberek a várost és égbeszökő tornyát?
5. Mi módon vetett véget Isten az építkezésnek és szórta szét az emberiséget?
6. Mi a neve a Bibliában annak az üzenetnek, amelyet azért hirdetnek minden népnek, hogy egyesítsék őket és visszavezessék őket Istenhez?

Noétól Ábrahámig (1 Mózes 11:10-32)

Ábrahám – Isten barátja

8. lecke

Olvasmány: 1 Mózes 12–13

Ábrahám az egyik legfontosabb személy a Bibliában. Életének eseményei Mózes 1. könyve 11. fejezetének 26., ill. 25. fejezetének 10. versében vannak megörökítve. E fejezeteket elolvasva fény derül életének fontosságára, és megbizonyosodhatunk e figyelemreméltó embernek nem csupán rendkívüli hitéről, de az Isten által neki tett ígéretek jelentőségéről is. Jóllehet Isten ezeket az ígéretek kimondottan Ábrahámnak tette, kegyelme folytán kész kiterjeszteni ezeket az áldásokat mindazokra, akik az Ábraháméhoz hasonló megértéssel és hittel rendelkeznek. Látni fogjuk majd e dolgok fontosságát, midőn figyelemmel kísérjük életét, és megvizsgáljuk ezeket az ígéretek.

Ábrahám – úgy hisszük – hite miatt szolgált rá az „Isten barátja” (Jakab 2:23) megjelölésre. Eltekintve az életére vonatkozó részletekről és más, ószövetségbeli hivatkozásoktól, az Újszövetségben több, mint 70 alkalommal történik róla említés. Az Újszövetségben található evangéliumi tanítást nem érthetjük meg, ha nem ismerjük Isten Ábrahámnak tett ígéreteit. Valójában az Úr Jézus Krisztus által hirdetett evangélium összefügg Isten Ábrahámnak tett ígéreteivel: *„Mivel pedig előre látta az írás, hogy az Isten a pogányokat hit által igazítja meg, előre hirdette ezt az evangéliumot Ábrahámnak: Általad nyer áldást a föld minden népe.”* (Gal. 3:8) A „megigazít” szó azt jelenti: „megbocsátani a bűnöket”.

Ábrahám elhívása (1 Mózes 11:27–32)

Először is arra figyelünk fel, hogy Ábrahám eredeti neve Ábrám volt (1 Móz. 11:27). Nevét Isten sajátos okból változtatta meg, mint majd látni fogjuk, ha eljutunk Mózes 1. könyve 17. fejezetének 5. verséhez. Ábrahám Úr városában élt, amely az Eufrátesz folyó mentén fekvő Kaldea egyik fontos városa volt, a folyó torkolatánál. A területet kutató régészek szerint Úr igen fejlett város volt Ábrahám idejében, amely a korszerű és kényelmes élet minden kellékével el volt látva.

30. vers

„Száráj azonban meddő volt, nem volt gyermeke.” Ábrám Szárajt, féltestvérét vette feleségül (1. Móz. 20:12). A tény, hogy nem lehetett gyermeke, már korábban bevésődött emlékezetünkbe élettörténetük megismerése során. Ez igen fontos momentuma lesz majd Isten velünk való kapcsolatának. Megfigyeljük, hogy akkor, amikor Ábrám neve Ábrahámmá változott, Száráj is más nevet kapott: Sára lett a neve (1 Móz. 17:15).

31. vers

„... elindult velük Úr-Kaszdimból, hogy Kánaán földjére menjen” Az utazás oka az volt, hogy Isten utasította Ábrámot, hogy hagyja el Úr városát (Ap. Csel. 7:2–4). Eljutottak Háránig, ahol megállapodtak egy ideig, amíg Ábrám apja, Taré meg nem halt. Ezután Ábrám folytatta útját Kánaán földjére.

Isten megígéri, hogy megáldja Ábrámot (1 Mózes 12:1–3)

1. vers

„Menj el földedről, rokonságod közül és atyád házából arra a földre, amelyet mutatok neked!” Taré Urban *„más isteneket”* tisztelt. Isten elhívta Ábrámot ebből a környezetből, ahol nemcsak a körülöttük élők mindegyike, de tulajdon házanépe is bálványimádó volt (Józsué 24:2–3).

Bárki, aki az Istennek való engedelmesség és a Krisztus követésének útját választja, el kell határolódjon mindattól, ami akadályozhatja őt abban, hogy maradéktalanul elkötelezze magát (Máté 19:27–30; 2 Kor. 6:17–18). Ábrám, hitben és meggyőződve arról, hogy az élő Isten szólt hozzá, útrakelt, engedelmeskedvén Isten parancsának (Zsid. 11:8).

2. vers

„Nagy néppé teszlek” A nép, amelyről Isten beszél, Izrael népe, melynek Ábrahám az atya. Izrael nagy nemzetté vált legnevesebb királyai, Dávid és Salamon idejében, ám engedetlenségük miatt a királyság végül rombadőlt, és a zsidókat Kr. u. 70-ben elűzték földjükről a rómaiak. Évszázados szétszórtságot követően, apránként kezdtek visszatérni hazájukba. Napjaink újabbkori csodáinak egyike, hogy Izraelt 1948-ban önálló nemzetté nyilvánították. Ez időtől kezdve a különböző országokban élő zsidók folyamatosan térnek vissza hazájukba.

Izrael népe csak az Úr Jézus Krisztus földünkre való visszatérése után fog újra teljes számban összegyűlni eredeti földjén (Ezékiel 37:21–23). Akkor megismerkednek majd Isten Ábrahámnak tett ígéretei igazságával és meglátják majd azok beteljesülését az Úr Jézus Krisztusban. Ha majd elismerik az Úr Jézus Krisztust Megváltójukként, akkor teljes mértékben változtatniuk kell addigi életükön (Zakariás 12:10; Ezékiel 36:24–26). Csak ekkor fogják majd megörökölni az Ábrahámnak ígért földet és fognak Krisztus uralkodása alatt élni, miként más nemzetek is (Jeremiás 30:10–11; 31:31–34; 33:15–21; Ezékiel 37:21–28; Róm. 11:1, 14, 28).

„Nagy néppé teszlek és megáldalak” Bár Isten valóban megáldotta Ábrámot még életében, az ígélet teljes valóra váltása majd csak Jézus Krisztus visszatértekor következik be (Máté 8:11).

3. vers

„Megáldom a téged áldókat, s megátkozom a téged gyalázókat” A történelem bebizonyította ennek igazságát Ábrahámnak magának és leszármazottainak, Izrael népének életében egyaránt. Babilon és Edóm két ókori nemzet volt, melyeket Isten megbüntetett zsidóüldözésük miatt. Újabbkori történelmünkben Hitler kísérlete a zsidók kiirtására kudarcra végződött, és hozzájárult Németország 1945-ben elszenvedett vereségéhez.

„általad nyer áldást a föld minden nemzetsége” Ez a legfontosabb része az ígéreteknek. Ábrahám által **a föld minden nemzetsége** elnyeri Isten áldását. Pál apostol szerint ez az evangélium lényege: *„Mivel pedig előre látta az Írás, hogy az Isten a pogányokat hit által igazítja meg, előre hirdette ezt az evangéliumot Ábrahámnak: „Általad nyer áldást a föld minden népe” (Gal. 3:8).* Isten az áldást zsidónak és pogánynak egyaránt felajánlja. Hogyan lehetséges ez? Ha figyelemmel kísérjük Isten kapcsolatát Ábrahámmal, akkor látni fogjuk, hogy mi ez az áldás és hogyan tette azt Isten az emberiség egésze számára elérhetővé a Jézus Krisztusban való hit által.

Ábrám Kánaánba utazik (1 Mózes 12–13:4)

Ábrám, Istennek engedelmeskedve, elhagyta Háránt és útnak indult arra a földre, amelyet Isten mutatott neki. Vele ment felesége, Száraj és unokaöccse, Lót is szolgálóikkal és minden vagyonukkal együtt. Ábrám ekkor 75 éves volt.

Megérkeztek Sikembe, Kánaán földjének szívébe, és ott Isten szólt hozzá, eképpen: *„A te utódodnak fogom adni ezt a földet”* (7. vers). Ábrám mostmár tudta, hogy a föld, amelyet Isten neki ígért, Kánaán földje, vagy – ahogy azt ma ismerjük – Izrael volt.

Figyeljük meg, hogy **Isten a földet Ábrám utódának ígérte**. Ez szöveget ütött Ábrám fejébe, mivel emlékszünk, hogy Száraj meddő volt (11:30) és eladdig nem született utódjuk. Válaszul Ábrám oltárt épített és leborult ott az Isten előtt (7. vers).

Sikemből délre, Bétel felé vette útját, majd – az éhínség miatt – még tovább utazott délnek, le Egyiptomba. Később, visszatérve, Bétel és Haj – vagy Aj – között verte fel sátrát (1Móz. 13:3–4).

Ábrám és Lót elválnak egymástól (1 Móz. 13:5–13)

Isten ígéretéhez híven megáldotta Ábrámot. Ábrám ekkorra már igen tekintélyes vagyonra tett szert: volt *„jóságga, eziüstje és aranya”* és Lót is részesült az áldásból, amíg Ábrámmal volt (1 Móz. 13:2, 5–6). Ám maga ez a jóságokban való gyarapodás viszályt szított pásztoraik között. Ennek Ábrám úgy vetett véget, hogy azt javasolta: váljanak el egymástól.

Ábrám Lótra bízta a választást, és ő úgy döntött, hogy háza népével a Jordán folyó termékeny síkságára települnek, Szodoma és Gomorra városok közelébe. Ábrám életének nyomonkövetése során látni fogjuk majd, milyen katasztrofális következményekkel járt Lót családjára nézve ez a Szodomába való költözés. Amint a Biblia írja, „*a szodomai férfiak ... igen romlottak és vétkesek voltak az ÚR előtt*” (13. vers).

Az ÚR Ábrámnak ígéri az egész földet (1 Mózes 13:14–17)

Miután Lót eltávozott, Isten újból szólt Ábrámhoz. Ezúttal *a Biblia egyik legfontosabb ígéretével* van dolgunk. Az ÚR azt mondta Ábrámnak, hogy a Bétel közelében fekvő hegyvidék magaslatáról, ahol állt, nézzen szét észak, dél, kelet és nyugat felé, amerre csak a szeme ellát. E magaslati helyről átfoghatta tekintetével a föld teljes panorámáját. Ekkor szólt hozzá Isten.

15. vers

„*Azt az egész földet, amelyet látsz*” Habár tekintetével nagy kiterjedésű területet volt képes átfogni, az ígélet nem korlátozódott csupán erre a földre. Pál apostol később megjegyzi, hogy Ábrám valójában a „*világ*” öröklésének ígéletét kapta (Róm. 4:13).

„*neked ... adom*” Isten megígérte Ábrámnak, hogy ő maga fogja örökölni a földet

„*és a te utódodnak*” Isten már korábban Ábrám utódjának ígérte a földet (12:7). Mostmár értjük, hogy Ábrám és utódai egyaránt örökölni fogják a földet.

„*örökre*” Ez a kulcsa az ígélet megértésének. Hogyan örökölheti a földet egy halandó ember „*örökre*”? Az egyetlen lehetséges válasz erre az, hogy fel kell támadnia a halálból, immár halhatatlanságra.

Hogyan tárul fel e csodálatos ígélet jelentése az Újszövetségben?

Ahelyett, hogy az ígélet jelentésén eltöprengenénk, vegyük inkább szemügyre annak újszövetségbeli magyarázatát. Pál a Galatákhoz írott levelében tulajdonképpen egy teljes fejezetet szentel ezen ígélet fontosságának a megvilágítására.

Galaták 3:16 Pál itt ráirányítja olvasói figyelmét az 1 Móz 13:15-ben olvasható ígületre: „*Az ígéreteket pedig Ábrahámnak adattak és az ő utódának.*” Majd világosan értésünkre adja: „*Nem így mondja az Írás: „és az ő utódainak”, mintha sokakról szólna*”; vagyis Isten nem azt mondta, hogy ezeket az ígéreteket Ábrahám sok „*utódának*” vagy leszármazottjának teszi, „*hanem csak egyről*”, azaz: egy bizonyos „*utódról*” szól. Pál bebizonyítja, hogy ha a Bibliát figyelmesen olvassuk, akkor abból kitűnik, hogy Isten a földet Ábrahámnak és egy bizonyos utódjának vagy

leszármazottjának ígérte. Mostmár azt is kifejti, hogy ki az az egy utód: „és a te utódodnak [egyes szám(!)], *aki a Krisztus.*”

Mostmár értjük, hogy Isten a földet Jézus Krisztusnak és Ábrahámnak ígérte **örökre**. Hogyan lehetséges a már halott Ábrahám számára, hogy örökölje azt? Ahhoz, hogy ez az ígélet teljesüljön, Ábrahámnak fel kell támadnia halottaiból, halhatatlanságra. Pontosan ilyen módon értelmezi Pál is az ígéreteket: „*Most is amiatt a reménység miatt állok itt vád alatt, amelyet atyáinknak ígért Isten. ... Miért tartjátok hihetetlennek, hogy Isten halottakat támaszt fel?*” (Ap. Csel. 26:6–8; vö. Lukács 13:28–29).

Pál tovább fejtegeti az ígélet jelentését a Galatákhoz írott levelében 3:26–29

Pál itt megmutatja, hogyan *részesülhetünk mi is* Isten Ábrahámnak tett ígérete reménységében.

26. vers Mi is Isten gyermekei lehetünk a Jézus Krisztusban való *hit által*

27. vers Hitünk arra ösztönöz bennünket, hogy engedelmeskedjünk Isten parancsolatának. Az első dolog, amit ekkor tennünk kell, az, hogy megkeresztelkedünk. A megkeresztelkedés a módja annak, hogy azonosuljunk Krisztussal (Márk 16:15–16). Levetjük addigi énünket és „*Krisztust öltjük magunkra*”. Ekkor Isten úgy tekint ránk, mint „*Krisztusban levőkre*” (vö. Róm. 6:3–8; Gal. 2:20).

28. vers Pál megmutatja, hogy – fajtól, társadalmi státusztól vagy nemtől függetlenül – a megkeresztelkedés által mindannyian egyenlők vagyunk Krisztusban. Isten tehát emberek tömegének viseli gondját olyképpen, hogy azok mindannyian „*egyek legyenek a Krisztus Jézusban*”.

29. vers „*Ha pedig Krisztuséi vagytok, akkor Ábrahám utódai vagytok*” A Krisztusba történő megkeresztelkedéskor részévé válunk az 1 Móz. 13:15-ben említett egyetlen *utódnak*. Jóllehet Ábrahámnak nem természetes leszármazottai vagyunk, a hit és a megkeresztelkedés által az ő „*utódává*” leszünk.

„*és ígélet szerint örökösök*” Mostmár látjuk, miként vonatkozhat ránk is ez a nagyszerű ígélet. Az Úr Jézus Krisztus által mi is örököséivé leszünk az őáltala megöröklendő ígéreteknek.

További utalások erre az ígéletre

- Krisztus úgy beszélt Ábrahámról, mint aki részese lesz Isten földi királyságának, amikor ő eljön, hogy létrehozza azt (Lukács 13:28–29).
- Krisztus kifejti, hogy Ábrahám bizonyosan feltámad majd a halálból (Lukács 20:37–38)

- István azt állítja, hogy Ábrahám még nem kapta meg a neki örökségül ígért földet (Ap. Csel. 7:5). Ennek beteljesülése eszerint még várat magára.

Összefoglalás

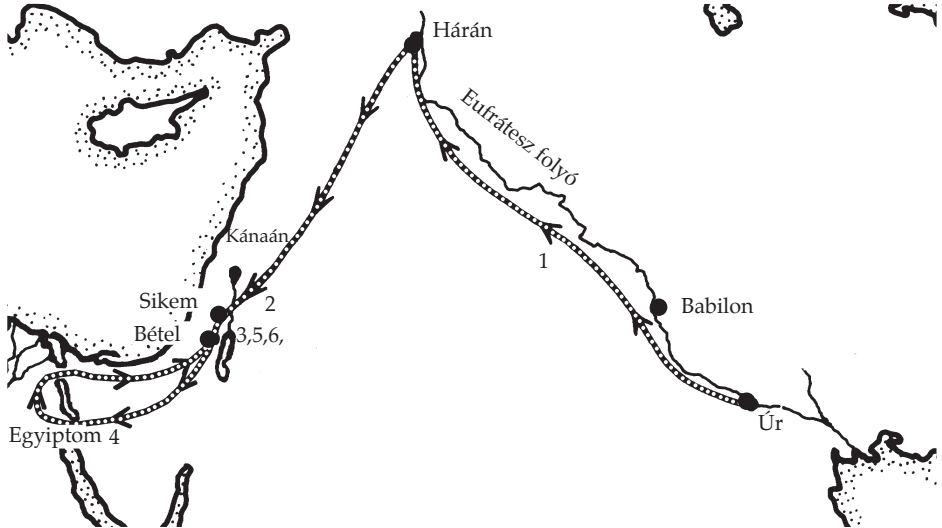
- Megismerkedünk Ábráhámmal, midőn elhívja őt az Isten, hogy hagyja ott lakhelyét, Úr városát és menjen arra a földre, amelyet Isten mutat majd neki **(1 Móz. 12:1–3)**
- Isten azért hívta el Ábrahámot, mert sajátos célja volt vele: *„Általad nyer áldást a föld minden népe”*. Ez az alapja az evangéliumnak **(Gal. 3:8)**.
- Isten később azt ígérte Ábrahámnak: *„Azt az egész földet, amelyet látsz, neked és a te utódodnak adom örökre”* **(1 Móz. 13:14–17)** Isten Ábrahámnak és utódjának örök életet ígért a földön **(Lukács 13:28–29)**.
- Az Ábrahámnak ígért utód az Úr Jézus Krisztus **(Gal. 3:16)**.
- A Jézus Krisztusba történő megkeresztelkedés által – Krisztussal és Ábráhámmal együtt – mi is örököseivé lehetünk az örök élet ígérének a földön **(Gal. 3:26–29)**.
- Ábrahám feltámad majd a halálból, hogy elnyerje ezeket az ígéreket **(Ap. Csel. 26:6–8)**.

8. lecke – Kérdések

1. Az Újszövetség melyik részében olvashatunk az Ábrahámnak hirdetett evangéliumról?
2. Mely földet hagyta ott Ábrahám, hogy Kánaánba menjen?
3. Mire kérte Isten Ábrahámot, amikor még Úr városában élt?
4. Amikor Isten azt mondta Ábrahámnak: *„Nagy néppé teszek”,* melyik népre utalt?
5. Milyen ígéretet tett Isten Ábrahámnak Bételben, miután Lót elvált tőle?
6. Isten a földet, melyet Ábrahám látott, neki és *„utódának”* ígérte. Ki ez az utód?
7. Teljesült-e már ez az Ábrahámnak tett ígéret?
8. Mikor nyeri el Ábrahám a neki ígért földet?
9. Hogyan osztozhatunk mi is ebben az Ábrahámnak tett nagyszerű ígéletben?

Ábrahám utazása (1 Mózés 12-13)

- 1 Ábrahám Úrból Kánaánba megy (1 Móz. 12:1-5)
- 2 Oltárt épít Sikemben, ahol Isten szól hozzá (1 Móz. 12:6-7)
- 3 Délre megy, Bétel városába és ott oltárt épít (1 Móz. 12:8-9)
- 4 Egyiptomba utazik, majd visszatér onnan (1 Móz. 12:10-20)
- 5 Visszatér a Bételben épített oltárhoz (1 Móz. 13:1-13)
6. Isten a földet Ábrahámnak és utódjának ígéri örökre (1 Móz. 13:14-17)

A hit által megigazult Ábrahám

9. lecke

Olvasmány: 1 Mózes 14–15.

Isten Ábrahámnak tett ígéretéből (1 Móz. 13:14–17) láttuk, hogy az csodálatos reménységet tartogatott nem csupán Ábrahám, de mindazok számára is, akik az Úr Jézus Krisztusba való megkeresztelkedés által osztoznak vele ebben a reménységben (Gal. 3:16, 26–29).

Ábrám, miután ezt az ígéretet kapta, Hebrónba, Kánaán földjének déli részébe ment.

Ábrám kiszabadítja Lótot a fogságból (1 Mózes 14:1–16)

Ennek a fejezetnek az eseményei egy fölöttébb érdekes találkozáshoz vezetnek el Ábrám és Melkisédek között. Egy, az északi hatalmakat tömörítő konföderáció sarcot vetett ki Szodomára és más, lent délen fekvő városokra. Tizenhárom év elteltével e városok fellázadtak, az északi királyok pedig, élükön Kedorlámómerrel, lecsaptak rájuk, hogy elfojtsák a lázadást.

A csatára a „*Sziddim-völgyben*” került sor, „*ahol most a Sós-tenger van*” (3. vers). Ez a terület akkoriban nagyon termékeny völgy volt (1 Móz. 13:10), de azt is megtudjuk, hogy most „*Sós-tengernek*” nevezik ama katasztrófa miatt, amely ott később, Szodoma elpusztítása után bekövetkezett (1 Móz. 19:24–25). A cstaában az északi királyok győztek, akik foglyokat ejtettek, köztük Lótot, Ábrahám unokaöccsét, aki akkoriban tulajdonképpen Szodomában élt (12. vers).

Ekkor jött egy menekült és elmondta a „*héber Ábrámnak*”, mi történt Lóttal (13. vers). Ez a „*héber*” szó első előfordulási helye a Bibliában. Azt jelenti: „aki átkelt”. Ábrám azért kapta ezt a nevet, mert átkelt az Eufrátesz folyón, elhagyva hazáját és rokonságát, engedelmeskedvén Istennek (1 Móz. 12:1–3). Ábrám ekkor saját szolgálóinak egy *kis* csoportjával üldözőbe vette és utolérte az északi konföderációnak ezt a *nagy* seregét és megverte őket az éjszaka folyamán (15. vers). Mikor visszatért, magával hozva Lótot és háza népét, valamint jószágait is, két királlyal találkozott.

Szodoma királya kivonult Ábrám elé „*a Sávė-völgybe, azaz: a Király-völgybe*” (17. vers). Tudjuk, hogy a szodomai férfiak igen romlottak voltak (1 Móz. 13:13), és ezen erkölcstelenségéről híres város királya jött most, hogy találkozzék az istenfő Ábrámmal.

Ábrám találkozik Melkisédekkel, a király pappal (1 Mózes 14:17–24)

Melkisédek, Sálem királya is kivonult pontosan ugyanerre a helyre, hogy találkozzék Ábrámmal. Ez a király feltűnő ellentétben állt Szodoma királyával és

mindazzal, amit ő képviselt. Melkisédek nem csupán király, de a „felséges Isten papja volt” (18. vers). Ábrám méltányolta Melkisédeket, aki kenyeret és bort vitt ki eléje, dicsőítván az Isten, amiért megszabadította Ábrámot ellenségeitől. Mint Főpap, ő közvetített az Isten és az őt imádó Ábrám között (18–20. vers).

A Zsidókhoz írt levél szerzője fontos tanulságot szűr le ebből az eseményből Jézus Krisztus munkájára nézve. Azt látjuk, hogy ez a király pap, Melkisédek, mint Isten Királya és Főpapja Krisztus szerepét előlegezi meg. Pál a Zsidókhoz írt levelének 5-7. fejezeteiben a következőképpen szól erről:

1. Isten előre jelezte, hogy jön majd valaki, aki pap lesz „örökké, Melkisédek módján” (Zsolt. 110:4). A szerző rámutat, hogy ez a prófécia az Úr Jézus Krisztusra vonatkozik (Zsid. 5:5–6, 6:20; 7:17, 21).
2. Pál kifejti, hogy a Melkisédek név nagyon kifejező. Két héber szóból tevődik össze: a *melchi* azt jelenti „király”, a *zedek* pedig azt, hogy „igazság”. A Melkisédek név tehát rangot jelent. Azt jelenti: az Igazság Királya” (Zsid. 7:1–2).
3. Pál azt is kimutatja, hogy a *Sálem* szó – amely „békességet” jelent – szintén jelentőséggel bír.

E két címet egymás mellé rakva megtudhatjuk, hogy ez az ember nemcsak az „Igazság Királya”, hanem a „Békesség Királya” is volt (Zsid. 7:1–2). Előképe ő az Úr Jézus Krisztusnak, akinek kormányzása *igazságáról* és *békességéről* lesz híres (Zsolt. 72:7)

4. Az Úr Jézus Krisztus most az Isten jobbán ül a mennyben, Főpapként közvetítvén Isten és az általa Istenhez közeledők között (Zsid. 7:3; 10:21–22).
5. Következésképp a Krisztus papsága, amely a Melkisédek rendjéből való, fölötte áll annak a papságnak, amelyet Mózes törvénykezése idején adott Isten Izrael népének (Zsid. 7:7–10). Az Áron rendjéből való papság végetért. A Jézus Krisztus papságának soha nem lesz vége, mivel ő halhatatlan.

Ábrám életének ezen eseményéből kiviláglik, hogy az egy nagyszerűbb főpap eljövetelét jelzi előre. E rangosabb főpap – Jézus Krisztus – közvetítésével közeledhetnek a mennyei Istenhez azok, akik Ábrámhoz hasonló hittel rendelkeznek és Krisztusba keresztkednek.

Ábrám visszautasítja a Szodoma királya által felkínált jószágot

Miután Ábrám elvégezte istentiszteletét Melkisédekkel, Szodoma királya a következő ajánlattal állt elő: „Add nekem az embereket, a jószágot pedig tartsd meg magadnak” (21. vers). Ábrám egyszerű válasza az élő Istenbe vetett nagy hitéről tanúskodik: „Fölemelt kézzel esküszöm az ÚRra, a Felséges Istenre, a menny és a föld alkotójára, hogy egy szál fonalat vagy egy saruszíjat sem veszek el mindabból,

ami a tiéd, hogy ne mondhasd: Én tettem gazdaggá Ábrámot” (22–23. vers). Ábrám semmi olyasmit nem akart magának és háza népének, ami a legistentelenebb társadalomból származott, melyet a föld valaha is hordott a hátán. Olyannyira gyűlöletes volt számára az az életmód, hogy megfogadta: semmiféle jutalmat nem fogad el ettől az embertől. Istene megadta neki a győzelmet és ő kész volt Őbelé helyezni bizalmát. Mivel Isten a „*menny és a föld alkotója*”, miként azt Ábrám elismerte, ezért Szodoma királya semmi olyat nem adhatott neki, ami nem volt már eleve az Istené.

Habár Lót tanúja volt mindennek és a fenti vitát is hallotta, visszatért szodomai otthonába. Pedig rá kellett volna ébrednie, hogy ha Ábrámmal marad, akkor ő és családja békében és biztonságban élhettek volna és nem tértek volna le Isten útjairól.

Isten utódot ígér Ábrámnak (1 Mózes 15:1–6)

Ez után az esemény után, amely arról tanúskodik, hogy Ábrám bízott Isten oltalmazó gondoskodásában és védelmében, Isten újból megjelent neki és a következőket mondta: „*Ne félj Ábrám! Én vagyok a pajzsod, jutalmad igen bőséges*” (1. vers).

Ábrám kijelentette Szodoma királyának, hogy teljes mértékben Istenre hagyatkozik, és most Isten megjelent neki és megerősítette, hogy oltalmazni fogja (a „*pajzsa*” lesz) és gondját viseli („*bőséges jutalma*” lesz).

Ábrámnak azonban volt egy kérdése, ami igen összezavarta: Isten neki és utódának ígérte Kánaán földjét, ám eladdig nem született utóda. Ezért ezt mondta: „*Nem adtál nekem utódot!*” (3. vers)

Válaszképp Isten újból megerősítette fiúgyermekre vonatkozó ígérését: „*az lesz az örökösöd, aki tőled fog származni*” (4. vers). Kivezette az ÚR a csillagos ég alá és azt mondta neki, hogy tekintsen fel az égre és számolja meg a csillagokat. „*Ennyi utódod lesz*” – mondta Isten (5. vers). Nem csupán utódot ígért neki, de azt is mondta, hogy megszámlálhatatlanul sok utóda lesz, akár az égen a csillag.

E következő megállapítás a Biblia legcsodálatosabb kijelentései közé tartozik. Kifejezi azt az alapot, amelyből kiindulva Isten megbocsájtja majd az emberek bűneit. Vizsgáljuk hát meg alaposan, miről is szól ez a kijelentés.

6. vers

„*Ábrahám hitt az Úrnak*” Jóllehet Ábrám nem tudta, mi módon, mégis egy percig sem vonta kétségbe, hogy Isten teljesíti adott szavát. Emberileg lehetetlen volt, hogy Ábrámnak és Szárajnak gyermeke szülessen (1 Móz. 11:30, vö. Róm. 4:16–22), de Ábrám bízott Isten szavában.

„**hitt**” Fontos megértenünk, hogy a „*bizalom*” [faith] és a „*hit*” [belief] szavak a Bibliában egymásnak kölcsönös megfelelői. Példa lehet erre a Róm. 3:22: *„Isten pedig azt az igazságát ... nyilvánvalóvá tette a Jézus Krisztusban való **hit** által [by faith] mindenki számára, aki **hisz** [believe].”* Itt a „*hit*” [faith] és a „*hisz*” [believe] az eredeti szövegben ugyanazon görög szóból származtathatók, és felváltva használják azokat a bibliafordítók. Fentiek szem előtt tartása segíthet a jobb megértésben témánk további vizsgálatakor is.

„**ezért igaznak fogadta el [Isten] őt [Ábrámot]**” Isten Ábrám hitét igaznak fogadta el. Ábrám megtisztelte hitével az Istent, ezért Isten igaznak tekintette őt. Pál apostol, aki tisztában volt ennek fontosságával, a Rómaiakhoz írt levelében egy teljes fejezetet szentel e megállapítás fontosságának taglására (Róm. 4).

Érdemes e helyütt arra is figyelni, hogy az angol „*igaz*” [just] és „*igazságos*” [righteous] szavak ugyanazon görög szó megfelelői. Ezért a „*megigazít*” ugyanazt jelenti, mint az „*igazzá tesz*”.

Az igazság boldogsága (Róm. 4:1–8)

Mi a jelentősége annak, ha Isten „*igaznak*” ismer el bennünket? Ez azt jelenti, hogy Isten megbocsátotta bűneinket. Pál a Róm. 3:10-ben kifejti, hogy *„nincsen igaz ember egy sem”*, mivel *„mindenki vétkezett és hűjával van az Isten dicsőségének”* (23. vers). Isten azonban, a maga kegyelméből kész „*igaznak*” elismerni a hithű embert és megbocsátani bűneit. A Rómaiakhoz írt levél 4. fejezete 1–8. verseinek elolvasása után világosan bizonyítva látjuk ezt.

A zsidók Mózes törvénye szerint éltek és arra törekedtek, hogy megtartsák a törvényt. Azonban annyira elmerültek minden apró részletben, hogy gyakran szem elől tévesztették az isteni tanítás lényegét. Erőfeszítéseik középpontjában voltaképpen nem az Istennek való engedelmesség állt, hanem az, hogy önmagukat „*igaznak*” tüntessék fel. Pál szerint valóban „*saját igazságuknak próbáltak érvényt szerezni*”.

Erőfeszítéseik azonban hiábavalóknak bizonyultak, mert nem tudták megtartani a törvényt, ugyanis az csak még inkább kiemelte gyarlóságukat és bűneiket. Lerántotta a leplet a tényről, hogy képtelenek voltak megtartani azt. Ezért Pál így írt: *„... a törvény cselekedeteiből nem fog megigazulni [vagyis: igaznak nyilváníthatni] egyetlen halandó sem élőtte [vagyis: Isten előtt]. Hiszen a törvényből csak a bűn felismerése adódik”* (Róm. 3:20).

Ezért hát – a bűn okán – a törvénynek való engedelmesség által nem volt reménye az embernek arra, hogy Isten igaznak ismerje el.

A továbbiakban Pál bebizonyítja, hogy Isten a maga kegyelméből, voltaképpen egy más alapról kiindulva ítéli meg az embert. Ez pedig az ember hite. Isten az

embernek „hite” szerint tulajdonít „igazságot”, mivel az ember hitével tiszteli meg Őt. Pál a kifejezést 1 Móz. 15:6-ból veszi át és idézi azt Róm. 4:3-ban: *„Hitt Ábrahám az Istennek, és Isten ezt számította be neki igazságnak.”* Ábrám az Isten által neki tulajdonított igazságot hitének köszönhetette.

Pál ezt követően azt a csodálatos előnyt taglalja, amely abból ered, hogy Isten a hívő embert igaznak ismeri el – a bűnök bocsánatának boldogságát. Dávid példáját idézi, aki a Zsolt. 32:1 – 2-ben írt erről: *„Ahogyan Dávid is azt az embert mondja boldognak, akinek az Isten cselekedetek nélkül tulajdonít igazságot: „Boldogok, akiknek megbocsátottak törvényszegéseik, és akiknek elfedeztetek bűneik. Boldog az az ember, akinek az Úr nem tulajdonít bünt”* (Róm. 4:6–8). Isten a maga végtelen kegyelméből kész volt megbocsátani Dávidnak, mivel Dávid rendkívüli hittel megáldott férfiú volt, aki megvallotta és megbánta bűneit.

Ezért itt világosan bizonyítva látjuk, hogy mi az alapja a bűnök bocsánatának. Az ember hit által „igazulhat meg”, vagyis: ismerhető el igaznak (Róm. 5:1). Ha Isten szemében megigazulunk vagy igaznak ismerszünk el, az azt jelenti, hogy Ő kegyelme folytán *megbocsátotta bűneinket*. Ez pedig azt jelenti, hogy elnyertük Isten jóindulatát. Mi, akik mind bűnös emberek vagyunk, ily módon visszatálunk Istenhez.

Pál ezt a szakaszt az alábbi vigasztaló szavakkal fejezi be: *„[De az, hogy beszámította neki igazságnak] nem egyediül érte van megírva, hanem értünk is, akiknek majd beszámítja, ha hiszünk abban, aki feltámasztotta a halálból Jézust, ami Urunkat, aki halálra adatott bűneinkért, és feltámasztatott megigazulásunkért”* (Róm. 4:23–25).

Isten szövetséget köt Ábrámmal a földre vonatkozólag (1 Mózes 15:7–21)

Ábrám – miután választ kapott az utódját érintő kérdésre – most a neki ígért földről kérdezte Istent. Ezt kérdezte: *„Miből tudom meg, hogy én öröklöm azt?”* (8. vers). Válaszul Isten szövetséget kötött Ábrámmal. A bibliai időkben a szövetségkötés módja az volt, hogy feldaraboltak egy állatot, és a szövetségre lépő két fél átment a feldarabolt tetemrészek között (vö. Jeremiás 34:18–19). Ábrám – engedelmeskedvén Istennek – fogta az Isten által kért állatokat, feldarabolta őket és elhelyezte a tetemdarabokat. Egész álló nap védelmezte azokat a ragadozó madaraktól, este pedig mély álomba zuhant, ami a halált jelképezi.

Isten ezután szólt Ábrámhoz, részletesen ismertette vele szövetségét. Halála után utódai Egyiptomba mennek majd, ahol elnyomásban lesz részük és rabszolgákká lesznek. Ám 400 év elteltével visszatérnek arra a földre, amelyet Isten nekik ígért (13–14. vers). Isten egyebek mellett kifejtette neki, hogy a szövetség nem az ő életében fog teljesülni.

Isten ezzel a szövetséggel megerősítette a földre vonatkozó ígérteét. Az ÚR lelke – égő fáklya képeben – elhaladt a tetemdarabok között, bizonyítván, hogy eképp kötelezettséget vállal az ígérte és a szövetség megtartására. „Ezen a napon kötött az ÚR szövetséget Ábrámmal, és azt mondta: A te utódodnak adom ezt a földet ... (18. vers). Ezután Isten szólt az ígért föld határaitól is: „ ... Egyiptom folyójától a nagy folyamig, az Eufrátesz folyamig.”

Ebben a fejezetben két fontos elvvel ismerkedtünk meg:

- Ábrám megigazult, vagyis: igaznak ismerte el őt az ÚR, hite okán
- Isten szövetséggel pecsételte meg a földre vonatkozó ígérteét Ábrahámnak és utódának

Összefoglalás

- **1 Móz. 15:6**-ban azt olvassuk, hogy Ábrahám hitt Istennek, és hitét Isten igaznak fogadta el
- Amikor Isten hite okán igazságot tulajdonított Ábrahámnak, ez azt jelentette, hogy Isten megbocsátotta bűneit (**Róm. 4:6–8**)
- Pál szerint mindez bennünket is érint. Ha hiszünk Isten megváltó munkájában Jézus Krisztus által, akkor a mi bűneink is bocsánatot nyerhetnek és bennünket is igaznak fogadhat el Isten (**Róm. 4:23–25**). Istennek tetsző hitünket azzal bizonyíthatjuk, hogy megkeresztelkedünk és elkötelezzük magunkat az Ő szolgálatára.
- Ezt az örömhírt – melynek révén hit által megigazulhatunk (vagy: melynek révén Isten igaznak fogad el bennünket és megbocsátja bűneinket) – Pál a **Gal. 3:8** - ban „*evangéliumnak*” nevezi.

9. lecke – Kérdések

1. Ki volt Melkisédek?
2. Kire vonatkozik most az, hogy „*pap vagy te örökké, a Melkisédek rendje szerint*” ?
3. Milyennek fogadta el Ábrahám hitét Isten? (1 Móz. 15:6)
4. Milyen boldogság származik abból, ha Isten „*igaznak*” ismer el bennünket?
5. Hogyan kell viszonyulnunk Istenhez, ha azt akarjuk, hogy „*megigazuljunk*” vagy hogy igazságot tulajdonítson nekünk?
6. Mit ígért ekkor az Isten Ábrahámnak, melyet szövetséggel is megerősített?

A Ábrahámra történő utalások jegyzéke az Újszövetségben

Máté 1:1	János 8:52	2 Kor. 11:22
Máté 1:2	János 8:53	Galaták 3:6
Máté 1:17	János 8:56	Galaták 3:7
Máté 3:9	János 8:57	Galaták 3:8
Máté 8:11	János 8:58	Galaták 3:9
Máté 22:32	Ap. Csel. 3:13	Galaták 3:14
Márk 12:26	Ap. Csel. 3:25	Galaták 3:16
Lukács 1:55	Ap. Csel. 7:2	Galaták 3:18
Lukács 1:73	Ap. Csel. 7:8	Galaták 4:22
Lukács 3:8	Ap. Csel. 7:16	A zsidókhoz 2:16
Lukács 3:34	Ap. Csel. 7:17	A zsidókhoz 6:13
Lukács 13:16	Ap. Csel. 7:32	A zsidókhoz 7:1
Lukács 13:28	Ap. Csel. 13:26	A zsidókhoz 7:2
Lukács 16:23	Rómaiakhoz 4:1	A zsidókhoz 7:4
Lukács 16:24	Rómaiakhoz 4:2	A zsidókhoz 7:5
Lukács 16:25	Rómaiakhoz 4:3	A zsidókhoz 7:6
Lukács 16:29	Rómaiakhoz 4:9	A zsidókhoz 7:9
Lukács 16:30	Rómaiakhoz 4:12	A zsidókhoz 11:8
Lukács 19:9	Rómaiakhoz 4:13	A zsidókhoz 11:17
Lukács 20:37	Rómaiakhoz 4:16	Jakab 2:21
János 8:39	Rómaiakhoz 9:7	Jakab 2:23
János 8:40	Rómaiakhoz 11:1	1 Péter 3:6

Ábrahám — sok nép atyja

10. lecke

Olvasmány: 1 Mózes 16–19.

Ábrámnak van egy fia, Izmael (1 Mózes 16)

Isten azt mondta Ábrámnak, hogy *„az lesz az örökösöd, aki tőled fog származni”* (1 Mózes 15:4). Mint láttuk, Ábrám szilárdan hitt ebben, és e hite okán az ÜR igaznak fogadta el őt (1 Mózes 15:6). Száraj azonban meddő volt és belátta, hogy emberileg már lehetetlen fiút szülnie Ábrámnak. Mindazonáltal Isten a földet Ábrám utódának ígérte.

Szárajt a meddősége miatti bánat és csalódottság végül arra készítette, hogy megoldást keressen problémájára. Elhatározta, hogy egyiptomi szolgálóját, Hágárt férjének adja, hogy asszonya legyen és gyermeket szüljön neki őhelyette. Úgy érezte, ez vigasztalást nyújt majd számára, egyúttal pedig utódot is támaszt Ábrámnak, *„aki tőle fog származni”*. Azonban Szárajnak ez a terve, ahelyett, hogy megörvendezettette volna, keserűséget és bánatot okozott, mert mikor Hágár látta, hogy terhes, semmibe vette úrnőjét (5–6. vers). Száraj rosszul bánt Hágárral, ezért ő a pusztába menekült (6. vers).

Az ÜR angyala megjelent a búslakodó Hágárnak és azt mondta, hogy térjen vissza úrnőjéhez és alázkodjon meg előtte (9. vers). Az angyal azzal vigasztalta meg, hogy kijelentette: Isten nagyon megsokasítja majd utódait (10. vers). Lesz egy fia, akit Izmaelnek hívnak majd, ami azt jelenti: *„Isten meghallgat”, „mert - így szólt az angyal - hallott az Úr nyomorúságodról”* (11. vers). Hágár, engedelmeskedvén az angyalnak, visszatért Ábrámhoz és Szárajhoz, és amikor eljött az ideje, fiút szült, akinek Ábrám az Izmael nevet adta (15. vers).

Isten azt ígérte Ábrámnak, hogy megáldja Izmaelt és nagy néppé teszi (17:20), de az utód, akire az ígélet vonatkozik, Ábrám és Száraj gyermeke lesz (17:21). Izmael lett az arabok ősatya. Tizenkét fiáról, akik arab törzsfők lettek (Ézsaiás 60:6,7), 1 Mózes 25:12–16 verseiben történik említés. Végül az arab nemzetek is áldást nyernek, amikor Krisztus uralkodik majd Isten Országában.

„Ábrahám lesz a neved” (1 Mózes 17:1–8)

Újabb 13 év telt el és Ábrám immár 99 éves volt, amikor az ÜR ismét megjelent neki. Isten ezúttal részletesebben szólt arról a szövetségről, amelyet vele kötött (1 Mózes 15–18). Szövetségének messzeható következményeiről szólva Isten ezt mondta: *„... nagyon nagygyá teszem utódaid számát”* (2. vers) és ilyenformán: *„sok nép atyja leszel”* (4. vers). Minthogy e szövetség megtartása emberek sokaságát foglalná magába, Isten ezt mondta: *„Nem neveznek többé Ábrámnak, hanem Ábrahám lesz a*

neved, mert sok nép atyjává teszek „ (5. vers). Az Ábrám név azt jelenti: „magasztos vagy kiváló atya”, míg az Ábrahám jelentése: „népek sokaságának atyja”.

A névváltoztatás jelentősége közvetlen kapcsolatban van Isten Ábrahámnak tett ígéretével és a vele kötött szövetséggel. Ennek megvilágítását az Újszövetségben az alábbi helyeken találni:

- **Pál levele a Galatákhhoz 3:7–8**

„Értsétek meg tehát, hogy a hit gyermekei Ábrahám fiai”

Isten bárkit (zsidót vagy nem zsidót egyaránt), aki az Ábraháméhoz hasonló hitről tesz tanúbizonyságot, Ábrahám családjához tartozónak tekint. Ábrahám családjának alapja a **hit**, nem a vér szerinti leszármazás, mivel spirituális értelemben vett családról van szó.

„... előre látta az Írás, hogy az Isten a pogányokat [ti. a nem zsidó származásúakat] hit által igazítja meg”

A „megigazulásnak” vagyis annak áldását, hogy Isten Ábrahámhoz hasonlóan bennünket is „igaznak ismerjen el” (1 Mózes 15:6 – ld. 9.lecke), **mindazok** elnyerhetik, akik az Ábraháméhoz hasonló istenhittel rendelkeznek. A nem zsidók („pogányok”) ugyanezen az alapon részesülhetnek ebből az áldásból (Galaták 3:27–29).

„... előre hirdette ezt az evangéliumot Ábrahámnak: “Általad nyer áldást a föld minden népe”

E mondat egy idézetet tartalmaz 1 Mózes 12:3-ból. Az *“evangélium”* szó jelentése: *“örömhír”*. Jó hír ez az emberiség egésze, zsidók és nem zsidók számára egyaránt. Jézus Krisztus minden ember számára lehetővé tette ennek az áldásnak az elnyerését. Ennélfogva valamennyi nemzet osztozhat a hit általi megigazulásnak ebben a reménységében és megbékélhet Istennel az Úr Jézus Krisztusba való *megkeresztelkedés által*. Ne feledjük, hogy mindezek révén örököseivé leszünk az Ábrahámnak és utódának tett ígéreteknek is (Gal. 3:16, 27–29).

- **Pál levele a rómaiakhoz 4:16–17**

Ebben a fejezetben, amelyet 1 Mózes 15:6 versének olvasásakor vizsgáltunk, Pál idézi Mózes 1. könyve 17. fejezetének 5. versét:

“Azért adatott tehát az ígéret a hit alapján, hogy kegyelemből legyen, és így bizonyos legyen az ígéret Ábrahám minden utóda számára: nemcsak a törvény embereinek [a zsidóknak], hanem az Ábrahám hitét követőknek is [zsidóknak és nem zsidóknak]. Ő mindnyájunk [zsidók és nem zsidók] atyja.”

Az Ábrahámnak tett ígéret nem kizárólag a zsidókra vonatkozott, hanem a

hit elve alapján állva **valamennyi** népet magába foglalta.

Isten 430 évvel azelőtt tett ígéretet Ábrahámnak, hogy Mózes által törvényt szabott Izrael népének (Gal. 3:17–18). A törvény, amely csupán a zsidókra vonatkozott, nem semmisítette meg az ígéretet, mivel a törvény Krisztus halálával érvényét veszítette, ám Isten ígéretének még ezután kell beteljesülnie.

„... ahogyan meg van írva: „Sok nép atyjává tettelek”

Pál 1 Mózes 17:5 versének idézésekor az ígéret egyetemes érvényét hangsúlyozza. Ábrám nevének Ábrahámmá változtatása folytán immár egyetlen zsidó sem büszkélkedhet azzal, hogy Ábrahám leszármazottja. A névváltoztatás egyértelműen azt bizonyítja, hogy a népek, bármely fajhoz tartozzanak is, részesülhetnek az evangélium ígéretének áldásából.

- **Pál levele a rómaiakhoz 9:6–9**

Itt Pál újfent bebizonyítja, hogy az Ábrahám családfájához tartozás önmagában még senkit sem ajánl Isten kegyelmébe.

„Mert nem tartoznak mind Izráelhez, akik Izráeltől származnak”

A tény, hogy valaki Ábrahámtól származtatja magát, önmagában még nem elegendő ahhoz, hogy Ábrahám utódává legyen. Ehhez másfajta, nem pusztán vérségi kapcsolat szükséges.

„A te utódodat Izsákban fogom elhívni”

Ábrahámnak számos fia volt, Izmaelt és a később az 1 Mózes 25:1–6. verseiben felsoroltakat is beleértve. Mindazonáltal amikor Isten ígéretet tett Ábrahámnak, kifejezetten ezt mondta: *„A te utódodat Izsákban fogom elhívni”* (1 Mózes 21:12). Isten tehát kiszemelte választottját.

„... nem a leszármazás szerinti utódok az Isten gyermekei, hanem az ígéret gyermekei számítanak az ő utódainak”

Ahhoz, hogy *„Isten gyermekei”* közé számítsunk, kapcsolatba kell kerülnünk Isten ígéretével. A hit által határozzuk meg önmagunkat, amit a Krisztusba való megkeresztelkedéssel bizonyítunk (Gal. 3:26–29).

Ha tudatosítjuk magunkban Ábrám Ábrahámmá történő névváltoztatásának okát, akkor megértjük, hogy mi módon osztozhat *„sok nép”* az ígéretekben.

Visszatérve 1 Mózes 17:7–8. verseihez, azt látjuk, hogy Isten újból megerősíti, hogy szövetsége *„örök szövetség”*. Ha az örökkévaló Isten az általa kötött szövetséget *„örök szövetségnek”* nyilvánítja, akkor bizonyosak lehetünk abban, hogy az teljesülni fog.

Körülmetélés — a szövetség jelképe (1 Mózes 17:9–14)

Isten a célból, hogy Ábrahám utódait örökre emlékeztesse arra, hogy szövetséget kötött Ábráhámmal, egy „jelet” vagy „jelképet” hozott létre, hogy az örök emlékeztetőül szolgáljon a remény eme dicsőséggel teli szövetségére. A körülmetélés lett *„a veletek kötött szövetségem jele”* (11. vers). *„Nyolcnapos korában körül kell metélni nálatok minden fiúgyermeket nemzedékről nemzedékre, akár a házban született, akár pénzen vásárolták valami idegentől ...”* (12. vers). A körülmetélés a szövetséget jelképezte Ábrahám vér szerinti leszármazottaival és a családjához csatlakozott idegenekkel egyaránt. A szövetség eleven emlékeztetőül szolgált arra nézve, hogy Isten ígérete nem az „emberi természet” ereje folytán, hanem a Mindenható Isten hatalmánál fogva teljesül majd be.

Körülmetélés — a keresztség jelképe

Pál rámutat, hogy a körülmetélés a Jézus Krisztusba való megkeresztelkedést előlegezi meg (Kolossé 2:11–13). Emlékezzünk arra, hogy a Krisztusba való megkeresztelkedés által az Ábráhámnak tett ígéretek örököséivé válunk (Galaták 3:27–29). A körülmetélés szertartásának helyébe immár a megkeresztelkedés lépett. Mint már jeleztük, a körülmetélés arra emlékeztetett, hogy az embernek le kell mondania testi vágyairól és a test uralkodó befolyásáról. A megkeresztelkedéssel úgyszintén azt bizonyítjuk, hogy lemondunk a testiséggel kapcsolatos dolgokról (Kolossé 2:11–13; Galaták 5:16–25).

Száraj neve Sárává változik (1 Mózes 17:15–16)

Nemcsak Ábrám neve változott meg Ábráhámmá, megtestesítvén ezzel Isten neki tett nagyszerű ígéreteinek eszméjét, hanem Száraj neve is megváltozott, Sárává, amely „hercegnőt” jelent, egyúttal felmagasztalván szerepét, mivel ő lesz majd azoknak a népeknek az anyja, akiknek Ábrahám az atyja lesz.

Angyalok keresik fel Ábráhamot és Sárát (1 Mózes 18)

Ebben a fejezetben Isten három hírnökének látogatásáról olvashatunk. Figyeljük meg, hogy noha három *„férfi”* (2. vers) látogatta meg Ábráhamot, rövidesen nyilvánvalóvá lesz, hogy ezek angyalok voltak (1 Mózes 19:1; vö. 18:17). El tudjuk képzelni a boldog és bensőséges jelenetet, amikor Ábrahám és Sára otthonukban megvendégelik látogatóikat. Mindazoknak tanulsággal szolgál ez, akik követni szeretnék az ő példájukat (A zsidókhoz ... 13:2).

Az angyalok megisméltlik Ábráhámnak az üzenetet, hogy neki és Sárának fia születik. *„Sára nevetett magában és azt gondolta: Miután megvénültem, lehet-e gyönyörűségem? Meg az uram is öreg!”* (12. vers) Számára ez lehetetlennek tűnt, és emberileg ez tényleg lehetetlen volt (11. vers)

Péter, hivatkozván erre az eseményre, hangsúlyozza a tényt, hogy Sára „urának” nevezte Ábrahámot, és kimutatja, hogy Sára valamennyi igaz „leánya” ’urának’ ismeri el hű férjét, alávétve magát ura akaratának (1 Péter 3:5–7). Napjainkban a társadalom nevetség tárgyává teszi ezt az Istentől kapott utasítást. Ennek részint az az oka, hogy félreértik a férfiek által tanúsítandó felsőbbbséget. Ez nem férfiuralmat jelent, hanem a feleség iránti szeretetteljes, gondoskodó védelmet és szolgálatot, úgy ahogy azt az Úr Jézus Krisztus élete példázta követői számára (Márk 10:42–45; János 13:13–15; Efezus 5:22–29).

Jóllehet Sára abban a pillanatban kétségbevonta az angyalok állítását, az angyal így válaszolt neki: „*Van-e valami lehetetlen az Úr számára?*” (14. vers). A megfelelő időben, úgy, ahogy azt Isten megmondta, fia született Ábrahámnak és Sárának, akit Ábrahám Izsáknak nevezett el (1 Mózes 21:1–7). Pál azt a megjegyzést fűzi ehhez, hogy: „*Hit által kapott erőt arra is, hogy Sárával nemzetséget alapítson, noha már idős volt ...*” (A zsidókhoz... 11:11–12).

Sodoma elpusztítása (1 Mózes 19)

Miután átadták örömteli üzenetüket Ábrahámnak és Sárának, az angyali hírvivők közül ketten tobábbutaztak Sodoma felé (22. vers; 19:1). Egyikük ottmaradt, hogy figyelmeztesse Ábrahámot Isten küszöbönálló ítéletére, mellyel Sodomára és Gomorára lesújt. Ábrahám aggódott Lót és családja miatt és kérte Istent, hogy mentse meg az igazakat. „*Vajon elpusztítod-e az igazat is a bűnössel együtt?*” (18:23) Az angyal beleegyezett, hogy ha talál tíz igaz embert a városban, akkor nem pusztítja el azt (23–33. versek).

Amikor a két angyal megérkezett Sodomába, Lót rávette őket, hogy térjenek be hozzá és pihenjenek meg otthonában. Amint végigolvassuk az aznap este történeteket, felfigyelünk a város tökéletes romlottságára (4–11. versek) és megértjük, hogy Isten miért árasztotta ki ítéletét annak lakóira. Az angyalok figyelmeztették Lót, hogy családjával együtt azonnal hagyja el a várost. Lót hasztalan gyözködte családját, azok nem hallgattak rá (12–14. versek).

Amikor eljött a reggel, az angyalok sürgették Lót, feleségét és két leányát, hogy meneküljenek a városból, és kérték őket, hogy ne nézzenek hátra. „*Az ÚR pedig kénköves tüzes esőt bocsátott Sodomára és Gomorára, az Úrtól, az égből.*” (24. vers). Lót felesége hátratekintett, mert szíve még mindig ama romlott város népével volt. Ezért hát utolérte a sorsa és sóbálvánnyá lett (26. vers). A városok teljes mértékben megsemmisültek Egyes elképzelések szerint e geofizikai pusztulás következtében süllyedt meg a Holt-tenger és annak terméketlen vidéke, és Sodoma és Gomora jelenleg a Holt-tenger déli csücske alatt található.

Sodoma elpusztításának tanulságai

Ama bűnös nemzedék elpusztításából levonható tanulságokra lépten-nyomon utalás történik a Bibliában.

- **Jézus Krisztus** azt mondta, hogy a sodomaihoz hasonló, széles körben eluralkodott alantas erkölcstelenség lesz az egyik jele annak, hogy küszöbön áll visszatérése a földre (Lukács 17:28–32). Milyen pontosan teljesülnek be ezek a szavak szemünk láttára napjainkban, amikor nem egy kormány törvényesíti az effajta alantas viselkedést. Figyelmeztetett bennünket arra, hogy emlékezzünk Lót feleségére és ne hagyjuk, hogy szívünk engedjen a csábításnak, melyet a gonosz világ foglalatosságai jelentenek.
- **Péter apostol** Isten Sodomára lesújtó ítéletének példáját használta annak bizonyítására, hogy az effajta istentelenség nem marad büntetlenül (2 Péter 2:6–9; Júdás 7).
- **Ezékiel próféta**, népét megdorgálандó, párhuzamot vont az Izraelben eluralkodott gonoszság és a sodomaiak hitvány viselkedése között. Felsorolást készít a sodomaiak bűneiről (Ezékiel 16:49–50).

Összefoglalás

- Ábrám neve Ábrahámra változott (1 Mózes 17:1–8). Egyúttal Isten azt mondta neki: „...sok nép atyjává teszek”
- A körülmetélés Isten Ábrahámmal kötött szövetségének jelképe volt (1 Mózes 17:9–14). Pál rámutat, hogy a körülmetélés a megkeresztelkedést előlegezi meg (Kolossé 2:11–13), melynek következtében Ábrahám nemzetségének részévé válunk (Galaták 3:26–29).
- Izsák Ábrahám és Sára fiaként született. Ő volt az, aki révén az ÚR Ábrahámnak utódot támaszt (1 Mózes 21:12).
- A Sodoma és Gomora elpusztításáról szóló beszámoló 1 Mózes 18–19. fejezeteiben józan figyelmeztetés a napjaink gonosz nemzedékét fenyegető ítéletre (Lukács 17:28–32).

10. Lecke - Kérdések

1. Mi volt a neve Ábrahám Hágártól született fiának?
2. Miért változtatta Isten Ábrám nevét Ábrahámmá?
3. Ábrahámnak az alábbi szavakkal hirdették az evangéliumot: *“Általad nyer áldást a föld minden népe”* (**Galaták 3:8**). Mi a tanulság ebből?
4. Hogyan válhatunk részévé Ábrahám *“nemzetségének”*?
5. A körülmetélés Isten Ábrahámmal kötött szövetségének jelképe volt. Mit előlegezett meg ez napjaink hívő embere számára?
6. Sodoma lakóinak gonoszsága a város teljes pusztulását idézte elő. Ennek az eseménynek milyen tanulságára mutatott rá Jézus ?

Ábrahám – Izsák felajánlása

11. lecke

Olvasmány: 1 Mózes 22.

„...Izsákot fogják a te utódodnak nevezni” (1 Mózes 21)

Sára, Istentől erőt kapva (A zsidókhöz 11:11) megfogant és életet adott a beígért utódnak, Izsáknak, kinek neve azt jelenti: „*nevetés*”. Sára alábbi szavai örök emléket állítanak az esemény okán érzett örömeinek: „*Neveltségessé tett engem az Isten, kinevet mindenki, aki csak hallja*” (6. vers).

Amint Izsák növekedett, a családban feszültté vált a viszony, mikor Sára azt látta, hogy Izmael kineveti az ő fiát, ezért megkérte Ábrahámot, hogy kergesse el Izmaelt és Hágárt, „*mert - mint mondta — nem örökölhet ennek a szolgálónak a fia az én fiammal, Izsákkal!*” (10. vers) A dolog elszomorította Ábrahámot, de Isten megerősítette, hogy Sárának igaza van, ezt mondván: „*... Izsákot fogják a te utódodnak nevezni*” (12. vers).

E kijelentés világosan bizonyította Ábrahámnak, hogy az eljövendő utód nagyszerű ígérete (az Úr Jézus Krisztus) Izsák révén válik valóra (Galaták 3:16; 26–29). E kijelentés volt az alapja Ábrahám hitbéli megerősödésének, amely segítségére volt abban, hogy kiállja élete legnagyobb próbatételét, amikor is Isten arra kérte, hogy fogja Izsákot és ajánlja fel áldozatul (1 Mózes 22).

„Fogd a fiadat, a te egyetlenedet, akit szeretsz ...” (1 Mózes 22:1–14)

Ebben a fejezetben tanúi leszünk a hit legnagyobb próbatételének, mellyel Ábrahám szembesült. „*Ezek után történt, hogy Isten próbára tette Ábrahámot ...*” (1. vers). Isten próbára teszi az ember hitét, hogy lássa, elég szilárd-e az (Jakab 1:13–15).

Ábrahám felajánlja áldozatul fiát, Izsákot

A tény, hogy Ábrahám kész volt engedelmeskedni Istennek, amikor arra kérte őt, hogy áldozza fel fiát, Izsákot, kiemelkedő példája a szeretetteljes engedelmességnek és a hitnek. Ábrahám hitének e végső próbatétele megelőlegezi Isten „*egyetlen szeretett fiának*”, Jézus Krisztusnak áldozati felajánlását a világ bűneiért.

Ábrahám és Izsák, apa és fia, együtt mentek, hogy elvégezzék az áldozatot, melyre Isten Ábrahámot kérte. Izsák készséggel együttműködött, mivel megértette Isten ígéreteinek fontosságát és osztozott atyja hitében.

Felismerte, hogy végül eljön az igaz „utód”, aki vérének kiontása által teszi lehetővé a bűnök bocsánatát. A „bárány” feláldozása nélkül nem következhet be az Isten által Ábrahámnak ígért áldás, amely valamennyi népet érinti.

Izsák megmenekült, amikor Isten szólította Ábrahámot, ezt mondván: „Ne nyújtsd ki kezedet a fiúra ... , mert most már tudom, hogy istenfélő vagy, és nem tagadtad meg tőlem a fiadat, a te egyetlenedet” (1 Mózes 22:11–12). Isten azt mondta, hogy fia helyett egy kost áldozzon fel, amely fönnakadt egy közeli bozótban.

Számos párhuzam vonható Jézus Krisztus áldozathozatalával, amikor atyja akaratának engedelmeskedvén, feláldozta életét. Néhányat ezek közül bemutatunk az alábbi táblázatban:

Ábrahám és Izsák	Isten és Jézus
„Fogd a fiadat, a te egyetlenedet, akit szeretsz” (1 Mózes 22:2)	Isten azt mondta Jézusról: „Ez az én szeretett fiam, akiben gyönyörködöm” (Máté 3.17)
„...Jeruzsálemben, a Mórijá hegyen” (2 Krónikák 3:1)	Jézust Jeruzsálemben feszítették keresztre
„áldozd fel ott égőáldozatul” (2. vers)	„... Krisztus is szeretett titeket, és önmagát adta értünk „áldozati ajándékkul, az Istennek kedves illatként” (Efezus 5:2; A zsidókhoz 10:5–10; Ézsaiás 53:5–7)
„Fogta tehát Ábrahám az égő-áldozathoz való fát, rátette a fiára, Izsákra ...” (6. vers)	„... ő pedig maga vitte a keresztet, és elért a koponyáról elnevezett helyre ... [ahol] megfeszítették őt” (János 19:17–18)
„Isten majd gondoskodik az áldozatra való bárányról, fiam” (8. vers)	„Íme, az Isten Báránya, aki hordozza a világ bűnét!” (János 1:29)

Isten feláldozza Fiát, Jézust

Amikor eljött az idő, hogy Jézus szembesüljön élete feláldozásának szörnyű megpróbáltatásával, imádsággal közeledett Atyjához: „Atyám, ha akarod, vedd el tőlem ezt a poharat, mindazáltal ne az én akaratom legyen meg, hanem a tied” (Lukács 22:42). Atyjának akarata az volt, hogy „Isten Bárányaként” feláldozza életét és hordozza a világ bűneit (János 1:29). Atya és Fia együtt járták végig a szörnyű szenvedés útját, tudván, hogy nincs más módja az emberiség megváltásának a bűntől és a haláltól. Jézus hajlandó volt együttműködni Atyjával a cél érdekében, felismerve, hogy előbb le kell győznie a bűnt, mielőtt valósággá válhat a halhatatlanság és Isten Országá (Ézsaiás 53:5–7; A zsidókhoz 10:5–10).

Jézus tisztában volt azzal az örömmel, amelyben végül része lesz, ha aláveti magát Atyja akaratának: „... aki az előtte lévő öröm helyett — a gyalázattal nem törődve — vállalta a keresztet, és az Isten királyi székének jobbára ült” (A zsidókhoz 12:2). A zsoltáríró így írt: „Mert nem hagysz engem a holtak hazájában, nem engeded, hogy híved leszálljon a sírba. Megismerteted velem az élet útját, teljes öröm van tenálad, örökké tart a gyönyörűség jobboldon” (Zsoltárok 16:10–11).

Az Újszövetségben két külön rész is tárgyalja azt az eseményt, amikor Ábrahám áldozatul ajánlja fiát Istennek.

1 „Hit által ajánlotta fel Ábrahám Izsákot, amikor próbára tétetett” (A zsidókhoz 11:17–19)

Pál félreérthetetlenül fogalmaz, amikor azt taglalja, hogy Ábrahám, teljes mértékben hitére hagyatkozván, minden előkészületet megtett Izsák feláldozására. Minthogy Isten azt mondta: „A te utódodat Izsákban fogom elhívni” (18. vers), Izsák nem kételkedett abban, hogy Isten feltámasztja majd őt a halálból. Biztos volt abban, hogy Isten, aki új életet adott Sára meddő méhének, hogy képes legyen megszülni Izsákot, új életre kelti majd Izsákot is, hogy berne teljesüljenek be az ígéretek. Valójában amikor Isten Izsák helyett áldozatul egy kosról gondoskodott, olyan volt, mintha Ábrahám visszakapná halott gyermekét. Pál azt mondja, hogy Ábrahám a feltámadás „példájaként” kapta vissza Izsákot, mintha a halálból támadt volna fel.

A feltámadásba vetett hitünk megingathatatlan kell legyen, akárcsak az Ábrahámé volt. Hisszük, hogy az „utód”, az Úr Jézus Krisztus, Isten egyszülött Fia feltámadt a halálból és általa teljesülnek be maradéktalanul Isten ígéretei (A rómaiakhoz 4:24–25).

2 „Ábrahám, a mi atyánk, nem cselekedetekből igazult-e meg ...?” (Jakab 2:20–24)

Amikor Isten megmutatta Ábrahámnak az ég csillagait és azt mondta: „Ennyi utódod lesz!”, ő elhitte, amit Isten mondott, ezért hát megigazult („igaznak” ismerte el Isten) hite okán (ld. A 9. Leckének az 1 Mózes 15 fejezetéhez fűzött megjegyzéseket). Hasonlóképpen ha mi is hiszünk Isten ígéletében és megkeresztelkedünk Krisztusba, bűneink megbocsáttatnak és megigazulva (vagy „igazakként”) állunk Isten színe előtt. Amiként Ábrahám hitét nagyon is gyakorlati módon tette próbára Isten, úgy bennünket is próbának vet alá, hogy lássa: Ábrahámhhoz hasonlóan a mi tetteinket is a hit vezérli-e. Ábrahám esetében megpróbáltatásának középpontjában Izsák állt, egyetlen szeretett fia. Rendíthetetlen hittel engedelmeskedett Isten parancsának, hogy áldozza fel fiát, és ő hitét tetteivel bizonyította. Jakab azt mondja: „Látod tehát, hogy hite együttműködött cselekedeteivel, és cselekedeteiből lett teljessé a hite.”

„... a te utódod által nyerhet áldást a föld valamennyi népe” (1 Mózes 22:15–19)

Immár elérkezünk az utolsó feljegyzett szavakhoz, melyeket Isten Ábrahámhoz intézett. Nyomon követtük Ábrahám életét 45 éven át, 75 éves korától, amikor Istennek engedelmeskedve elhagyta Háránt (1 Mózes 12:1–3), az 1 Mózes 22. fejezetében történeteken át, amikor számításaink szerint mintegy 120 éves lehetett. Ez idő alatt megbizonyosodtunk Ábrahám rendíthetetlen hitéről, amely nagy és utolsó próbatételében, fiának áldozati felajánlásában nyert megerősítést.

Isten az alábbi szavakkal bizonyítja, hogy igaznak ismeri el Ábrahám hithű magatartását:

16. vers

„magamra esküszöm, így szól az ÚR...” Pál utal ezekre a szavakra, rámutatván teljesülésük bizonyosságára ezen eskü folytán, melyet az egek és a föld Istene vett magára (A zsidókhoz 6:13–17).

Az Ábrahámnak tett ígéret teljesülni fog.

„...mivel így tettél...” Mint Jakab kijelentette, Ábrahám engedelmes tetteivel bizonyította hitét (Jakab 2:21–23).

17. vers

„A te utódod birtokolni fogja ellenségei kapuját ...” Itt újból felfigyelünk arra, hogy a beígért „*utód*” mint szó egyes számban van. „Ellenségei”: az *-i egyes* szám 3. személyű [többes] birtokjel, amely Krisztusra utal (Galaták 3:16, 26–29).

18. vers

„A te utódod által nyerhet áldást a föld valamennyi népe” Azt olvassuk, hogy amikor Isten elhívta Ábrahámot Urból, azt mondta neki: *„Általad nyer áldást a föld minden nemzetsége”* (1 Mózes 12:3). Isten immár megmutatta neki, hogy ez az áldás az *ő utóda* révén valamennyi népre kiterjed majd. Ez az áldás az Úr Jézus Krisztus révén jut el hozzánk azáltal, hogy megkeresztelkedünk az ő nevére (Galaták 3:26–29). Az áldás azt jelenti, hogy megbocsáttatnak bűneink, és - ennek eredményeképp - elnyerjük Isten kegyelmét (Ap. Csel. 3:25–26)

Ábrahám eltemeti feleségét, Sárát (1 Mózes 23)

Ebben a fejezetben egy szomorú eseményről értesülünk: Sára 127 éves korában bekövetkezett haláláról. Izsák ekkor 37 éves férfi volt. Végigolvasván ezt a fejezetet, nagy hatással van ránk a tény, hogy Ábrahám „*jövevény és zsellér*” maradt Kánaán földjén (4. vers). Ezért vásárolnia kellett egy darab földet, melyet ő és fiai elhunyt hozzátartozóik számára temetkezési helyül használhattak.

Ábrahám tárgyalás útján hozzájutott egy darab földhöz, amelynek a „*makpélai barlang*” (9. vers) volt a neve. Ez a föld lett a nyughelye Ábrahámnak és Sárának, Izsáknak és Rebekának, valamint Jákóbnak és Leának (1 Mózes 49:29–33). Fontos észrevennünk, hogy Ábrahám soha nem birtokolta az Isten által neki ígért földet. Ez az ígélet még ezután teljesül majd be, amikor Krisztus visszatér a földre és feltámasztja a halottakat. Akkor Ábrahám és utóda öröklí majd a földet az idők végezetéig (vö. Ap. Csel. 7:5; A zsidókhoz 11:13–16).

Az Izsákhöz illő feleség (1 Mózes 24)

Ebből a fejezetből megtudjuk, milyen gonddal választotta ki Ábrahám a fiához, Izsákhöz illő feleséget. Istenre bízta, hogy milyen eredménnyel jár majd a dolog (7. vers). Arra is felfigyelünk, hogy a szolga, akit megbíztak a feleség keresésével, szintén minduntalan Istent hívta segítségül imádságaiban (12–14, 26–27, 52. versek). Ennek eredményeképpen Ábrahám szolgája Rebekával tért vissza, hogy ő legyen Izsák felesége.

Itt bátorítást és vigasztalást merítünk abból a tényből, hogy Isten oltalmazza és irányítja azoknak az életét, akik rábízák magukat és elküldi angyalait, hogy vigyázzanak rájuk (A zsidókhoz 1:14; Zsoltárok 34:7).

Ézsau és Jákób – Izsák és Rebeka fiai (1 Mózes 25–36)

Izsáknak és Rebekának két fia volt: Ézsau, az elsőszülött és Jákób. E két fiú két nemzet atyjává lett. Ézsau az edómiak atya lett, Jákób pedig - kinek neve később Izraelre változott (1 Mózes 32:28; 35:10) - Izrael népének atyjává lett. Izsák és Jákób élettörténetét végigkísérve azt látjuk, hogy az Ábrahámnak tett ígéletet a földről és utódjáról, aki által a föld minden népe áldást nyer, Isten e két ősatyának is megismétli.

Isten megismétli ígéletét Izsáknak (1 Mózes 26:3–5)

„Maradj jövevényként ebben az országban, én pedig veled leszek és megáldalak, mert neked és **utódodnak** adom ezeket az országokat mind, és megtartom azt az esküüt [1 Mózes 22:16–18], amellyel megesküdtem apádnak, Ábrahámnak. És úgy megszorítom utódaidat, hogy annyian lesznek, mint az égen a csillag. A te utódodnak adom mindezeket az országokat és **a te utódod által nyernek áldást a föld összes népei**” (vö. 1 Mózes 12:3; 22:18).

Isten újból megerősíti ezen ígéletét Jákóbnak (1 Mózes 28:13, 14)

„Én vagyok az ÚR, atyádnak, Ábrahámnak Istene, és Izsáknak Istene. Ezt a földet, amelyen fekszel, neked adom és **a te utódodnak**. Annyi utódod lesz, mint a föld pora, terjeszkedni fogsz nyugatra és keletre, északra és délre, és **áldást nyer általad, meg utódod által a föld minden nemzetsége**” (vö. 1 Mózes 12:3; 22:18; 26:3–5).

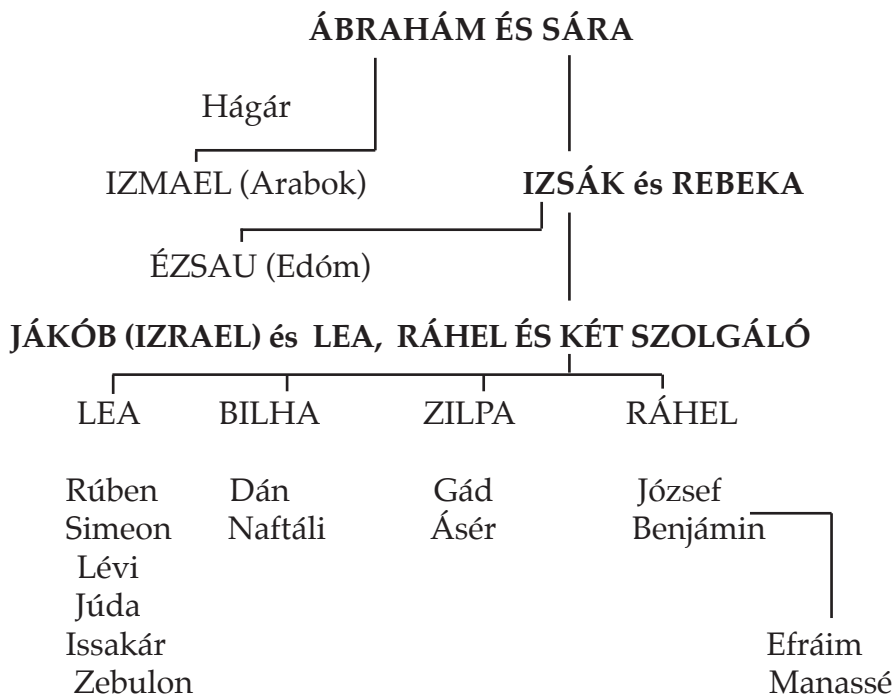
Az Ábrahámnak beígért „utód” nem Izsák vagy Jákób személyében nyert beteljesülést, hanem az ígéret — miként az az Újszövetségből kitűnik — az Úr Jézus Krisztusra vonatkozott. Átala részesülhet valamennyi nép az Ábrahámnak, Izsáknak és Jákóbnak ígért áldásban.

Jákób, Izrael tizenkét törzsének atyja (1 Mózes 28–30)

Jákóbot visszaküldték Rebeka Paddan-Arámban élő családjához, hogy anyja családjából keressen feleséget magának. Két feleséget is szerzett itt, Leát és Ráheldt, akiktől, valamint azok szolgálóitól 12 fia született. Ezek Izrael tizenkét törzsének atyjává lettek. Ábrahámnak, Jákóbnak és fiainak családfáját az Összefoglalás után található ábra szemlélteti

Összefoglalás

- Ábrahám istenhitének legékesebb bizonyítékát adta azáltal, hogy Izsákot felajánlotta áldozatul Istennek, aminek jutalmaképpen Isten megáldotta őt (**Jakab 2:21–24; A zsidókhöz 11:17–19**)
- Ábrahámnak tett ígéletét Isten Izsáknak (**1 Mózes 26:3–5**) és Jákóbnak (**1 Mózes 28:13–14**) is megismételte, mely szerint Ábrahám utóda által a föld valamennyi népe áldást nyer.

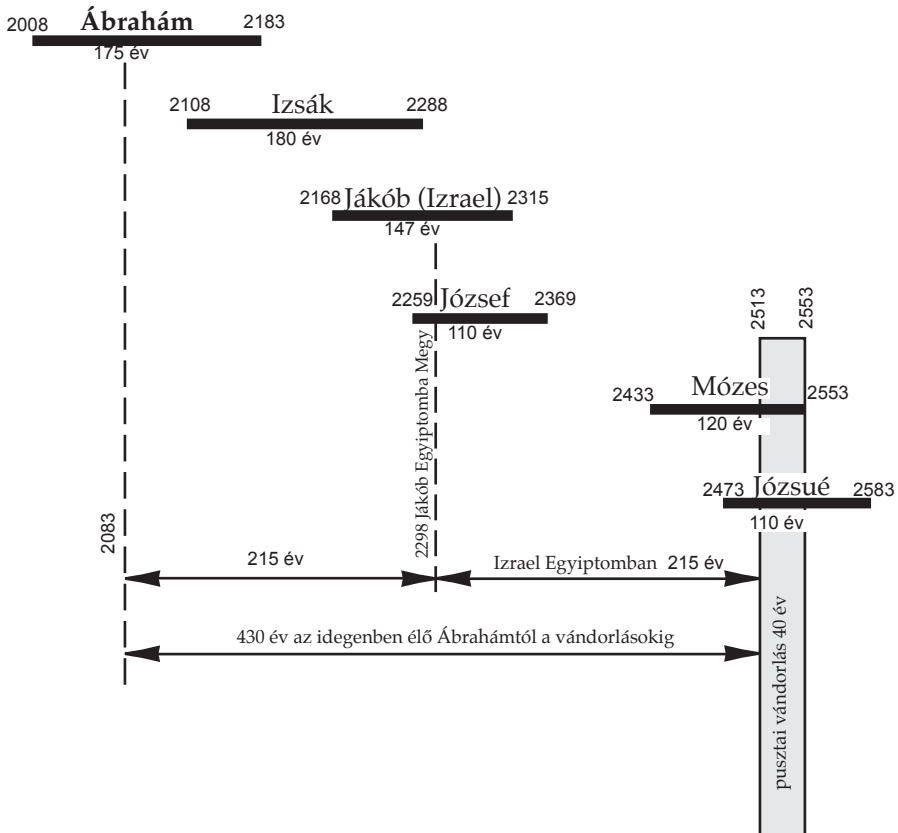

Történetüket nyomon követve majd megfigyeljük, hogy József két fiát, Efráimot és Manassét Jákób, vagyis Izrael fiaiként tartják számon (1 Mózes 48:5–6.), továbbá, hogy Lévit és utódait kiválasztják, hogy papi törzsként működjenek, az istentisztelet dolgaiban teljesítve szolgálatot (4 Mózes 18:1–6).

11. Lecke – Kérdések

1. Amikor Ábrahám fogta Izsákot, hogy feláldozza Istennek, ezzel egy majdan meghozandó, még nagyobb áldozatot előlegezett meg. Mi volt ez az áldozat?
2. Mi készítette Ábrahámot arra, hogy engedelmeskedjen Istennek és felajánlja áldozatul Izsákot?
3. Milyen esküt tett Isten Ábrahámnak?
4. Ki az az „utód”, aki által a föld minden népe áldást nyer?
5. Milyen áldásban részesülnek a Jézus Krisztusba megkeresztelkedettek?
6. Isten két másik férfinak is megismételte Ábrahámnak tett ígértét. Kik voltak ezek?
7. Jákób fiai lettek Izrael törzseinek fejeivé. Hány fia volt Jákóbnak

Ábrahámtól Józsuéig

Izráel Egyiptomban

12. lecke

Olvasmány : 2 Mózes 3 és 12.

Jákób neve Izráelre változik (2 Mózes 32)

Izráel népének neve abból a névből származik, amelyet Isten Jákóbnak adott. Jákób visszatért Paddan-Arámból Kánaán földjére, ahol feleségül vette a két asszonyt, Leát és Ráhelt. Ekkor már tizenegy fia, valamint nagy csordái és nyájai voltak. Útközben találkozott Isten egyik angyalával. Az angyal azt mondta Jákóbnak: *„Nem Jákób lesz ezután a neved, hanem Izráel, mert küzdöttél Istennel és emberekkel, és győztél”* (1 Mózes 32:28). Fentieket Isten megismétli, amikor Jákób Bételbe érkezik (1 Mózes 35: 9-12). Az Izráel név azt jelenti: „küzd Istennel”.

Jákób tehát visszatért és újból letelepedett Kánaán földjén. A Jákób életével kapcsolatos események Mózes 1. Könyvének 25-49. fejezeteiben vannak leírva. E fejezeteket végigolvasva látjuk, hogy miként erősödött Jákób Istenbe vetett bizalma és hite. Fiatalon több tervet is kieszelt céljának elérésére, míg tudatára nem ébredt, hogy csakis az Istenbe vetett tökéletes bizalom ad választ az élet valamennyi megpróbáltatására. Ezért szerepel neve a hithűek között A zsidókhoz írt levél 11. fejezetében (21. vers).

„A te utódaid jövővények lesznek egy olyan országban, amely nem az övék”

Felidézzük ezeket a rendkívüli prófétai szavakat, amelyeket Isten Ábrahámhoz intézett (1 Mózes 15:13-16). Isten előre megjövendölte, hogy Ábrahám utódai Egyiptomba mennek, de a negyedik nemzedék visszatér majd Kánaán földjére. Végigolvasva Jákób és József életét látjuk, hogy milyen pontosan beteljesültek ezek a szavak.

József - Izráel megmentője (1 Mózes 37 - 50)

József életének elbeszélése és az a nem mindennapi mód, ahogyan Isten felhasználta őt arra, hogy lehetővé tegye családjá üdvözülését (1 Mózes 45:4-11), igen megható történet. és mint olvasmány is élvezetes. Ezen túlmenően nagy hatást tesz ránk József hite és istenfélő élete a megpróbáltatások és kísértések közepette. József hite, amely élete megpróbáltatásainak köszönhetően vált teljessé, világosan megmutatkozott, amikor élete forgott kockán Egyiptomban. Megeskette Izráel gyermekeit arra, hogy amikor Isten megtorolja az Izráel népet ért sérelmet, hogy ígéretéhez híven megszabadítsa őket, akkor magukkal viszik az ő csontjait és az Ígéret Földjén hantolják el azokat (1 Mózes 50:24-26; vö. A zsidókhoz 11:22).

Természetesen hitt abban, amit Isten Ábrahámnak mondott, hogy ti. jövevények lesznek egy olyan földön, amely nem az övék (Egyiptom), mint ahogy abban is, hogy a rabszolgasorban töltött sok-sok év után Isten megszabadítja és visszaviszi majd őket a nekik ígért földre (1 Mózes 15:13-16).

Vajon ugyanígy hiszünk-e mi is Isten Ábrahámnak tett ígéreteiben? Hisszük-e, hogy az Ábrahámnak tett ígéretek beteljesülnek majd Jézus Krisztus újbóli eljövetelekor? Ha igen, akkor hitünket a megkeresztelkedés révén kell kinyilvánítanunk (Galaták 3:26-29), majd pedig törekednünk kell az istenfélő életre korunk bűnös világában.

Izrael kiszabadítása Egyiptomból (2 Mózes 1-14)

Az Izrael által Egyiptom földjén elszenvedett kegyetlen fogságról 2 Mózes 1. és 2. fejezeteiben olvashatunk részletesebben. Ugyanebbe a beszámolóba van beleszőve a Mózes szülei által tanúsított példaértékű hit is. Isten megáldotta hitüket, Mózeszt pedig megmenekítette a haláltól, hogy ő szabad\thassa meg Izráelt Egyiptom földjéről (A zsidókhöz 11:23-28; Ap. Csel. 7:17-36). Mózes hitének alapjául a fiatal éveiben szüleitől kapott tanítás szolgált Istenre és az Ő céljára vonatkozólag. Akárcsak József, ő is hitt abban, hogy Isten - Ábrahámnak tett ígéretével összhangban - megszabadítja majd Izráel népét Egyiptomból (1 Mózes 15:13-16).

Mózes 2. Könyvében olvashatunk Mózes születéséről valamint azokról az eseményekről, amelyek következtében - bőrét mentendő - menekülni kényszerült az egyiptomi fáraó elől Midián pusztájába, a Sinai és a Hóreb hegyek közelébe.

Isten kinyilvánítja célját és nevét Mózesnek (2 Mózes 3)

Ez a fejezet azzal a látványos csodával indul, amely arra készítette Mózeszt, hogy odaforduljon és meglássa a csipkebokor közepében égő tüzet, amely meglepő módon nem emésztette el a bokrot (1-6. versek). Az „*Úr angyala*” volt az, aki Mózeszel beszélt (2. vers), ám ezt az angyalt a Szentírás az „*ÚRnak*” nevezi (4. vers), aki a továbbiakban ezt mondta: „*En vagyok Atyádnak Istene, Ábrahám Istene, Izsák Istene és Jákób Istene*” (6. vers). Ebből kitűnik, hogy a Bibliában az angyalok - akik Isten hírnökei - úgy beszélnek, mintha ők maguk volnának Isten, minthogy Őt képviselik, az Ő tekintélyével szólnak és az Isten által rájuk ruházott hatalom segítségével csodákat visznek véghez (Zsolt. 103:20-21; 104:4; A zsidókhöz 1:14).

Ilyenformán noha azt olvassuk, hogy az „*ÚR*” vagy Isten volt, aki Mózeszel ment, hogy kiszabadítsa Izráel népét, immár tudatára ébredünk, hogy egy angyal volt az, akit Isten azért küldött, hogy elvégezze ezt a munkát (Ap. Csel. 7:30;

2 Móz. 3:7-10). Az angyalok Isten szolgálói, akik végrehajtják az Ő akaratát (Zsolt. 103:20-21). Mivel Isten az, akit „*az emberek közül senki sem látott és nem is láthat...*” (1 Timóteus 6:16), ezért az angyalok képviselik, ők bizonyítják létezését az emberek számára.

Ugyanez az elv érvényesül az Úr Jézus Krisztus életében és munkájában, mivel ő azért jött el a földre, hogy kinyilvánítsa Isten jellemét és munkáját az emberek számára. Jézus valójában az „*Immánuel*” nevet kapta, ami azt jelenti: „*velünk az Isten*” (Máté 1:23). Habár Isten Fia volt, tagadta, hogy ő maga Isten lett volna, inkább azt bizonyította, hogy Isten akaratát és munkáját viszi véghez (vö. János 5:19, 30, 43). Amikor Fülöp azt kérte Jézustól: „*mutasd meg nekiünk az Atyát*”, Jézus így válaszolt: „*Annyi ideje veletek vagyok, és nem ismertél meg engem, Fülöp?*” (János 14:8-9). Jézus azt mondta Fülöpnek, hogy mivel Isten cselekedeteit viszi véghez és Isten beszédeit mondja, ezért Istent jeleníti meg nekik.

Amiként az angyalok Isten jelenítették meg azoknak, akiknek megmutatkoztak, úgy Jézus is ugyanezt tette. Ezért mondhatta: „*Kijelentettem a te nevedet az embereknek, akiket nekem adtál a világból*” (János 17:6). Ezért mondhatta azt is: „*Én és az Atya egy vagyunk*” (János 10:30, minthogy jellemük és céljuk tekintetében azonos, noha egyedi mivoltukban önálló lények voltak).

Jahveh - Isten neve

Mózes hallgatta az angyal beszédét, mely szerint Istennek az volt a szándéka, hogy megszabadítsa Izráel népét az egyiptomi fogságból. Isten Mózeszt választotta ki arra, hogy az Ő nevében elvégezze ezt a munkát az angyalok segítségével (2 Mózés 3:7-12). Mózes igen szelíd ember volt (4 Mózés 12:3), ezért nem érezte magát elég rátermettnek e nagy feladat végrehajtására. Tisztában volt azzal, hogy Izráel népe azt kérdezi majd: „*Mi az Ő neve?*” (13. vers). Izráel népe már nevükről ismerte a számos egyiptomi istent, kiknek nevét a nekik tulajdonított működéssel és rangjukkal hozták összefüggésbe. Mózes tudta, hogy ezért megkérdezik majd tőle annak az Istennek a nevét, aki megszabadítja őket fogságukból.

Mózes válasza rendkívül tanulságos, mivel *egyetlen szóba* sűríti, hogy Istennek mi a célja az emberiséggel. E szó az élő Isten neve.

14. vers

„Vagyok, aki vagyok...”

A megfelelő héber kifejezés *Ehyeh Aser Ehyeh*. Jóllehet e szavakat úgy fordították: „*vagyok, aki vagyok*”, az *ehyeh* voltaképpen jövő idejű igealak, ezért pontos fordítása az volna: „*leszek*”, miként az a 12. versben olvasható. A kifejezés helyes értelmezése tehát: „*Leszek, aki leszek*”, amely lényegében Isten célját fejezi

ki igen egyszerű módon: „*Én [Isten] az leszek [vagy: azzá válok], aki leszek [vagy: akivé válok]*”. Istennek az a terve, hogy ne csak az angyalokban öltön testet, hanem az emberekben és az asszonyokban is.

Isten egy családnak az Atyja *“mennyein és földön”*, akik az Ő nevét viselik (Efezus 3:14-15). Mint láttuk, Isten az angyalokban jelenti ki magát, akik az Ő nevében beszélnek és cselekednek.

Isten Fiában, Jézus Krisztusban is kijelentette magát, aki valamennyi ember számára látható módon tökéletes visszatükröződése volt Isten jellemének (más szóval erkölcsi dicsőségének) (János 1.:14). Mindent megtett, amit Atyja kért tőle, még abban is alávetette magát Atyja akarátának, hogy feláldozta életét, megteremtve ezzel annak módját, hogy az emberek bűnei bocsánatot nyerjenek, ők maguk pedig megbékélhessenek Istennel.

E munka - melynek célja, hogy Isten Fiának segítségével *mindazokat egybegyűjtse*, akik hisznek Őbenne -, világosan kifejezésre jut Jézusnak az alábbi szavaiban:

*“De nem értük könnyörgők csupán, hanem azokért is, akik az ő szavukra hisznek énbenem: hogy mindnyájan **egyek** legyenek úgy, ahogyan te, Atyám, énbenem , és én tebened, hogy ők is bennünk legyenek, és hogy elhiggye a világ, hogy te küldtél el engem. Azt a dicsőséget, amelyet nekem adtál, nekik adtam, hogy **egyek** legyenek, ahogy mi **egyek** vagyunk : én őbenniük és te énbenem, hogy tökéletesen **eggyé** legyenek, hogy felismerje a világ, hogy te küldtél el engem, és hogy úgy szeretted őket, ahogyan engem szeretted”* (János 17:20-23).

Istennek az a célja, hogy egybegyűjtse és Önmagával *„eggyé”* tegye mindazokat, akik arra törekednek, hogy az Ő dicsőséges jellemét fejlesszék ki magukban, egyrészt azért, hogy megpróbálják Hozzá hasonlóan gondolkodni, másrészt Isten útjaival összhangban lévő életet élni. Ezért az olyan kifejezések, mint amelyeket az Apostolok Cselekedetei 15:14 versében olvashatunk, hogy ti. *„... az Isten először arról [gondoskodott], hogy a pogányok közül **népet szerezzen az ő nevének**”*, Istennek arra a céljára utalnak, hogy maga köré gyűjti a népeket, hogy ne csak jelenvaló életükben legyenek tükörképei az Ő jellemének, hanem örökölhessék majdan az Ő dicsőséges, halhatatlan természetét is (2 Péter 1:4).

Isten célja - *„életemre mondom és az ÚR dicsőségére, amely betölti az egész földet”* - (4 Mózes 14:21) akkor válik majd valóra, ha a földet kizárólag Isten és Jézus hithű, halhatatlan követői népesítik majd be.

Jahveh - „Az, aki van”

Isten azt mondta magáról: *„Vagyok, aki vagyok”*, ami héberül úgy hangzik: *Ehyeh Asér Ehyeh* (2 Mózes 3:14). Mindamellettt amikor Mózes Istenről beszélt a népnek,

ezt mondta: „Ő lesz”, ami héberül: *Jahveh*. A Jahveh az a Név, amelyet Isten választott Magának, hogy *megemlékezzen céljáról* (Hóseás 12:5). A héber *Jahveh* szót a legtöbb Bibliában a következő formában olvashatjuk: ÚR vagy ISTEN. A fordítók ily módon igyekeztek jelezni e héber szónak az előfordulását.

Isten azokban leli örömét, akik nagyrabecsülik az Ő Nevét és az abban rejlő dicsőséges célt, és ígéretet tesz megjutalmazásukra ama napon, amikor dicsősége láthatóvá lesz a földön (Malakiás 3:16-17).

Jahveh kiszabadítja Izráelt Egyiptomból (2 Mózes 4 - 13)

Jahveh az alábbi üzenettel küldte Mózeset a fáraóhoz: *“Így szól az ÚR: Izráel az én elsőszülött fiam. Azért azt mondom neked, hogy bocsásd el az én fiamat, hadd szolgáljon nekem! Ha te vonakodsz elbocsátani, akkor én megölöm a te elsőszülött fiadat”* (2 Mózes 4:22-23).

A fáraó visszautasította Mózes kérését és ellenszegült Jahveh akaratának. Ezért Isten Mózes keze által tíz szörnyű csapást küldött Egyiptomra. E tíz csapás a következő volt:

- 1 A vizek vérré váltak
- 2 Békák
- 3 Szúnyogok
- 4 Bögölyök
- 5 Dögvész
- 6 Hólyagos fekély
- 7 Jégeső
- 8 Sáskajárás
- 9 Sötétség
- 10 Az egyiptomi elsőszülöttek megölése

Az ÚR páskája (2 Mózes 12)

Az utolsó és legemlékezetesebb csapás elnevezése: *“ az ÚR páskája ”* (11. vers). E végső, drámai erejű megmutatkozása az Egyiptomot sújtó pusztításnak Izráel kiszabadítását eredményezte a fogságból, amelyben tartották őket, beteljesítvén Isten Ábrahámnak tett ígéretét utódját illetően (1 Mózes 15:13-16).

A páska részletes leírását 2 Mózes 12.fejezetében találjuk. Minden családnak vagy családokból álló csoportnak ki kellett választania egy hibátlan bárányt, majd le kellett vágnia azt a megadott időpontban (5-6. versek). Majd pedig annak vérért az ajtófélfára és a ház szemöldökfájára kellett kenniük (7. vers). Az est folyamán a házban kellett maradniuk és el kellett fogyasztaniuk a tűzön sült húst (8-10. versek). Mindennek készen kellett állnia az azonnali indulásra (11. vers).

Mialatt Izráel népe ezt megcselekedte, Jahveh angyala áthaladt Egyiptom földjén. Az ajtófélfára kent vér volt a *„jelképe”* vagy jele annak, hogy a benne lakó család leölte a bárányt (12-13. versek). Az elsőszülöttek elpusztítására küldött angyal, látván a vért, továbbhaladt. Azok az egyiptomi házak, amelyeknek ajtófélfáján nem volt vér, elsőszülötteik elpusztításának szörnyű büntetésével lakoltak.

Izráel ilyenformán a bárány vére árán szabadult meg fogságából. Ez időtől kezdve ez emlékeztetőül szolgált számukra (14. vers).

Krisztus a mi páskánk (1 Kor. 5:7-8)

A páskáról szóló tanítás az Úr Jézus Krisztus megváltó munkáját vetíti előre: *„... az Isten Báránya, aki hordozza a világ bűnét”* (János 1:29, 36). Bűneink az ő kiontott vére által nyernek bocsánatot (1 Péter 1:18-19).

Pál apostol arról beszél, hogy *„... a mi húsvéti báránynk, a Krisztus, már megáldoztatott”* (1 Kor. 5:6-8), mivel az ő kiontott vére szabadít meg bennünket a bűn és a halál fogságából, miként Izráel népe megszabadult az egyiptomi fogságból (A zsidókhoz 2:15).

Ahogy Izráel népe megemlékezett ama szörnyű éjszakáról, amikor kiszabadultak egyiptomi fogságukból, éspedig olyképpen, hogy minden évben megtartották a páskaünnepet, úgy Jézus is kérte mindazokat, akik az ő vére által megszabadultak a bűn fogságából, hogy emlékezzenek meg őrá. A tanítványaival elköltött utolsó vacsorán kenyeret és bort adott nekik és arra kérte őket, hogy rendszeresen törjék meg a kenyeret és fogyasszák el a bort az ő áldozatának emlékére (Lukács 22:19-20; 1 Kor. 11:23-26).

Átkelés a Vörös - tengeren (2 Mózes 14-15)

Az egyiptomi elsőszülöttek megölésének rendkívüli tragédiája alkalmat adott Izráel népének Egyiptom elhagyására. Összességében mintegy kétmilliónyira tehető, hatalmas embertömeg távozott Egyiptomból (2 Mózes 12:37-38). Ám a fáraó hamarosan eltökélte, hogy üldözőbe veszi és újból fogságba ejti Izráel népét (2 Mózes 14). Isten az egyetlen módját annak, hogy Izráel népe elmenekülhessen, a Vörös - tenger megnyitásának nem mindennapi csodája révén tette lehetővé, így átkelhetek azon a túlsó partra, ahol már biztonságban voltak. Mózes ekkor az alábbi drámai szavakkal szólt népéhez: *„Ne féljete! Alljatok helyt, és meglátjátok, hogyan szabadít meg ma az ÚR benneteket!”* (13. vers). Isten szavára kettévált a tenger és Izráel népe átkelhetett a biztonságos túlsó partra, ám amikor az egyiptomiak megpróbálták nyomukba eredni, a víz visszatért a medrébe és valamennyiüket elpusztította (30-31. versek).

A megkeresztelkedés mint jelkép

Pál apostol Izráel népének a Vörös - tenger vize két fala közötti átsétálása útján történt kiszabadulásában a megkeresztelkedés jelképét látta (1 Kor. 10:1-2). Ez nagyon találó hasonlat. Amikor megkeresztelkedünk, elhagyjuk régi életmódunkat („Egyiptomot”) és új életre kelünk (az „Ígéret Földjére” vezető úton), Jétus Krisztus példáját követve (Róm. 6:3-7).

Megpróbáltatások a pusztában - út a Sinai - hegyre (2 Mózes 16-19)

Isten nem mindennapi módon kiszabadította Izráel népét Egyiptomból. Immár próbára kellett tegye hitüket, hogy lássa, hisznek - e ígéretében, mely szerint visszaviszi őket őseik földjére (1 Mózes 15:13-16).

A népnek nem volt elegendő élelme, ezért zúgolódott Mózes ellen. Isten - életben maradásukat biztosítandó - naponta „mannával” látta el őket (2 Mózes 16). E manna az Úr Jézus Krisztust, az „élet kenyérét” (János 6:27-63) jelképezte. Amikor a népnek nem volt vize, újból zúgolódott. Isten megint meghallgatta kérésüket és bőséges vizet fakasztott nekik egy sziklából (2 Mózes 17). E szikla Krisztust jelképezte (1 Kor. 10:3-4), kinek szava: élő víz (János 4:10-14; 6:63). Isten próbára tette őket, hogy megtanuljanak bízni Őbenne. Ám Izráel népe a legtöbbször nem tanúsított olyan hitet, hogy Isten abban örömét lelte volna (5 Mózes 8:1-6, A zsidókhoz 11:6).

Izráel népének pusztai vándorlása számos megszívlelendő tanulsággal és intelemmel szolgál (1 Kor. 10:1-13). Bízunk -e Istenben és hisszük -e, hogy ellát bennünket a létfontosságú dolgokkal a Királyságához vezető zarándokutunkon? (Máté 6:25-34).

Összefoglalás

- Isten Jákób nevét „Izráelre” változtatta **(1 Mózes 32:28)**
- József volt az, akit Isten kiválasztott, hogy megvédje és megszabadítsa testvéreit, amikor lementek Egyiptomba. Élete végén szilárdan hitte, hogy Isten kiszabadítja majd Izráel népét Egyiptomból, ezért megeskette őket, hogy halála után vigyék magukkal csontjait **(1 Mózes 50:24-26)**.
- Isten Mózeszt választotta ki arra, hogy kiszabadítsa Izráel népét Egyiptomból **(2 Mózes 1-2)**.
- Isten egy angyal képében megjelent Mózesnek az égő csipkebokorban a Sinai hegyen. Itt jelentette ki Isten emlékeztető Nevét Mózesnek: „Vagyok, aki vagyok” vagy: „Jahveh” **(2 Mózes 3:12-15)**. E név azt fejezi ki,

hogyan Istennek az a célja, hogy Fia által egybegyűjtse mindazokat, akik életvitelükkel, az Istennek való hithű és szeretetteljes engedelmisséggel az Ő Nevét igyekeznek példázni **(János 17:20-23)**. Isten még napjainkban is „népet szerez az ő nevének” a nemzetek közül **(Ap. Csel. 15:14)**

- Az áldozati bárány, amelyet azért öltek le, hogy lehetővé tegye Izráel népének kiszabadulását Egyiptomból, a bűntől és a haláltól való megszabadulást előlegezi meg, amely Jézus Krisztus vére által válik lehetővé **(1 Péter 1:18-19; 1 Kor. 5:7-8)**.
- A Vörös - tengeren való átkelésnek jelképes értelme van, amely a megkeresztelkedést vetíti előre **(1 Kor. 10:1-2)**.

12. lecke - Kérdések

1. Isten megváltoztatta Jákób nevét. Mire változtatta és mit jelent ez?
2. József megeskette Izráel népét, hogy megtesznek valamit. Mi volt ez?
3. Ki volt az, akit Isten kiválasztott arra, hogy kiszabadítsa Izráel népét Egyiptomból?
4. Mózes megkérdezte Istentől a nevét. Mi volt az a név, amelyet Isten kijelentett Mózesnek?
5. Mit jelent a *Jahveh* név?
6. Istennek az a célja, hogy az Úr Jézus Krisztus által valamennyi hívőt „egybegyűjtse”. Jézus utalt erre egyik imájában. Hogy hangzott ez az ima?
7. Hány csapást küldött Isten Egyiptomra, hogy megtörje a fáraó ellenállását és ezáltal kiszabadíthassa Izráel népét Egyiptomból?
8. Az áldozati báránynak hibátlannak kellett lennie. Kinek a megelőlegezése volt ez a bárány?
9. Mi módon jelképezi a Vörös - tengeren történt átkelés a Krisztusba való megkeresztelkedést?

A Sinai hegytől az Ígéret Földjéig

13. lecke

Olvasmány: 2 Mózes 20. és Józsué 1.

Izráel a Sinai hegyen

Izráel gyermekei az Egyiptomból való elmenekülésüket követő harmadik hónapban értek a Sinai hegyre (2 Mózes 19:1). A nép itt szerveződött nemzetté. „*Papok királysága és szent nép*” lesznek, akik Jahvéht ismerik el Istenüknek és uralkodójuknak (2 Mózes 19:4-6). Mikor összesereglettek a hegy lábánál, Isten kijelentette a népnek a Tízparancsolatot. E Tízparancsolat lett az alapja annak a szövetségnek, amelyet Isten kötött Izráel népével (2 Mózes 20:17; 24:1-8).

A szent hajlék és az istentisztelet

Isten felhívta Mózeszt a hegyre és ismertette vele a készítendő hajlék „modelljét” vagy terveit. A hajlék az a hely, ahol Isten népe körében tartózkodik majd (2 Mózes 25:8). Ennek részleteiről aprólékos feljegyzést találunk 2 Mózes 25-31. verseiben.

A hajlék az istentisztelet céljaira szolgáló átmeneti hely volt, amelyet Izráel gyermekei a mindenkori tábor közepén helyeztek el pusztai vándorlásuk során. Mózes 2-5. könyveinek végigolvasásakor számos részlettel találkozunk arra nézve, hogy Izráel népének mi módon kellett közelítenie Istenhez az istentiszteleti szertartás során. Mintájuk vagy jelképük tekintetében valamennyi felhasznált anyag és tartozék, akár csak az áldozati bemutatások és felajánlások az istentiszteletnek, valamint Istenhez az Úr Jézus Krisztus által való közelítésnek azt a formáját vetítették előre, amelyet Isten szívesen fogad (Kol. 2:17; A zsidókhoz 10:1-7).

Út a Sinai hegyről az Ígéret Földjére

Izráel gyermekei, miután csaknem egy éven át táboroztak a Sinai hegy lábánál, elindultak az Ígéret Földjére (4 Mózes 10:11). Néhány hónap elteltével már Kádés - Barneában, az ország déli határánál voltak. Mózes innen tizenkét kémeket küldött ki, hogy megnézzék a földet és beszámoljanak neki arról. Mindannyian azt jelentették, hogy az valóban „*tejjel és mézzel folyó*”, jó föld, ám lehetetlen a meghódítása, mivel az emberek, akiket láttak, óriások, a városok erődítményei pedig igen nagyok (4 Mózes 13:27-33).

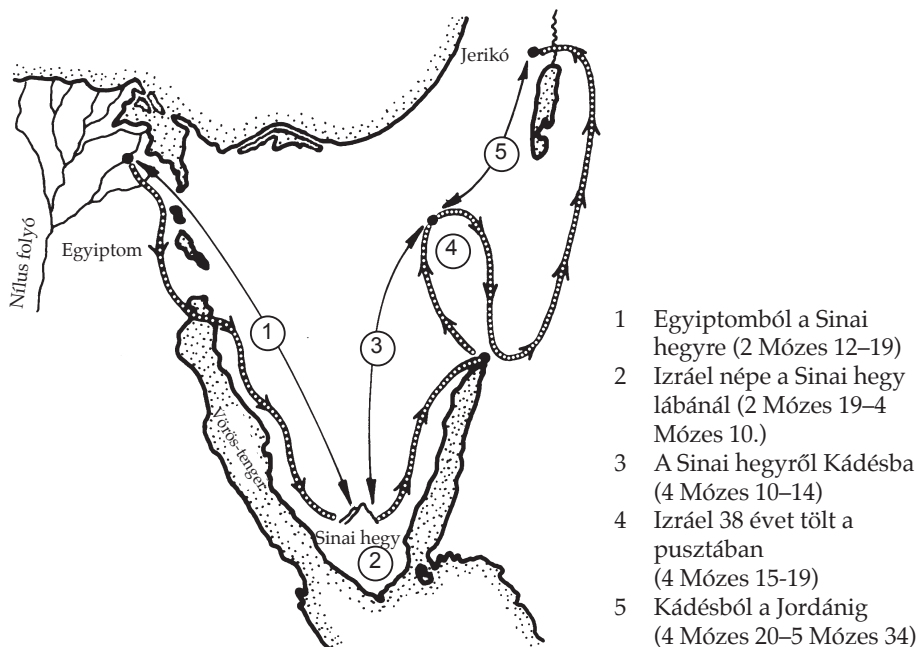
Habár a kémek közül ketten, Józsué és Káléb biztatta a népet, hogy higgyenek és menjenek előre, bízván Isten segítségében, a többi tíz kém által hozott rossz hír megingatta a nép hitét és eltökéltségét.

Minthogy Izráel népe nem hitt abban, hogy Isten képes legyőzni ellenségeiket, ezért negyven évig tartó pusztai vándorlásra ítéltettek, mialatt az idősebb nemzedék, amely még tanúja volt Isten nagy tetteinek - a Vörös - tenger megnyitásának, az élelemmel és vízzel való ellátás csodatételének - , mégsem hittek Őbenne, egytől-egyig kihalt. Józsuének és Kálébnak, a két hithű kémnek azonban azt mondta Isten, hogy hitüknek köszönhetően eljutnak az Ígéret Földjére (4 Mózes 13-14).

A pusztai vándorlás tanulságai

Az Újszövetség számos tanítása megemlékezik Izráel népének negyven évig tartó pusztai vándorlásáról az Ígéret Földjére. Pál apostol e vándorlás során történeteket arra használja fel, hogy arra intse tanítványait, el ne botoljanak hitetlenségük miatt, amint az Izráel népével nem egy esetben előfordult. Következtetése így hangzik: „Ezek pedig példaképpen történtek azokkal, de figyelmeztetésül írtattak meg nekünk, akik az utolsó időkben élünk” (1 Kor. 10:1-11).

Izráel népe átkelt a Vörös - tengeren, maga mögött hagyva az egyiptomi fogságot és elindult az Ígéret Földjére. Hasonlóképpen ha valaki megkeresztelkedik, megszabadul a bűn fogságából és elindul Isten országa felé (Róm. 6:16-18, 22).

Izráel útja Egyiptomból az Ígéret Földjére

Csak akkor jutunk el Isten országába Jézus Krisztus visszatértekor, ha megtartjuk hitünket. Vigyáznunk kell, hogy ne engedjünk a világ csábításainak és ne merüljünk el a világ gondjaiban, ahogy Izráel népe közül sokan tették, ezért röviddel céljuk elérése előtt a pusztában lelték halálukat. Amint Pál apostol írja: „... nem mehettek be hitetlenségük miatt” (A zsidókhoz 3:19). Bízunk és hinnünk kell abban, hogy Isten törődik velünk, és az Ő útjait kell követnünk, mégha olykor számos súlyos megpróbáltatás vár is ránk.

Izráel végül eljut Kánaán földjére Józsué vezetésével

E negyven év, különösen az utolsó év eseményeinek elbeszélését 4 Mózes 15 - től egészen 5 Mózes végéig találjuk. Mózes 5. könyve Mózesnek az utolsó, Izráel népéhez intézett szavait örökíti meg, melyeket közvetlenül Kánaán földjének határán mondott, amikor a nép az átkelésre várt. Isten nem engedte meg Áronnak és Mózesnek, hogy bemenjenek Kánaán földjére, mivel eltűrték, hogy a nép szüntelen panaszkodásával zaklassa őket, ezért bünt követtek el Istennel szemben (ld. 4 Mózes 20:1-13). Noha Mózes nem tehetette be a lábát a földre, halála előtt Isten csodálatos módon megmutatta neki az egész országot Nebó hegyének csúcsáról (5 Mózes 34).

A nép egy teljes hónapig gyászolta Mózeszt, majd pedig átkeltek a Jordán folyón és bementek Kánaán földjére új vezetőjükkel, Józsuéval az élen.

Józsué - Izráel következő vezetője

Az ember, akit Isten kijelölt, hogy Izráel népét az Ígéret Földjére vezesse, Józsué volt (4 Mózes 27:15-23). Hűséges társa volt Mózesnek a pusztában töltött negyven év alatt, majd Mózes halála után Izráel vezetője lett.

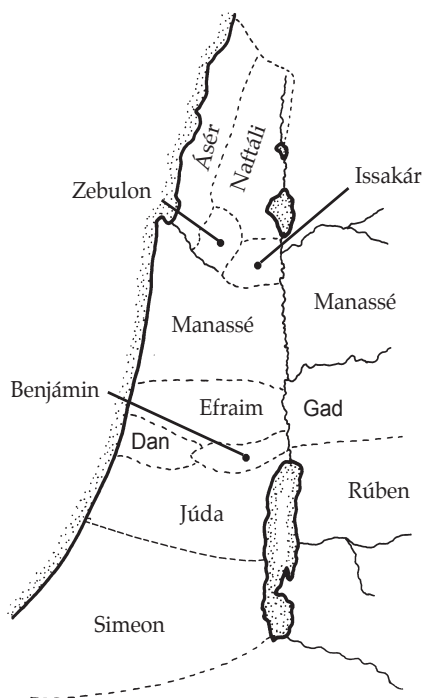
Józsué a pusztai vándorlás során már tanúbizonyságot tett hithű magatartásáról és bátorságáról. Legyőzte Izráel népét az Amálék elleni harcban (2 Mózes 17:8-16), és egyike volt annak a két hithű kémnek, akik tükéletesen bíztak abban, hogy Isten képes legyőzni valamennyi ellenségüket (4 Mózes 14:6-10).

Isten biztató szavait - „*légy erős és bátor*” (Józsué 1:5-9) - megszívlelve átvezette Izráel népét a Jordán folyón túlra, Kánaán földjére. A folyó medre tele volt, ám Isten csodatévő ereje megállította annak természetes folyását a Sós - tenger felé, miáltal a fölülről lefelé folyó víz gátként feltornyosult egy nagy szakaszon, és így a nép átkelhetett a szárazföldre (Józsué 3:14-17).

Pontosan negyven év telt el attól a naptól kezdve, hogy Izráel elhagyta Egyiptomot a páska idején, addig, míg belépett Kánaán földjére (Józsué 5:10). Amikor Izráel már bent volt az országban, Józsué - továbbra is Isten irányításával - csatába vitte népét, hogy legyőzzék Kánaán lakóit és így Izráel örökölhessen azt

a földet, amelyet Isten Ábrahámnak és utódjának kiválasztott. E hadjáratokról részletesen szó esik Józsué könyvének első tizenkét fejezetében, míg a könyv fennmaradó fejezetei azokat a különböző területeket ismertetik, amelyeket sorsolás útján jelöltek ki a tizenkét törzs lakhelyéül

A tizenkét törzsnek juttatott területek

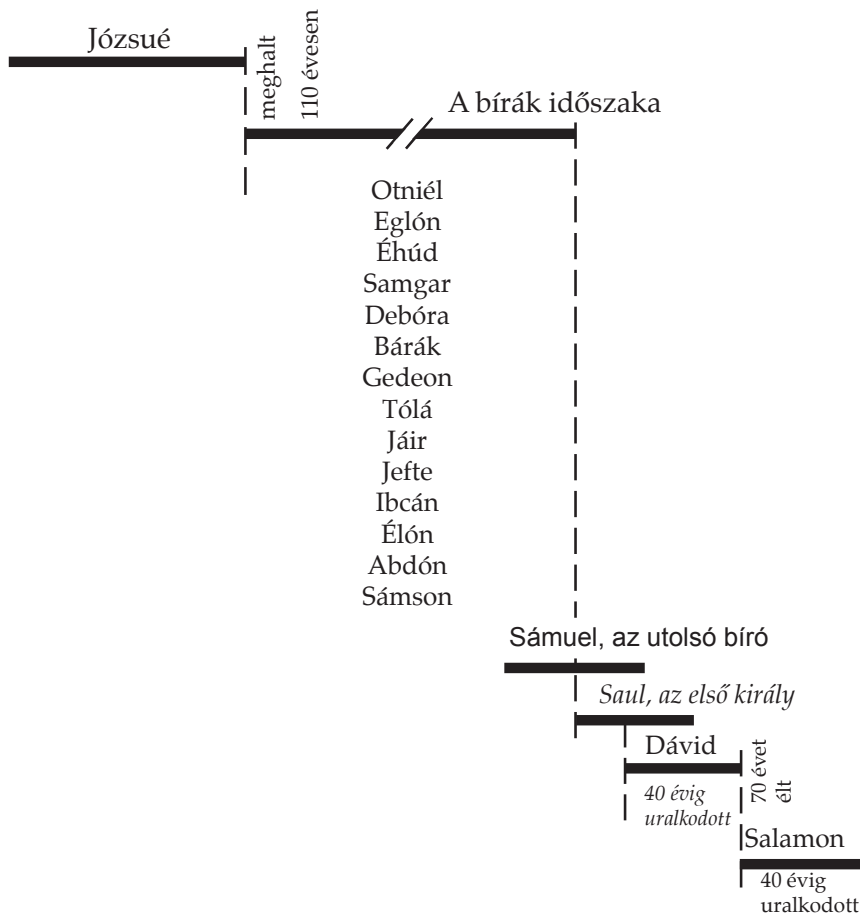
Összefoglalás

- Isten a Sinai hegyen ismertette a törvényt Izráel népével, beleértve a Tízparancsolatot (**2 Mózes 20:1-17**), amely alapjává vált Isten Izráellel kötött szövetségének (**2 Mózes 24**)
- A szent hajlék és az ahhoz kapcsolódó istentisztelet pusztai szertartása megmutatta, hogyan kell közelíteni Istenhez és milyen legyen az Istennek tetsző istentisztelet. E minták vagy alakok mind - mind az Úr Jézus Krisztus archetípusai voltak. Áron papsága Krisztust, a mi mennyei Főpapunkat előlegezte meg itt a földön, aki által imádsággal közelíthetünk Istenhez.
- Izráel kiszabadulása az egyiptomi fogságból - hogy megkezdhesse útját az Ígért Földjére - utalás a hívők megszabadulására a bűn fogságából a keresztség által, továbbá új, immár Krisztusban való életük megkezdésére, Isten országa felé haladván (**Róm. 6:17-18, 22**).
- A pusztában töltött negyven év, valamint Mózes halála után Isten Józsuét választotta ki arra, hogy Izráel népét elvezesse Izráel földjére.

13. Lecke - Kérdések

1. Isten a Sinai hegyen nemzetté szervezte Izráel népét. Milyen nemzetté kellett lenniük?
2. Hány parancsolatot adott Isten Izráel népének a Sinai hegyen?
3. Hány kémets küldött ki Mózes, hogy megnézzék Kánaán földjét?
4. Ki volt a két hithű kém?
5. Mennyi ideig tartott Izráel népének vándorlása a pusztában és miért?
6. Milyen tanulsággal szolgálhat Izráel pusztai vándorlása a mai ember számára?
7. Ki lett Izráel vezetője Mózes halála után?

Józsuéól Salamonig

A Dávidra történő utalások jegyzéke az Újszövetségben

Máté 1:1	Máté 22:42	Lukács 1:32	Ap. Csel 1:16	Róm 4:6
Máté 1:6	Máté 22:43	Lukács 1:69	Ap. Csel 2:25	Róm 11:9
Máté 1:17	Máté 22:45	Lukács 2:4	Ap. Csel 2:29	2 Timóteus 2:8
Máté 1:20	Márk 2:25	Lukács 2:11	Ap. Csel 2:34	A zsidókhoz 4:7
Máté 9:27	Márk 10:47	Lukács 3:31	Ap. Csel 4:25	A zsidókhoz 11:32
Máté 12:3	Márk 10:48	Lukács 6:3	Ap. Csel 7:45	Jelenések 3:7
Máté 12:23	Márk 11:10	Lukács 18:38	Ap. Csel 13:22	Jelenések 5:5
Máté 15:22	Márk 12:35	Lukács 18:39	Ap. Csel 13:34	Jelenések 22:16
Máté 20:30	Márk 12:36	Lukács 20:42	Ap. Csel 13:36	
Máté 21:9	Márk 12:37	Lukács 20:44	Ap. Csel 15:16	
Máté 21:15	Lukács 1:27	János 7:42	Róm 1:3	

A bírák és királyok kora

14. lecke

Olvasmány: 2 Sámuel 7

Izráel bírái

Józsué és az ő útjait követő vének halála után Izráel hamarosan elfordult Istenétől, Jahvétől és az országban élő nemzetek bálványimádó szokásaihoz csatlakozott (Bírák 2:6-13). Izráel gonoszsága miatt Isten lehetővé tette ellenségeinek, hogy legyőzzék, és így visszatérjenek Hozzá segítség és biztonságuk reményében.

Az ezt követő 400 év folyamán Isten számos - bírának nevezett - hithű embert választott ki, hogy megszabadítsa Izráel népét az őket sanyargató ellenség markából, valamint hogy arra buzdítsa a népet: térjenek vissza Istenükhöz és Őt imádják (Bírák 2:16-19). Sajnálatos módon a bírák halálát követően a nép jó része hamar visszatért a bálványimádáshoz, ezért Isten újból hozzásegítette a környező népeket, hogy sanyargassák őket. A nép az elnyomástól elgyötörten ismét csak Istenhez kiáltott, Ő pedig újabb bírát jelölt ki számukra. A bírák között találjuk ez idő tájt Gedeont, Sámson és Jeftát. Az utolsó bíró, aki Izráelben bíráskodott, Sámuel volt.

A bírák koráról így ír a Biblia: „Abban az időben nem volt király Izráelben. *Mindenki azt csinálta, amit jónak látott.*” (Bírák 21:25).

Ruth, a móábi asszony

Ruth mindössze néhány fejezetből álló könyvéből egy olyan eseményről értesülünk, amely akkor történt, „*amikor a bírák bíráskodtak*” (Ruth 1:1). Noha a Bírák könyve az országban széles körben eluralkodott gonoszságról számol be, ugyanakkor Ruth, a móábi asszony hitének megható történetéről is olvashatunk, aki az alábbi szavakkal tesz hitet anyósa, Naomi mellett: „*Néped az én népem, és Istened az én Istenem*” (Ruth 1:16). Hátat fordított Móáb bálványainak és Betlehembe ment Naomival, ahol is találkozott az istenfélő Boázsal, aki feleségül vette őt. Leszármazottai sorában találjuk Dávid királyt (4:22), az ő révén pedig az Úr Jézus Krisztust (Máté 1:5, 16).

Sámuel - az utolsó bíró

Sámuel két könyve felöleli Izráel történetét a bírák korának végétől egészen Saulnak, majd Dávidnak Izráel királyává történő kinevezéséig. Sámuel volt az, aki bíróként és prófétaként (Ap. Csel. 3:24) megvetette az alapját „*Izráel királyságának*”.

A nép királyt óhajt

Noha Sámuel bíróként híven betöltötte tisztségét, a nép minduntalan a körülöttük élő népekre tekintett, majd végül előhozakodott kérésével Sámuelnek, mely szerint királyt kíván: *„Tégy valakit királyunkká, hogy ő bíraskodjék fölöttünk, ahogyan az minden népnél szokás”* (1 Sámuel 8:4-5). Sámuel nem örült ennek és Istenhez fordult imádságában. Isten válasza igen tanulságos: *„Hallgass a nép szavára mindenben, amit mondanak, mert nem téged vetettek meg, hanem engem vetettek meg, hogy ne legyek a királyuk”* (7. vers). Az ő királyuk Isten volt, ám ők sem el nem ismerték, sem nem méltatták ezt a tényt.

Isten helyt adott kérésüknek és megtette első királyukká Saul, aki pompás természeténél fogva nagy hatással volt az emberekre. Saul azonban nem engedelmeskedett Isten bizonyos parancsolatainak, ezért Isten megfosztotta őt királyságától (1 Sámuel 15:22-28).

Isten Dávidot választja meg királynak

Mivel Saul nem követte a Sámuelről kapott utasításokat, ezért Isten azt mondta Sámuelnek, hogy valaki mást, nála rátermettebbet fog választani Izráel királyává. Sámuel ezt mondta Saulnak: *„Keresett magának az ÚR szíve szerint való embert, és őt tette az ÚR népe fejedelmévé...”* (1 Sámuel 13:13-14). Dávid, Isai fia, egy betlehemi pásztorfiú volt Isten választottja. Pál így ír Dávidról: *„Megtaláltam Dávidot, Isai fiát, a szívem szerint való férfit, aki teljesíti minden akaratomat”* (Ap. Csel. 13:22).

Tények Dávidról

- Dávid, midőn végre trónra került, hét és fél évig uralkodott Hebrónban Júda törzse fölött, majd pedig 33 éven át kormányozta egész Izráelt Jeruzsálemből (2 Sámuel 5:4-5).
- Dávid a szerzője számos zsoltárnak, melyek bepillantást nyújtanak Isten iránti szeretetébe. Ennek bizonyítására álljanak itt az alábbi példák:
„Taníts, Uram, rendelkezéseid céljára, hogy megfogadjam azokat mindvégig!” (Zsolt. 119:33)
„Mennyire szeretem törvényedet! Egész nap azon elmélkedem.” (Zsolt. 119:97)
„Lábam előtt mécses a te igéd, ösvényem világossága”. (Zsolt. 119:105)
- Mivel ifjúkorában szorgos pásztor volt, érzelemmel és megértéssel telve írhatta: *„Az ÚR az én pásztorom, nem szűkölködöm”* (Zsolt. 23:1).
- A Szentírás az Úr Jézus Krisztust kimondottan úgy nevezi meg, mint *„Dávid fiát”* (Máté 22:41-46; 1:1; Róm. 1:1-3).

- Isten nem mindennapi ígéretet tett Dávidnak, amely 2 Sámuel 7.versében olvasható. Ez az ígéret Jézus eljövételét jövendőli meg, aki egyaránt fia lesz Dávidnak és Istennek.

Dávid életének végigolvasása során még számos egyéb fontos és érdekes tényre bukkanhatunk.

A Dávidnak tett ígéret (2 Sámuel 7:12-16)

Fenti ígéret az *egyik legfontosabb a Bibliában* az Úr Jézus Krisztus munkáját illetően. Végigolvasva 2 Sámuel 7. versét megtudjuk, hogy Dávid házat kívánt építeni Istennek. Jóllehet Istennek tetszett Dávid szándéka, Ő más terveket forgatott a fejében. Isten lesz az, aki „házat” épít Dávidnak, igaz, nem fából és kőből valót, hanem olyan családot, melynek alapköve az Úr Jézus Krisztus, aki egyaránt fia lesz Dávidnak és Istennek. Olvassuk el a 12-16. verseket.

12. vers

„Ha majd letelik az időd, és pihenni térsz őseidhez...”

Ez az ígéret akkor teljesül, ha Dávid meghal és eltemetik.

„...fölemelem majd utódodat...”

Isten gondoskodik majd arról, hogy ez az ígéret pontosan beteljesüljön

„...aki a te véredből származik”

Az, akiről ebben az ígéretben szó van, közvetlen egyenesági leszármazottja lesz Dávidnak. Jézus Krisztus az, akire ez vonatkozik. Olvassuk el **Lukács 1:30-33** verseit és azokat a szavakat, melyeket Gábriel angyal intézett Máriához:

- Máriának fia születik majd, kinek neve Jézus lesz (31. vers)
- e fiú egyszersmind a „Magasságosnak”, vagyis Istennek is Fia lesz (32. vers)
- atyjának, Dávidnak a trónján ül majd (32. vers)
- Jákób házán (vagyis Izráelen) uralkodik majd örökké (33. vers).

Ennek az ígéretnek a beteljesülése még várat magára. Első eljövetelekor a zsidók nem ismerték el Királyuknak a názáreti Jézust, ehelyett keresztre feszítették (János 19:13-16). Isten azonban megmondta, hogy Jézus vissza fog térni a földre (Ap. Csel. 1:11) és létrehozza majd Isten Királyságát, amely örökké fog tartani (Dániel 2:44; Zsolt. 72:17).

Ézsaiás próféta is úgy írja le Jézust, mint aki végül Dávid trónján uralkodik majd (Ézsaiás 9:6-7; Lukács 2:11).

Maga Jézus azt mondta, hogy ő Dávidnak az a fia, akire az ígéret vonatkozik (Jelenések 22:16), amit Péter apostol is megerősített a zsidóknak Jézus feltámadása után (Ap. Csel. 2:34-36).

13. vers

„Ő épít házat nevem tiszteletére...” Fenti kijelentésnek egyaránt van spirituális és szó szerinti vonatkozása is. Jézus felügyeli majd az imaház építését a Királyok Korában - az *„imádság házáét”* minden nép számára (Ézsaiás 56:7; Zakariás 6:12). Jézus egyben Isten spirituális házának alapköve is, amely hívő emberekből és asszonyokból áll (Efezus 2:20-22; A zsidókhoz 3:6).

„...megerősítem királyi trónját örökre” Isten létrehozza majd Királyságát és annak királyául - amiként őelőtte Dávidot - az Úr Jézus Krisztust teszi meg (Jeremiás 23:5-8; 33:15-16, Ámós 9:11; Ézsaiás 9:6-7, Zsolt. 132:11 vö. Ap. Csel. 2:30). E világméretű királyság fővárosa Jeruzsálem lesz (Jeremiás 3:17), miként az Dávid idejében is volt.

14. vers

„Atyja leszek és ő a fiam lesz”

Dávid fia (leszármazottja) egyben Istennek is Fia lesz. Ez minden kétséget kizáróan Jézus Krisztusra vonatkozik, miként azt az Újszövetség nyilvánvalóvá teszi (A zsidókhoz 1:5).

E nem mindennapi prófécia megjövendöli, hogy Jézus Krisztus fog uralkodni a földön, Isten helyreállított Királyságában. Megérthetjük Mária izgatottságát, amikor Gábel közölte vele, hogy ő lesz az Dávid leszármazottainak sorában, aki világra hozza majd a gyermeket, ki Dávidnak és Istennek egyaránt fia lesz (Lukács 1:35).

Dávid a Zsoltárokból szövegezte Jézus Krisztus haláláról és feltámadásáról is. Péter olyan zsoltárokat idéz. Dávidtól, amelyek megjövendölik ezeket az eseményeket (Ap. Csel. 2:22-36; ld. Zsolt. 16:8-11; 132:11; 110:1; vö. Ap. Csel. 2:34). Léven Jézus Krisztus immár halhatatlan (Róm. 6:9), ezért egy örökké tartó királyságban fog uralkodni. Segítői lesznek majd minden korban a hithű emberek, akik - osztozván az ő dicsőséges halhatatlan természetében - vele együtt élnek és uralkodnak majd (Jelenések 5:10).

Ézsaiás szól ama figyelemre méltó változásokról, amelyek ez idő tájt végbemennek majd e világméretű kormányzásban. E Királyság alappillérei a jog és az igazság lesznek majd, hogy béke legyen az egész földön (Ézsaiás 2:2-4; 32:17). A 72. Zsoltárban Dávid gyönyörű képet fest erről a királyságról, valamint azokról a társadalmi változásokról, amelyek az Úr Jézus Krisztus visszatérte nyomán lezajlanak majd, hiszen ő nemcsak igazságos, de rendkívül könyörületes is.

Mostmár értjük, miért tanította Jézus tanítványait, hogy így imádkozzanak: *„Jöjjön el a te országod, legyen meg a te akaratod, mint a mennyben, úgy a földön is”* (Máté 6:10).

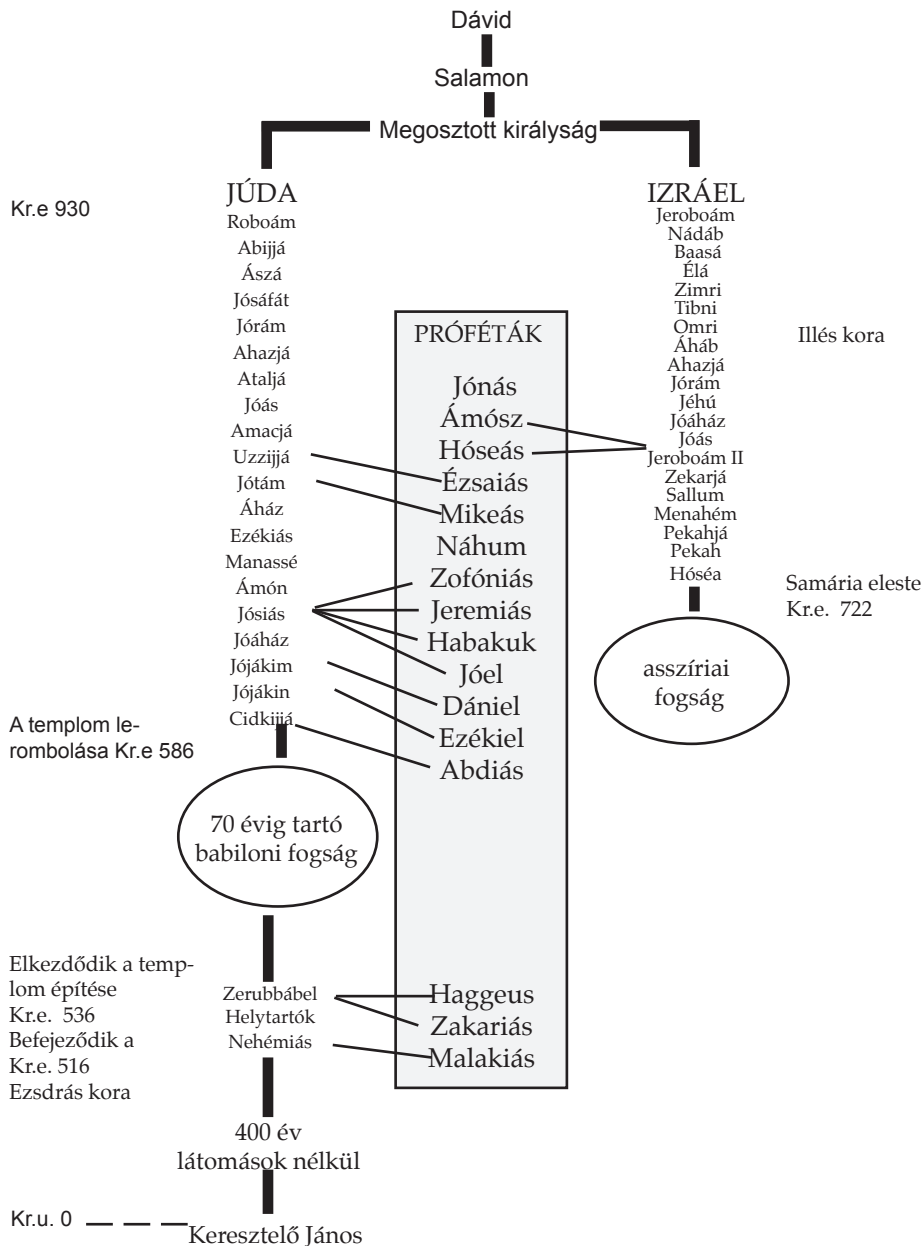
Összefoglalás

- A nép Sámuelhez, Izráel utolsó bírójához ment, hogy adjon nekik királyt, aki bíraskodjék fölöttük, amint az a környező népeknél szokás volt. E tettükkel megvetették Istent, igazi Királyukat **(1 Sámuel 8:5-7)**
- Izráel első királya Saul volt, azonban - mivel nem vette komolyan Isten szavát - Isten elvette tőle a királyságot **(1 Sámuel 15:22-23)**.
- Isten Dávidot választotta Saul helyére, mivel ő az ÚR „szíve szerint való ember” volt **(1 Sámuel 13:14; Ap. Csel. 13:22)**.
- Isten elégedett volt Dáviddal, és megígérte neki, hogy lesz majd egy utóda, akinek trónja „örökre” szilárd lesz **(2 Sámuel 7:12-16)**. Ez az utód egyaránt fia lesz Dávidnak és Istennek is (14. vers).
- Ez az ígélet Jézusra vonatkozik, aki Dávid leszármazási ágának szülöttje volt, ám a Magasságos ereje folytán, amely Máriát beárnyékozta, egyszersmind Istennek is Fia volt **(Lukács 1:30-33; A zsidókhoz 1:5)**
- Jézus Krisztus visszatér majd a földre, hogy helyreállítsa Isten földi Királyságát. Jeruzsálemben uralkodik majd Dávid megszilárdított trónján **(Jeremiás 3:5-8)**

14. Lecke - Kérdések

1. Isten kiválasztott bizonyos embereket, hogy Józsué után uralkodjanak Izráelben. Hogyan nevezték ezeket az embereket?
2. Hogyan jellemzi a Biblia a bírák korát?
3. Mi módon tett hitet Ruth, amikor odahagyta Móábot és Naomival Izráelbe ment?
4. Kit vetett meg Izráel népe, amikor arra kérte Sámuelet, hogy adjon királyt nekik, aki bíraskodik fölöttük?
5. Ki volt Izráel első királya?
6. Miért Dávidot választotta Isten királlyá?
7. Milyen nagy ígéretet tett Isten Dávidnak?
8. Ki a Dávidnak beígért „utód”?
9. Ez az utód nem csupán Dávidnak lesz majd a fia. Ki lesz még az ő atyja?
10. Mit tudunk meg Lukács 1:30-33 verseiből ezen ígéretről?
11. Hol jön majd létre az a királyság, amelyre az ígélet vonatkozik?
12. Mikor jön majd létre ez a királyság?
13. Mi módon különbözik majd Isten Királysága jelenkori világunktól?

Dávidtól Keresztelő Jánosig

A kettéosztott királyság - Izráel és Júda

15. lecke

Olvasmány: 1 Királyok 11. és 12.

Salamon felépíti a templomot Jeruzsálemben

Dávid király negyven évig uralkodott. Jeruzsálem volt a főváros, a szent hajlék azonban Gibeóban volt és a papság is ott működött, tett áldozati felajánlásokat és irányította Izráel népének istentiszteleti szertartásait.

Miként az előző fejezetből megtudtuk, Dávid házat akart építeni Istennek, hogy az Úr Izráel népe között lakozzék. Isten azonban elutasította Dávid kívánságát, mondván, hogy Ő fog *Dávidnak* házat építeni (2 Sámuel 7:11-16). Megígérte, hogy fiúgyermekkel ajándékozza meg, aki végül Dávid trónján uralkodik majd örökké. Ez a fiú lesz az, aki templomot épít a világ valamennyi népe számára. E prófécia az Úr Jézus Krisztus eljövendő munkájára utalt.

Mindamellett Isten azt mondta Dávidnak, hogy fia, Salamon, aki követi majd a trónon, fog templomot vagy házat építeni Jeruzsálemben, ahová Izráel népe jár majd imádkozni. A templom helye mimdmáig jól ismert nevezetesség azok számára, akik láttak Jeruzsálemről készült képeket. Ez a magaslati, sík terület az Jeruzsálem keleti részén, szemben az Olajfák Hegyével.

Ma ezen a helyen a „Sziklakupola”, egy muzulmán szent hely található, amely az iszlám hívők harmadik legszentebb helye. A muzulmánok úgy hiszik, hogy prófétájuk, Mohamed megfordult ezen a helyen. Egyúttal azonban a zsidók ősi templomának szent helye is ez, ezért érthető, hogy miért tapad ehhez a kis földdarabhoz annyi harc és keserűség zsidó és arab részről. Ezen túlmenően a fontosabb keresztény vallások bizonyos fokig szintén magukénak érzik a várost a Jézus életével összefüggésbe hozható „szent helyek” okán.

A tény, hogy ezen, egymástól ennyire eltérő és antagonisztikus vallási meggyőződések mind-mind Istenre hivatkozva formálnak jogot Jeruzsálemre, segít megértenünk, miért vált ez politikailag ennyire vitás kérdéssé. Pontosan az történik, amit Isten megjövendölt - Jeruzsálem „súlyos kő” lesz „minden nép számára” (Zakariás 12:1-3).

Isten azt mondta Dávidnak, hogy Salamon fogja felépíteni a templomot Jeruzsálemben. Ezért aztán Dávid életének utolsó éveiben ünnepélyes megbízást adott Salamonnak: „...az ÚR választott ki téged, hogy házat építs szentélyül. Légy erős és készítsd el!” (Kronikák 28. és 29.). Dávid halála után Salamon megkezdte e nagy és dicsőséges feladat teljesítését. Noha nem nagy, mégis pompás templomot

épített. Az építkezés részletes leírását találjuk a 2 Krónikák 2-7. fejezeteiben. A jeruzsálemi templom az ott szolgálatot teljesítő papsággal egyetemben központi helyévé vált az imádságnak és a nép számára előírt istentiszteleti szertartásnak.

A királyság kettészakad (1 Királyok 11-12)

Salamon életének későbbi szakaszában letért Isten maradéktalan követésének útjáról. Idegen asszonyokat vett feleségül és alkalmazkodott pogány istentiszteleti szertartásaikhoz azzal, hogy templomokat emelt számukra Izráelben. Hanyatlásának szomorú részleteiről az 1 Királyok 11. fejezetében olvashatunk. Mivel vétkezett, Isten prófétát küldött hozzá, hogy közölje vele: a királyság halála után két részre szakad. Két törzs hű marad Dávid házához, míg a többi tíz létrehozza majd saját királyságát.

Salamon halála után fia, Roboám követte őt a trónon. Megfenyegette a népet, hogy a már egyébként is súlyos adóterheket tovább növeli, és e meggondolatlan tette az északi tíz törzs lázadásához vezetett, élükön Jeroboámmal (1 Királyok 12).

Ettől kezdve a nemzet két királyságra oszlott.

- **A júdai királyság** Ez Júda és Benjámin *két törzséből* állt, fővárosa pedig *Jeruzsálemben* volt. A Júdát kormányzó királyok folytatólagos leszármazottai voltak Dávid ágának. Az istentisztelet a jeruzsálemi templomban folyt le és azt a papok és léviták végezték az Isten által kijelölt módon.
- **Az izráeli királyság** A többi *tíz törzs* először Jeroboám uralkodása alatt egyesült. Fővárosuk *Samária* volt. Az északon uralkodók között egyetlen királydinasztia sem volt, ezért aztán gyakran került sor hatalmi harcokra és merényletekre, mivel a vetélytársak mindegyike jogot formált a trónra. E királyok egyike sem volt istenhívő.

A két királyság története a Királyok könyvében van lejegyezve, de a 2 Krónikák is beszámol a júdai királyok tetteiről.

Az izráeli királyság vége

Az északon található izráeli királyság egy hitehagyott vallásra épült (vagyis olyanra, amely 'elpártolt' az igaz vallástól, másszóval elferdítette azt), melynek központja Bételben és Dánban volt (1 Királyok 12:26-33). Ez utóbbi, valamint a politikai hatalomvágy volt az oka annak, hogy a nép szenvedett és nélkülözött.

Mindamellett Isten nem hagyta el őket, jóllehet ők hátat fordítottak parancsolatainak. Kegyelme folytán prófétákat küldött hozzájuk, Illést és Elizeust, akik arra kérték őket, hogy térjenek vissza Isten útjaihoz, ám csak nagyon kevesen hallgattak szavukra. A próféták könyveinek némelyike, különösen Hóseás és Ámós könyve Isten üzenetét tartalmazza ezen északi királyság számára.

Végül Isten a hatalmas erejű Asszíriát szabadította rájuk. Vereséget szenvedtek és szerteszét szóródtak az Asszír Birodalomban (ld. 2 Királyok 17).

Az asszíriaiak azután más leigázott országokból hoztak és telepítettek le népeket Izráel földjére. E népek magukkal hozták hamis istentiszteletüket és vegyítették azt Izráel Istenének igaz imádasával: „*Félték tehát az URat is, de tisztelték a maguk isteneit is*” (2 Királyok 17:33). E zavaros, hamis istentisztelet egészen Jézus napjaiig folytatódott. E népek a samaritánusok néven váltak ismertté (ld. János 4).

A júdai királyság

Noha a két déli törzs folytatta a templomi istentiszteletet Jeruzsálemben és habár királyaik Dávid leszármazottai voltak, végül ők is meghamisították az igaz istentiszteletet és a bálványimádás felé fordultak. Az uralomra jutott királyok közül sokan nem voltak istenfélő emberek és csak néhányan őrizték meg

ősatyjuknak, Dávidnak a hitét. Olykor még maga a főpap is elutasította, hogy az Isten által előírt istentiszteleti formákhoz igazodjék

Isten prófétákat küldött, hogy figyelmeztesse őket: ha nem hallgatnak szavára, akkor elküldi a babilóniaiakat, hogy lerombolják templomukat és városukat, és hogy fogságba hurcolják őket. messze földre. Intéseit jórészt figyelmen kívül hagyták és a királyság vereséget szenvedett Babilontól, mindössze 130 évvel azután, hogy az északon elterülő Izráelt leigázták az asszírok

Jeremiás rendkívüli próféciaja a „70 évről”

Jeremiás próféta Jeruzsálemben élt a júdeai királyságnak ezen utolsó éveiben, és ez idő alatt nem szűnt meg gyözködni népét, hogy ismerjék be bűneiket és térjenek vissza Isten útjaihoz. Mivel üzenetét nem vették komolyan, Isten Nebukadneccart, Babilon királyát küldte elpusztításukra. Ő lerombolta királyságukat és 70 éven át tartó babiloni fogságba hurcolta Júda népét. Ennek letelte után ismét visszatértek városukba (Jeremiás 25:8-12; 29:10-14).

Júda első lerochanása Nebukadneccar király által, valamint a foglyok Babilonba hurcolása Kr. e. 606-ban ment végbe. Kr. e. 536-ban, pontosan 70 évvel később történt, hogy Círus, a Babilont felváltó Méd-Perzsa Birodalom királya rendeletet hozott, amely lehetővé tette a zsidók visszatérését Jeruzsálembé (2 Krónikák 36:19-23).

Kr. e. 586-ban Nebukadneccar végső támadást intézett Jeruzsálem ellen, elpusztította a templomot, lerombolta a város falait és számos további foglyot ejtett és hurcolt magával Babilonba. Kr. e. 516-ban, 70 évvel később a zsidók újra felépítették templomukat Jeruzsálemben (Ezsdrás 6:15).

Ilyenformán e prófécia figyelemre méltó beteljesülést nyert, miként azt a történetírás is bizonyítja.

Isten próféciaja Júda utolsó királyáról (Ezékiel 21:25-27)

Az utolsó király, aki Dávid trónján uralkodott Jeruzsálemben, Cidkijjá volt. Gonosz király volt, akit Ezékiel „*gyalázatos bűnös ... fejedelemnek*” nevez (25. vers). Makacsul elutasította, hogy hallgasson a próféta intelmeire, és Kr. e. 586-ban fogságba hurcolták, amikor is Nebukadneccar elpusztította Jeruzsálemet.

26. vers

„*Földre a turbánnal, le a koronával!*” Cidkijjá drámai körülmények közepette értesül birodalmának azonnali és teljes pusztulásáról.

27. vers

„Rommá, rommá, rommá teszem ...!” A próféta a „rommá” szó háromszori megismétlése útján hangsúlyozza a királyság teljes romba döntését.

„Míg majd eljön, akié az ítélet” Nem ül újból király Dávid trónján mindaddig, amíg Jézus Krisztus el nem jön, hogy elfoglalja az őt megillető helyet, amelyet Isten ígért neki (ld. 2 Sámuel 7:12-16, Lukács 1:31-33).

„mert neki adom” Isten kezeskedik arról, hogy ezt véghez viszi (vö. Ézsaiás 9:6-7; Lukács 1:32; Ap. Csel. 3:20).

A helyreállított királyság Krisztus uralma alatt

Jeremiás, aki kortársa volt Cidkijának, Júda utolsó királyának, szólt arról is, hogy Jézus Krisztus eljön majd, hogy Dávid trónján uralkodjon a helyreállított izráeli királyságban (Jeremiás 23:5-8; 33:15-16).

Ahhoz, hogy ezek az ígéretek teljesülhessenek, fontos, hogy Izráel népe újra egybegyűljön és ismét meghallgassa az Úr Jézus Krisztusnak mint Megváltójuknak és királyuknak munkájáról szóló igaz tanítást (Jeremiás 30:10-11, 46:27-28; Ezékiel 11:17-20; 37:21-28).

Prófécia Izráel népének újbóli összegyűjtésére vonatkozólag

A Bibliát tanulmányozó ember számára Isten Izráelt érintő próféciai csodálatos biztosítékkal szolgálnak a Biblia szavahihetőségét illetően. Isten maga mondta, hogy Izráel népe az Ő tanúja a földön. *„Ti vagytok a tanúim - így szól az ÚR -, hogy én Isten vagyok”* (Ézsaiás 43:1, 10-13).

Vizsgáljuk meg röviden e prófécia némi részét.

- Még mielőtt a nép bement volna Izráel földjére, midőn még a pusztában voltak, Mózes megjövendölte szétszóródásukat a nemzetek között engedetlenségük miatt (5 Mózes 28:63-68). Hogy milyen pontosan beteljesült az a prófécia, arra ékes bizonyítékul szolgál a zsidók története Kr. u. 70-től kezdve egészen napjainkig.
- Mózes azt is megjövendölte, hogy végül újra összegyűlnek majd a népek közül (5 Mózes 30:1-5)
- Jeremiás próféta világosan leírta Izráelnek ezt a szétszórását és újbóli összegyűjtését (Jeremiás 30:10-11; 31:10).
- Jézus úgyszintén megjövendölte a zsidók szétszóródását a Kr. u. 70-ben történt szörnyű események következményeként. Ez idő óta Jeruzsálem nem-zsidó uralom alatt áll, a zsidók pedig a világ valamennyi országába szétszórva élnek. Csak az utóbbi mintegy száz év folyamán kezdenek

visszatérni a zsidók atyáik földjére. Magát Jeruzsálemet 1967-ben végül visszafoglalták a zsidók, közel 2000 évig tartó szétszóródásuk után.

- Zakariás próféta megjövendölte, hogy a zsidók visszatérnek majd országukba és uralkodni fognak Jeruzsálemben, még mielőtt Jézus Krisztus visszatérne a földre (Zakariás 12:1-11).
- Azt is előre megjósolta, hogy Jeruzsálem a zsidók kezében lesz, ami viszont nemzetközi feszültség forrása lesz, és a Közel-Kelet valamennyi népe együttes erővel harcol majd ellenük, mielőtt Jézus Krisztus kijelentene magát a zsidóknak (Zakariás 12:2-3, 9-10;14:1-4).
- Ezékiel próféta megjövendölte ezt a nagy háborút a Közel-Keleten az „utolsó napokban”, amikor is a zsidók újra letelepszének majd Izráel földjén (Ezékiel 38:8,12). Tanúi voltunk a zsidó nemzet létrejöttének Izráel földjén 1948-ban.
- Izráel az országba való visszatértekor még nem ismeri majd el Jézus Krisztust Megváltójukként. Majd csak azután fogják ezt tényként elfogadni, hogy Jézus Krisztus megmutatkozott nekik és látták a kezén lévő sebeket (Zakariás 12:100 13:6).
- Pál apostol szöveg arról az időről, amikor a zsidó nép szeméről leesik a hályog, és akkor ráébrednek majd, hogy Jézus az ő Megváltójuk (Róm. 11:25-27; vö. Ézsaiás 59:20-21).

Összefoglalás

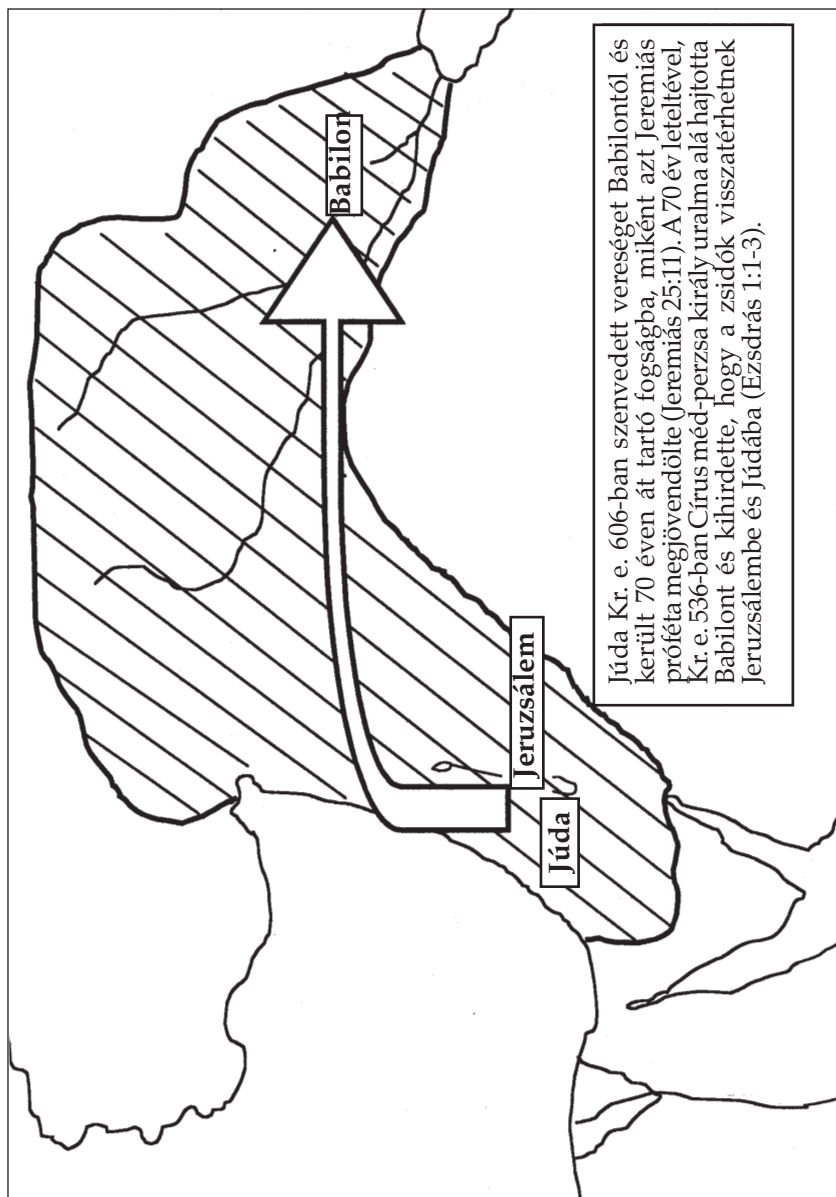
- Mivel Salamon letért Isten útjáról, a királyság halála után két részre szakadt (**1 Királyok 11:11-13**). Fia, Roboám két törzset kormányozott Jeruzsálemből, az északon megmaradt többi tíz törzs fölött pedig Jeroboám uralkodott.
- A déli két törzs **júdai királyság**, míg az északon lévő tíz törzs **izráeli királyság** néven vált ismertté.
- A királyság kettészakadása Kr. e. 970 táján következett be, és az északi királyság Kr. e. mintegy 720-ig állt fenn, amikor is asszír fennhatóság alá került és szétszóródott (**2 Királyok 17:6, 18, 23**).
- A déli királyság Kr. e. 586-ig maradt fenn, amikor végül romba döntötték Jeruzsálemet és a templomot, Júda népét pedig babiloni fogságba hurcolták (**2 Krónikák 36:17-20**).

- Miként azt Jeremiás próféta megjövendölte, 70 évig maradtak Babilonban, majd visszatértek Jeruzsálembe, hogy újjáépítsék azt és templomukat egyaránt **(2 Krónikák 36:21-23)**.
- Isten azt mondta Cidkijának, az utolsó királynak, hogy mindaddig nem ül majd király Dávid trónján, amíg Jézus Krisztus vissza nem tér, hogy helyreállítsa a királyságot és elfoglalja e trónt **(Ezékiel 21:25-27)**.

15 Lecke - Kérdések

1. Dávidnak melyik fia uralkodott Izráelben az ő halála után?
2. Mit épített Dávid, ami központi helyül szolgált az izráeli nép istentiszteleti szertartásának?
3. Salamon halálát követően a királyság két részre szakadt. Mi volt a neve a két résznek és hány törzs alkotta ezeket?
4. Mikor és mely országtól szenvedett teljes vereséget az északi királyság?
5. Mely nagyhatalom buktatta meg a júdai királyságot és hurcolta fogságba népét?
6. Mit üzent Isten Júda utolsó királyának és ki az egyedüli jogos birtokosa Dávid trónjának?
7. Jeremiás megjövendölte, hogy mennyi időt tölt majd Júda népe babiloni fogságban. Hány év volt ez?
8. Isten néhány bámulatos jövendölést adott prófétái szájába Izráel népének újbóli összegyűjtését illetően. Nevezz meg három ilyen próféciát, rámutatva eddigi beteljesülésük mikéntjére.

A Babiloni Királyság Kr. e. 606-ban, Nebukadneccar uralkodása idején

Dániel próféciái „...támaszt a menny Istene egy királyságot...”

16. lecke

Olvasmány: Dániel 22

Dániel, a próféta

Abban az időben, amikor Jeremiás ara intette népét Jeruzsálemben, hogy Nebukadneccar, Babilon nagyhatalmú királya visszatér, hogy romba döntse Jeruzsálemet lakóinak gonoszága miatt, Dániel már zsidó fogoly volt Babilonban. Ő egy korábbi, Kr. e. 606-ban történt hadjárat során került száműzetésbe, ahol is a zsidó foglyok színe-java közé választották. Ezeket Nebukadneccar kijelölte, hogy a babiloni bölcsességről és kultúráról szóló oktatásban részesüljenek (Dániel 1). Dániel ott is maradt a Jeremiás által megjövendölt 70 éven át tartó fogság egész ideje alatt, és bölcsességének, becsületességének köszönhetően rangos álláshoz jutott a király udvarában (Dániel 6:28; Jeremiás 25:8-12).

Nebukadneccar álma (Dániel 2)

Dániel könyvének második fejezetében nem mindennapi eseményről olvashatunk. Nebukadneccar álmot látott, amely fölöttébb nagy hatást tett rá és igen nyugtalanította. Egy hatalmas szobrot látott, melynek feje aranyból, mellkasa és karjai ezüsből, hasa és oldala rézből, lábszára vasból, lábai pedig részint vasból, részint pedig agyagból voltak. Majd egy követ látott, amely olyan erővel zuhant a szoborra, hogy azt ledöntötte lábáról és darabokra zúzta. A kő pedig növekedett, nagy hegygé lett és betöltötte az egész földet. Az álom oly eleven, a szobor pedig oly ragyogó, ugyanakkor oly félelmetes is volt, hogy Nebukadneccar kénytelen volt utánajárni az álom jelentésének.

Összehívta hát varázslóit és csillagjósait, hogy tudtára adják az álmot és annak magyarázatát egyaránt. De azok erre természetesen nem voltak képesek. Amikor Dániel ezt megtudta, Istenhez fordult segítségért. Isten közölte vele, hogy valóban kijelentette ebben az álomban, mi fog történni „*az utolsó napokban*” (Dániel 2:28).

Ez csupán egyike a Biblia azon számos próféciáinak, amelyek az „utolsó napok” történéseire utalnak.

A szoborról szóló álom (Dániel 2:28-45)

Dániel hozzáfogott, hogy pontosan leírja az álmot és annak magyarázatát, ahogy Isten azt kijelentette neki. A következő oldalon a szobor művészi megjelenítése

látható, valamint Dániel álomértelmezése és az a mód, ahogyan a történelem azt részletekbe menően igazolta

A menny Istene egy királyságot támaszt (Dániel 2:44)

A 44. versben Dániel világos magyarázattal szolgál a kő hatalmára és munkájára vonatkozólag, amikor ezt mondja: *„Ezeknek a királyoknak az idejében támaszt a menny Istene egy királyságot, amely nem semmisül meg soha, és a királyi uralom más népre nem száll át. Összetöri mindezeket a királyságokat, és véget vet nekik, maga pedig fennáll mindörökké”*.

Figyeljük meg a 44. versben foglalt alábbi tényeket:

1. Isten egy meghatározott időben királyságot **fog** támasztani
2. Ez a királyság nem semmisül meg soha (szemben a babiloni, a méd-perzsa stb. királyságokkal)
3. Az uralkodás e királyságban nem emberekre lesz bízva. Jézus Krisztus fog benne uralkodni azokkal a hithű követőivel együtt, akik az ő eljövetelekor elnyerték a halhatatlanság jutalmát (Máté 25:34; Lukács 19:17).
4. Isten országa, melyben Jézus Krisztus uralkodik majd, megsemmisít minden más politikai rendszert
5. Isten országa örökké fennáll majd (2 Sámuel 7:12-16; Lukács 1:31-33).

Ebben az izgalmas álomban és annak magyarázatában tehát feltárul a világtörténelem Nebukadneccar korától kezdve egészen addig az időszakig, amikor Isten újra elküldi majd Jézus Krisztust, hogy létrehozza az Ő földi királyságát.

E királyság eljöveteleért kellett imádkozniuk a tanítványoknak, mikor Jézus ezt mondta: *„Jöjjön el a te országod, legyen meg a te akaratod, mint a mennyben, úgy a földön is”* (Máté 6:10). Arról az időszakról is olvashatunk, amikor Jézus Krisztus uralkodik majd a világban: *„A világ uralma a mi Urunké, az ő Krisztusáé lett, és ő fog uralkodni örökön-örököké”* (Jelenések 11:15).

Magának Dániel prófétának is számos látomása volt, amelyek úgyszintén a világ történetét fedik fel Kr. e. 606-tól egészen Isten földi királyságának létrehozásáig.

Az emberek királyságát Isten kormányozza

Az egyik alapvető és igen fontos tanulság, amelyet Dániel próféciáiból leszűrhetünk, az, hogy Isten kézben tartja a világ eseményeit és kinyilatkoztatott tervének megfelelően alakítja azokat.

Dániel tanítása olyan nagy hatással volt Nebukadneccar gondolkodására, hogy ez a hatalmas király, aki az idő tájt a világ ura volt, kénytelen volt elismerni Dániel

Dániel megmagyarázza a szoborról szóló álmot (Dániel 2:28-45)

A szobor feje színarany

Babilóniai Birodalom
Kr. e. 606-536

Ez Nebukadnecart és a babiloni királyságot jelképezte (37–38. versek). E birodalmat végül a méd-perzsa hatalom döntötte meg Kr. e. 538-ban (Dániel 5:28).

Ezüst mellkas és karok

Méd-Perzsa Birodalom
Kr. e. 538-334

A Méd-Perzsa Birodalomról van szó, amely legyőzte ugyan Babilont, ám később Nagy Sándortól vereséget szenvedett Kr. e. 334-ben

Hasa és oldala réz

Görög Birodalom
Kr. e. 334-67

Nagy Sándor a Méd-Perzsa Birodalom legyőzése után létrehozta a Görög Birodalmat. Az általa meghódított területek déli irányban Egyiptomig, kelet felé pedig egészen az Indus folyóig terjedtek. Halála után a befolyása alatt álló területet négy tábornoka osztotta fel egymás közt.

Lábszárak vasból

Római Birodalom
Kr. e. 67- Kr. u. 476
(nyugaton)
Kr. u. 1453 (keleten)

A római csapatok meghódították a négy részre szabdaltnak Görög Birodalmat, az Atlanti-óceánig tárgítva annak nyugati határait. A birodalom végül két — nyugati és keleti — részre oszlott. A Kr. u. 476-ig fennállt Nyugat-Római Birodalom központja Rómában, míg az 1453-ig. létezett Kelet-Római Birodalomé Konstantinápolyban volt

Lábak részint vasból, részint agyagból

A megosztott Európa

A Római Birodalom felbomlott és megosztott a különböző, északra és keletről érkező megszállók: a vandálok, a gótok, a hunok stb. között. Ettől kezdve nem volt olyan hatalom, amely a korábbi világbirodalmakhoz tartozó valamennyi területet összefogta volna.

A k

Jézus Krisztus és Isten
Királysága

A kő szétűzza és romba dönti a szobor “egészét” és annak valamennyi részét. Dániel látta, hogy az “utolsó napokban” az eme régi birodalmak területén uralkodó hatalmak unióba vagy koalícióba tömörülnek majd. Isten végérvényesen elpusztítja majd egyesített erőket, és helyébe saját Királyságát állítja, élén Jézus Krisztussal. A nagy hegyyé lett kő pedig elfoglalja majd az egész földet (35. vers).

Istenének felsőbbbségét. „Amikor eltelt ez az idő, én, Nebukadneccar, föltekintettem az égre, és értelmem visszatért. Áldottam a Felségest, dicsőítettem és magasztaltam az örökké élő, mert az ő uralma örök uralom, és királysága megmarad nemzedékről nemzedékre. A föld minden lakóját semminek tekinti, tetszése szerint bánik a menny seregével és a föld lakóival. Senki sem foghatja le a kezét, és senki sem mondhatja neki: mit csinálsz?” (Dániel 4:31-32).

Dániel azt mondta Nebukadneccarnak, hogy „... a Felséges uralkodik az emberek királysága fölött: annak adja, akinek akarja, és a legalacsonyabb embert is trónra emelheti” (Dániel 4:14). A király ekkor már elismerte e kijelentés igaz voltát.

Dániel álma, melyben az egyes népeket állatok jelképezik (Dániel 7)

Maga Dániel is rendkívüli álmot látott, amely szintén világbirodalmak egymásra következését jövendölte meg, saját korától kezdve egészen Isten földi királyságának létrehozásáig. Az álom és annak magyarázata Dániel könyvének 7. Fejezetében található. Ebben az álomban a négy egymást követő világbirodalom különböző állatok képében jelenik meg. Nem kell találgatásokba bocsátkoznunk arra nézve, hogy mit jelképeznek az egyes állatok, mivel Isten választ ad Dániel kérdésére. „Ez a négy hatalmas vadállat négy királyságot jelent, amelyek létrejönnek a földön. De a Felségesnek a szentjei foglslják el majd a királyságot, és örökre birtokolják azt, mindörökre” (Dániel 7:17-18). A nyilvánvaló magyarázat ismét csak a négy világbirodalomról beszél, amelyeket végül felvált majd Isten királysága. A szentek azok a hűséges szolgálói Istennek, akik életben lesznek, valamint akiket Krisztus feltámaszt és halhatatlanná tesz eljövetelekor. Feladatuk az lesz, hogy Krisztussal együtt uralkodjanak Isten országában.

A négy említett állat a következő:

- *Az oroszlán* — amely Babiloni Birodalmat jelképezi
- *A medve* — amely a Méd - Perzsa Birodalmat jelképezi
- *A párduc* — amely a Görög Birodalmat jelképezi
- *Az ijesztő és rémületes negyedik vadállat* — amely a Római Birodalmat jelképezi

E vadállatok mindegyike olyan megkülönböztető jegyekkel bír, amelyek alapján a Bibliát tanulmányozók azokat már több, mint 1500 éve az említett négy birodalommal azonosítják. Jó példa erre a párduc, amelynek négy feje és négy szárnya van. A történelem tanúsága szerint Nagy Sándor halála után a Görög Birodalmat négy részre osztották fel és azon a néhai uralkodó négy tábornoka osztozott. Ez megfelel a négy fejnek és a négy szárnynak. Dávid az isteni kinyilatkoztatás birtokában mindezt kb. 300 évvel az események bekövetkezése előtt jövendölte.

A negyedik vadállat

Logikusan felmerülhet az emberben a kérdés: „Ha a Római Birodalom Kr. u. 400 táján felbomlott, akkor hol találjuk meg az események részletes leírását egészen napjainkig?” Isten valójában nagyon világosan kijelentette azokat.

Felfigyelünk arra, hogy ennek a vadállatnak tíz szarva volt. Dániel megtudakolta ezek jelentését, és azt a választ kapta: *„A tíz szarv ezt jelenti: ebben az országban tíz király uralkodik ...”* (Dániel 7:24). Itt újból értesülünk a Római Birodalom különböző királyságokra való felbomlásáról, ami pontosan megegyezik azzal, ami a történetírás szerint Európában lezajlott. Dániel könyvének 2. fejezetében részletesen olvastunk erről.

Ezután Dániel egy *„másik kis szarvat”* látott a tíz szarv közül kinőni, majd kiemelkedni. Ennek a szarvnak *„olyan szemei voltak ..., mint az embereknek, és nagyokat mondó szája volt”* (8. vers). Ismét csak kezünkben a megfejtés kulcsa e szarv azonosításához, amely a Római Birodalmat jelképező vadállatból nőtt ki. Olyan hatalom volt ez, amely *„hadakozott a szentek [Jézus Krisztus igaz evangéliumának hű követői] ellen, és föléjük kerekedett* (21. vers), üldözvén mindazokat, akik vonakodtak elfogadni tekintélyét és tanítását. Ez a szarv egy olyan vallásrendszert jelképez, amely jogot formál vallással kapcsolatos rendeletek kiadására. E rendeletek azonban ellenkeznek Isten szavának igazságával. Ezt olvassuk: *„Sokat beszél majd a Felséges ellen, és gyötörni fogja a Felségesnek a szentjeit. Arra törekszik, hogy megváltoztassa az ünnepeket és a törvényt”* (25. vers). A történelem számontartja ennek a hitehagyott keresztény vallásnak a kialakulását, amely roppant politikai és vallási hatalommal bír, különösen az egykori Római Birodalom területén. E később kialakult hamis keresztény vallásról részletesebben olvashatunk a 2 Thesszalonika 2, valamint a Jelenések 13-19. fejezeteiben leírt próféciaikban.

Isten tehát a legfontosabb politikai és vallási fejlemények széles körét jelentette ki Dávidnak a különböző korszakokon át, egészen napjainkig. A történelem ismét csak igazolja ezt a bámulatos próféciát.

„Jöjjön el a te országod” — eljő majd Isten országa

Dániel e próféciát is azzal az ígérettel zárja, hogy Isten beavatkozik majd a világesemények alakulásába és létrehozza majd királyságát itt, a földön.

Ezt olvassuk:

- *„De a Felségesnek a szentjei foglalják el majd a királyságot, és örökre birtokolják azt, mindörökre”* (18. vers)
- *„míg el nem jött az öregkorú és igazságot nem szolgáltatott a Felséges szentjeinek. És akkor bekövetkezett az az idő, amikor a szentek foglalták el a királyságot”* (22. vers).

- „a Felséges szentjeinek a népéé lesz az ég alatt minden ország királyi uralma, hatalma és nagysága. Ez a királyi uralom örök uralom lesz, neki szolgál majd, és neki engedelmeskedik minden hatalom” (27. vers).

A két említett próféciaiban (Dániel 2 és 7) tehát Dániel világosan megjövendölte, hogy minden politikai rendszer és hamis vallási rendszer eltűnik majd a föld színéről, amikor Jézus Krisztus eljő, hogy létrehozza Isten földi királyságát. Ha meggondoljuk, hogy az elmúlt 6000 év emberek általi kormányzása mennyi szenvedés és szívfájdalom okozója volt, hálásak lehetünk Istennek, hogy kézben tartja az eseményeket és hamarosan elküldi Jézus Krisztust, hogy igazságosan kormányozza világunkat (Ap. Csel. 17:31).

Dániel megjövendöli a „vég idején” bekövetkező eseményeket (Dániel 11:40 - 12:3)

Dániel jóslata nemcsak világos áttekintést nyújtott a világtörténelmi eseményekről egészen Isten földi királyságának létrehozásáig, de kiterjedt azokra a történésekre is, amelyek a királyság megteremtéséhez vezettek. Kijelentette, hogy a „vég idején” (40. vers) egy „északi királyként” emlegetett katonai nagyhatalom áradatként özönlí el a Közel-Keletet Izráelen át egészen Egyiptomig. Ebben az északi nagyhatalomban sok tudós olyan, több nép által alkotott konföderációt vél felismerni, amelynek élén Oroszország áll majd.

Figyeljük meg az alábbi legfontosabb mozzanatokat:

- a szóbanforgó események a „vég idején” (40. vers) játszódhatnak le
- egy bizonyos északi nagyhatalom gyors hadmozdulattal eljut a Közel-Keletre, arra törekedvén, hogy ellenőrzése alá vonja Izráelt és Egyiptomot (Dániel 11:40-43)
- ez az északi katonai hatalom vereséget szenved Izráelben (Dániel 11:44-45)
- Jézus Krisztus újra eljő és a holtak feltámadnak (Dániel 12:1-2)
- Az igazak halhatatlanságot nyernek, hogy Krisztussal együtt uralkodjanak Isten országában örökké (Dániel 12:3)

Dániel 12:1-3 rámutat, hogy Izráel északi irányból történő lerohanásával egyidejűleg (vagyis: a „vég idején”) a holtak feltámadására is sor kerül.

- „nyomorúságos idő lesz az, amilyen nem volt, mióta csak népek vannak, addig az időig”
- „de abban az időben megmenekül néped, mindaz, aki bele lesz írva a könyvbe”
- „azok közül, akik alusznak a föld porában, sokan felébrednek majd”
- „némelyek örök életre”
- „némelyek gyalázatra és örök utálatra”

- „az okosok fényleni fognak, mint a fénylő égbolt”
- „... akik sokakat igazságra vezettek, mint a csillagok, mindörökké”

Tekintve, hogy a Közel-Keleten napjainkra állandósult a feszültség állapota, és a világ számos népe zűrzavaros időket él, nem fér kétség ahhoz, hogy épp a ma élőknek szól az a félreérthetetlen üzenet, mely szerint Jézus Krisztus hamarosan újból eljön, hogy létrehozza Isten országát.

Függelék — az „utolsó napok”

A Bibliának az „utolsó napokra” vonatkozó próféciait különös érdeklődéssel tanulmányozzák a bibliaolvasók. Ezért e prófécia egyikéhez — amely Ezékiel könyvének 38. fejezetében található — rövid magyarázatot fűznénk. Itt a 8. és 16. versben is azt olvasni, hogy a jelzett események „*évek múltán*”, ill. az „*utolsó napokban*” következnek majd be. Nevezett prófécia szoros kapcsolatban áll Dániel jövődölésével a „*vég idejére*” vonatkozólag (11:40 - 12:3). Könyvének 38. fejezetében Ezékiel olyan, túlnyomórészt északi irányból érkező katonai hatalmak konföderációjáról ír, amelyek megtámadják majd Izráelt az „*utolsó napokban*”. Ezek a hadmozdulatok méltó viszonzásra lelnek majd egy másik hatalmi csoportosulás részéről. Isten azonban végül közbelép, melynek eredményeképpen a föld valamennyi népe elismeréssel és tisztelettel adózik majd Neki.

Ezékiel könyve 38. fejezetének áttekintése

- A tárgyalt események „*évek múltán*” vagy az „*utolsó napokban*” következnek majd be (8., 16. versek)
- A megjövendölt konfliktus központja Izráel földje lesz (8., 18. versek)
- A zsidók egy része újra egybegyűlik és belép Izráel földjére (8., 12. versek). Erre csak 1948. óta van mód, amikor is Izráel népe nemzetté alakult saját földjén, miután csaknem 1900 éven át szétszórtságban élt a világ valamennyi népe között
- Az északi hadsereget vagy „*haderőt*” (15. vers) „*Góg, a Mágóg országában*” vezeti majd, aki Rós, Mesek és Tubal fejedelme (3. vers). „*Róst*” nem egy tudós már régóta Oroszországgal azonosítja (ld. a alább következő jegyzetet).
- Ez az agresszív katonai hatalom a „*messze északról*” (6., 15. versek) érkezik majd Izráelbe. A szóbanforgó héber kifejezést különféleképpen fordították le, úgy mint „*észak legtávolabb eső helyei*”, „*észak legmesszebb fekvő részei*” és „*eldugott északi helyek*”, ami sokaknak ismét csak azt sugallta, hogy ebben az északi agresszorban Oroszországot véljék felfedezni.
- Ezzel az északi katonai hatalommal szövetséget köt majd Európa (*Mágóg, Gómer*) és Nyugat-Ázsia (*Perzsia* vagy más néven Irán, és *Tógarma* vagy más

néven Örményország), Líbia és Etiópia (5-6. versek). (ld. az említett hatalmakat jelölő térképet)

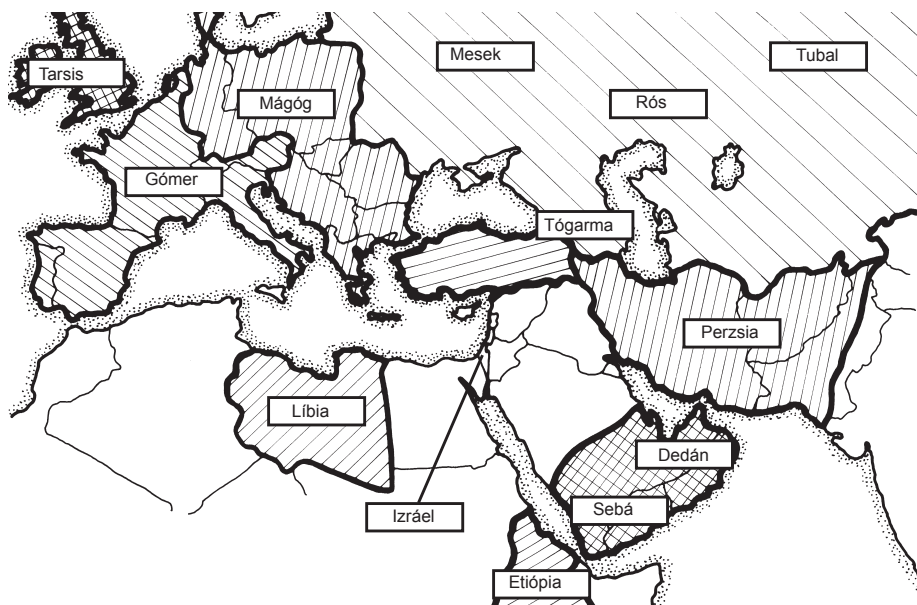
- Az északi megszállók méltó ellenfelei lesznek „Tarsis” és annak „előkelői” (13. vers). Tarsist számos tudós Nagy-Britanniával és a Brit Nemzetközösség országaival, valamint azok szövetséges kereskedelmi partnereivel — mint pl. az USA — azonosítják.
- Úgyszintén Nagy-Britannia szövetségesei lesznek „Sebá” és „Dedán” (vagyis Szaúd-Arábia és az Arab-félsziget államai).
- A Közel-keleti konfliktus tetőpontján Isten kinyilvánítja majd erejét és hatalmát (18-19. versek), amikor Jézus Krisztus megjelenik a világban (Zakariás 14:1-5; 12:9-11).
- Mindennek eredményeképpen az északi konföderáció katonai hatalma megsemmisül (Ezékiel 39:3-5).
- Valamennyi nép tudatára ébred, hogy Izráel Istene aratta ezt a mindent elsöprő győzelmet (Ezékiel 38:23; 39:7).
- Izráel népe ekkor majd rádöbben múltbéli vakságára és elfogadja Isten igaz útjait, elismervén, hogy Jézus Krisztus az Isten Fia, az ő Megváltójuk és Királyuk (Ezékiel 39:7, 27-29; Róm. 11:25-26).

Megjegyzés: Róst a tudósok Oroszország ókori nevével azonosítják, a Mesek és Tubal helyneveket pedig bizonyos orosz területekkel. Neves történetírók — köztük Bochart és Rollin — képviselik ezt a nézetet. Ugyanakkor a héber szótáríró, Gesenius 1847-ben megjelent szótárában a következőt találjuk a „Rós” címszó alatt: „Északi nemzet, amelyet Mesekkel és Tuballal együtt említenek: kétségtávol az oroszokról van szó, akiket a 10. századi bizánci írók a „Rós” névvel illetnek. Fenti okokból sokan úgy tartják, hogy az itt említett északi hatalom nem más, mint Oroszország.

Összefoglalás

- Dániel megfejtette Nebukadneccar nem mindennapi álmát, amely Isten üzenete volt a királynak. E látomásban az eljövendő világesemények jelentek meg előtte egészen addig az ideig, amikor is a menny Istene egy királyságot támaszt, amely nem semmisül meg soha (**Dániel 2.44**)
- Dániel értésére adta Nebukadneccarnak, hogy „a Felséges uralkodik az emberek királysága fölött, és annak adja azt, akinek akarja” (**Dániel 4:22**). Mindez meggyőz bennünket arról, hogy Isten kézben tartja korunk nemzetközi eseményeinek alakulását és véghez viszi tervét.

Ezékiel 38 – Azonosított nemzetek

- Isten ismételten kijelenti Dánielnek, hogy „a Felségesnek a szentjei foglalják el majd a királyságot, és örökre birtokolják azt, mindörökre” (Dániel 7:18)
- A történelem teljes mértékben igazolta, hogy Dániel próféciai valóban Istentől erednek. Pál apostol így ír: „Mindenekelőtt tudnotok kell, hogy az Írás egyetlen próféciaja sem fejthető meg önkényes magyarázattal, mert sohasem ember akaratából származott a prófécia, hanem a Szentlélektől indítatva szólaltak meg az Istentől küldött emberek” (2 Péter 1:20-21)
- A „vég idején” egy északról jövő katonai hatalom tör be Izráelbe, amely Jézus Krisztus közbelépése folytán megsemmisül majd (Dániel 11:40-45)
- Egyszersmind „nyomorúságos idő lesz az” a földön, „amilyen nem volt, mióta csak népek vannak”. A holtak feltámadásának ideje is lesz ez. Némelyek örök életet nyernek, míg másokra elutasítás vár majd (Dániel 12:1-3).

16. lecke — Kérdések

1. Mi volt Nebukadneccar álma, amelyet Dániel megfejtett?
2. Mely királyságokat jelképezte a négy különböző fém?
3. Mit jövendöl meg Dániel 2:44 verse?
4. Mit tudunk meg Dániel 4:17 verséből?
5. Dániel ezt mondta: a „*Felségesnek a szentjei*” foglalják el majd a királyságot és birtokolják azt örökre (Dániel 7:18). Kik ezek a szentek?
6. Dániel feltárja a „*vég idején*” bekövetkező eseményeket. Melyek ezek az események?
7. Milyen hasonlóság mutatható ki az Ezékiel könyvének 38. fejezetében említett próféciák, valamint Dániel 11:40 - 12:14 között ?

A Babilonba száműzöttek visszatérésétől Jézus Krisztus születéséig tartó időszak

17. lecke

Olvasmány: Ezsdrás 1

Mint láttuk, Isten megígérendőlte, hogy a zsidók 70 éven át fogságban lesznek Babilonban, majd ennek az időnek a leteltével visszatérnek Jeruzsálembe és Júdába. Ennek részletes leírása megtalálható a „Jeremiás nem mindennapi próféciai a 70 évig tartó fogságról” címmel a 15. leckében.

Dániel, aki a fogság egész időtartama alatt Babilonban volt, ráébredt, hogy ez a Jeremiás által megígérendőlt 70 éves időszak a vége felé jár. Ezért hát szenvedélyes imával fordult Istenhez, arra kérvén Őt, hogy tegye lehetővé a zsidók visszatérését Jeruzsálembe és szülőföldjükre. Ez az ima Dániel könyvének 9. fejezetében található. Fordítsunk különös figyelmet Dániel kéréseire (1-4., 16-19. versek).

Isten betartotta szavát és felügyelete alá vonta a nemzetközi eseményeket, hogy prófécijája beteljesülhessen. Isten napjainkban is ellenőrzése alatt tartja a nemzetközi történéseket, hogy kinyilvánított szándéka az Úr Jézus Krisztus visszatértét illetően pontosan beteljesedjék, ahogyan azt megígérendőlte (Dániel 4:17).

Círus király rendelete

Círus, a Méd - Perzsa Birodalom nagyszerű királya és hadvezére Kr. e. 538-ban legyőzte a babiloni királyságot. Nem sokkal hatalomra kerülése után figyelemre méltó rendeletet adott ki, amelyről Ezsdrás 1:1 - 4. verseiben olvashatunk. A rendelet végigolvasása során néhány igen érdekes tényre figyelhetünk fel.

1. vers

„... hogy beteljesedjék az ÚRnak Jeremiás által mondott ígéje” Ez különleges utalás Jeremiás prófécijára a 70 évig tartó fogságot illetően (Jeremiás 25:8-12; 29:10-14).

„arra indította az ÚR Círus perzsa király lelkét” E rendelet kiadására maga Isten bírta rá a királyt, ki e tettevel Ézsaiásnak egy 200 évvel annak bekövetkezte előtt feljegyzett próféciját teljesítette be. Ebben Ézsaiás név szerint tesz említést Círusról és megígérendőli azt a nyilatkozatát is, amelyet a Templom és Jeruzsálem újjáépítésére vonatkozólag tesz majd (Ézsaiás 44:28; 45:1-4).

2. vers

„Ő bízott meg engem azzal, hogy felépíttessem templomát ... Jeruzsálemben”

A Templomot Kr. e. 586-ban Nebukadneccar porig égette Jeruzsálem végső ostroma és legyőzése idején. (2 Királyok 25:8-12). Ekkor Círus rendeletet ad ki, amely lehetővé teszi a zsidók visszatérését és a Templom újjáépítését.

Ezsdrás, Haggeus és Zakariás könyvei

Sok zsidót megérintett Círus rendelete és nekivágtak a hosszú útnak Babilonból Jeruzsálembe azzal a nyilvánvaló szándékkal, hogy újra felépítsék a Templomot. Ezsdrás könyvében azt olvassuk, hogy Jészua és Zerubbábel vezetésével visszatértek Jeruzsálembe az újjáépítés lázában égve, ám nem kis ellenállással kellett megküzdeniük a környező népek részéről.

Ekkor Isten kiárasztotta Szent Szellemét két hazatért egykori száműzöttre, Haggeusra és Zakariásra, kiknek a népre gyakorolt hatásáról Ezsdrás így ír: *„Akkor Zerubbábel ... és Jészua ... hozzáfogott, és elkezdte Isten házának az építését Jeruzsálemben. Veliük voltak Isten prófétái, akik támogatták őket.”* E két hithű próféta nemcsak bátorította üzenetével a népet, de maguk is részt vettek a munkálatokban. Ezsdrás könyvének hátralévő része a Templom építésének befejezéséről, valamint Ezsdrásnak ama erőfeszítéseiről szól, melyek a nép által követendő eredeti istentiszteleti szertartás helyreállítását célozták.

Nehémiás és Malakiás

Mihelyt a Templom felépült, a zsidók Jeruzsálem falainak újjáépítési munkálataival szembesültek. Ez roppant nagy feladat volt, és a zsidó Nehémiás, Artahszasztá perzsa király bizalmas szolgája volt az, aki próbálta rábírní a királyt, hogy engedélyezze visszatérését Jeruzsálembe, hogy felügyelhesse a város falainak újjáépítését (Nehémiás 2:1-6).

A király helyt adott Nehémiás kérésének, és ő, visszatérvén Jeruzsálembe, megszervezte ezt a nagyszabású munkát. Nehémiás könyve részletesen feltárja a nehézségeket, melyekkel szembetalálta magát, valamint azt is, hogyan sikerült végül befejezni a munkát Isten oltalmazó felügyelete mellett.

Azt látjuk, hogy a Nehémiás könyvében tárgyalt időszak folyamán a zsidó hitéletben hanyatlás következett be. Hagyták, hogy az istentisztelet jelentéktelen, formális szertartássá silányuljon. Ezért Isten elküldte hírnökét, Malakiás prófétát, hogy felszólítsa a népet, térjen vissza az istentisztelet eredeti formájához (Malakiás 1:6-8). Az ő kemény, mégis bátorító, noha tömör üzenetét Malakiás prófécijában találjuk.

A száműzöttek visszatérésétől Jézus Krisztus eljöveteleig

Az Ószövetségben utolsókként feljegyzett történelmi események a száműzöttek Jeruzsáembe való visszatérésével, a templomi istentiszteleti rend helyreállításával és a város falainak újjáépítésével kapcsolatosak.

Fenti események Kr. e. 450 táján fejeződtek be. Ahhoz, hogy ezt a 450 éves időszakot — Nehémiás és Malakiás korától kezdve egészen Jézus Krisztus születéséig — részleteiben megismerjük, fontos, hogy egy pillantást vessünk a szóbanforgó időszak világtörténelmi eseményeire.

Dánielnek nem egy próféciája éppen erre az időszakra vonatkozott. Ezek Dániel könyvének 8., 9. és 11. Fejezeteiben találhatók. Különösen a 11. fejezet látnoki erővel jeleníti meg azokat az eseményeket, amelyek a Perzsa Birodalomnak Kr. e. 333-ban, a görögök által történt megdöntését követően mentek végbe, egészen a Római Birodalom megalakulásáig.

Nagy Sándor a Méd-Perzsa Birodalom elpusztítása után Babilonban lelte halálát Kr. e. 323-ban. Egykori birodalmát négy részre szabdalták és négy tábornoka felügyelte azokat (ld. Dániel 7:6; 8:22; 11:4). Az Izráeltől északra elterülő rész a Szeleucidák Királysága volt, míg az attól délre, Egyiptomban található területet a Ptolemaioszok kormányozták. E két királyság állandó hatalmi harcban állt egymással, melynek tétje az Izráel fölötti ellenőrzési jog megszerzése volt. Dániel könyvének 11. fejezetében úgy említi ezeket mint „északi király” és „déli király” (5-35. versek), mivel Izráeltől északra, ill. délre voltak találhatóak.

Végül Izráelben egy ellenállási mozgalom alakult ki, melynek tagjai egy Hasmon nevű papi családból kerültek ki. Ők voltak a „Hasmoneusok”, vagy — vezetőjük, Júdas ben Mattathiász nevének görög változata nyomán — „Makkabeusok”. Antiokhusz IV. Epiphanész szeleucida király megszenteltségtelenítette a jeruzsálemi Templomot és megtiltotta a zsidóknak a saját előírásaik szerinti istentiszteletet. Mindez lázadást váltott ki Modein falvában, melynek eredményeképp Júdas később győzelmet aratott a szeleucida seregének haderején. Ezt követően, Kr. e. 163-tól a Hasmoneus család soraiból kerültek ki a főpapok és az uralkodók. Így ment ez egészen Kr. e. 37-ig, amikor is lemészárolták az utolsó Hasmoneus főpapot és királyt, és Róma Nagy Heródest, a Róma-párti idumeánust (edómit) bízta meg Júdea kormányzásával.

Róma Kr.e. 67-ben megdöntötte az északi Szeleucida Királyságot, míg az egyiptomi Ptolemaioszi Birodalom Kr. e. 30-ban, Kleopátra halálával ért véget. Róma Kr. e. 63-ban legyőzte és a Római Birodalomhoz csatolta Júdeát.

Következésképpen Jézus születésekor Izráel és a vele szomszédos országok a Római Birodalom részét képezték. Júdeát Nagy Heródes király kormányozta, a Római Birodalom élén pedig Augustus császár állt.

Összefoglalás

- Isten megjövendölte Jeremiás próféta által, hogy a zsidók 70 évig maradnak Babilonban (**Jeremiás 25:8-12; 29:10-14**).
- E próféciát beteljesítendő, Isten Círus perzsa királyt választotta ki, aki rendeletet hozott, melynek értelmében a zsidók visszatérhetnek hazájukba, hogy felépítsék a lerombolt Templomot (**Ezsdrás 1:1-4**)
- A zsidók hazatértek, és Haggeus és Zakariás próféciáiból ösztönzést merítve újra felépítették a Templomot. Majd Nehémiás által bátorítván, Jeruzsálem város falait is újjáépítették
- A Kr. e. 536-tól Jézus születéséig terjedő időszak folyamán a zsidókat szülőföldjükön a Méd-Perzsa, majd a Görög Birodalom uralkodói kormányozták, majd ezeket az Izráeltől északra, ill. délre fekvő Szeleucida és Ptolemaioszi Királyságok követték
- A Makkabeusok lázadása, majd e család uralomra kerülése után az ország a rómaiak kezébe került. Ők voltak hatalmon Jézus születése idején.

17. lecke — Kérdések

1. Mennyi időt töltöttek a zsidók babiloni fogságban?
2. Ki volt az a perzsa király, aki Jeremiás és Ézsaiás próféciáját beteljesítő rendeletet adott ki?
3. Mit jövendölt meg Ézsaiás erről a királyról?
4. Melyik két próféta buzdította a zsidókat a jeruzsálemi Templom újjáépítésére?
5. Melyik nagyhatalom kormányozta Júdeát Jézus születése idején?

Jézus Krisztus születése

18. lecke

Olvasmány: Lukács 1. és 2.

A Jézus Krisztus születésével kapcsolatos eseményekről az evangéliumi feljegyzésekben két helyen történik említés: Máté evangéliumának 1. és 2., valamint Lukács evangéliumának 1 és 2. fejezeteiben. Lukács azt írja, hogy a szóbanforgó események Augustus császár uralkodása idején játszódtak le (Lukács 2:1-2), ami lehetővé teszi számunkra, hogy meglehetősen pontossággal megállapítsuk: Jézus Kr. e. 4. táján született. Lukács evangéliuma szól Keresztelő János születéséről és a nép színe előtt való megjelenéséről is, egyidejűleg történeti keretek közé illesztve azt (Lukács 3:1).

Megvizsgálva véve ezeket az eseményeket, nagy hatást gyakorol ránk a próféták szavaiból nyert, részletekbe menő pontosság, amellyel megjövendölték Isten célját Jézus kiválasztására és az általa elvégzendő munkára vonatkozólag.

Ézsaiás próféciai Jézus születéséről

Ézsaiás volt az, aki az alábbi különleges üzenetet közölte Dávid király uralkodóházával: *„Íme egy fiatalasszony teherben van, és fiút fog szülni, akit Immánuelnek neveznek [ami annyit tesz: „velünk az Isten]”* (Ézsaiás 7:14). E jóslat be is teljesedett, amikor a Dávid király leszármazási ágából való Mária világra hozta elsőszülött fiát, Jézust, miként azt Máté megjövendölte evangéliumának 1:21-23. verseiben.

Ézsaiás előre szólt a születendő utód jövőbeni működéséről is, eképpen: *„Mert egy gyermek születik nekünk, fiú adatik nekünk. Az uralom az ő vállán lesz ... Uralma növekedésének és a békének nem lesz vége Dávid trónján és országában, mert megerősíti és megszilárdítja törvénnyel és igazsággal mostantól fogva mindörökké”* (Ézsaiás 9:6-7). E próféciaák ismeretében nem szabadulhatunk annak a ténynek a hatása alól, miszerint Jézus azért született, hogy majdan uralkodjék Dávid királyságában, midőn ez az örökké fennálló királyság létrejön a földön.

Gábel angyl üzenete Máriának

Amikor Gábel angyl megjelent Máriának, szólt neki arról a különleges munkáról, amelyet Jézusnak el kell végeznie. Szavaiból kiderül, hogy Jézus az a beígért utóda Dávidnak, akit 2 Sámuel 7:12-16. versei megjövendöltek: *„Íme, fogansz méhedben, és fiút szülsz, akit Jézusnak nevezz el. Nagy lesz ő, és a Magasságos Fiának mondják majd: az Úr Isten neki adja atyjának, Dávidnak a trónját, ő pedig uralkodik Jákób házában örökké, és uralkodásának nem lesz vége”* (Lukács 1:31-33).

Vizsgáljuk meg, mit is jelentett Gábrriel Máriának szóló üzenete.

„[akit] Jézusnak nevezz el” ‘Jézus’ az ószövetségbeli ‘Józsue’ név görög megfelelője, jelentése: „Jah (Isten) üdvözít”. Isten Jézus által gondoskodott az emberiség bűntől és haláltól való megváltásáról (vö. Máté 1:21).

„a Magasságos Fiának mondják majd” A születendő gyermek „Isten Fia” lesz, a Dávidnak 2 Sámuel 7:14-ben beígért utód (vö. A zsidókhoz 1:5; Zsolt. 2:7)

„az ÚR Isten neki adja atyjának, Dávidnak a trónját” Jézus az a Dávidnak ígért „utód” vagy leszármazott, aki helyreállítja majd Dávid trónját és királyságát a földön (2 Sámuel 7:12-16; vö. Ézsaiás 9:6-7).

„uralkodásának nem lesz vége” Az uralkodásnak nem lesz vége, minthogy Jézus Krisztus, a leendő király, immár halhatatlan (2 Sámuel 7:16; Dániel 2:44; Jelenések 11:15).

Gábrriel rövid híradása rendkívül pontos meghatározását adja a születendő gyermek által véghezviendő munkának.

- Megváltja majd az emberiséget a bűntől és a haláltól
- Isten Fia lesz
- Dávidnak is Fia lesz, tehát:
 - Dávid trónján uralkodik majd Jeruzsálemben
 - Kormányozza Izráel újra egybegyűlt népét
 - Létrehozza Isten örökké tartó királyságát a földön.

Mária válasza Gábrriel üzenetére az Isten akaratának való alázatos engedelmesség volt. Megkérdezte: *„Hogyan lehetséges ez, mikor én nem ismerem férfit?”* Gábrriel ezt válaszolta: *„A Szentlélek száll reád, és a Magasságos ereje árnyékozik be téged, ezért a születendőt is szentnek nevezik majd, az Isten Fiának”* (Lukács 1:34-35). A gyermek Isten Szent Lelkének ereje folytán jön a világra és az „Isten Fiának” nevezik majd, beteljesítendő az ószövetségbeli próféciaikat (2 Sámuel 7:14, Zsolt. 2:7, ld. Ap. Csel. 13:32-33; 1 Mózes 3:15).

Jézus megszületése Betlehemben

A tény, hogy Jézusnak Betlehemben kell megszületnie, Mikeás próféta jövendölte meg (Mikeás 5:1-2), József és Mária viszont Názáretben élt, Betlehemtől több, mint 100 km-nyi távolságra, északra. Már közeljárt a szülés ideje, és emberi számítás szerint úgy tűnt, hogy Mária Názáretben hozza világra gyermekét. Látjuk azonban, hogy Isten — célját véghezviendő — beavatkozik az emberek életének alakulásába (ld. Dániel 4:17), Augustus császár ugyanis ekkortájt rendeletet bocsátott ki, melynek értelmében valamennyi lakosra adót kell kivetni (azaz: mindenkit jegyzékbe vagy nyilvántartásba kell venni.). Ez szükségessé tette József és Mária számára, hogy a cél érdekében megtegyék a hosszú utat őseik

városába, Betlehembe (Lukács 2:1-6). Ami akkoriban egy távoli pogány császár elhatározásának tűnt, az valójában Isten közbelépésének hatása volt az emberek életének alakulására, mivel Jézusnak Betlehemben kellett megszületnie (Lukács 2:4-7; Máté 2:4-6). Mikeás szólt Jézus jövőbeni működéséről is, kijelentvén, hogy „uralkodni fog Izráelen”. Ez mindaddig nem teljesül majd, amíg Jézus vissza nem tér a földre, hogy ott létrehozza Isten királyságát.

Jézus születésének öröndetes híre

Az eseményt, amelyet istenfélő emberek és asszonyok sok-sok nemzedéke remélt, egy angyal hirdette ki pásztoroknak Betlehem lejtőin: „*Ne féljete, mert íme, hirdetek néktek nagy örömet, amely az eglész nép öröme lesz. Üdvözítő született ma nektek, az Úr Krisztus, a Dávid városában*” (Lukács 2:10-11).

10. vers

„*nagy örömet*” Itt ugyanaz a görög kifejezés szerepel, amelyet másutt „evangéliumnak” fordítottak

„*az egész nép [öröme lesz]*” Az Úr Jézus Krisztussal kapcsolatos öröndetes hír nemcsak a zsidóknak, hanem az egész népnek ó zsidóknak és nem-zsidóknak egyaránt ó öröme lesz. Ez az örömhír az üdvözülés híre, amelyet Isten Jézus által felkínál (Márk 16:15-16; Galaták 3:26-27).

11. vers

„*Dávid városában*” Vagyis Betlehemben, abban a városban, ahol Dávid született (1 Sámuel 16:1). Izráel ebből a városból várta majdani uralkodóját (Mikeás 5:1-2).

„*Üdvözítő*” Az ember halandó és bűnös, ezért szüksége van a haláltól való megváltásra. Isten Jézus Krisztus által felkínálja a bűnök bocsánatát és azt a reménységet, hogy Krisztussal együtt mi is részesedjünk a halhatatlanságban az ő újbóli eljövetelekor (2 Timóteus 1:10; 1 Kor. 15:21-23, 51-54). Ezért Jézus Krisztus az „Istentől küldött üdvözítő” az emberek számára.

A napkeleti bölcsek

A „napkeleti bölcsek” azok között voltak, akik olvasták a prófétákat és ez idő tájt remélték Krisztus világra jöttét. Mihelyt megérkeztek Jeruzsálembe, kérdezősködni kezdtek: „*Hol van a zsidók királya aki most született?*” (Máté 2:2). A prófétáktól értesültek arról, hogy az újszülött gyermek arra rendeltetett, hogy Dávid trónján uralkodjék a zsidók királyaként (2 Sámuel 7:12-14; Ézsaiás 9:6-7).

Heródes, meghallván a bölcsek kérdezősködését, zavarba jött, összehívta a főpapokat és az írástudókat és „megkérdezte tőlük, hol kell megszületnie a **Krisztusnak**” (Máté 2:4). Ők Mikeás próféta írásaiból rögtön tudták a választ, és így feleltek: „*A júdeai Betlehemben*” (Mikeás 5:2; Máté 2:5-6).

Mindebből kitűnik, hogy a zsidók megértették, hogy.

- Krisztus születik majd
- Betlehemben
- Ő lesz az, aki „*legeltetni fogja népemet, Izráelt*”

Jézus — „Isten Fia”, egyszersmind az „Ember fia” is

E két név — „Isten Fia” és az „Ember fia” — mindegyike egyaránt előfordul az evangéliumi feljegyzésekben. Mindkettő nagyon világosan jelzi, hogy Jézus Atyja Isten volt, ám ugyanakkor — lévén Ádám leszármazottja — az emberiséghez is szorosan kapcsolódott, akiket üdvözíteni hivatott. E kettős származás Gábiel Máriához intézett szavaiból is kiviláglik. A „**Magasságosnak**”, vagyis Istennek a Fia lesz, és **egyúttal** Isten neki adja „**Atyjának, Dáviáknak a trónját**” (Lukács 1:32; 2 Sámuel 7:12-14; Ap. Csel. 2:30).

Pál ezt írja: „... amikor eljött az idő teljessége, Isten elküldte Fiát, aki asszonytól született a törvénynek alávetve” (Galaták 4:4). Isten mondhatta Fiáról: „*Az én fiam vagy! Fiammá tettelek ma téged!*” (Zsolt. 2:7; A zsidókhoz 1:5; 5:5).

Noha Jézus születését már jó előre jelezték a próféták, létezése csak akkor vette kezdetét, amikor Isten — Szent Lelkének ereje folytán — lehetővé tette fogantatását Mária méhében, 2000 évvel ezelőtt (Lukács 1:35).

Ézsaiás próféta a következő szavakkal írja le Jézus Krisztus születését: „*Amikor látta [ti. Isten], hogy nincs ott senki, és elámult, hogy nincs, aki közbelépjen, saját karja segítette őt*” (Ézsaiás 59:16). Isten — látván az emberiség bűnös voltát és felismerén, hogy nincs senki, aki tökéletes engedelmességet tanúsítana vagy megszabadíthatná az embereket a bűn és a halál fogságából — gondoskodott számunkra valakiről, aki által lehetséges az üdvözülés. Megerősített valakit az emberi faj szülöttjei közül, hogy képes legyen úrrá lenni a bűnön és a halálon, ekképp megnyitva az üdvözülés és az élet útját önmaga és mindazok számára, akik őáltala Isten színe elé járulnak. Az „Ember fiának” munkáját Pál A zsidókhoz írt levél 2:6-18 verseiben ismerteti.

A tény, hogy Isten számára mennyire fontos volt az emberek bűntől való megváltása, már a kezdetektől előre jelezte, amikor azt mondta, hogy az asszony „*utóda*” a „*kígyó*” fejét fogja taposni. Ezzel arra is utalt, hogy Isten ereje beárnyékozza majd az asszonyt, hogy az fiút szüljön a világra, aki elpusztítja majd a — kígyó jelképezte — bűn hatalmát (ld. 1 Mózes 3:15; A zsidókhoz 2:14; Galaták 4:4).

Jézus viszonya Atyjához

Atyjához fűződő viszonyának meghatározásakor Jézus mindig ügyelt arra, hogy mindenkor és mindenben elismerje az Őneki való alávetettségét. Ezt mondta: *“... az Atya nagyobb nálam”* (János 14:28; vö. János 5:19, 30). Ebben az Atya - Fiú viszonyban céljaik azonossága vagy egysége jutott kifejezésre (János 10:30). Jézus arra született, hogy teljesítse Atyja akaratát (János 5:30; A zsidókhoz 10:7), és bámulatos visszatükröződése volt Atyja jellemének (János 14:9).

Jézus világosan megértette és leírta ezt a nem mindennapi viszonyt, midőn — tizenkét éves korában —először jegyezték fel szavait: *“Nem tudtátok, hogy az én Atyám házában kell lennem?”* (Lukács 2:49).

Megértette, hogy Atyja különleges munkára választotta ki őt, és eltökélt szándéka volt, hogy azt véghez is viszi. Életével az Atyja akaratának való alávetettséget és engedelmisséget példázta, amely szenvedésbe és kereszthalálba torkollott, és amelynek köszönhetően az emberek megszabadulhatnak a bűntől és a haláltól.

Élete során Jézus elmondhatta: *“Az én eledelem az, hogy teljesítsem annak akaratát, aki elküldött engem, és bevégezzem az ő munkáját”* Ezért a keresztre feszítését megelőző utolsó gyötrelmes órákban imádkozott a Gecsemáné-kertben, hogy legyen ereje elviselni a rá váró megpróbáltatásokat: *“Atyám, ha lehetséges, távozzék el tőlem ez a pohár: mindazáltal ne így legyen, ahogyan én akarom, hanem amint te”*

(Máté 26:39). Atyja akaratát mindenek fölött való volt, amit teljesítenie kellett. Amikor végetért a szörnyű megpróbáltatás a keresztfán, elégedetten és megkönnyebbülten kiáltott fel: *“Elvégeztetett!”*, lehajtotta fejét és meghalt, tudván, hogy munkája immár befejeződött (János 19:30). Elmondhatta: *“Elvégeztem azt a munkát, amelyet rám bízál”* (János 17:4).

Ha megfigyeljük azt a csodálatos szeretetet és engedelmisséget, melyet a Fiú Atyja iránt mindenkor tanúsított, akkor érthetővé válik, miért jelentette ki Isten két alkalommal is: *“Ez az én szeretett Fiam, akiben gyönyörködöm”* (Máté 3:17, 17:5).

Tisztelettel méltassuk azt a tényt, hogy Jézus — jöjjön egyfelől osztozott emberi természetünkben — ugyanakkor Istennek is Fia volt, aki a bűn és a halál fölött aratott győzelme folytán feltámadott a halálból és felemeltetett a mennybe, Atyjának jobbjára.

Ahhoz, hogy megfelelőképpen értékeljük az Úr Jézus Krisztus működését, fontos, hogy világosan megértsük az Atya viszonyát Fiához. Ennek félreértése vezetett a Szentháromság hamis fogalmának kialakulásához. Eszerint Jézus maga is *Isten volt*, az Atyával egyenrangú és Vele együtt örökké létező. Ez a tanítás nem található meg a Bibliában. Elegendő bizonyítékunk van annak igazolására,

hogy e tantétel, amely olyannyira központi helyet foglal el napjaink “keresztény” hitében, csak Krisztus után 300 évvel került egyáltalán megfogalmazásra. Az olyan kifejezéseket, melyek közszájon forognak azok körében, akik ragaszkodnak a Szentháromság tantételéhez, úgy mint: “Isten, a Fiú”, “egyenrangú” és “Vele együtt örökké létező”, mi több: magát a Szentháromság fogalmát is *hiába keresnénk a Bibliában*. Még az egyház kiemelkedő képviselői is elismerik, hogy ez a tanítás nem található meg a Bibliában. Olyanok dolgozták azt ki hitelvként, akikre hatással volt a pogány görög filozófia. Ezt aztán ráerőszakolták a Biblia egyszerű és közérthető tanítására. Minthogy a többség könnyen beletörődik ennek felfoghatatlanságába, ezért “hittitoknak” nyilvánították azt, ami sokakat elbátortalanított attól, hogy kiderítsék az igazságot erre nézvést. Másfelől maga Jézus azt mondta, hogy az örök élet lényege Isten ismeretében rejlik: *“Az örök élet pedig azt jelenti, hogy ismernek téged, az egyedül igaz Istent, és azt, akit elküldtél, a Jézus Krisztust”* (János 17:3).

Pál apostol félreérthetetlenül fogalmazza meg ezt: *“Mert egy az Isten, egy a közbenjáró Isten és emberek között, az ember Krisztus Jézus”* (1 Timóteus 2:5).

Jézus ó a testté lett Ige

Isten ezt mondta Mózesnek és Izráel gyermekeinek: *“Prófétát támasztok nekil atyjukfiai közül, olyant, mint te. Az én igéimet adom a szájába, ő pedig elmond nekik mindent, amit én parancsolok. És ha valaki nem hallgat igéimre, amelyeket az én nevemben mond, azt én felelősségre vonom.”* (5 Mózes 18:18-19). Isten itt előre jelzi, miként lép majd közbe a világesemények alakulásába, valamint hogy egy Fiút támaszt majd, akit arra tanít, hogy az Ő igéit közölje a néppel. Jézus tehát — tekintve, hogy e versek jövő időben íródtak — ez idő tájt még nem létezett, jóllehet Isten szándékai és tervei között mindig is szerepelt az ő világrajötte.

Mivel Isten tanította Fiát és az Ő igéit adta a szájába, ezért Jézust úgy is nevezték: *“a testté lett Ige”*. Ezt olvassuk: *“Az Ige testté lett, itt élt közöttünk, és láttuk az ő dicsőségét, mint az Atya egyszülöttjének dicsőségét, telve kegyelemmel és igazsággal”* (János 1:14). Isten igéje Jézus számára nem csupán elméleti valóság volt, hanem erkölcsileg is hatással volt rá, amennyiben tökéletes visszatükröződése volt Atyja

jellemének, telve kegyelemmel és igazsággal. Ezért mondhatta Jézus Fülöpnek: *“Aki engem lát, az látja az Atyát. Hogyan mondhatod te: Mutasd meg nekünk az Atyát?”* (János 14:9). Jézus kétségkívül nem azt állítja itt, hogy ő volna az Atya. Amit állít, az a következő: *“Én pontosan azt teszem, aminek megtételére Isten kért engem, és pontosan azt mondom, aminek közlésére Isten kért engem. Ha figyeltek rám, látjátok majd, hogy Atyám jellemét jelenítem meg nektek, mivel az Ő fia vagyok és*

az Ő akaratát teljesítem”. Közvetlenül megfeszítése előtt így imádkozott Atyjához: *“Kijelentettem a te nevedet az embereknek, akiket nekem adtál a világból”* (János 17:6).

Jézus mindig elismerte, hogy az igék, amelyeket mondott, nem a sajátjai, hanem Atyja tanította neki azokat: *“Mert én nem magamtól szóltam, hanem aki elküldött engem, maga az Atya parancsolta meg nekem, hogy mit mondjak, és mit beszéljek. Én pedig tudom, hogy az ő parancsolata örök élet. Amit tehát én beszélek, azt úgy beszélem, ahogyan az Atya mondta nekem”* (János 12:49-50; 7:17; 8:28) Jézus mindvégig határozottan kitartott amellett, hogy ő az Isten Fia és Atyja akaratának alárendeltje. Ezért nem szűnt meg hangsúlyozni: *“... az Atya nagyobb nálam”* (János 14:28). Amikor a zsidók azt állították, hogy Jézus *“egyenlővé tette magát az Istennel”*, Jézus így válaszolt: *“a Fiú semmit sem tud tenni”*, majd megint: *“Én önmagamtól nem tehetek semmit”* (János 5:18-19, 30).

Elengedhetetlen fontosságú, hogy megértsük ezt a csodálatos viszonyt Isten és Fia között ahhoz, hogy hihessünk a Biblia igazságában. Jézus ezt mondta: *“Az örök élet pedig azt jelenti, hogy ismernek téged, az egyedül igaz Istent, és azt, akit elküldtél, a Jézus Krisztust”* (János 17:3).

Jézus életének korai szakasza

Az evangéliumi feljegyzések nagyon szűkszavúak a Jézus életének születésétől kezdődően mintegy harminc éves koráig tartó időszakot illetően, amikor is Keresztelő János megkeresztelte őt és megismertette őt a néppel (Lukács 3:23). Az egyetlen feljegyzett esemény az volt, amikor Jézus elkísérte Józsefet és Máriát Jeruzsálembe, a húsvét ünnepére. Ekkor tizenkét éves volt. Ezt olvassuk: *“Jézus ... gyarapodott bölcsességben, testben, Isten és emberek előtt való kedvességben”* (Lukács 2:41-52).

Összefoglalás

- Ézsaiás próféta megjövendölte Jézus születését (**Ézsaiás 7:14; 9:6-7**)
- A „Jézus” név azt jelenti: „Isten (Jah) üdvözít”. Isten volt az, aki elküldte Fiát, hogy megváltsa az emberiséget a bűntől és a haláltól (**Máté 1:21; vö. Ézsaiás 45:21-22**).
- Gábrriel angyal megjelent Máriának tudtára adván, hogy ő fogja világra hozni az Isten Fiát, aki egyszersmind Dávidnak is fia lesz (**Lukács 1:31-33; 2 Sámuel 7:12-14**)
- Jézus arra született, hogy ígéret szerint ő uralkodjon Dávid helyreállított trónján Jeruzsálemben, és uralkodásának nem lesz vége (**Lukács 1:31-33; 2 Sámuel 7:12-16**)

- Betlehem volt az a város, ahol Jézusnak meg kellett születnie (**Mikeás 5:2; vö. Máté 2:4-6; Lukács 2:4-11**)
- Isten jelleme Fiának életében nyilvánult meg vagy tárult fel (**János 14:9, 17:6**). Mivel mindig Isten igéit mondta, ezért úgy is nevezték: „az Ige testté lett” (**János 1:14; 5 Mózes 18:18-19; János 12:49-50; 7:17; 8:28**)
- Jézust úgy említik, mint „Isten Fiát”. A Bibliában sehol sem fordul elő úgy, mint „Isten, a Fiú”. Jézus sohasem nem állítja magáról, hogy Istennel „egyenrangú” vagy Ővele „együtt, örökké létező” volna, miként azt a trinitárius tanítás tételezi. Jézus mindvégig elismerte, hogy Atyja nagyobb nála (**János 14:28; vö. 5:18-19, 30**).

18. lecke — Kérdések

1. Mit jelent a „Jézus” név?
2. Mit jövendölt meg Gábiel angyal Máriának Jézus Krisztus működését illetően?
3. Mikor teljesül majd be maradéktalanul ez a jóslat?
4. Izráelnek melyik városában született Jézus?
5. Miért nevezik Jézust az „Ember fiának”?
6. Isten ezt mondta Jézusról: „*Atyja leszek, és ő a fiam lesz*” (2 Sámuel 7:12-14 és A zsidókhoz 1:5) Létezett-e Jézus, mielőtt Mária világra hozta Betlehemben?
7. Hogyan példázta Jézus életével Isten nevét?
8. Jézus soha nem állította magáról, hogy egyenrangú volna Atyjával, Istennel. Említs egy olyan idézetet, amelyben Jézus azt mondja, hogy Atyja nagyobb őnála.
9. A Szentháromság tantétele nincs benne a Bibliában. Mennyi idővel Jézus halála után kezdték el tanítani az „egyházatyák” ezt a hamis eszmét?

Keresztelő János működése

19. lecke

Olvasmány: Máté 3.

Keresztelő János küldetése az volt, hogy „*előkészítse az utat*” az Úr Jézus Krisztus számára (Lukács 1:16-17). Működését két ószövetségbeli próféta, Ézsaiás (40:1-8) és Malakiás (3:1) is megjövendölte, miként az Márk 1:1-5 és Máté 3:1-7 verseiből kitűnik. Amikor Jánost megkérdezték, hogy miért keresztel, azt válaszolta, hogy ő az, akiről Ézsaiás 40:3 versében szólt (vö. János 1:22-23). Isten azért küldte el őt, hogy kereszteljen (János 1:33).

János Ézsaiás által megjövendölt üzenete (Ézsaiás 40)

Ézsaiás megjövendölte a János által hirdetendő üzenetet. Jánost így jellemzi: „*egy hang kiált ... a pusztában*” (3. vers), és a 6-8. versek közlik az üzenetet, amelyet e „hang” hirdetni hivatott:

- *minden test csak fű — amely elszárad és elpusztul.*
E szavakkal *az ember halandóságát* bizonyította.
- *Isten igéje örökre megmarad.*
Fenti alapelv kifejtése megtalálható 1 Péter 1:23-25. verseiben.

János a megkeresztelkedést hirdeti (Máté 3:1-6)

János azt tanította, hogy az embernek be kell ismernie bűnös voltát, melynél fogva méltó a halálra (Róm. 5:12, 21; 6:23). Tanítása ugyanakkor arról is szólt, hogy azok, akik elismerik Isten útjainak helyességét, és igyekeznek összhangba hozni életüket Isten igéjének tanításával, azok örökké élnek majd (1 János 2:15-17; 1 Péter 1:22-25).

Ezért amikor az emberek meghallották János tanítását és megértették az abban foglalt üzenetet, azt olvassuk, hogy:

- *megvallották bűneiket* Elismerték bűnösségüket és Isten útjainak igazságát
- *bűnbánatot gyakoroltak* Más emberekké lettek, akik készek voltak addigi életükön változtatni. Már nem saját fejük után mentek, hanem Isten akaratának teljesítésére törekedtek.
- *Megkeresztelkedtek* Engedelmeskedvén Jánosnak, alámerítkeztek a vízbe, ezzel nyilvánosan is kifejezve azon szándékukat, hogy megváltozzanak. E tetteikkel elismerték, hogy bűnös mivoltukban méltók a halálra. Képletesen szólva eltemették addigi életüket, amely ellenkezett Isten útjaival és immár elkötelezték magukat az Ő szolgálatára.

A farizeusok elmennek Jánoshoz (Máté 3:8-12)

A farizeusok az adott kor vallási vezetői voltak, sokan közülük feltűnően önelégültek. A „farizeusi” szó „önelégült” jelentésben honosodott meg az angol nyelvben [magyarul inkább „képmutatót” jelent]. Amikor elmentek Jánoshoz, hogy megvizsgálják, mit is csinál, János nyíltan szólt hozzájuk. „*Viperák fajzatának*” nevezte őket, arra utalván, hogy a „*kígyó utódja*” (1 Mózes 3:15) közé tartoznak. Mindaddig, amíg tetteiket önös érdekek motiválják, nem tisztelik Istent. Ezért nagy szükségük van a bűnbánatra.

Érdekes megfigyelnünk, hogy ugyanezeket az embereket három évvel később Jézus is „*kígyóknak*” és „*viperák fajzatának*” (Máté 23:33) nevezi majd.

János azt mondta ezeknek az embereknek, hogy ha nem akarják, hogy Isten elutasítsa őket, akkor „*megtéréshez illő gyümölcsöt*” kell teremjenek (Máté 3:8). Ugyanez érvényes napjainkban is. Mielőtt valaki megkeresztelkedik, bűnbánatot kell gyakorolnia, megvallván múltbéli önfejlését, majd pedig törekednie kell arra, hogy Isten útjain járjon (Róm. 6:3-8).

Jézus elmegy Jánoshoz, hogy megkeresztelkedjék (Máté 3:13-17)

Amikor az emberek Jánoshoz járultak, hogy megkeresztelje őket, előbb meg kellett vallaniuk bűneiket és bűnbánatot kellett gyakorolniuk. Miután ekképp meggyónták bűneiket, János megkeresztelte őket. Ám amikor Jézus ment Jánoshoz, neki nem volt mit meggyónnia vagy megbánnia. János ezért méltatlannak érezte a helyzetet, hogy ő kérje meg Jézust: vesse alá magát a keresztségnek. Így szólt hát: „*Nekem volna szükségem arra, hogy megkeresztelj, és te jössz hozzám?*” Jézus ezt válaszolta: „*... mert az illik hozzánk, hogy így töltsünk be minden igazságot*”. Ekkor János megkeresztelte.

Miért egyezett bele János, hogy Jézust megkeresztelje? Azért, mert Jézus elismerte, hogy igaz, amit János tanít, Hitte, hogy „*minden test ... fű*” — vagyis, hogy minden emberi dicsőség rövid és mulandó, mint a mező virága, amely elhervad és elenyészik. „*A test nem használ semmit*” — mondotta később Jézus (János 6:63). Az emberi természet hajlamos arra, hogy saját kívánságainak tegyen eleget, és minden olyan gondolat vagy vágy, amely nem tiszteli Istent, bűnös. A bűnös gondolatokat és hajlamokat meg kell semmisíteni — „*ki kell irtani*”. Jelképesen értelemben ez történik a megkeresztelkedéskor. Ám a megkeresztelkedés is hiábavaló, ha nem hagyjuk, hogy Isten szava megváltoztassa addigi gondolkodásmódunkat, és hogy minden kívánságunkat az Ő akaratával hozzuk összhangba. Az **Isten** élő **igéjébe** vetett hit megerősít bennünket az Őneki való engedelmességben, és **örök élethez** vezet. A megkeresztelkedéssel ennek a hitnek adjuk nyilvánosan is tanújelét.

Jézus, aki ugyanazzal az emberi természettel rendelkezett, mint mi

valamennyien, amely pedig lényegéből fakadóan gyarló és halandó, nap mint nap megvívta a maga harcát, hogy ellen tudjon állni a kísértéseknek (A zsidókhoz 4:15; 2:18). Jézust úgy is nevezik, mint „a testté lett Ige”, mivel mindannak megtestesülése volt, amit Isten az Ő igéjében leírt. Gondolatai és tettei tökéletes egységben álltak az Atyjáéival (János 1:14). Mindig Atyja akaratát teljesítette, megerősítván ezzel az Ő igéjét tulajdon életében, miáltal úrrá tudott lenni ama természetadta hajlamokon, amelyek oly lebírhatatlanul benne rejlenek Ádám valamennyi leszármazottjában. Amit Jézus megkeresztelkedésével jelzett, az megelőlegezése volt az élete során elvégzendő munkájának, majd végül keresztre feszítésének. A bűn kárhoztatása volt ez, az Istennek való tökéletes — még a halált is vállaló — engedelmesség által (Róm. 8:3; 1 Péter 1:21-25).

Jézus nyilvános hitvallása és megkeresztelkedése után történt — amikor is elismerte Isten útjainak helyességét ó, hogy Isten ezt mondta: „Ez az én szeretett Fiam, akiben gyönyörködöm”.

János bebörtönzése és meggyilkolása

Heródes Jánost ó nem sokkal azután, hogy Jézust megkeresztelte ó börtönbe vetette, mivel János rosszalta, hogy az Heródiást, testvérének, Fülöpnek a feleségét vette el. Heródiás, látván, hogy alkalom nyílik János megöletésére, meg is ragadta azt és kivégeztette Jánost, mintegy egy évvel Jézus megfeszítése előtt (Márk 6:17-29).

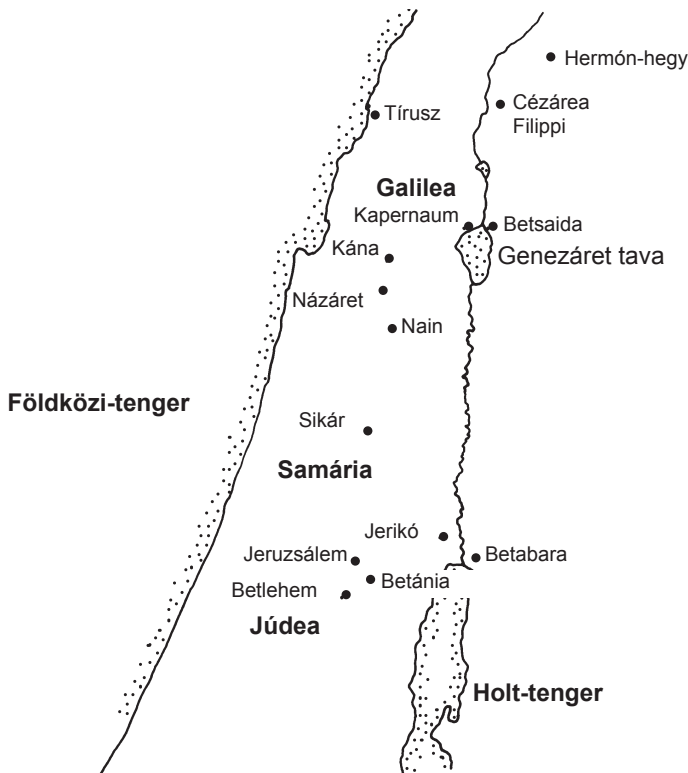
Összefoglalás

- **Ézsaiás** megjövendölte Jánosnak, mint Jézus előfutárának a működését (40:3-8). Üzenete az alábbi szavakkal foglalható össze:
 - „minden test fű” — elkerülhetetlenül bekövetkezik elhervadása és pusztulása
 - „Isten igéje örökre megmarad”
- János felszólította azokat, akik hittek az ő üzenetében, hogy keresztelkedjenek meg. Azok, akik vallást tettek hitükről és bűnbánatot gyakoroltak, megkeresztelkedésükkel nyilvánosan is kijelentették, hogy Isten útjai helyesek (**Máté 3:6**).
- Megkeresztelkedésével Jézus megerősítette azt az alapelvet, hogy „minden test” méltó a halálra, és hogy az embereknek el kell hagyniuk ezt az utat, és — követve az Ige tanítását — Isten útjain kell járniuk (**Máté 3:15**).
- Mivel Jézus nyilvánosan kijelentette, hogy életét elkötelezi Isten szolgálatának, ezért Isten szeretett Fiaként ismerte el őt (**Máté 3:17**).

19. lecke — Kérdések

1. Ézsaiás az alábbi szavakkal jövendölte meg Keresztelő János tanítását: „*minden test ... fű*” és „*Isteniünk igéje örökre megmarad*”. Mi a jelentése ezeknek?
2. Mi volt az a három lépés, amelyet a János tanításában hívőknek meg kellett tenniük, hogy bizonyítsák: hajlandóak engedelmeskedni Istennek?
3. Melyik bibliai idézetre utalt János, amikor „*viperák fajzatának*” nevezte a farizeusokat?
4. Miért keresztelte meg János Jézust?
5. Milyen szavakkal adott hangot Isten afölötti örömének, hogy Jézus alávetette magát a keresztségnek?

Nevezetes helyszínek Krisztus korában

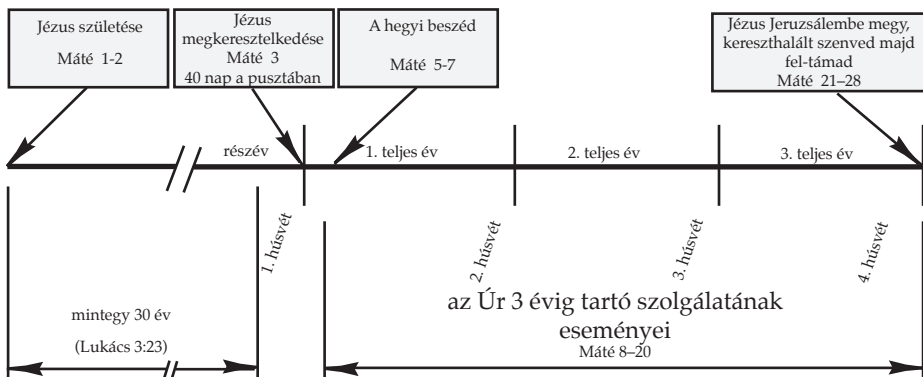

Az Úr Jézus Krisztus élete és működése

20. lecke

Olvasmány: Márk evangéliuma

A következőkben rövid összefoglalását adjuk az Úr Jézus Krisztus életének és működésének. Jézus szolgálata egy kb. három és fél éves időszakot ölelt fel, és az alábbiakban összegezhető:

Ahhoz, hogy áttekintést nyerjünk Jézus életéről, el kell olvasnunk Máté, Márk, Lukács és János evangéliumi feljegyzéseit. A fenti összegzéshez Máté evangéliumát hívtuk segítségül, hogy megállapítsuk a végbement események időbeli sorrendiségét. János evangéliuma inkább tematikus jellegű, amely nem annyira életének részleteire, mint inkább egyes kiválasztott eseményekre összpontosít.

A következőkben Jézus életének néhány legfontosabb jellemzőjéről szólnunk.

Jézus megkeresztelkedése

Jézus életének születésétől harminc éves korában történt megkeresztelkedéséig tartó időszakáról nem sok részlet ismeretes. Megkeresztelkedése alkalmat nyújt arra, hogy Keresztelő János működését is megismerhessük (ld. 19. Lecke, Máté 3).

Jézus megkísértése

Jézust megkeresztelkedése után a „lélek” a pusztába vezette (Máté 4:1). Figyeljük meg, hogy nem a „Sátán” az, aki a pusztába vezette őt, hanem a „lélek”.

A Sátán és az Ördög tárgyalása egy teljes lecke anyagát képezi majd, ahol is — a 24. leckében — megmagyarázzuk a *sátán* és az *ördög* szavak jelentését. Mindamellet az alább következők segítenek megérteni a szóbanforgó dolgot.

A *sátán* szó jelentése: „*ellenfél*”. A szót használhatjuk olyan emberek megjelölésére, akik *szembeszegülnek* Isten útjával. Jézus e jelentésében alkalmazta azt Péter apostolra, amikor ezt mondta neki: „*Távozz tőlem, sátán, bűnre csábítasz, mert nem az Isten szerint gondolkozol, hanem az emberek szerint*” (Máté 16:23).

A szót úgyszintén használhatjuk magukra azokra a gondolatokra is, amelyek *szembeszegülnek* vagy *ellentétesek* Isten útjával. Péter apostol ebben a jelentésében használta azt, amikor Anániás és Szafira elhatározták, hogy félretesznek maguknak a pénzből. Azt olvassuk, hogy Péter így szólt Anániáshoz: „... *miért szállta meg a sátán a szívedet, hogy hazudj a Szentléleknek...*”; amit a következő versben így magyaráz: „*Mi indította szívedet ilyen cselekedetre?*” (Ap. Csel. 5:3-4).

Látjuk tehát, hogy a *sátán* szó egyaránt használatos olyan személyekre vagy emberek azon csoportjaira, akik Isten útjával ellentétes eszmék kifejezői, akárcsak tulajdon szívünk álnok gondolatainak megjelölésére, amelyek letéríthetnek bennünket az Ő ösvényéről.

Abból, ahogyan Máté, Márk és Lukács leírják Jézus megkísértését, nem következtethetünk teljes bizonyossággal a „*sátán*” mibenlétére. Ugyanakkor bizvást kijelenthetjük, hogy mit nem jelent a *sátán* szó. A természetfölötti, halhatatlan 'gonosz angyal' közkeletű fogalmát — kinek hatalmában áll, hogy Isten akaratát megghiúsítsa — semmi nem támasztja alá a Bibliában. Mindazok alapján, amit az élő Isten természetéről és jelleméről eddig megtudtunk, elképzelhetetlen, hogy Isten megtűrné egy effajta teremtmény létezését (ld. Ézsaiás 45:5,7).

A *sátán*, aki odament Jézushoz, lehetett valóságos személy vagy személyek egy csoportja, akik Jézust megkeresztelkedése után felkeresték a pusztában. Hallottak a mennyből hallatszott hangról, és — valamiféle jelt követelvén — ki akarták deríteni, mi igaz abból az eszméből, hogy ő az „*Isten Fia*”. Ez az izgalmas, sokat vitatott kérdés egész szolgálatát végigkísérte. Jézust gyalázatos kihallgatásakor maga a főpap is az élő Istenre kényszerítette, hogy mondja meg, ő-e az „*Isten Fia*” (Máté 26:63). Megkeresztelkedésétől kezdve egészen haláláig kétségkívül sokan *szembeszegültek* Jézussal — *ellenségek*, vagyis. *sátánok* voltak. Ezek az emberek soha nem tudták elfogadni, hogy Jézus az Isten Fia (Máté 26:63-66). Különösen a vallási vezetők bizonyították, hogy „*Sátánok*” (Zsolt. 109:6, Lukács 22:3-5), avagy

az „ördög” fiai (János 8:43-44), akik nemcsak *szembeszegülnek* az Isten Fiával, de végül meg is ölik őt .

Ugyanakkor tény marad, hogy Jézusnak saját lelkében kellett megküzdenie a kísértéssel, és eldöntenie, hogy Isten szavaival válaszol azokra. Jakab apostol azt mondja, hogy „*mindenki saját kívánságától [vagy természetadta vágyától] vonzva és csalogatva esik kísértésbe*” (Jakab 1:14), márpedig Jézus ember volt. A miénkhez hasonló emberi természettel bírt, hogy képes legyen legyőzni a bűn hatalmát (A zsidókhoz 2:14). Ráadásul még azzal a kísértéssel is meg kellett küzdenie, ami abból adódott, hogy megkeresztelkedésekor Isten Szentlelkének végtelen hatalma áradt ki rá. Immár hatalommal bírt, amelyet inkább felhasználhatott volna éhének csillapítására, vagy valamilyen látványos tett végrehajtására ó miként teszik ezt manapság az emberek figyelmét magukra vagy az általuk közvetített üzenetre felhívni kívánók, vagy az emberi világ fölötti uralmat azon nyomban megszerezni akarók ó, semmint hogy elfogadja a kereszthalálhoz vezető utat. Mindezen kísértések önző tettekre sarkallták, amelyeknek ellen kellett állnia.

Mint megfigyeltük, Jézus ugyanazzal az emberi természettel rendelkezett, mint mi emberek valamennyien. Ebből adódóan nem volt idegen tőle a mindannyiunkra jellemző gyengeség, a megpróbáltatások és az emberi érzelmek sem (A zsidókhoz 2:14-18; 4:15, 5:8). Mindamellet a voltaképpeni tanulság, amit megkísértéséből leszűrhetünk, az az, hogy úrrá lett a bűn csábításán azáltal, hogy Isten szavát hívta segítségül. Minden választásával ezekkel a szavakkal vezette be: „*meg van írva*” (Máté 4:4, 7, 10). Isten szava volt az, amely gyökeret vert szívében és segítségére volt mindennemű kísértés legyőzésében. Ezért mondhatta Jézusról Pál apostol, hogy „*hozzánk hasonlóan kísértést szenvedett mindenben, kivéve a bűnt*” (A zsidókhoz 4:15). Azáltal, hogy szüntelenül Isten szavára hivatkozott, Keresztelő Jánosnak — Ézsaiás 40:6-8 verseiben található — tanítását erősítette meg.

E fontos tanulságot Jézus megkísértéséből szűrjük le. A kísértés fölötti győzelmet lelkében vívta meg. Ugyanez vonatkozik mindannyiunkra — a kísértés elleni küzdelem bensőnkben megy végbe, és annak kimenetele is ott dől el. Arra kell törekednünk, hogy „*minden gondolatot*” összhangba hozzunk Isten akaratával (2 Kor. 10:5).

Jézus megkezdí igehirdetését

Jézus nyílt és nyilvános igehirdetése teljes mértékben János bebörtönzését *követően* vette kezdetét (Máté 4:12), ami viszont hónapokkal Jézus megkeresztelkedése után történt.

Prédikációjának legfontosabb témáját a Hegyi Beszéd összegzi (Máté 5-8). E fejezetek végigolvastán átéljük, milyen csodálatos az ő tanítása, amellyel

bemutatja tanítványainak, milyen az Istennek tetsző élet. Isten a minta, maga Krisztus pedig a példa. Jézus ebben a beszédében szól először tanítványainak Istenről úgy, mint „*Atyáról*” (vö. Máté 5:43-48, 5:8-9; 6:31-33, 7:7-11).

Jézusnak szintén ebben a beszédében hangzik el az „*Úr imádsága*”, amely mintául szolgál tanítványainak ahhoz, hogy miként imádkozzanak (Máté 6:9-13).

Tanítása feltárja Mózes törvényének mélyebb, spirituális jelentőségét. Jézus nem mond ellent — miként azt némelyek gondolják — Isten Mózesnek adott törvényének, hanem rámutat az egyes parancsolatokban vagy tiltásokban benne rejlő alapelvre. A Törvényben az áll: „*Ne ölj!*” (2 Mózes 20:13), Jézus azonban megmutatja, hogy már maga a harag is helytelen. Ha szeretjük atyánkfiát, akkor még csak nem is haragudhatunk rá (Máté 5:21-22). Hasonlóképpen a Törvény azt mondja: „*Ne paráználkodj!*” (2 Mózes 20:14), Jézus viszont bebizonyítja, hogy a kéjszór gondolatoknak már maga a megfogása is elfogadhatatlan Isten számára, mivel az ellentétben áll nevezett törvény szellemével (Máté 5:27-28). A törvény és a próféták szellemiségét Jézus a következőképpen foglalja össze: „*Amit tehát szeretnétek, hogy az emberek veletek cselekedjenek, ti is ugyanazt cselekedjétek velük*” (Máté 7:12).

A Jézus által hirdetett evangélium (Márk 1:14-15)

Jézus üzenetének legfőbb mondanivalóját „*evangéliumnak*” nevezik. A szó jelentése „jó hír” vagy „örömhír”. Az Apostolok Cselekedetei 8:12 verse összegzi enek az evangéliumnak két fontos alkotóelemét:

1. **Isten országa** Jézus szólt Isten országáról, melynek eljövételére Isten ígéretet tett (Lukács 8:1, vö. Dániel 2:44; Jelenések 11:15). Kérte tanítványait, hogy imádkozzanak ezért, mivel ez egyet jelent majd az igazság és a béke birodalmával (Máté 6:10). Ennek az országnak legfontosabb jellemzőit számos példázatában körvonalazta (Lukács 19:11-27, Máté 25:31-34).
2. **Megváltás a bűntől és a haláltól Jézus Krisztus neve által** Ez az evangélium másik, nem kevésbé fontos alkotóeleme, ami nagyon személyesen érinti az egyes embert, mivel utal annak módjára, ahogyan Jézus Krisztus által üdvözülhetünk.

Ha hiszünk az evangélium e két jellegzetességében, akkor — engedelmisségünk első jeleként — megkeresztelkedünk (Márk 16:15-16, Róm. 5:21, 6:23).

A tanítványok és az apostolok

A „*tanítvány*” szó görög eredetije azt jelenti: „aki tanítómestertől tanul”. Jézusnak sok tanítványa volt. Mi, ma élő emberek is lehetünk az ő tanítványai,

ha figyelmesen olvassuk és megértjük élettörténetét, és arra törekszünk, hogy tanítását és példáját a gyakorlatba is átültessük.

Az „*apostol*” szó azt jelenti: „küldönc”, aki üzenet átadására hivatott. Jézus *tanítványai* közül tizenkettőt választott ki, akiket *apostoloknak* nevezett, mivel az evangélium hirdetésének különleges megbízatásával *küldte szét* őket a világba. Nevüket és azt, hogy mi módon választotta ki őket Jézus, Lukács 6:13-16, valamint Máté 10:1-7 verseiből ismerhetjük meg. Az *apostello* görög szót akkor használja az evangélista, amikor Jézus „*útjára bocsátotta*” a tizenkettőt (Máté 10:5).

„Isten országa” és a „mennyeek országa”

Az evangéliumi feljegyzésekben mindkét elnevezés előfordul. Mindamellett a feljegyzések összevetésekor kiderül, hogy mindkét kifejezés egyaránt arra a földi királyságra vonatkozik, amelyet Krisztus hoz majd létre újbóli eljövetelekor.

Hasonlítsuk össze például Máté 8:11 versét Lukács 13:28-29 verseivel. Lukácsnál azt olvassuk, hogy Ábrahám, Izsák és Jákób „Isten országában”, míg Máténál a „mennyeek országában” lesznek. Ugyanerre az országra történik utalás az Úr imádságában, ahol is Jézus így imádkozott: „*Jöjjön el a te országod, legyen meg a te akaratod, mint amennyben, úgy a földön is*” (Máté 6:10). A földön létrehozandó királyság mennyei királyság, mivel az Isten királysága. Amikor majd a „*szelídek ... öröklik a földet*” (Máté 5:5), olyanokkal együtt teszik majd ezt, mint Ábrahám, Izsák és Jákób (1 Mózes 13:14-17; ld. az Ábrahámnak tett ígéretekhez fűzött megjegyzéseket a 8. leckében). Jézus Krisztus hamarosan visszatér a földre, hogy létrehozza ezt a királyságot (Jelenések 11:15; Dániel 2:44), és királyként kormányozza országát Jeruzsálemből (Máté 5:35; Jeremiás 3:17).

A Jézus által véghezvitt csodás gyógyítások

A betegségek gyógyításának, sőt a halottak feltámasztásának eme csodálatos esetei kettős tanulsággal szolgáltak, éspedig:

- *arra utaltak, hogy Jézus által Isten működése jutott kifejezésre* A Jézus által véghezvitt rendkívüli csodák azt bizonyították, hogy ő Isten küldötte volt, valamint amellet tanúskodtak, hogy ő az a Messiás (vagyis „Krisztus”), akit a próféták megjövendöltek ó a héber *Messiás*, akárcsak a görög *Krisztus* szó is azt jelenti: „felkent”. Megkeresztelkedésekor Jézust a Szentlélek felkente arra, hogy az evangélium hirdetése során képes legyen ezeknek a csodáknak a véghezvitelére (Ézsaiás 61.1; vö. Máté 11:4-6, Lukács 4:16-21; vmint Ézsaiás 42:1-3, 7; vö. Máté 12:17-21). E csodás tettek azt jelezték, hogy Jézust Isten küldte a világba (János 5:36; 10:25, Ap. Csel. 2:22).

- **arra utaltak, hogy Jézus képes eltörölni a bűnt és a halált** A különféle betegségek és a halál Ádám és Éva bűnbeesése miatt sújtották az emberiséget. Végül minden ember meghal és visszatér a föld porába. A Jézus által véghezvitt csodákból leszűrhető tanulság nagyszerű összefoglalását találjuk Máté 8:16-17 verseiben, melyeket Ézsaiástól idéz (53.4). Jézus együttértett a szenvedőkkel, mivel ő nem olyan főpap volt, aki „*ne tudna megindulni erőtlenségeinken*” (A zsidókhoz 4:15). A tény, hogy Jézus — Isten ráruházott hatalmánál fogva — képes volt a betegségek és a halál legyőzésére, azt bizonyította, hogy Isten azért küldte el őt, hogy megszabadítsa az emberiséget problémájának ősoktól, ami nem más, mint a bűn. Gondoljunk a béna ember csodálatos gyógyulására (Máté 9:1-8, Zsolt. 103.3).

Jézust büntelen élete és Istennek való tökéletes, a halállal is dacoló engedelmessége (1 Péter 2:22-24; Filippiek 2:8) folytán Isten feltámasztotta a halálból, hogy az emberiség Üdvözítője legyen (2 Timóteus 1:9-10; Róm. 5:10). Általa mi is osztozhatunk a halálból való feltámadásban, és megmenekülhetünk a halandóságtól és a test romlandóságától (1 Kor. 15:20-23, 50-58). A csodás gyógyulásokból ez a nagyszerű tanulság szűrhető le.

Jézus példázatai

Jézus gyakran beszélt példázatokban. Miért tette ezt? A választ erre a magvetőről szóló példázat magyarázatok adta meg (Máté 13:10-16).

A példázat rendszerint hétköznapi dolgokat elbeszélő történet, ahol azonban az egyszerű részletek mélyebb, spirituális értelmet nyernek. Jézus azért beszélt példázatokban, hogy elkülönítse az igazi tanítványokat azoktól, akik csupán az általa véghezvitt csodák miatt csatlakoztak hozzá. A próféták valójában megjövendölték, hogy Jézus a tanításnak ezt a módszerét alkalmazza majd (Ézsaiás 6:9-10; vö. Máté 13:10-17; Zsolt. 78:2; vö. Máté 13:34-35).

A magvetőről szóló példázat

A történet egyszerű és világos, ugyanakkor az abból leszűrhető spirituális tanulság rendkívül fontos. Az elvetett mag nem más, mint „*Isten igéje*” (19. vers).

Az emberek négy különböző osztályba sorolhatók:

- 1 az útfél
- 2 a sziklás talaj
- 3 a tövises talaj
- 4 a jó föld

Fenti négy talajfajta azt a négyféle viszonyulást jelképezi, ahogyan az emberek az evangélium hírének hallatán reagálnak. E példabeszéd hatásos és találó

üzenetet hordoz. Milyen igaz, hogy amiként a tövis és a bogáncs megfojtja a fejlődő magot, úgy a gazdagság és az élet gondja is elnyomhatja az Isten ígéje iránt tanúsított bárminemű érdeklődést. Csak a megfelelő talajra hullott mag hoz termést. Fontos, hogy komoly eltökéltséggel közelítsünk Isten ígéjének olvasásához (a példázatban szereplő „maghoz”) és hagyjuk azt növekedni elménk jó földjében, hogy ezáltal életünk gazdagodhasson és gyümölcsöt teremhessünk Isten dicsőségére.

A nemes ember, aki távoli országba utazott (Lukács 19:11-27)

A történet látszólag itt is egyszerű, ugyanakkor annak tanulsága igen fontos. Jézus azért mondta el ezt a példázatot, mert a tanítványok azt várták, hogy Isten országa éppen az ő idejükben jön majd el. Nem értették meg, hogy Jézusnak előbb kereszthalált kell szenvednie, majd fel kell támadnia és fel kell vitetnie Atyjához a mennybe egy meglehetősen hosszú időszakra, mielőtt visszatérne, hogy létrehozza földi királyságát. Azért mesélte el tanítványainak ezt a példázatot, hogy mindezt tudatosítsa bennük.

A példázat nekünk szóló tanulsága az, hogy az Úr Jézus Krisztus hamarosan visszatér a földre, ám addig is, amíg távol van, azon kell fáradoznunk, hogy — hasonlóan a hű szolgálhoz — őerte munkálkodjunk. Ha követjük ezt a példát, akkor mi is dicséretben részesülünk majd: *„Jól van, jó szolgálóm, mivel hű voltál a kevésen, legyen hatalmad tíz város fölött”* (17. vers).

Jézus példázatainak olvasásakor keresnünk kell azok spirituális értelmét és nagy figyelmet kell szentelnünk tanításának, hogy mi is az ő igazi tanítványai közé számíthassunk.

Összefoglalás

- Jézus nyilvános szolgálata három és fél éves időszakot ölelt fel, megkeresztelkedésétől megfeszítettéig.
- Jézus megkísértése azt a tényt hangsúlyozta, hogy — a többi emberhez hasonlóan — ő is kísértést szenvedett, azzal a figyelemreméltó különbséggel, hogy ő nem vétkezett (**A zsidókhöz 4:15; 1 Péter 2:22**) Minden kísértésen segített úrrá lennie, hogy felidézte: *„meg van írva ...”* (**Máté 4: 4, 7, 10**), példájával bizonyítva számunkra, hogy a kísértések legyőzhetők, ha követjük Isten ígéjének parancsait.
- A Jézus által hirdetett tanítás neve „evangélium”, ami „jó hírt” vagy „örömhírt” jelent. E jó hír két fontos alkotórészből áll, miként azt az **Ap. Csel. 8:12** verse kijelenti —

- 1 **Isten országa** — amely akkor jön majd létre, ha Jézus Krisztus visszatér a földre —, és az ezzel kapcsolatos dolgok
 - 2 **A Jézus Krisztus nevével kapcsolatos dolgok**, amelyek kinyilvánítják, hogy Isten **Jézus Krisztus neve által** gondoskodott a halálból való **megváltásunkról** és bűneink bocsánatáról.
- A Jézus által véghezvitt csodák azt bizonyították, hogy ő Isten küldötte volt (**János 5:36; 10:25**).
 - Jézus azért használta tanításaiban a példázatokat, hogy általuk az emberek mélyebben elgondolkodjanak üzenetén, és az azokból levont tanulságokat saját életükben is alkalmazzák (**Máté 13:10-17**). Számos példázat Isten eljövendő országáról szólt, mint például a távoli országba utazó nemes emberről szóló példázata (**Lukács 19:11-27**).

20. lecke — Kérdések

1. Hogy volt képes Jézus azonosulni a ránk, emberekre jellemző kísértésekkel és érzésekkel?
2. Mit jelent az „*evangélium*” szó?
3. Mi az evangélium két fő alkotóeleme?
4. Mit jelent a „*tanítóány*” szó görög eredetije?
5. Mivel kenték fel Jézust és miért?
6. Mit tudunk meg abból a tényből, hogy Jézusnak hatalmában állt betegségeket meggyógyítani és halottakat feltámasztania?
7. Milyen tanulsággal szolgál számunkra a távoli országba utazó nemes emberről szóló példázat?

Jézus Krisztus keresztre feszítése és feltámadása

21. lecke

Olvasmány: Máté 21-28

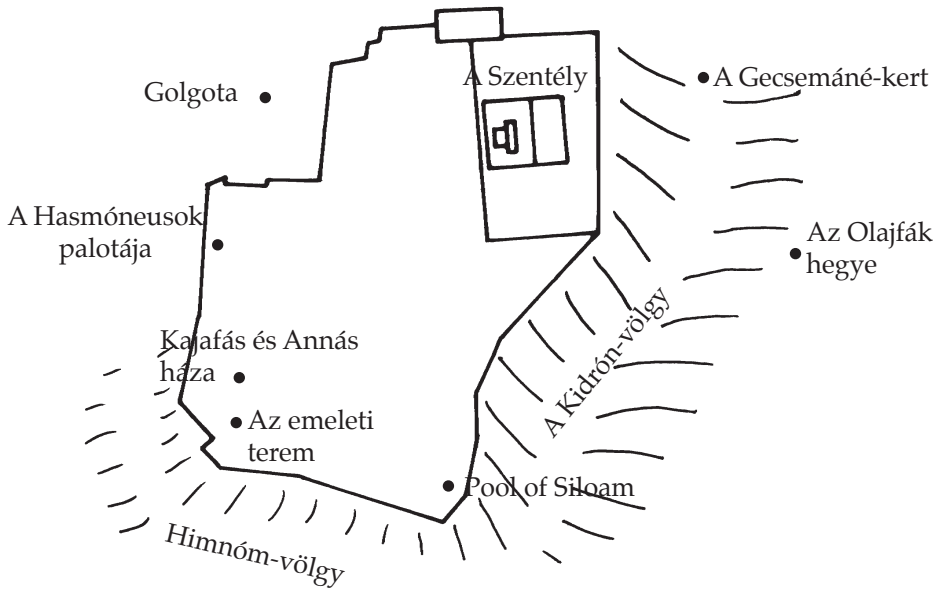
Az evangéliumi feljegyzések mindegyike részletesen beszámol Jézus életének utolsó hetéről, amely keresztre feszítéséhez vezetett. Az evangelisták figyelmüket más és más eseményekre összpontosítják, különböző nézőpontjait hangsúlyozva ezen utolsó hét eseményeinek. Evangéliumának 12-17. fejezeteiben János a Jézus megfeszítését megelőző estén lezajlott beszélgetések közül számosat feljegyez.

Mi most csak néhányat ragadunk ki az események közül, hogy magyarázatot fűzzünk azokhoz. Ajánlatos kellő időt fordítanunk arra, hogy figyelmesen végigolvassuk az eme rendkívüli eseményeket megörökítő evangéliumi számadás mindegyikét (Máté 21-28; Márk 11-16; Lukács 19-24; János 12-21).

Az Úr életének utolsó napjai

	ESEMÉNY	IDEVÁGÓ SZAKASZ
1. nap	Máris megkeni Jézus lábát Jézus bevonul Jeruzsálembe	Máté 26:6-13 Máté 21:1-11
2. nap	Jézus elátkozza a fügefát Jézus megtisztítja a templomot	Máté 21:18-19 Máté 21:12-14
3. nap	Jézus vitatkozik a templomban Jézus prófétál az Olajfák hegyén	Máté 22:15-46 Máté 24:1-31
4. nap	A tanítványokhoz intézett példázatok és intelmek Az utolsó vacsora Jézus gyötrődése a Gecsemáné-kertben, majd elárultatása	Máté 24:32 - 25:46 Máté 26:17-30 Máté 26:36-56
5. nap	Jézus kihallgatása Jézus megfeszítése és temetése	János 18:14 - 19:16 Máté 27:31-61
6. nap	A sír őrzése	Máté 27:62-66
7. nap	Az asszonyok keneteket készítenek	Lukács 23:56
8. nap		
9. nap	Jézus feltámadása	

Az Olajfák hegye és Jeruzsálem

Jézus Jerikóból Jeruzsálembe megy

Jézus hat nappal húsvét ó azaz: keresztre feszítése — előtt elment Jerikóból Betániába, amely az Olajfák hegyén volt, Jeruzsálem keleti részén, és az estét barátai, Mária, Márta és Lázár házában töltötte (János 12:1-11). Az ő otthonukból indult el az elkövetkező néhány napon a Betániából Jeruzsálembe vezető, mintegy két kilométernyi útjára és oda tért vissza esténként (Máté 21:17). Néhány hónappal azelőtt Lázár meghalt, és Jézus új életre keltette őt (János 11).

Jézus egy számárcsikó hátán bevonul Jeruzsálembe (Máté 21:1-9)

A közismert esemény — amikor is Jézus egy számárcsikó hátán vonul be Jeruzsálembe — a rákövetkező napon történt. Ezt az eseményt megjövendölte Zakariás próféta 9:9 versében: „Örvendj nagyon, Sion leánya, ujjongj, Jeruzsálem leánya! Királyod érkezik hozzád, aki igaz és diadalmas, alázatos és számaron ül, számárcsikó hátán.” Amint Jézus beért a városba, a húsvét ünnepére oda igyekvő emberek felsőruhájukat és faágakat terítettek lába elé, ezt kiáltozván: „Hozsánna [‘ments meg most’]! Áldott az, aki jön az Úrnak nevében! Áldott az, ami jön: a mi atyánknak, Dávidnak országa! Hozsánna a magasságban!” (Márk 11:9-10). Fenti örvendezést

Lukács a következőkkel egészíti ki: „Áldott a király, aki az Úr nevében jön!” (Lukács 19:38).

A nagy tömeg, amely Jézust kísérte a városba való bevonulásakor, a 118. Zsoltár 25-26. verseit zengve dicsőítette az Istent, ami bosszantotta a főpapokat, az írástudókat és a farizeusokat.

A nép azonban Jézusban látta azt, aki

- Isten nevében jött
- Királyuk lesz
- Uralkodni fog Dávid Királyságában.

Noha az időpontot illetően tévedtek, megértették Isten jövődölését, mely szerint Dávid Fia helyreállítja majd Isten földi Királyságát Jeruzsálemben.

Jézus megtisztítja a templomot

Jézus ama napok egyikén, amikor bevonult Jeruzsálembe, bement a templomba, ahol áldozati állatokat árusító és vásárló kereskedőket és pénzváltókat talált. Mivel nagy tömeg gyűlt össze a húsvét ünnepére, jól jövedelmező időszak volt ez az áldozati felajánlásokra szánt állatokkal és madarakkal kereskedők számára. Jézus azonban felismerte, hogy mindezen tevékenység nem vett tudomást a Jeruzsálembe való gyülekezés valódi értelméről, nevezetesen, hogy istentisztelettel emlékezzenek meg húsvétkor történt kiszabadulásukról. Egyik ritka dühkitörése alkalmával Jézus *„kezde kiűzni azokat, akik árusítottak és vásároltak a templomban, felforgatta a pénzváltók asztalait, a galambárusok székeit”,* miközben ezt mondta: *„Nincs-e megírva: Az én házam imádság háza lesz minden nép számára? Ti pedig rablók barlangjává tettétek”* (Márk 11:15-17; vö. Ézsaiás 56:7). Az Ézsaiástól származó idézet az eljövendő kornak azt az időszakát előlegezi meg, amikor egy nagy ház épül majd Jeruzsálemben, hogy minden nép ott imádjja az Istent (Ézsaiás 2:2-4; Zakariás 14:16-19).

Milyen hatalommal teszed ezeket?

Jézus tettei felbőszítették a főpapokat és a nép véneit. Hagyományaikból eredően a vallás pusztá formasággá silányult és életmódjukat igazoló, jövedelmező üzletté vált. Péter később óva intett ennek következményeitől: *„... közöttetek is lesznek hamis tanítók... Sokan fogják követni kicsapongásaikat, akik miatt káromolni fogják az igazság útját, benneteket pedig szép szavakkal fognak kifosztani [görög emporion ' a kereskedelem helye'] kapzsiságukban”* (2 Péter 2:1-3). A farizeusok viselkedése ó pontosan úgy, ahogy azt Péter megjövendölte ó még keresztények körében is újra és újra követőkre talált az idők folyamán, és nem egy vallási vezető híresült el arról, hogy miként használta ki az embereket és tagadta meg tőlük az igazsághoz való hozzáférést (vö. Jézus szavaival Máté 23:13 versében).

Ez az eset csak tovább szította a vallási vezetők gyűlöletét Jézus ellen. Lázás igyekezettel szőtték terveiket megölésére, ám erőfeszítéseiket mindaddig nem koronázta siker, míg rá nem találtak a pénzsóvár Júdás Iskáriótesre. Ő ugyanis tolvaj volt (János 12:6). Harminc ezüstpénzt ajánlottak neki annak fejében, hogy elárulja nekik Jézust, és ő ráállt az alkura. Ezen utolsó napoknak és a lezajlott eseményeknek részletes leírása megtalálható Máté evangéliumának 21-25. fejezeteiben.

Az Olajfák hegyén elhangzott prófécia (Lukács 21; Máté 24)

Utolsó alkalommal elhagyván a templomot, a tanítványok dicsérték az épület szépségét. Jézus azt felelte nekik, hogy eljön majd az idő, amikor nem marad kő kövön a templomban, mivel teljesen le fogják azt rombolni. A tanítványok döbbenten kérdezték, mikor fog ez megtörténni és hogyan megy majd végbe.

Jézus ekkor részletesen szólt a városnak — a római hadsereg által Kr. u. 70-ben bekövetkező — lerombolásához vezető eseményekről, melyeket a zsidók különféle nemzetek közé történő szétszóródása követ majd (Lukács 21:20-24). Ugyanakkor azt is mondta tanítványainak, hogy bizonyosan eljő majd, hogy létrehozza Isten királyságát. Ám — noha megismételte nekik, hogy először szenvednie kell és meg kell halnia — a tanítványok nem fogták fel, mit is jelent ez. Jézus nem kétségbeejteni, hanem biztosítani akarta őket arról, hogy újra eljő majd. Ezért felsorolt néhány nyilvánvaló jelet, amelyből következtetni lehet majd visszatérére, hogy létrehozza Isten királyságát (Lukács 21:25-36).

Az említett előre megjövendőlt jelek között volt a társadalom erkölcsi összeomlása, amely olyan súlyos lesz, hogy vetekszik majd a Noé napjaiban tapasztalt gonoszsággal (Máté 24:36-39). Szólt a nemzetközi feszültségről is, amely nagy bajt és zavart okoz majd; olyan idők eljövételéről, amelyek a reménytelenség érzetével töltik majd el az embereket, mivel látszólag nem lesz számukra kiút (Lukács 21:25). Intését az alábbi szavakkal fejezte be: *„Legyetek tehát szüntelen éberek és könnyörögjetek, hogy megmenekülhessetek mindazoktól, amik történni fognak, és hogy megállhassatok az Emberfia előtt”* (Lukács 21:36). Mindazok tehát, akik az Úr Jézus Krisztus eljövetelekor felkészülteknek szeretnének mutatkozni, várva-várván azt, olvassák és szívleljék meg ezeket a próféciaikat.

Az utolsó vacsora az emeleti teremben (Máté 26:17-30)

Jézus a kereszthalálát megelőző estén egy emeleti teremben jött össze tanítványaival Jeruzsálemben. Több fontos dolgot is mondott és tett ez alkalomból, ám volt egy esemény, amely fontosságát tekintve ezek közül is kiemelkedett. Elrendelte ugyanis, hogy attól kezdve mi módon *emlékezzenek meg* tanítványai róla és

arról, amit értük tett. Tudta, hogy fontos lesz majd számukra, hogy rendszeresen emlékeztetükbe idézzék az ő szeretetteljes áldozatát, ezért a kenyeret és a bort adta nekik emlékeztetőül, mint jelképeket.

- **A kenyér** Jézus „...vette a kenyeret, hálát adott, megtörte és e szavakkal adta nekik. *„Ez az én testem, amely tiérettetek adatik: ezt cselekedjétek az én emlékezetemere”* (Lukács 22:19). A kenyér az ő testét volt hivatott jelképezni, amelyet mindenkor alávetett Atyja akaratának (A zsidókhoz 10:5-10; Filippiek 2:8). Hamarosan a Gecsemáné-kertben, roppant lelki és érzelmi vívódások után, aláveti magát ama végső haláltusának a kereszten. Válasza mindig ez volt: *„... ne az én akaratom legyen meg, hanem a tied”*. Teste a húsvéti bárány testének beteljesülése volt, amely *„hibátlan”* volt (1 Péter 1:18-19; 1 Kor. 5:7).
- **A bor** Miközben Jézus szétosztotta a bort, azt mondta: *„ez az én vérem, a szövetség vére, amely sokakért kiontatik a bűnök bocsánatára”* (Máté 26:27-28). A bor az ő vérének jelképezte. Vére a húsvéti bárány vérének teljesítette be, amelyet Izrael népének megváltására ontottak ki. Jézus *„drága vére”* tehát az emberiség egészének megváltására ontatott ki (1 Péter 1:18-19). Tökéletesen engedelmes életével, amely a kereszthalálban érte el az Isten akaratának való alávetettség csúcspontját, lehetővé tette a bűnök bocsánatát mindazok számára, akik őáltala közelítenek Istenhez.

Az emlékeztetőül rendelt kenyér és bor elfogyasztásának ezen egyszerű, szimbolikus aktusát mindazok megtartják, akik engedelmeskedni kívánnak Uruk parancsolatainak (vö. 1 Kor. 11:23-29). Ezáltal testvéri közösségben egyesülnek övele, miközben arra törekednek, hogy felmérjék életének csodálatos példáját és azt a nagy árat, amelyet az emberek üdvözüléséért fizetett (1 Kor. 10:16-17). A hívó ember a kenyér és a bor elfogyasztásával lelki értelemben hasonlóvá teszi életét az Úr Jézus Krisztuséhoz, hogy az mintegy őbenne éljen tovább (János 6:51-57; Galaták 2:20).

Jézus Krisztus halálának jelentősége

Emlékszünk, hogy amikor Keresztelő János a Jordán folyó közelében meglátta Jézust, így szólt: *„Íme, az Isten Báránya, aki hordozza [elveszi] a világ bűnét!”* (János 1:29). János Ézsaiás próféta szavaira utal, aki könyvének 53. fejezetében drámai módon megjövendölte Jézus Krisztus üdvözítő munkáját. Ebben a nem mindennapi próféciában Ézsaiás az embereket tévelygő juhokhoz hasonlítja, hiszen *„mindenki a maga útját járta”* (6. vers). Milyen találó ez a leírás, hiszen mindenki letért Isten útjáról és vétkezett (Róm. 3:19, 23).

Ám van valaki, aki kirí ebből a környezetből, valaki, aki *„megvetett volt, és emberektől elhagyatott”* (Ézs. 53:3). Ezt az embert úgy jellemzi a próféta, mint

„bárányt”, ti. az ÚR „ő t sújtotta mindnyájunk bűnéért” (6-7. versek). Péter ugyanezt a szakaszt idézi, amikor elismeri, hogy milyen nagy hálával tartozunk Jézus Krisztusnak, az Isten Fiának (1 Péter 2:22-25).

Az apostolok idejében egy etióp utazó tépelődött magában fenti szavak jelentésén, ezt tudakolván: „Kiről mondja ezt a próféta? Önmagáról vagy valaki másról?” (Ap. Csel. 8:34). Fülöp, aki az Isten küldöttje volt, megvilágította neki, és „az Írásnak ebből a helyéből kiindulva hirdette neki Jézust”. Ézsaiás félreérthetetlenül az Úr Jézus Krisztusra, valamint az ő munkájára utal, mellyel megváltotta az emberiséget a bűntől és a haláltól.

Ézsaiás arról beszél, aki „sokak vétkét vállalta magára” (12. vers), aki „feláldozta magát jóvátételül” (10. vers) és aki „önként ment a halálba” (12. vers). Ezért Jézus Krisztus azáltal, hogy életét — egészen az áldozati kereszthalálig — az Istennek való tökéletes engedelmességnek rendelte alá, mindnyájunk számára megnyitotta az utat bűneink bocsánatára, ekképp kibékítve az embert Istennel.

Hogyan volt ez lehetséges?

- Jézus, aki osztozott a — minden emberre jellemző — halandó és bűnös természetünkben, jó cselekedetével úrrá lett a bűn csábításán, és pedig oly módon, hogy mindenkor Atyja akaratát teljesítette. A zsoltáríró megjövendölte ezt, amikor így írt: „Abban telik kedvem, Istenem, hogy akaratomat teljesítsem, törvényed szívemben van” (Zsolt. 40:7-8; A zsidókhoz 10:7). Jóllehet hozzánk hasonlóan mindenben kísértést szenvedett, soha nem vétkezett (A zsidókhoz 4:15).
- Halálával egyszer s mindenkorra nyilvánosan elítélte és megsemmisítette a bűnre való hajlamot, amelyet minden ember megörökölt Ádámtól: „Miután tehát a gyermekek test és vér részesei, ő is hozzájuk hasonlóan részese lett ezeknek, hogy halála által megsemmisítse azt, akinek hatalma van a halálon, vagyis az ördögöt” (A zsidókhoz 2:14).
- Halálával a testet — „szenvetéleivel és kívánságaival együtt” — megfeszítette (Galaták 5:24). Habár megfeszítettett, a győzelem mégis az övé volt! A bűn soha nem győzedelmeskedett fölötte, mivel mindenkor Isten akaratát teljesítette. „... ne az én akaratom legyen meg, hanem a tied” — még legnagyobb megpróbáltatásának órájában is ez volt a válasza a kísértésre (Lukács 22:42).
- Pál az alábbi szavakkal írja le, mit tett lehetővé Krisztus halála, amikor is „feláldozta magát jóvátételül” és „önként ment a halálba” (Ézsaiás 53:10-12): „Amire ugyanis képtelen volt a törvény, mert erőtlén volt a test miatt, azt tette meg Isten, amikor a bűn miatt tulajdon Fiát küldte el a bűnös testhez hasonló formában,

és kárhozatra ítélte a bűnt a testben" (Róm. 8:3). Egyedül Krisztus volt képes a mi megváltásunkra, mivel hozzánk hasonló volt, kivéve a bűnt.

- Krisztus éppoly halandó volt, mint Ádám valamennyi leszármazottja. Mindamellett — noha gonosz emberek kioltották az életét — igazságtalanság lett volna holtan maradnia. „A bűn zsoldja a halál” (Róm. 6:23), márpedig itt olyasvalakivel van dolgunk, aki soha nem vétkezett, ennél fogva nem ilyen „zsoldot” érdemelt. Következésképp ennek az embernek a feltámadása elkerülhetetlen volt. „De őt az Isten, miután feloldotta a halál fájdmát, feltámasztotta, mivel lehetetlen volt, hogy a halál fogva tartsa őt” (Ap. Csel. 2:24; Filippiek 2:8-9). Isten — aki igazságos — örömmel támasztotta fel szeretett Fiát mindössze három, sírboltban töltött nap elteltével, miként azt előre megjövendölte (Zsolt. 16:10; idézi az Ap. Csel. 2:27). Ennél fogva „örök üdvösség szerzőjévé lett mindazok számára, akik engedelmeskednek neki” (A zsidókhoz 5:9).

Megkeresztelkedés — azonosulás Krisztus keresztre feszítésével (Rómaiak 6:3-6)

Immár kezdjük még inkább értékelni a megkeresztelkedés fontosságát, melynek révén kibékülhetünk Istennel. A keresztségben azonosulunk azzal, amit az Úr Jézus Krisztus véghezvitt, hogy ti. végső győzelmet aratott a bűn hatalmán (A zsidókhoz 2:14). Pál párhuzamot von Jézus halála és a mi keresztségünk között, amikor ezt állítja. „a mi ömberünk megfeszítettet vele, hogy megsemmisüljön a bűn hatalmában álló test, és hogy többé ne szolgáljunk a bűnnek” (Róm. 6:6). A keresztségben a mi „ömberünk” meghal. Megtagadjuk a „bűn hatalmában álló testet”, korábbi bűnös, Isten nevére gyalázatot hozó életmódunkat. Ráébredünk, hogy igaza van Istennek, amikor ekképp elátkozza a bűnt.

Azonban a keresztségnek természetesen más szempontból is jelentősége van. Amiként Krisztus feltámadt a halálból örök életre, úgy mi is „új emberként” (vagy: személyként) emelkedünk ki a vízből, lévén immár Krisztuséi (Efezusiak 4:20-24). Korábbi bűneink megbocsáttattak, és új életet kezdünk a mi Urunk, Jézus Krisztus példáját követve (Róm. 6:16-18; 1 Péter 2:21-25).

Van a Szentírásnak néhány olyan szakasza, amely segítségünkre lehet a keresztség fenti két szempontjának feltárásában ó pl. Rómaiak 6, Kolosséiak 3.1-15 és Efezusiak 4:17-32.

Vegyünk még szemügyre néhány további következtetést, melyeket Pál abból a tényből von le, hogy a keresztségben azonosulunk Krisztus megfeszítésével.

- Pál önmagát halottnak, az általa élt életet pedig a benne élő Krisztus megjelenítésének tekintette (Galaták 2:20)

- Azok, akik a keresztség révén immár Krisztuséi, megfeszítették a testet annak szenvedélyeivel és kívánságaival együtt (Galaták 5:24)
- A Krisztus halálával való azonosulása révén Pál számára *”keresztre feszítettettk”* a világ és ő is a világ számára — egyedül a Krisztusban való élet az, amivel dicsekedni kíván (Galaták 6:14).

A keresztre feszítés gyötrelmes kínokkal járó megpróbáltatás volt. Korábbi szokásaink elhagyása, a szakítás megszokott életformánkkal minden bizonnyal hasonlóan fájdalmas és nehéz lehet. Ugyanakkor ha elkötelezzük életünket Isten szolgálatának és az Ő akarata teljesítésének, az e szolgálatból fakadó örömből erőt és biztatást meríthetünk annak Isten kegyelméből történő folytatására. Pál azt írta Jézusról, hogy *„az előtte lévő öröm helyett — a gyalázattal nem törődve — vállalta a keresztet, és az Isten királyi székének jobbára ült”* (A zsidókhoz 12.2). Akik tehát követik az ő példáját, naponta bátorítást meríthetnek ahhoz, hogy életüket arra az időszakra való felkészülésként éljék meg, amikor majd egyek lesznek vele és Atyjával *„az ő királyi székén”* (Jelenések 3:21).

Jézus feltámadás (Máté 28 és Lukács 24)

Az evangélium — az örömhír — üzenete teljes mértékben a feltámadáson alapul. Jézus feltámadásáról mind a négy evangéliumban szó van. Amint e jelentőségteljes ténynek a valódi értelmét sejteni kezdték az apostolok, a bánatot és a kétségbeesést kitörő öröm váltotta fel. Jézus feltámadása vált annak biztosítékává, hogy Isten valamennyi ígérését valóra váltja majd. Valóban, Pál apostol bátran állítja: *„Ha pedig Krisztus nem támadt fel, akkor üres a mi igehirdetésünk, de üres a ti hitetek is”* (1 Kor. 15:14). Ebben a fejezetben bizonyítást nyer az a történelmi tény, hogy Krisztus feltámadt, hiszen az apostol néven nevezi azokat, akik ténylegesen életben látták őt, miután feltámadt a halálból (1 Kor. 15:4-8).

Krisztus halálból való csodás feltámadása egyfelől tagadhatatlan történelmi tény, másrészt az a szilárd alap, amelyen az élő Istenbe vetett hitünk nyugszik.

Krisztus feltámadásának köszönhetően mindazok számára megnyílt a bűn és a halál legyőzésének útja, akik hittel közelítenek Istenhez. *„Mivel pedig ember által van a halál, ember által van a halottak feltámadása is. .. Mindenki akkor, amikor sorra kerül: első zsengeként támadt fel Krisztus, azután az ő eljövetelekor következnek azok, akik a Krisztuséi”* (1 Kor. 15:21-23).

Amikor Krisztus újra eljő, első dolga az lesz, hogy feltámassza azokat, akik ismerik az evangéliumot, és akik ennél fogva felelőssé tehetők. Ide tartoznak azok, akik életük során hittek az evangéliumban és Krisztusba keresztelkedtek. Miután ők a feltámadás reményében haltak meg, ezért — noha a szó szoros értelmében halottak — *„Isten az elhunytakat is előhozza Jézus által”* (1 Thessz.

4:14). Az ítéletkor azok, akiket Jézus Krisztus, az igaz bíró méltónak talál az örök életre, halhatatlanságot nyernek. Pál ezt a korinthusiakhoz írt levelének 15. fejezetében ekképp magyarázza: „Íme, titkot mondok nektek: nem fogunk ugyan mindnyájan elhunyni, de mindnyájan el fogunk változni. Egyszerre egy szempillantás alatt, az utolsó harsonaszóra: mert meg fog szólalni a harsona, és a halottak feltámadnak romolhatatlanságban, mi pedig elváltozunk. Mert e romlandó testnek romolhatatlanságba kell öltöznie, és e halandónak halhatatlanságba” (51-53. versek).

Ezért Jézus Krisztus feltámadása képezi alapját az evangélium által hirdetett „reménységnek”. E „halandó”, halállal sújtott természetünk „halhatatlanná” változik, hogy osztozhassunk Krisztussal Isten örökkévaló országában.

Krisztus jelenlegi munkája a mennyben — Isten Házának Főpapja

Tudjuk, hogy Jézus Krisztus felvitetett a mennybe (Ap. Csel. 1:9-11) és hogy most az Istennek a jobbján ül, várván azt az időt, amikor Isten újra elküldi őt a földre (Zsolt 110:1; Márk 16:19; Ap. Csel. 3:19-21). A Bibliában számos utalást találni arra nézve, hogy Jézus jelenleg az Isten jobbján ül (Ap. Csel. 2:33-34; Róm. 8:34; Kolossé 3:1-20; A zsidókhoz 1:3; 10:12; 12:2; 1 Péter 3:22).

Nagyszerű mennybéli munkát végez mint „nagy pap az Isten háza felett” (A zsidókhoz 10:21). Az Úr jelenlegi szerepét is megővendőlte a 110. Zsoltár 4. verse. Jelenlegi munkája rendkívül fontos mindazok számára, akik Istent megfelelő módon kívánják szolgálni. A korábbi leckeiből tudjuk, hogy a keresztség révén múltbéli bűneink megbocsáttattak. Mindazonáltal bármennyire törekszünk is még inkább Istennek tetsző életet élni, a bűn miatti gyarló természetünk a megkeresztelkedéssel sem szűnik meg. Ekkor értékeljük csak igazán a mi nagyszerű mennybéli Főpapunk csodálatos munkáját, aki által imádsággal közelíthetünk az Atyához megbocsájtást, segítséget és útmutatást kérvén (A zsidókhoz 4:16). „...egy a „közbenjáró Isten és emberek között” (1 Timóteus 2:5), és ez nem más, mint Krisztus.

Számos utalás történik az Úr Jézus Krisztusnak erre a munkájára, melyekből kitűnik, mennyire alkalmas arra, hogy a mi nevünkben betöltse ezt a szerepet. Nem olyan főpap ő, aki ne tudna „megindulni erőtlenségeinken”, hanem olyan, aki „hozzánk hasonlóan kísértést szenvedett mindenben, kivéve a bűnt” (A zsidókhoz 4:15-16). „Irgalmas és hű főpap” ő, aki — mivel maga is kísértést szenvedett — „tud segíteni azokon, akik kísértésbe esnek” (A zsidókhoz 2:17-18). Azonfelül általa mindenkor közelíthetünk Istenhez, mert „ő mindenkor él, hogy esedezzek” azokért, akik az ő nevében járulnak Istenhez (A zsidókhoz 7:24-25). Ő a mi „pártfogónk az Atyánál” (1 János 2:1-2).

Azoknak, akik hitük és a Krisztusba való megkeresztelkedés által tagjaivá lettek az „Isten házának”, megvan az a nagyszerű kiváltságuk, hogy őáltala imádkozhatnak Istenhez és kérhetik bűneik bocsánatát. Ugyanakkor Isten figyel mindazoknak az imádságára is, akik őszintén szeretnék ismerni Őt és készek megismerni az Ő útjait. Isten nem gördít akadályt elénk, ha ez a kívánságunk. Miként azt maga Jézus mondta: *„Az örök élet pedig azt jelenti, hogy ismernek téged, az egyediül igaz Istent, és azt, akit elküldtél, a Jézus Krisztust”* (János 17:3). Jusson eszünkbe Kornéliusz példája, aki imádkozott Istenhez (Ap. Csel. 10:1-2), Isten pedig meghallgatta imádságát és kinyilatkoztatta neki az Igazságot Krisztus Jézusban; és amikor hitt ebben, meg is keresztelkedett (Ap. Csel. 10:47-48).

Az imádság — a hívő ember életének nélkülözhetetlen része

Jézus azt mondta, hogy *„mindenkor imádkozniuk kell, és nem szabad belefáradniuk”* (Lukács 18:1), rámutatván ezzel az imádkozás fontosságára, melyből vigasztalást és erőt meríthetnek tanítványai. Ő maga is példát mutatott e tekintetben, hiszen gyakran olvasunk arról, hogy Istenhez imádkozott. Mintát is adott arra, hogy miképpen imádkozzunk (Máté 6:9-13 és Lukács 11:1-4). A zsoltárok olyan lejegyzett imádságok, amelyek útmutatóul szolgálhatnak saját imádságainkhoz.

Pál apostol így írt: *„Semmiért se aggódjatok, hanem az imádság és könyörgés alkalmával mindenkor hálaadással vigyétek kéréseiteket az Isten elé, és az Isten békessége, mely minden értelmet meghalad, meg fogja őrizni szíveteket és gondolataitokat a Krisztus Jézusban”* (Filippiek 4: 6-7). Egyike azon dolgoknak, melyekre Jézus utoljára még buzdította tanítványait, ez volt: *„legyetek...szüntelen éberek és könyörögjete”* (Lukács 21:36).

Milyen óriási kiváltsággal rendelkezik ó Jézus Krisztusnak hála ó azok, akik az „Isten házához” tartoznak, ti. hogy általa közelíthetnek Istenhez imádságaikban és kérhetik bűneik bocsánatát.

Összefoglalás

- Jézus szolgálatának utolsó hete a hat nappal halála előtt Betániába érkezésével kezdődő és egészen kereszthaláláig tartó időszakot öleli fel (**Máté 21-27**)
- Az Olajfák hegyén elhangzott prófécia éppúgy megjövendölte Jeruzsálemnek Kr. u. 70-ben a rómaiak által bekövetkező lerombolását és a zsidók ezt követő szétszóródását, amiként részletesen szólt azokról a jelekről is, amelyek előhírnökei lesznek majd az Úr Jézus Krisztus újbóli eljövételének, hogy létrehozza Isten földi királyságát (**Lukács 21:20-36**)
- Az emeleti teremben elköltött utolsó vacsoráról szóló beszámolóból (**Máté 26:17-30**) részletesen megismerhetjük Jézus rendelkezését a **kenyérről** és a **borról**, amelyek az ő testére és vérére emlékeztetnek, melyeket — alávetve magát Atyja akaratának — feláldozott (**Máté 26:26-29**). Áldozatával megvetette a bűnbocsánat alapját mindazok azámára, akik hisznek és megkeresztelkednek.
- Pál apostol felhívja a hívők figyelmét az Úr Jézus Krisztusról ilyen módon történő megemlékezés komolyságára és fontosságára, amikor istentiszteletre gyűlnek össze (**1 Kor. 11:23-29**).
- Jézus kereszthalála az Isten akaratának való teljes és önként vállalt alávetettség utolsó nagyszerű példája volt, melynek jutalmaképpen Isten örök életre támasztotta őt fel a halálból (**Filippiek 2:8-9; Ap. Csel. 2:24; Róm. 5:17-18, 21; 6:9-10**).
- A Jézus Krisztus nevébe történő megkeresztelkedéssel magunkévá tesszük az ő halálával és feltámadásával kapcsolatos alapelveket (**Róm. 6:3-8**).
- Jézus feltámadása megnyitotta az utat a halhatatlanság felé mindazok számára, akik hisznek és megkeresztelkednek az ő nevére (**1 Kor. 15:21-23; Róm. 5:21; 6:9, 23**)
- Jézus most a mennyben, az Isten jobbján ül (**Zsolt. 110:1**), ahol mint főpap működik az „*Isten háza felett*” (**A zsidókhhoz 10:21**). Ebben a szerepében közvetít az „*őbenne*” levőkért, közbenjárva nevükben Istennél (**A zsidókhhoz 7:24-25**). Imádságunkban ezért őáltala közelítünk Istenhez (**Róm. 8:34; 1 János 2:1-2**).
- Az Istenhez Jézus Krisztus nevében történő imádkozás nélkülözhetetlen részét képezi a hívő ember életének — nagyszerű kiváltsága mindazoknak, akik „*Krisztusban*” vannak. (**Filippiek 4:6-7; Lukács 21:36; Máté 6:9-13**).

21. lecke — Kérdések

1. Mire kérte Jézus az Olajfák hegyén elhangzott próféciájában tanítványait, hogy felkészültek lehessenek a földre való visszatértére?
2. Minek a rendszeres megtételére kérte Jézus tanítványait az emeleti teremben az ő emlékezetére?
3. Mit jelképez a kenyér?
4. Mit mondott Jézus, odanyújtván a bort tanítványainak?
5. Milyen tanulságok vonhatók le Jézus Krisztus halálából?
6. Mi módon azonosulunk Krisztus halálával a keresztségben?
7. Miért tekinthető Jézus Krisztus feltámadása az evangélium nagyszerű reménységének? (ld. 1 Kor. 15:21-23)
8. Milyen feladatot lát el a mennyben lévő Jézus Krisztus jelenleg a hívők nevében?
9. Mi az a nagyszerű kiváltság, amelyben — Jézus Krisztus által — az „Isten házának” tagjai jelenleg részesülnek?

Az apostolok hirdetik az evangéliumot Jézus Krisztus mennybemenetele után

22. lecke

Olvasmány: Apostolok Cselekedetei 1. és 2.

Márk feljegyzi Jézus utolsó parancsolatát, melyet tanítványaihoz intézett, mielőtt felvitetett a mennybe: *„Menjete el szerte az egész világba, hirdessétek az evangéliumot minden teremtménynek. Aki hisz, és megkeresztelkedik, üdvözülni fog, aki pedig nem hisz, elkárhozik”* (Márk 16:15-16).

Az üzenet tartalma egyszerű és érthető, annak következménye és jelentősége azonban felmérhetetlen.

„Menjete el szerte az egész világba” Az üdvözülésről szóló evangéliumot — örömhírt — immár világszerte hirdetni kellett. Annak részletes leírása, hogy miként tették ezt az apostolok, megtalálható az *Apostolok Cselekedeteiben* (Ap. Csel. 1:8).

„hirdessétek az evangéliumot” A tanítványoknak ugyanazt az üzenetet kellett hirdetniük, amit Jézus is tanított ó az Isten országáról szóló örömhírt. Mármost miután Jézus feltámadt a halálból, ezt még kiegészítették a másik, nélkülözhetetlen alkotóelemmel ó a Jézus Krisztus neve általi üdvözüléssel (Ap. Csel. 4:12; 8:12; Márk 1:14).

„aki hisz” Ez az első, elengedhetetlen feltétele az üdvözülésnek. A hit az a meggyőződés, mely szerint az evangélium az egyedüli út az üdvözüléshez. Az ebben való hit válik mozgatórugóvá mindazok életében, akik Istennek tetsző életet kívánnak élni (Róm. 10:17; A zsidókhoz 11:1-2,6).

„és megkeresztelkedik” A megkeresztelkedés az Isten által kijelölt módja annak, hogy az illető bebizonyítsa: elismeri bűnös voltát, amiként azt is, hogy méltó a halálra; ugyanakkor szeretné megbánni bűneit és engedelmeskedni Istennek. A keresztség által korábbi bűneink eltöröltetnek és új életet kezdünk, immár Jézus Krisztus nyomdokait követve (Ap. Csel. 2:38; Róm. 6:3-8).

„üdvözülni” Minden ember bűnös, márpedig a bűn zsoldja a halál. Mindamellet Isten a maga kegyelméből gondoskodott az üdvözülés útjáról. Isten az Úr Jézus Krisztus által felajánlja bűneink bocsánatát, ennél fogva a bűn és a halál következményeitől való megmentésünket (Róm. 5:12, 21; 6:23).

Jézus mennybemenetele

Jézus feltámadása után még negyven napig tanítványaival maradt, mely idő alatt főként „Isten országáról” beszélt nekik (Ap. Csel.1 1:3). Ezt követően — miközben tulajdon szemük láttára felvitetett tőlük a mennybe — , az angyalok az alábbi vigasztaló szavakkal fordultak a döbbenetben álló apostolokhoz: „Galileai férfiak, miért álltok itt az ég felé nézve? Ez a Jézus, aki felvitetett tőletek a mennybe, úgy jön el, ahogyan láttátok őt felmenni a mennybe” (11. vers). Annak biztos tudatában, hogy Uruk visszatér majd, a tanítványok elkezdték a munkát, amellyel megbízta őket — hirdetni kezdték az Isten országáról szóló evangéliumot.

Az Apostolok Cselekedetei

Az *Apostolok Cselekedetei*-ben arról olvashatunk, hogyan indult útjára az evangélium Jeruzsálemből, majd terjedt el a Római Birodalom egész területén. Az *Apostolok Cselekedeteinek kulcsmondata* az 1. fejezet 8. versében található, ahol is Jézus utolsó parancsa a tizenegy tanítványhoz így hangzik: „... tanúim lesztek Jeruzsálemben, egész Júdeában és Samáriában, sőt egészen a föld végső határáig.” Az *Apostolok Cselekedeteinek* valamennyi fejezetét áthatja az üdvözlést hirdető evangélium módszeres terjesztésének tanúbizonysága.

Igehirdetés Jeruzsálemben (Ap. Csel. 2-7)

Az igehirdetés a nagy zsidó ünnep, Pünkösd napján vette kezdetét, melyet 50 nappal húsvét — vagy jelen esetben: 50 nappal az Úr megfeszítése, és mindössze néhány nappal mennybemenetele — után tartottak. Erre az ünnepre a Római Birodalom egész területéről összesereglettek a zsidók, miként azt az Ap. Csel. 2:5-11. verseiből megtudjuk. Ez alkalommal történt, hogy Isten kiárasztotta Szent Lelkét az apostolokra, miáltal lehetővé vált, hogy a különböző nyelveket beszélő ünneplő sokasághoz egytől-egyig saját nyelvükön szóljanak. Mindez természetesen Istennek a műve volt, hiszen milyen csodálatos alkalom nyílt itt arra, hogy hirdessék az evangéliumot azoknak a zsidóknak, akik röviddel azelőtt szemtanúi voltak a názáreti Jézus keresztre feszítésének. A tanítványok által közvetített üzenet lényege az volt, hogy az a Jézus, aki valóban a Krisztus, a beígért Messiás volt, akit mindnyájan ismertek a Szentírásból, újra eljő majd. Ennek cáfolhatatlan bizonyítéka azon a tényen alapult, hogy feltámadt a halálból és immár az Isten jobbján ül a mennyben (Ap. Csel. 2:22-36). Péter, aki a legfőbb szószóló volt az apostolok között, bőségesen idézett a prófétáktól ennek a ténynek a bizonyítására.

A jelenlévők közül sokan meg voltak győződve Péter érvelésének igazságáról. Az általuk elkövetett végzetes hiba miatti döbbenetükben ezt kérdezték egymástól:

„Mit tegyünk, atyámfiai, férfiak?” Péter válasza egyértelmű volt: „Térjete meg, és keresztkedjete meg valamennyien Jézus Krisztus nevében, bűneitek bocsánatára ...” (Ap. Csel. 2:37-38).

Próbáljuk csak meg felfogni, milyen hatással voltak a történetek a jelenlévőkre! Mintegy háromezer ember volt ott, akik *„hittek a beszédének, megkeresztelkedtek”* (Ap. Csel. 2:41). Egy nap Jeruzsálemben hirdették az evangéliumot, és sokan hittek. Megkezdődött tehát az evangélium terjesztése a Római Birodalom területén, mivel azok, akik messziről jöttek Jeruzsálembe, az ünnep után hazatérvén, magukkal vitték újra meglett hitüket Jézus Krisztusban.

Ez után az eset után Péter és Jakab meggyógyított egy sántát a templom kapujában, akit a templomba járók jól ismertek (Ap. Csel. 3). Ennek a csodának pillanatok alatt híre kelt, és sokan — ezúttal mintegy ötezen — csatlakoztak a hívők táborához (Ap. Csel. 4:4). Hála az apostolok prédikációjának — melyeknek hatását az általuk véghezvitt csodák csak tovább fokozták — a hívők száma nőttön-nőtt, olyannyira, hogy *„az Úr ... még inkább vonzotta a benne hívőket, férfiakat és nőket tömegesen”* (Ap. Csel. 5:14-16).

Ugyanakkor az evangélium terjesztése — noha alapvetően sikeresnek volt mondható —, mégsem volt minden nehézség nélkül való. A főpapok és az uralkodók továbbra is ellenségesen viszonyultak ahhoz, és üldözték a hívőket. Ennek eredményeként a hívők szétszéledtek, magukkal vivén az evangéliumi tanítást (Ap. Csel. 8:1).

Az evangélium hirdetése Samáriában (Ap. Csel. 8:1-12)

Ebben a fejezetben Fülöpről olvashatunk, aki Samáriába — egy Jeruzsálemtől északra fekvő területre — ment, és *„az Isten országáról és a Jézus Krisztus nevééről szóló evangéliumot hirdette”* (12. vers). Ennek az lett a hatása, hogy akik hallották az igét, hittek és *„megkeresztelkedtek, férfiak és nők egyaránt”* (12. vers).

Az etióp kincstárnok megkeresztelkedése (Ap. Csel. 8:26-40)

Fenti versekben egy etióp kincstárnokról olvashatunk, aki előzőleg Jeruzsálemben járt és éppen úton volt hazafelé. Útközben elmélyülten olvasott egy részt a próféták könyvéből, ám nehezeére esett megérteni, kiről is van szó. Fülöpöt Isten küldte, hogy feltárja a férfi által tanulmányozott szöveg valódi értelmét. Pontosan annál a szakasznál járt, amelyben a Messiás áldozathozataláról van szó. Fülöp ezért elmagyarázta a Jézus Krisztussal kapcsolatos dolgokat, mire a kincstárnok kérte, hogy megkeresztelkedessen. Fülöp ezt mondta neki: *„Ha teljes szívedből hiszel, akkor lehet”* (36-39. versek). A kincstárnok így szólt: *„Hiszem, hogy Jézus Krisztus az Isten Fia”,* és ekkor Fülöp megkeresztelte őt. Az evangélium üzenete immár úton volt Etiópiába!

Pál megtérése (Ap. Csel. 9)

Ez a fejezet Saul megtérésének bámulatos történetéről szól (aki később — ld. Ap. Csel. 13:9 — 'Pál' néven válik ismertté). Ádáz ellensége volt a názáreti Jézusról szóló új tanításnak és tüzzel-vassal üldözte az abban hívőket. Megtérése éppen Jézus tanítványainak üldözése közben történt, a Damaszkusz felé vezető úton. Maga Jézus Krisztus jelent meg neki útközben. E kinyilatkoztatástól döbbenten Saul személyisége gyökeres változáson ment keresztül, és — lévén immár hívő ember — meg is keresztkelkedett (18. vers). A munkát, amit Isten tartogatott számára, Krisztus a következőképp foglalja össze: „...választott eszközöm ő, hogy nevemet a népek és a királyok elé vigye, és Izráel fiai elé is” (15. vers). Az *Apostolok Cselekedeteinek* későbbi fejezeteiben Pál apostol bámulatos munkája veszi át a főszerepet, melynek során a Római Birodalom egész területén terjesztette az evangéliumot (Ap. Csel. 13-28).

Kornéliusz, a római százados hisz az evangéliumban (Ap. Csel. 10)

Péter apostol azt az utasítást kapta Istentől, hogy vigye hírül az üdvözülés üzenetét Kornéliusznak, a Cézareában állomásozó római századosnak. A zsidó hagyomány értelmében törvénybe ütköző dolog volt a nem-zsidókkal való kapcsolattartás (28. vers), mivel úgy tartották, hogy a velük való érintkezés során rituálisan beszennyeződnek. Ez alkalommal az Úr eloszlatta ezt a tévhitet, és maga Péter volt az, aki elsőként megtanulta, hogy „nem személyválogató az Isten”, hanem minden embernek ugyanúgy felajánlja az üdvözülés lehetőségét. Ezért Péternek azt parancsolta az Úr, hogy vigye hírül az evangéliumot ennek a pogánynak és háza népének. Ennek eredménye az lett, hogy mind Kornéliusz, mind az ő háza népe hitt és megkeresztelkedett (47-48. versek).

„Aki hisz, és megkeresztelkedik...”

Amellett, hogy az általunk vizsgált fejezetekben láttuk, hogyan terjedt fokozatosan az evangélium, arra is felfigyelünk, hogy az apostolok mindenkit megkereszteltek, aki hitt. Nyilvánvaló, hogy részletekbe menő pontossággal követték azt a megbízást, amelyet Jézus adott nekik, azt parancsolván, hogy menjenek el szerte az egész világba és hirdessék az evangéliumot. Csak azok részesülhettek az üdvösségben, akik hittek és megkeresztelkedtek (Márk 16:15).

Azonos-e a keresztlő a megkeresztelkedéssel?

Az *Apostolok Cselekedeteiben* feljegyzett esetek mindegyikéből kitűnik, hogy a *hit* elengedhetetlen feltétele volt az üdvözülésnek. Az illetőt, akivel előzőleg alaposan megismertették az evangéliumot, az indította arra, hogy megkeresztelkedjék, hogy meg volt győződve az általa hallottak igazságáról. Minden esetben azok

keresztelkedtek meg, akik kellőképp érettek voltak ahhoz, hogy megítéljék, mit is cselekszenek.

Mi a helyzet hát a 'keresztelővel'? A Bibliában nincs szó csecsemők vagy gyermekek megkereszteléséről. Ez egyike azon hamis tanításoknak, amelyek ugyan közkeletűvé váltak a keresztény egyházakban, de amelyek ellentétesek a Biblia tanításával.

Még az alámerítkezés sem tekinthető valódi keresztségnek, ha azt nem előzi meg az evangéliumnak — az Ap. Csel. 8:12 versében leírt — két fő alkotórészében való hit, valamint a bűnök megvallása. Teljességgel elengedhetetlen, hogy a megkeresztelkedni kívánó személy megértse: Istenhez való viszonya immár új tartalmat nyer.

Megkeresztelkedés — teljes víz alá merülés

Nyomon követve a keresztség tanítását Keresztelő János napjaitól az apostolok cselekedetein át, megfigyeltük, hogy azok, akik megkeresztelkedtek, *„leszálltak a vízbe”*, majd kijöttek *„a vízből”* (Ap. Csel. 8:38-39). Ezért keresztelt János a *„Jordán folyóban”* (Máté 3:6) és Ainonban, *„mert ott sok víz volt”* (János 3:23). Jézusról is azt olvassuk, hogy *„jött ki a vízből”*, miután megkeresztelkedett Jánosnál (Márk 1:10).

A megkeresztelkedés teljes víz alá merülést jelent, mivel az — mint láttuk — az elhantolást jelképezi. Isten ezt az eszközt választotta számunkra, hogy azonosuljunk előbb Jézus Krisztus halálával, majd feltámadásával. Pál ezért így ír: *„A keresztség által eltemettettünk vele [Krisztussal] a halálba”*. A megkeresztelkedés aktusával azt bizonyítjuk Istennek, hogy a mi *„óemberünk”* — a korábbi életünk megjelölésére használt metafora — meghalt, és — a vízből kiemelkedvén — immár új életet kezdünk Krisztusban (Róm. 6:3-6).

Összefoglalás

- Feltámadása után Jézus azt parancsolta tanítványainak: *„Menjete el szerte az egész világba, hirdessétek az evangéliumot ... Aki hisz, és megkeresztelkedik, üdvözülni...”* (Márk 16:15-16) Ennek a parancsnak engedelmeskedvén járták be a tanítványok a Római Birodalmat, hirdették az evangélium üzenetét és keresztelték meg azokat, akik hittek.
- Jézus mennybemenetelekor az angyalok biztosították az apostolokat, hogy Krisztus minden kétséget kizáróan újra eljő majd (Ap. Csel. 1:9-11).

- Az *Apostolok Cselekedeteiből* megtudjuk, miként terjedt el az evangélium szerte a Római Birodalomban. A szerző lépten-nyomon hangsúlyozza, hogy azok, akik hittek, megkeresztelkedtek —
 - Péter Püünkösdkor elhangzott beszédét követően Jeruzsálemben háromezren keresztelkedtek meg (**Ap. Csel. 2:37-38, 41**)
 - Fülöp samáriai prédikációja is sokakat arra indított, hogy megkeresztelkedjenek (**Ap. Csel. 8:12**)
 - az etióp kincstárnok megkeresztelkedése (**Ap.Csel. 8:26-40**)
 - megtérését követően Pál megkeresztelkedett (**Ap. Csel. 9:18; vö. Ap. Csel. 22:12-16**)
 - Kornéliusz és háza népe is megkeresztelkedett (**Ap. Csel. 10:47-48**).
- A megkeresztelkedés teljes víz alá merülést jelent (**Ap. Csel. 8:38-39**).
- A keresztelő nem egyenértékű a megkeresztelkedéssel, és mindennemű bibliai alapot nélkülöz. A keresztény egyház gyakorlatában mintegy 1000 évvel Krisztus után fordult elő első ízben

22. lecke — Kérdések

1. Milyen parancsot adott Jézus tanítványainak mennybemenetele előtt?
2. Lehetséges-e az üdvözülés hit és megkeresztelkedés híján?
3. Mit mondtak az angyalok a tanítványoknak Jézus mennybemenetelekor?
4. Mit válaszolt Péter püünkösdkor, amikor az emberek azt kérdezték tőle, mit tegyenek?
5. Mit tettek azok, akik „*hittek a beszédének*”?
6. Miről prédikált Fülöp Samáriában?
7. Mit tettek azok, akik hittek Fülöpnek?
8. Mit jelent a megkeresztelkedés?
9. Van-e bibliai alapja a csecsemők és gyermekek keresztelésének?
10. Milyennek kell lennie a víz alá merülésnek, hogy valóban megkeresztelkedésről beszélhessünk?

Pál apostol hirdeti az evangéliumot a Római Birodalom területén

23. lecke

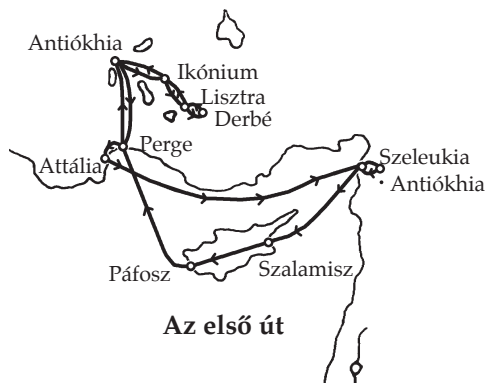
Olvasmány: Apostolok Cselekedetei 13-28

Az Apostolok Cselekedetei 9. fejezetében tanúi voltunk Saul megtérésének, aki később a Pál nevet kapta. Itt felfigyeltünk arra, hogy az Úr azt mondta róla: „Választott eszközöm ő, hogy nevemet a népek és a királyok elé vigye, és Izráel fiai elé is” (15. vers). Az alábbiakban megnézzük, hogyan is valósult meg ez a nagyszabású munka.

Pál missziói útjai

Az *Apostolok Cselekedetei*ben Pálnak három ilyen missziói útjáról olvashatunk. Az ezeket megörökítő feljegyzések olvastán kezdjük érteni, mi módon terjedt az evangélium szerte a Római Birodalomban. A hívő közösségek létszámának növekedése a Birodalom különböző városaiban indokoltta, hogy Pál leveleket intézzon hozzájuk. Azért íródtak e levelek, hogy általuk Pál erősítse az emberek hitét, válaszoljon kérdéseikre és orvosolja a körükben felmerült problémákat. Hála az isteni gondviselésnek, e levelek közül több is fennmaradt, így nekünk, ma élőknak is javunkra válhat Pál nagyszerű tanítása mint útmutatás.

A hívők közösségének megjelölésére használatos görög szó *ekklésia*, amit a legtöbb Bibliában „*egyháznak*” fordítanak. A szóösszetétel a „hívni” jelentésű *kaleo* szóból származtatott *klesis* és a (valahonnan / valamiből) „ki” jelentésű igeiktőből áll, és embereknek olyan csoportját jelenti, akik sajátos cél érdekében gyűltek össze. Mivel a mi „egyház” szavunk nem pontosan azt a jelentést hordozza, amit a görög eredeti, ezért ajánlatos inkább ez utóbbinak a — magyar írásmódhoz igazított — átvétele és használata: „*ekklézsia*”. Ez a szó pontosabban jelzi, hogy itt a hívőknek olyan közösségről van szó, akiket Krisztus evangéliumának hirdetése útján Isten „gyűjtött egybe”, hogy — nem törődve a világ hívságaival — kövessék Jézust (1 Péter 2:9; Ap. Csel. 15:14; Efezus 1:18; 4:4).

Pál első útja (Ap. Csel. 13-14)

Fenti fejezeteket végigolvasva nyomon követhetjük Pál és Barnabás útját, melynek során eljuttatták az evangéliumot előbb Ciprusra, majd Galáciába. Ez utóbbi a mai Törökország középső részének ókori neve. A legtöbb Bibliában, melyeknek végén térképek találhatók, jelölve vannak ezek az utak. Pál később megírta a **Galatákhoz szóló levelét** e terület hívő lakossága számára.

Pál második útja

Ezen út során Pál és Szilász újból meglátogatták a galáciai eklézsiákat, majd tovább utaztak Filippin át Tróászba. Ezután leutaztak Athénba, onnan pedig Korinthusba. Útjuk haza, Jeruzsálembe Efezuson át vezetett, majd hajón érkeztek vissza Júdeába.

Pál később levelet intézett azokhoz, akikkel ezen az útván találkozott. Ezek a *Filippiekhez*, a *Thesszalonikaiakhoz* és a *Korinthusiakhoz* írt levelek.

Pál harmadik útja (Ap. Csel. 18-21)

Pálnak ez az útja ismét Galácián keresztül vezetett, majd onnan továbbment Efezusba, ahol három évet töltött. Erről a központi helyről terjedt tovább az evangélium, „úgyhogy mindazok, akik Ázsiában laktak, meghallották az Úr igéjét”. Majd továbbmentek — ismét Görögországba —, mielőtt visszatértek volna Jeruzsálembe.

Később Pál megírta leveleit az *Efezusiakhoz* és a *Kolosséiakhoz* (beleértve a *Filemonnak* szóló, személyes levelét is).

Pál bebörtönzése Jeruzsálemben, majd útja Rómába (Ap. Csel. 21-28)

Midőn Pál e harmadik útja végeztével megérkezett Jeruzsálembe, a zsidó vallási vezetők letartóztatták a Templomban, később pedig a rómaiak őrizetbe vették. Előbb Jeruzsálemben, majd Cézáreában vetették börtönbe, majd azt követően

— amikor fellebbezett a császári bírósághoz — Rómába küldték. Útja igen kockázatos volt, de végül biztonságban eljutott Rómába, és két évet töltött ott börtönben. Ha láncra verve is, de képes volt levelek írására vagy diktálására, amelyek nagy hasznára váltak a korai hívő közösségeknek, akárcsak nekünk, Krisztus mai követőinek.

Az erő, amely Pál apostolt az evangélium terjesztésére sarkallta

Ha megnézzük azokat a helyeket, amelyekre Pál szerte a Birodalomban tett utazásai, majd utolsó, Rómába vezető útja során ellátogatott, azt látjuk, hogy leginkább ő volt a felelős azért, hogy az evangélium üzenete a nem zsidókhoz is eljusson.

Némelyik leveléből kitűnik, mi is volt az az erő, amely arra hajtotta őt, hogy életét egy ilyen sok veszélyességgel járó küldetésnek kötelezze el. A Rómaiakhoz szóló levelében ezt írta: *„Ezért igyekszem olyan szenvedélyesen arra, hogy nektek is, akik Rómában vagytok, hirdessem az evangéliumot. Mert nem szégyellem az evangéliumot, hiszen Isten ereje az, amellyel minden hívőt üdvözít, elsősorban zsidót, de görögöt is”* (Róm. 1:15-16).

Másutt így írt: *„Mivel pedig a hitnek ugyanaz a Lelke van bennünk, ahogyan meg van írva: „Hitem, azért szóltam”, mi is hiszünk, és azért szólunk!”* (2 Kor. 4:13).

Pál hitte, hogy az evangélium üzenete az **egyedüli** reménység az emberiség számára. Olyan szilárdan hitt ebben, hogy kényszerítve érezte magát arra, hogy „szóljon” is erről mindenkinek, akivel csak találkozott.

Mindenesetre követendő példát mutatott nekünk ezzel. Ha valóban hisszük az evangéliumot, akkor engedelmességünk nem merül ki abban, hogy megkeresztelkedünk és Istennek tetsző életet élünk, de késztetést érzünk majd arra is, hogy szóljunk erről másoknak, hogy ők is osztozhassanak az evangélium nagyszerű reménységében.

Az Újszövetségben foglalt egyéb levelek

Mint említettük, az Újszövetségben található levelek közül számosat Pál a hívő ekkleziáknak szánt. Azonban személyes leveleket is írt néhány munkatársának, pl. *Tímóteusnak*, *Titusznak* és *Filemonnak*. Jóllehet A *zsidókhoz* írt levél szerzője nincs feltüntetve, azt számos bibliakutató úgyszintén Pálnak tulajdonítja.

Más tanítványok is írtak leveleket, amelyek az Újszövetségben szerepelnek. Ezek *Jakab*, *Péter*, *János* és *Júdás* levelei.

E levelek nem csupán segítenek megértenünk, mi a feltétele üdvözülésünknek, de útmutatásul is szolgálnak Krisztus követői számára, hogy mindennapi életük során dicsőíthessék az Istent.

A Szentlélek az első évszázadban

Mint láttuk, Isten az Úr Jézus Krisztust a Szentlélek hatalmával ruházta fel, hogy csodákat tehessen és ezáltal minden kétséget kizáróan bizonyítsa, hogy valóban Isten küldötte (János 3:2; Ap. Csel. 2:22; ld. a 20. Leckét).

Feltámadását követően Jézus azt mondta tanítványainak, hogy mennybemenetele után űrájuk is kiárad majd a Szentlélek ereje. Azt is megmondta, miért lesz ez így. Ennek két különleges oka volt.

1. A tanítványok ezáltal képesek lesznek világosan megérteni Isten útjait, és könnyebben felidézik majd mindazt, amit Jézus tanított nekik (János 14:26).
2. Csodatételekre is képesekké válnak majd Jézus Krisztus nevében annak csalhatatlan jeleként, hogy ő valóban feltámadt a halálból és hogy Isten ekképp erősíti meg az evangélium általuk hirdetett üzenetét. Isten nem tesz csodák révén tanúbizonyságot olyan tanítók üzenete mellett, akik nem az Igazságot hirdetik (János 9:30-33).

A Szentlélek erejének volt köszönhető, hogy a tanítványok ilyen pontosan fel tudták jegyezni Jézus tanítását. Jézus halálát megelőzően a tanítványok gyakran félreértették tanítását, ám a Szentlélek immár képessé tette őket arra, hogy pontosan lejegyezzék az általuk látottakat és hallottakat.

A csodák

Napjainkban is vannak olyanok, akik azt állítják magukról, hogy a Szentlélek erejével bírnak és ugyanígy képesek a csodák véghezvitelére, ahogy tették ezt az apostolok az első évszázadban. Ezzel megtévesztik az embereket. Jézus és az apostolok életéről olvasván hamar észrevevesszük, hogy a csodák hatása azonnali és tökéletes volt. Mindig akadtak olyan szemtanúk, akik beszámoltak az általuk látott mesés csodatételekről, úgyhogy nagy tömegek verődtek össze több száz kilométernyi távolságról, hogy Jézus meggyógyítsa őket (Máté 4:23-25). Hasonlóképpen szélteben-hosszában híresztelték az apostolok által Jézus nevében véghezvitt csodákat is (Ap. Csel. 4:16; Ap. Csel. 5:14-16). A bizonyágtétel nem csupán valamely kislétszámú felekezet hívőire korlátozódott.

Napjainkban a legkülönbözőbb vallásos meggyőződés képviselői állítják magukról, hogy csodatételre képesek a Szentlélek ereje által. Ám maga az a tény, hogy hitük eltér egymástól, érvényteleníti állításukat, mely szerint Isten nevében cselekszenek, tekintettel arra, hogy Isten Önmagát az Igazság Istenének vallja. A csodáknak Isten dicsőségét kell hirdetniük, ennél fogva — akárcsak az első évszázadban — az evangélium igazsága mellett kell tanúbizonyságot tenniük. Előbb meg kell vizsgálnunk azok tanítását, akik azt állítják magukról, hogy

ilyen hatalom birtokosai, hogy az vajon valóban összeegyeztethető-e a Bibliával (1 János 4:1).

A Szentlélek kiárasztásának célja

A Szentlélek kiárasztásával Istennek az volt a célja, hogy Jézus, majd az apostolok is isteni tanúbizonysággal erősítsék meg üzenetük igazságát. Azonban mihelyt az Újszövetséget papírra vetették és az emberek olvashattak Jézus Krisztus csodálatos személyéről és az apostolok tanításáról, erre már nem volt szükség többé. Megszűnt Isten erejének kézzelfogható jelenléte, miután az apostolok és azok legközelebbi tanítványai meghaltak. Ekkorra már az evangélium üzenete elterjedt szerte Ázsiában, Európában és Észak-Afrikában, és az említett tanítások szövegéből létrejött az Újszövetség. Pál apostol, felismervén, hogy ez be fog majd következni, beszélt arról az időről, amikor a prófétálás, az idegen nyelveken szólás stb képessége megszűnik majd, mivel Isten kinyilatkoztatott akaratát teljes mértékben tartalmazza majd igéje, a Biblia (1 Kor. 13:8-10).

Nyelveken szólás

Az apostolok Cselekedeteinek 2. fejezete megírja, hogy az apostolok különféle „nyelveken kezdtek beszélni”. Végigolvasva a történeteket megtudjuk, hogy zsidók gyűltek össze a Közel-Kelet valamennyi tájáról, mégis amikor az apostolok megszólaltak, „mindenki a maga nyelvén hallotta őket beszélni” (6. vers). Erre az emberek megdöbbenek és csodálkozva mondták: „Íme, ezek, akik beszélnek, nem valamennyien Galileából valók-e? Akkor hogyan hallhatja őket mindegyikünk a maga anyanyelvén ...?” (7-8. vers).

A más nyelveken szólás csodája folytán lehetővé vált, hogy az evangélium gyorsabban elterjedhessen a Birodalomban. Az apostolok, akik Galileából valók voltak, immár idegen nyelveken is képesek voltak beszélni. A nyelveken szólás képessé tette őket arra, hogy az evangéliumot szerte a világon a mindenkori hallgatóság nyelvén hirdethessék. Mihelyt az emberek hinni kezdték az evangéliumot és az ekképp polgárjogot nyert az illető országokban, már szükségtelenné vált e csoda folytatódása.

A Biblia utolsó könyve — a Jelenések könyve

A Bibliának ez az utolsó könyve keltette fel leginkább a Bibliát megérteni kívánók kíváncsiságát. Az itt leírtakat az Úr János apostolnak jelentette ki, midőn megközelítőleg Kr. u. 96-ban fogságban volt Pátmosz szigetén. Sokan anélkül próbálják megérteni a Bibliának ezt a könyvét, hogy előzőleg érteni kezdték volna a korábban leírtakat. Van egy alapvető fontosságú tény, amelyet gyakran figyelmen kívül hagynak. Jézus Krisztus azért nyilatkoztatta ki a Jelenésekben

foglaltakat, „*hogy közölje szolgálival mindazt, aminek hamarosan meg kell történnie*”. **Prófétai** könyvről van tehát szó, amely azokat a dolgokat nyitakoztatja ki, amelyek hatással lesznek majd Krisztus szolgálóra, keletkezésük idejétől kezdődően egészen Isten országának létrejöttéig Krisztus újbóli eljövetelekor, sőt azon túl is. A könyv ezért nagyon bátorítólag hatott Krisztus szolgálóinak minden nemzedékére, János korától kezdve egészen napjainkig.

Nem mindennapi könyv ez, melynek jövőndölései tévedhetetlen pontossággal következnek be; mindamellet az csak a megelőző bibliai tanítás, valamint a profétai üzenetek — kiváltképp a Dánielí — ismeretének fényében érthető meg. Ha az említett alapok híján próbáljuk értelmezni a könyvet, annak következménye csak zűrzavar és félreértés lesz. E kijelentések kimondottan **Krisztus szolgálóihoz** szólnak, akik már ismerik és megértették Isten szándékát és célját földünkre vonatkozólag. Mindazok, akik kellő időt és figyelmet szentelnek a látomások és az üzenetek kitartó és tüzetes tanulmányozásának, bátorítást meríthetnek azokból.

A Jelenések könyvének üzenete nyilvánvalóan egybevág a Biblia többi részével — az Isten eljövendő földi királyságáról szóló tanítást hirdeti.

- „*A világ uralma a mi Urunké, az ő Krisztusáé lett, és ő fog uralkodni örökkön-örökké*” (Jelenések 11:15)
- „*...királysággá és papokká tetted őket a mi Istenünk számára, és uralkodni fognak a földön*” (Jelenések 5.10)
- „*Íme, eljövök hamar, velem van az én jutalmam, és megfizetek mindenkinek a cselekedete szerint*” (Jelenések 22:12)

János a könyvet bensőséges imádsággal zárja. Így imádkoznak mindazok, akik őszintén várják az Úr Jézus Krisztus eljövetelét. Minden okunk megvan arra, hogy higgyük: hamarosan visszatér, hogy megjutalmazza azokat, akik törekedtek az ő szolgálatára és buzgón imádkoztak: „*Jöjjön el a te országod, legyen meg a te akaratod, mint a mennyben, úgy a földön is*” (Máté 6:10). Készüljünk hát mindnyájan erre a napra az őáltala megadott módon, hogy Jánossal együtt mi is őszintén így imádkozhassunk: „*Jöjj, Uram Jézus!*” (Jelenések 22.20).

Összefoglalás

- Az Apostolok Cselekedetei részletesen beszámol Pál apostol útjairól szerte a Római Birodalomban, hirdetvén az evangéliumot
- A Jelenések könyvét Jézus Krisztus a mennyből kifejezetten János apostolnak nyilatkoztatta ki Krisztus valamennyi *szolgájának* épülésére, János napjaitól kezdve egészen a jelenkorig (**Jelenések 1:1-3**). A könyv túlnyomórészt próféciaák gyűjteménye és az — egyebek mellett — ismerteti az Európában és a Közel-Keleten lezajló események sorát Kr. u. 96-tól egészen Isten földi királyságának létrehozásáig, melyet Jézus Krisztus kormányoz majd (**Jelenések 11:15-18**). Ilyenformán precíz prófétaí áttekintést ad napjaink világtörténeteiről, amelyek Krisztus újbóli eljövetelét eredményezik majd, továbbá szól e nagyszerű eseményre való felkészülésünk mikéntjéről is (**Jelenések 16:15**).
- „Jöjj, Uram Jézus!” (**Jelenések 22:20**) — így fohászkodnak mindazok, akik már tudják, Isten milyen dicsőséges tervet jelentett ki számukra az evangéliumban, hiszik azt, megkeresztelkedtek az Úr Jézus nevére és arra töreksenek, hogy életükkel is Isten dicsőségét hirdessék (**Márk:15:15-16**).

23. lecke — Kérdések

1. Főként kikhez kellett Pálnak eljuttatnia az evangéliumot?
2. Az Újszövetség eredeti görög nyelvén az *ekkleszia* szó a hívő emberek közösségének megnevezésére használatos. Miért ezt a szót választottuk a hívők megjelölésére?
3. Hány út számol be Pál missziói tevékenységéről?
4. Milyen erő indította Pált arra, hogy életének kockáztatása árán is hirdesse az evangéliumot?
5. Miért áradt ki a Szentlélek az apostolokra?
6. Miért ruházta fel az Úr az apostolokat a nyilvánosság előtt való különböző nyelveken szólás képességével?
7. Miért nyilatkoztatta ki Jánosnak Jézus Krisztus a *Jelenéseket*?
8. Hol fognak uralkodni azok, akik „*királyok és papok*” lesznek Krisztus eljövetelekor?
9. Hogy szól János utolsó imádsága a Jelenések könyvének végén?

Pál élete

ÉV	ESEMÉNY	ÍRÁS	HIVATKOZÁS
Kr. u. 33	István kivégzéséhez		Ap. Csel. 7:54-8:4
Kr. u. 33-34	Saul megtérése a damaszkuszi úton		Ap. Csel. 9:3-18
Kr. u. 33-34	Arábiába megy, majd visszatér Damaszkuszba		Gal. 1:16-18
Kr. u. 37	Saul Jeruzsálembe megy, ahol alamizsnát oszt Jeruzsálemből továbbmegy		Ap. Csel. 11:27-30
Kr. u. 49-51	Tarzuszba		Ap. Csel. 9:26-3,
Kr. u. 51-52	Pál első missziói útja	Megírja levelét a Galatákhoz	Ap. Csel. 13-14
Kr. u. 52	A Jeruzsálemi Konferencia		Ap. Csel. 15
Kr. u. 53-56	Pál második missziói útja	Megírja levelét a Thesszalónikaikhoz	Ap. Csel. 15:36 -18:22
Kr. u. 53-56			Ap. Csel. 18:23-21:16
Kr. u. 57-60	Pál harmadik missziói útja		
Kr. u. 63	Pál Jeruzsálemben	Megírja 1. levelét a Korinthusiakhoz	Ap. Csel. 21:17-24:17
Kr. u. 63-64	Pál védekezése a hatóságok Előtt	Megírja 2. levelét a Korinthusiakhoz	Ap. Csel. 22:24-26
Kr. u. 63-64	Pál útja Rómába	Megírja levelét a Rómaiakhoz	Ap. Csel. 27:28-14
Kr. u. 64-66	Pál bérélt szálláson lakik két évig		Ap.Csel.28:31; Kol.4:7-18
Kr. u. 66-67	Pál kiszabadulása és utolsó útja	Megírja levelét az Efezusiakhoz Megírja levelét a Filippiekhez Megírja levelét a Kolosséiakhoz Megírja levelét a zsidókhoz (?) Megírja levelét Filemonnak Levelét ír Titusznak Megírja 1. levelét Timóteusnak	1 Tim.1:3; Tit. 3:2
Kr. u. 68	Pált bebörtönzik Rómában	Megírja 2. levelét Timóteusnak	2 Tim. 1:16-17

Az „ördög” és a „sátán” szavak a bibliai tények tükrében

24. Lecke

Az alábbiakban úgy próbáljuk megvizsgálni a szóban forgó témát, hogy a Bibliát hívjuk segítségül az *ördög* és a *sátán* szavak jelentésének meghatározásához. Olyasvalakinek az álláspontjára helyezkedünk, aki mindennemű előítéllettől és elfogultságtól mentesen közelít a témához a tekintetben, hogy mire is utalhatnak az említett szavak. Ehhez először is egyenként vesszük szemügyre az *ördög* és a *sátán* szavak ószövetségbeli előfordulását. Ily módon eljutunk majd e szavaknak olyan felfogásához, ahogyan azokat a Jézus Krisztus napjaiban élt hívők és bibliaolvasók értelmezhatték. Számukra ugyanis az volt a Szentírás, amit mi Ószövetséggént tartunk számon.

Az *ördög* szó az Ószövetségben

Az „*ördög*” szó *egyáltalán nem fordul elő* az Ószövetségben. A Bibliában a Mózes 1. könyvétől egészen Malakiás prófétaig tartó, mintegy 4000 évet felölelő időszak áttekintése során egyszer sem találkozunk az „*ördög*” szóval. E **bibliai tény** sokakat meglephet, akik úgy tudták, hogy létezik egy természetfölötti lény, az ördög, aki bűnre csábítja a férfiakat és az asszonyokat. Még csak közvetett utalást sem találunk a Bibliában arra vonatkozólag, hogy az embert valamely természetfölötti hatalom — Isten ellensége — kísértené meg.

Az „*ördögök*” szó négy alkalommal fordul elő az Ószövetségben, és pogány isteneket jelöl. Ez utóbbi előfordulásokat leckénk végén vizsgáljuk majd meg, „Ördögök és démonok” címszó alatt.

Az Ószövetség tanítása a kísértés és a bűn eredetéről

Miként az a korábbi leckékben kellő bizonyítást nyert, a bűnre csábítás magában az ember lelkében vagy szívében gyökerezik. Az alábbi utalásokból világosan kitűnik Isten ószövetségbeli tanítása erre nézve, bizonyítván, hogy a bűn ősoka magában az emberben keresendő.

Figyeljük meg a következő idézeteket:

- „... látta az ÚR, hogy az emberi gonoszság mennyire elhatalmasodott a földön, és hogy az ember szívének minden szándéka és gondolata nap mint nap csak gonosz” (1 Móz. 6:5)
- „... gonosz az ember szívénel szándéka ifjúságától fogva” (1 Móz. 8:21)

- „*Csalárdabb a szív mindennél, javíthatatlan: ki tudná kiismerni?!*” (Jeremiás 17:9)

Fenti idézetekből látható, hogy az „ember szíve” az ember szellemi-gondolkodási folyamatát jelképezi. Isten megmutatja, hogy az *ember tulajdon szándéka* az, amely felelős a — bűnhöz vezető — kísértés létrejöttéért. Az Ószövetségben sehol sem találni olyan tanítást, mely szerint e bűnös kívánságokat valamely természetfölötti gonosz ördögnek kellene tulajdonítanunk, miként azt némely vallás sugallja. A teremtéstől egészen Jézus koráig tartó 4000 év folyamán egyetlen olyan ember sem akadt, aki — Isten Igéje által megvilágosodván — a kísértésért egy effajta ördögöt okolt volna. Isten az embert olyan racionális lénynek tekinti, aki vállalja a felelősséget tulajdon gondolataiért és tetteiért.

A sátán szó az Ószövetségben

Az alábbiakban közreadjuk mindazon előfordulási helyek jegyzékét, ahol a héber *sátán* szóval találkozhatunk. Listánk forrása az *Englishman's Hebrew Chaldee Concordance of the Old Testament*. Előbb szerepel az adott héber szó, ezt követi annak — az 1611-es angol bibliafordítás (authorised version, AV) szerinti — angol megfelelője.

7853	שָׂטָן <i>sāh-tan'.</i>	
	* KAL. ~ Infinitive.*	
	Zechariah 3:1 Satan standing at his right hand to resist him. (marg. be his adversary)	
	KAL. ~ Future.	
	Psalms 38:20(21). They also that render evil for good are mine adversaries;	
	Psalms 109:4. For my love they are my adversaries:	
	KAL ~ Participle. Poel.	
	Psalms 71:13 adversaries to my soul;	
	Psalms 109:20. the reward of mine adversaries	
	Psalms 109:29. Let mine adversaries be clothed with	
7854	שָׂטָן <i>sāh-tāhn', m.</i>	7853
	Numbers 22:22. stood in the way for an adversary	
	Numbers 22:32. I went out to withstand thee, (marg. to be an adversary)	
	1 Samuel 29:4. lest in the battle he be an adversary	
	2 Samuel 19:22(23). should this day be adversaries	
	1 Kings 5:4(18). (there is) neither adversary nor evil occurrent.	
	1 Kings 11:14. the Lord stirred up an adversary	

1 Kings 11:23. God stirred him up (another) adversary,
1 Kings 11:25. he was an adversary to Israel
1 Chronicles 21:1. Satan stood up against Israel,
Job 1:6. Satan (marg. the adversary) came also among them.
Job 1:7,8,12. the Lord said unto Satan,
Job 1:9. Then Satan answered the Lord,
Job 1:12. Satan went forth from the presence of the
Job 2:1. Satan came also among them
Job 2:2,3,6. the Lord said unto Satan,
Job 2:4. Satan answered the Lord,
Job 2:7. So went Satan forth
Psalms 109:6 and let Satan (marg. or, an adversary) stand at his right hand.
Zechariah 3:1. and Satan (marg. an adversary) standing at his right hand
Zechariah 3:2 the Lord said unto Satan, The Lord rebuke thee, O Satan;

7855		7853
Ezra 4:6. wrote they (unto him) an accusation		

שִׂטְנָה *sit-nāh', f.*

Fenti listából számos dolog válik kézenfekvővé.

- Az illető héber szó nem túl gyakran használatos az Ószövetség egészében. Ha tekintetbe vesszük, hogy a bűnös viselkedésnek milyen sok különböző megnyilvánulásával találkozunk, különös, hogy a *sátán* szó nem gyakrabban fordul elő, feltéve, hogy valóban helytálló a *sátán*-ról szóló közkeletű tanítás.
- Azon eseteknek több, mint a felében, ahol az illető szó az AV-ben előfordul, a fordítók a következőképpen adták vissza annak jelentését: „*ellenfél*”, „*ellenszegülni*”, (eredményesen) „*ellenállni*”, valamint „*(meg)vádolás*”.

- A fordítók a Szentírásnak négy helyén hagyták meg az eredeti héber *sátán* szót, ebből három esetben széljegyzetben közlik, hogy a szó jelentése „*ellenfél*” (pl. Jób 1:6; Zsolt. 109:6 és Zakariás 3:1).

Látjuk tehát, hogy a *sátán* szó ellenfelet vagy ellenlábast jelent, olyasvalakit, aki másnak ellenáll vagy ellenszegül.

Lássunk most egy válogatást azon szakaszokból, ahol a héber *sátán* szóval találkozunk.

A szó első bibliai előfordulási helye: 4 Mózes 22:22,32. Végigolvasván a szóbanforgó szakaszt, megtudjuk, hogy az „*ellenfél*”, aki „*ellenállt*” vagy *ellenszegült* Bálámnak, a gonosz prófétának, Istennek egy angyala volt. Következésképp a szó egyszerűen annyit tesz: „valaki, aki ellentétben áll másvalakivel”. Mindamellet az illető versekben a héber *sátán* szó használatos. Az Isten akaratát véghezvivő angyalt ilyenformán azért illethetik a *sátán* szóval, mivel „*ellenkezik*” egy gonosz emberrel, vagy más szóval „*ellenfele*” annak.

A szó következő előfordulási helye 1 Sámuel 29:4, ahol is az Dávidra vonatkozik, aki — a filiszteusok félelmét beigazolván — csatában fordul ellenük, ekképp ellenlábassukká vagy „*ellenfeleikké*” válván. A filiszteusok szemében tehát Dávid „*sátán*” lesz.

2 Sámuel 19:22-ben Dávid azt mondja, hogy két harcosa, akik bajt hoztak a fejére, „*ellenfelekként*” vagy „*sátánokként*” viszonyultak hozzá.

Fenti eljárásmodot követve megfigyelhetjük, hogy az általunk vizsgált szó előfordulásai a Királyok könyvében egytől-egyig az Izráelt körülvevő népekre vonatkoznak, akik „*ellenségei*” voltak Izráel fiainak. Ezt olvassuk: „*Ellenfelet* [héberül: *sátánt*] *támasztott az ÚR Salamonnak, az edómi Hadadot* (1 Királyok 11:14). Majd ismét: „*Támasztott Isten másik ellenfelet* [héberül: *sátánt*] *is, Rezónt, Eljádá fiát* (1 Királyok 11:23). Láthatjuk, hogy *maga Isten* az, aki felbujtja ezeket a népeket, hogy lesújtsanak Izráel fiaira, mivel azok elfordultak tőle. A „*sátán*” minden esetben néven van nevezve — olyan halandó emberekről van szó, akik Izráel ellen irányuló katonai konfliktus élére álltak. Ezeket az ellenségeket Isten végképp nem azért küldte Izráel népére, hogy általuk bűnre csábítsa népét, hanem éppenséggel egyfajta büntetésként, a *már elkövetett bűneikért*.

A négy előfordulási hely, ahol a fordítók meghagyták az eredeti „*sátán*” szót

Mint már említettük, az Ószövetség mérvadó, 1611-es angol bibliafordításában (AV) mindössze négy olyan helyet találni, ahol az illető szó változatlanul, tehát „*sátánként*” szerepel. A gondolkodó bibliaolvasót ez a tény már önmagában is a dolog behatóbb vizsgálatára készíti, hogy megtudja, mi indokolja ezt.

Ne feledjük, hogy idáig minden esetben azt láttuk, hogy a „*sátán*” szó a következőket jelenthette:

- Isten nevében cselekvő angyal, aki *ellenszegül* valakinek
- Emberek, akik mások útjaival *szembeszegülnek*

A *sátán* szó nem feltétlenül erkölcsileg elítélendő magatartást, csupán annyit jelent, hogy valaki *ellentétben áll* másvalakivel. A fenti esetek egyikében sem állíthatjuk, hogy azok valamely gonosz természetfölötti lényre utalnának.

Most pedig szemügyre vesszük azokat a helyeket, ahol a fordítók meghagyták az eredeti héber „*sátán*” szót.

- Az első utalás meglehetősen érdekes: „*A Sátán Izráel ellen támadt, és rávette Dávidot, hogy megszámlálja Izráelt*” (1 Krónikák 21:1). Mármost ha ezt összevetjük a szóbanforgó eseménynek 2 Sámuel 24:1 versében található párhuzamos feljegyzésével, ott ezt olvassuk: „*Újból haragra gerjedt az ÚR Izráel ellen. Felingerelte ellenük Dávidot, és azt mondta: Menj, vedd számba Izráelt és Júdát!*” Itt azt látjuk, hogy az akit a „*sátán*” szóval illetnek, vagyis aki „*ellensége*” volt Izráelnek, az ezegyszer nem más volt, mint *maga Isten*. Isten itt Izráel népének „*ellenségeként*” (héberül: *sátánként*) lép fel, mivel azok a maguk erejében bíztak és elfordultak Ótőle.
- A második olyan hely, ahol a fordítók meghagyták az eredeti héber szót, Jób könyvében található. Az 1611-es angol bibliafordítás készítői széljegyzetben közlik a szó jelentését: „*ellenfél*” (Jób 1:6). Ki lehet Jóbnak ez az *ellenfele*?

Arról értesülünk, hogy: „*Történt egy napon, hogy az istenfiak megjelentek, és megálltak az ÚR előtt. Velük együtt megjelent a Sátán* [a héber szó jelentése: ‘az ellenfél’] is (Jób 1:6). Mindeztidáig a Bibliában egyetlen olyan utalással sem találkoztunk, amely valamely önálló, természetfölötti, az embereket gonosz tettekre sarkalló „*sátánra*” vonatkozott volna; ki kell tehát derítenünk, miről is van itt szó. Valóban igaz-e, hogy Isten — első alkalommal a Szentírásban — egy ilyen lényvel ismertet meg bennünket? Ha figyelembe vesszük, hogy Isten hogyan vélekedett az Ót körülvevő angyalokról, úgy nehéz elképzelnünk vagy elfogadnunk egy effajta beszélgetést a mennyben. Ezt olvassuk: „*Aldjátok az URat, angyalai, ti hatalmas erejűek, akik teljesítitek parancsát, és hallgattok parancsszavára! Aldjátok az URat, ti seregei, szolgálói, akarátának végrehajtói!*” (Zsolt. 103:19-21). A mennyben, Isten „udvarában” vannak tehát az angyalok, akik engedelmeskednek Istennek és teljesítik az Ő akarátát. Azonkívül az Újszövetségben ismételtlen említés történik az angyalokról és munkájukról: „*Vajon ezek [az angyalok] nem szolgáló lelkek-e mind, akik azokért küldettek szolgálatra, akik örökölni fogják az üdvösséget?*” (A zsidókhoz 1:14). A Bibliában félreérthetetlenül az áll, hogy az azokat szolgálják,

akik öröklék az üdvösséget. Jób *sátánja* vagy *ellensége* azt akarta, hogy Isten vegye el Jóbtól mindazt, amije volt, abban bízván, hogy Jób „*majd káromolja még*” az Istent (11. vers). Ez a *sátán* próbának akarta alávetni Jóbot, miáltal bizonyosan elveszítené üdvösségét.

Noha a Biblia konkrétan nem nevezi meg, ki volt ez az *ellenség*, akiről Jób könyvében szó esik, az egyedüli logikus következtetés, amely a Szentírás szellemével is összhangban áll, az, hogy az „*istenfiak*”, akik megjelentek, a Jóbbal együtt Úc földjén élő hívők voltak. Istentiszteletre gyűltek össze, ám volt köztük valaki, aki irigykedett Jóbra és az általa birtokolt anyagi javakra (Jób 1:9-11). Végigolvasva Jób könyvét, láthatjuk, hogy Jób — ismerőseihez hasonlóan — megértette (Jób 42:11), hogy Isten volt az, aki ilyen kemény próbatétel elé állította (Jób 19:21). Jób szavai világosan bizonyítják, hogy belátta ezt. Így szólt: „*Az ÚR adta, az ÚR vette el. Áldott legyen az ÚR neve!*” (1:21); majd ismét: „*Ha a jót elfogadtuk Istentől, a rosszat is el kell fogadnunk*” (2:10). E megpróbáltatások közepette mutatkozott meg igazán Jób mély hite és végtelen türelme (Jakab 5:11).

Az irigység azon elítélendő tulajdonságok egyike, amelytől Isten követőinek mindig őrizkedniük kell. Pál apostol a „*test cselekedetei*” között említi azt (Galaták 19:21). Jakab azt írja: „*Ha pedig keserű irigység és viszálykodás van a szívetekben, ne dicsekedjete és ne hazudjate az igazsággal szemben ... Mert ahol irigység van és viszálykodás, ott zűrzavar és mindenféle gonosz tett található*” (Jakab 3:14-16). Az irigység volt az, ami Krisztus idején arra készítette a zsidó előjárókat, hogy az Úr Jézus Krisztus megfeszítését követeljék: „*Ő [ti. Pilátus] pedig megkérdezte tőlük: Akarjátok, hogy elbocsássam nektek a zsidók királyát? — mert tudta, hogy irigységből szolgáltatták ki Jézust a főpapok*” (Márk 15:9-10).

- A *sátán* szó harmadik előfordulási helye a 109. Zsoltár 6. verse. Nem könnyű megértenünk, hogy a fordítók a *sátán* szó négy előfordulási helyéből miért csak egy alkalommal hagyták meg az eredeti héber szót. Megfigyelhetjük, hogy a 4., 20. és 29. versekben a szó „*ellenségként*” — vagyis lefordítva — szerepel, míg a 6. versben meghagyták az eredeti héber „*sátán*” szót. Mindamellet — a megértést megkönnyítendő — széljegyzetben közlik annak jelentését: „*ellenség*”. Elolvasva a zsoltárt, rájövünk, hogy annak jövendölése Júdás Iskáriótesre vonatkozik, aki elárulta Jézust. Júdást a főpapok és az uralkodók biztatták fel Jézus elárulására, mivel „*ellenségei*”, vagyis „*sátánjai*” voltak Jézusnak. Ez utóbbiak — miként az az illető zsoltárból kitűnik — Júdás jobbjára felől álltak (6. vers). Péter az Apostolok Cselekedeti 1:20-ban a 8. versből idéz, megemlítvén, hogy Júdás „*vezetője lett azoknak, akik elfogták Jézust*” (16. vers), ezzel is megerősítve azt, hogy az illető zsoltárban Júdásról van szó.

- Az utolsó olyan eset, amikor a fordítók meghagyták az eredeti héber *sátán* szót, Zakariás 3:1-3. verseiben fordul elő. Itt — miként azt az adott kor történelme is tanúsítja — a samaritánusok voltak azok, akik *ellenezték* a jeruzsálemi templom újjáépítését Józsué és Zerubbábel irányításával. *Ellenállásukról* Ezsdrás könyvének 4:1-6. versei számolnak be. A 6. versben Izráel ellenségei *“vádoló levelet”* írtak ő ez utóbbi kifejezés is a *“sátán”* szóból származtatható, jelentése pedig: *“ellenséges* (azaz: *ellenkezést* tanúsító) levél ő, amelyben hamis vádakkal illették a zsidókat. Az itt, Zakariásnál található *“sátán”* szó tehát kétségkívül nem más, mint a *samaritánusok ellenállása* a zsidók munkájával szemben.

A *“Sátán”* szó valamennyi ószövetségi előfordulásának fentebb taglalt vizsgálatából láthatjuk, hogy az mindössze annyit jelent: *„ellenség, ellenfél”*. Ha a fenti utalásokat szövegkörnyezetükbe ágyazottan olvassuk, úgy *semmiféle bizonyítékot* nem találunk arra nézve, hogy létezne valamely természetfölötti, Istennel szembeszegülő lény, amely az embereket bűnbe viszi. A szónak minden egyes ószövetségi előfordulását ténylegesen szemügyre véve *egyetlen olyan előfordulási helyével sem* találkozunk, ahol a *sátán* bárkit is bűnre csábítana.

Milyen következtetésekre juthatunk a „sátán” és az „ördög” szavak ószövetségbeli jelentésére nézve?

Miként az világosan látható, az Ószövetségben sehol sem találni alapot vagy indítékot annak a nézetnek az alátámasztására, mely szerint létezne valamely természetfölötti, gonosz hatalom, amely az embereket bűnre csábítaná. Megmutattuk, hogy a *„sátán”* szó milyen értelemben használatos, és felfigyeltünk arra a tényre, hogy az *„ördög”* szó egyetlenegyszer sem fordul elő az Ószövetségben. Mi több: teljességgel nyilvánvaló, hogy az Ószövetség tanítása szerint a *bűnre való kísértés magának az embernek a szívéből ered*.

A „sátán” szó az Újszövetségben

Ha megvizsgáljuk a *„sátán”* szó előfordulását az Újszövetségben, kiderül, hogy az az Ószövetségből került át oda. Mint tudjuk, a *sátán* szó az Ószövetségben *„ellenséget”* jelent. Nyilvánvalóan ugyanezzel a jelentéssel került be az Újszövetségbe is.

- A szó jelölhet olyan embereket, akik *szembeszegülnek* Isten útjával. Ebben a jelentésében alkalmazta a szót Jézus Péter apostolra, amikor azt mondta neki: *“Távozz tőlem, sátán”* (Máté 16:23). Majd Jézus megmagyarázta, miért szólt e szavakkal Péterhez — *“mert nem az Isten szerint gondolkozol, hanem az emberek szerint”*. Péter gondolatai — noha jó szándékához nem fér kétség — *ellentétben álltak Isten akaratával*, és mivel gondolkodásával ilyen irányba próbálta befolyásolni Jézust, ezért *ellensége* volt neki.

- A szót olyan gondolatok megjelölésére is alkalmazhatjuk, amelyek *szembeszegülnek* vagy *ellenkeznek* Isten útjaival. Ebben az értelemben használta azt Péter apostol, amikor Anániás és Szafira elhatározták, hogy félretesznek maguknak a pénzből. Péter ekkor így szólt Anániáshoz: *“Anániás, miért szállta meg a sátán a szívedet, hogy hazudj a Szentléleknek ...”,* amit aztán a következő versben meg is magyaráz: *“Mi indította szívedet ilyen cselekedetre?”* (Ap. Csel. 5:3-4). Miként az az Ószövetségből kitűnik és fentebb már bizonyítást nyert, az ember szívének szándéka és gondolata felelős a bűnre való kísértésért (1 Mózes 6:5; Jeremiás 17:9). Anániás azzal a gonosz — Isten útjával *ellentétes* — gondolattal áltatta magát, hogy lophat és ekképp hazudhat a Szentléleknek. Érthető hát, ha Péter e család kívánságokat a *“sátán”* szóval illette, mivel azok ellentétesek Isten útjaival.

Látjuk tehát, hogy az Újszövetségben — az Ószövetséghez hasonlóan — a *sátán* szó pusztán *ellenséget* jelent, és az vagy egy bizonyos személyre vagy olyanokra vonatkozik, akik *útját állják* valakinek Isten akaratának teljesítésében. Ezenkívül alkalmazhatjuk a szót a természetünkben gyökerező család kívánságok megjelölésére is, hiszen azok arra csábítanak bennünket, hogy *szembeszegüljünk* Isten akaratával.

Az alábbi idézetek azt bizonyítják, hogy a *sátán* szó az istenfélő életet élő emberekkel *szembehelyezkedő* vallási és politikai hatalmakra egyaránt használatos.

- A Jelenések könyvének szerzője ezzel a szóval illette azt a *politikai ellenállást*, amelybe a pergamoni gyülekezet hívői ütköztek. Jézus nagyon is tudatában volt ennek az ellenállásnak, ezért mondhatta: *“Tudom, hol van a lakóhelyed: ahol a sátán királyi széke van, de ragaszkodol a nevemhez, és nem tagadtad meg az én hitemet Antipász napjaiban sem, aki hű tanúm, akit megöltek nálatok, ahol a sátán lakik”* (Jelenések 2:13). Pergamosz a Kisázsiaiban található Lícia tartomány (a mai Törökország) fővárosa, egyszersmind a pogány Római Birodalom kormányzóságának székhelye volt. A hívőknek szenvedniük kellett hitükért, egyiküket, Antipászt pedig meg is ölték. Jézus az említett *“sátán”* vagy *“ellenség”* szóval azokat a politikai vezetőket illette, akik üldözték a hívőket — semmiképp sem valamiféle Pergamonban élő és a hívőket üldöző természetfölötti lényre utalt.
- A szó a Szmírnában élő *hamis hívők* megnevezésére is használatos. Jézus ezt mondja róluk. *“Tudok nyomorúságról, és szegénységről, pedig gazdag vagy, és azok káromlásáról, akik zsidóknak mondják magukat, pedig nem azok, hanem a sátán zsinagógája”*. Jézus itt a hívőkkel szemben fellépő vallási ellenállás képviselőire utal, mely ellenségeket a *“sátán zsinagógájának”* nevezi (Jelenések 2:9).

- Pál apostol a *“sátán”* szót használja *azokról szólnán, akik ellenezték igehirdetését* Thesszalonikában. A zsidók megtiltották, hogy ott prédikáljon, és a világi hatóságokat is felbíztatták, hogy akadályozzák meg őt ebbéli tevékenységében. Mindez végül arra készítette Pált, hogy elmeneküljön a városból (Ap. Csel. 17:5-10). Azokat, akik ekkor útját állták visszatérésének, *“sátánnak”* vagy az *“ellenségnek”* nevezi: *“Ezért el akartunk menni hozzátok, én, Pál még többször is, de megakadályozott minket a sátán”* (1 Thessz. 2:18).

Az Újszövetségben az *ellenséget* jelentő *sátán* szó olykor az *ördög* szóval felváltva használatos. Ezt láthatjuk a magvetőről szóló példázatban. Márk 4:15-ben a magot, amely az útfélre hullott, a *“sátán”* ragadja el, míg Lukács 8:12-ben azt olvassuk, hogy az igét az *“ördög”* ragadja ki az emberek szívéből. E két szó tehát szoros kölcsönviszonyban áll egymással. Az *ördög* szónak — miként az *“ördög”* és a *“sátán”* szavak használata közötti összefüggésnek — a magyarázata is leckénk későbbi részében olvasható.

A kísértés és a bűn eredete az Újszövetség tanítása szerint

Az Újszövetségben Jézus és az apostolok világosan leírják, hogyan is történik a bűnre való csábítás. *“Mert belülről, az ember szívéből jönnek elő a gonosz gondolatok, paráznaságok, lopások, gyilkosságok, házasságtörések, kapzsiságok, gonoszságok, valamint csalás, kicsapongás, irigység, istenkáromlás, gőg, esztelenség. Ezek a gonoszságok mind belülről jönnek, s ezek teszik tisztátalanná az embert”* (Márk 7:21-23). Az Úr Jézus Krisztus megmagyarázza, hogy honnan ered a bűn: *“az ember szívéből”*.

- *“Mert mindenki saját kívánságától vomzva és csalogatva esik kísértésbe”* (Jakab 1:13-15). Az embernek természetes hajlama, hogy saját kívánságának eleget tegyen. Ez a leküzdhetetlen késztetés bűnt eredményez. Jakab — folytatva ezt a gondolatmenetet — rámutat, hogy a bűn kiteljesedve halált nemz.
- Pál apostol a Galatákhoz írt levele 5. fejezetének 16-21. verseiben felsorolja a *“test cselekedeteit”*, amelyek a következők: *“házasságtörés, paráznaság, tisztátalanság, bujálkodás, bálványimádás, varázslás, ellenségeskedés, viszálykodás, féltékenység, harag, önzés, széthúzás, pártoskodás, irigység, gyilkosság, részesegeskedés, tobzódás és ezekhez hasonlók”*, kijelentvén, hogy *“akik ilyeneket cselekszenek, nem fogják örökölni Isten országát”*. Azok, akik Krisztusnak kötelezték el magukat, arra törekszenek, hogy másként gondolkodjanak és cselekedjenek. Azok *“a testet megfeszítették szenvedélyeivel és kívánságaival együtt”* (24. vers). Pál ó Jézus Krisztushoz hasonlóan — azt tanítja, hogy a bűnre való csábítás belülről jön, a *“test kívánságaiból”*. Másutt Pál az effajta kísértések forrásaként a *“test törekvését”* nevezi meg (Róm. 8:7). Nincs szükség természetfölötti megkísértőre ahhoz, hogy bűnbe essünk, hiszen — Ádám leszármazottai lévén — mindannyian örököltük a bűnre való hajlamot.

- “... tudom, hogy én bennem, vagyis a testemben nem lakik jó”. Pál őszintén beszél, amikor feltárja, hogy maga is állandó küzdelmet folytat, hogy legyőzze a bűnt. Rámutat, hogy tulajdon testében lakoznak azok a kívánságok, amelyek bűnre csábítják (Róm. 7:15-25).

A kísértés legyőzésének módja az, hogy olyan lelkiületet fejlesszünk ki magunkban, amely Isten akaratát ismeri el legfontosabbként. Legfőbb példaképünk ebben Jézus Krisztus lehet. Hozzá hasonlóan nekünk is el kell utasítanunk a bűn csábítását. Amint Pál mondja, “*meg kell feszítenünk a testet*”, vagyis meg kell ölnünk a “*test*” gondolatait vagy kívánságait, annak bűnre való kísértésével együtt (ld. Róm. 8:13; 6:6; Kolossé 3:5).

Fenti néhány verset szövegösszefüggéseiben vizsgálva megállapíthatjuk, hogy az Újszövetség tökéletes egyezést mutat az Ószövetséggel a kísértés és a bűn eredete tekintetében. Ezen túlmenően — ha őszinték vagyunk önmagunkkal szemben — azt is belátjuk, hogy mindez tulajdon életünkre, annak tapasztalataira nézve is igaz.

Az Újszövetség az ember bűnre való hajlamát mint “ördögöt” testesíti meg

Az ember bűnre hajló természete mint a bűn ősoka — lévén Ádám leszármazottjai — minden embernek közös tulajdonsága, *beleértve Jézus Krisztust is*. Az Újszövetség azokat a természetünkben gyökerező kívánságokat, amelyek bűn elkövetéséhez vezethetnek, a *diabolos* görög szóval illeti, amely a Bibliában többnyire “ördöggként” szerepel. Vizsgáljuk meg először a görög szót és annak jelentését. Vine a *Dictionary of New Testament Words* c. munkájában azt írja: “a *diabolos* jelentése: vádoló, rágalmozó (a *diaballo* szóból, ami annyit tesz: vádolni, rágalmozni)”. A szó valóban ezzel a jelentéssel szerepel az alább következő helyeken:

- “*Feleségük is hasonlóan tiszteletre méltó legyen: nem rágalmozó ...*” (1 Timóteus 3:11)
- “*Az emberek ugyanis magukat fogják szeretni ... szeretetlenek, kérlelhetetlenek, rágalmozók*” (2 Timóteus 3:3)
- “*az idős asszonyok ... senkit se rágalmazzanak*” (Titusz 2:3)

A szó lefordításának módjából következtethetünk annak jelentésére. Az általa kifejezett gondolat a következő: “valótlan állítást közölni valakiről”. Ez utóbbi egyaránt lehet ember, vagy akár maga Isten is. Az első bibliai példa az effajta “hamis vádolásra” vagy “rágalomra” az volt, amikor a kígyó hazudott Évának, ezt mondván: “*Dehogy haltok meg! Mert Isten tudja, hogy ha esztek belőle, megnyílik a szemetek, és olyanok lesztek, mint az Isten: tudjátok, mi a jó, és mi a rossz*” (1 Mózes

3:4-5). Ez szembeszökő példa Isten hamis megvádolására. Isten azt mondta: “... *ha eszel róla, meg kell halnod*” (1 Mózes 2:17). Éva hallgatott a kígyó “rágalmazására” vagy “hamis vádjára”, mellyel Istent és az Ő szavát illette, és bűnt követett el azzal, hogy nem engelmeskedett Istennek és evett a gyümölcsből. Ha a történeteket a megfelelő görög szóval kellene jellemeznünk, azt mondhatnánk, hogy a kígyó *diabolos* — másszóval: Isten “hamis vádlója” — volt.

A “*diabolos*” vagy “*igaztalanul vádoló*”

Nézzünk meg most néhány olyan helyet, ahol a *diabolos* szó előfordul, és ahol azt a fordítók “ördögnek” fordították.

- “*Nem én választottalak ki titeket, a tizenkettőt? Közületek egy mégis ördög*” (János 6:70) Jézus itt Júdas Iskáriótesről beszél és a *diabolos* szót használja jellemzésére. A szó hű fordítása esetén a szöveg így hangozna: “*Közületek egy mégis igaztalanul vádol*”. Mint tudjuk, Júdas Iskáriótes volt az, aki — a Jézus ellen felhozott hamis vádak révén — árulójává lett Urának. Bűnét ekképpen vallotta meg: “*Vétkeztem, mert ártatlan vért árultam el*” (Máté 27:3-6).
- “*A ti atyátok az ördög [görögül: diabolos], tőle származtok*” (János 8:41-44). A szövegkörnyezetből kiderül, hogy heves vitára került sor Jézus és a zsidók között a jeruzsálemi Templomban. A vita középpontjában az állt, hogy ki is az ő Atyjuk. A zsidók tiltakoztak az ellen, hogy az ő Atyjuk Isten volna, minthogy Jézus azt állította, hogy ő az Isten Fia. Jézus ezt a vitát használja fel a közte és a zsidók között fennálló ellentét bizonyítására. Míg ugyanis ő Isten akaratának szellemében cselekedett, addig a zsidók szavaikban és tetteikben egyaránt kétségtől a “kígyó utódainak” bizonyultak, miként azt 1 Mózes 3:15-ben Isten előre megjövendölte. Ezek az utódok saját kívánságaikat követik majd és vétkeznek Isten ellen. Ezért mondja róluk Jézus — megszemélyesítvén a *diabolos* szót —, hogy a *diabolos* gyermekei. Jézus — és vele együtt mindazok, akik Isten akaratát teljesítik — Istennek a fiai. Jézus tehát rámutat, hogy az emberek mindössze két csoportba sorolhatók. Egyfelől azok közé, akik Isten akaratát teljesítik, másrészt azok közé, akik a — bűnre csábító — test kívánságait követik, és akik ennél fogva a *diabolos* vagyis az “ördög” utódai.
- Az Apostolok Cselekedeteinek 13:10 versében Pál a következő szavakkal jellemzi Elimást, a varázslót: “*Te mindenféle csalással és gonoszsággal tele [akárcsak az Édenkert kígyója 1 Mózes 3:1-ben] ember, te ördögfia [diabolos], te minden igazság ellensége, nem szűnsz meg elferdíteni az Úr egyenes útjait?*” Elimás pontosan úgy tett, mint az Édenkert kígyója: elferdítette Isten egyenes útját. Pál — az Elimást hajtó bűnös kívánságokat megszemélyesítve — “ördögfiának” nevezi őt.

- *“Engedelmeskedjetez azért az Istennek, de álljatek ellen az ördögnek [diabolos], és elfut tőletek”* (Jakab 4:7). Jakab már korábban rámutatott, hogy minden kísértés az ember bensejéből származik (Jakab 1:13-15), de ha életünket Isten kezébe ajánljuk és ellenállunk a bűnös kísértéseknek, akkor legyőzhetjük azokat.

Láthatjuk tehát, hogy az Újszövetség az ördög szót használja azon bűnös hajlamok összefoglaló elnevezéseként, amelyek az emberi természet sajátjai. Ádám és Éva bűnbeesését követően ez áthagyományozódott az emberiség egészére (Róm. 5:12). Erről a bűnös hajlamról beszélt Pál, amikor ezt mondta: *“Mert tudom, hogy én bennem, vagyis a testemben nem lakik jó”* (Róm. 7:18)

Halál — a bűn elkerülhetetlen következménye

A Biblia következetesen azt tanítja, hogy a halál a bűn miatt sújtja az embereket. Ádám vétkezett, ezért halállal kellett bünhődni (1 Mózes 2:16-17; 3:17-19), és az e bűn nyomán létrejött halandóságot mindannyian megörököltük.

- *“... egy ember által jött a bűn a világba, és a bűn által a halál”* (Róm. 5:12)

Isten azonban gondoskodott a bűnbocsánat módjáról Fiának, az Úr Jézus Krisztusnak tökéletes áldozathozatala révén, ekképp biztosítván kiutat e halálhoz vezető ördögi körből.

- *“Mivel pedig ember által van a halál, ember által van a halottak feltámadása is”* (1 Kor. 15:21-22)
- *“... amiképpen úrrá lett a bűn a halál által, úgy uralkodjék a kegyelem is az igazsággal az örök életre Jézus Krisztus, a mi Urunk által”* (Róm. 5:21)
- *“... a bűn zsoldja a halál, az Isten kegyelmi ajándéka pedig az örök élet Krisztus Jézusban, a mi Urunkban”* (Róm. 6:23)

Krisztus és az ő megfeszítése — győzelem a bűn és a halál fölött

Fenti idézetekből láthatjuk, hogy Jézus Krisztus az, akit Isten elküldött, hogy megajándékozzon bennünket az örök élet nagyszerű reménységével ahelyett, hogy — a bűn elkerülhetetlen következményeként — meghalnánk. Kereszthalálával Jézus Krisztus végső győzelmet aratott a bűn és a halál fölött.

- *“... Krisztus meghalt a mi bűneinkért az Írások szerint”* (1 Kor. 15:3)
- *“... a mi vétkeink miatt kapott sebeket, bűneink miatt törték össze”* (Ézsaiás 53:5)
- *“Bűneinket maga vitte fel testében a fára”* (1 Péter 2:24)
- *“...hogy áldozatával eltörölje a bűnt”* (A zsidókhoz 9:26)

Hogyan hozhat Krisztus megfeszítése szabadulást a bűntől és a haláltól?

Jézus Krisztus ugyanolyan természettel bírt, mint azok, akiknek üdvözítésére elküldetett (A zsidókhoz 2:14), ezért képes volt együttérezni az emberekkel a bűn ellen folytatott küzdelmükben.

- *“... hozzánk hasonlóan kísértést szenvedett mindenben, kivéve a bűnt”* (A zsidókhöz 4:15)
- *“Mivel maga is kísértést szenvedett, tud segíteni azokon, akik kísértésbe esnek”* (A zsidókhöz 2:18)
- *“Isten ... tulajdon Fiát küldte el a bűnös testhez hasonló formában, és kárhozatra ítélte a bűnt a testben”* (Róm. 8:3)

Ellentétben Ádám valamennyi leszármazottjával, Jézus egész élete folyamán úrrá tudott lenni a bűn csábításán és tökéletesen engedelmeskedett Istennek. Kereszthalála volt az utolsó cselekedete, amely engedelmességének mintegy betetőzése volt: *“Megalázta magát, és engedelmessé lett mindhalálig, mégpedig a kereszthalálig”* (Filippiek 2:8). Ilyenformán legyőzte a bűnt és megsemmisítette annak hatalmát önmagában. Feltámadásával, valamint halhatatlanná válásával pedig magán a halál is úrrá lett. Isten őt küldte el a beígért Megváltóként, aki üdvözülést hoz majd mindazoknak, akik hisznek őbenne (János 3:16). Isten nagylelkű ajándékát, az örök életet mindazok elnyerhetik, akik hisznek abban, amit Ő Krisztus által értünk tett, és megkeresztelkednek az ő nevére (Róm. 6:3-5, 23).

Krisztus elpusztította a “diabolost” vagyis az “ördögöt”

Láttuk, hogy a Biblia milyen értelemben használja a *diabolos* szót annak a bűnös hajlamnak a megjelölésére, amely — hús-vér természetünk folytán — mindannyiunknak sajátja. Ugyanazon természetről van szó, amelyben Jézus Krisztus is osztozott azokkal, akiknek megváltására elküldetett. Figyeljük meg, hogyan jellemzi a Zsidókhöz írt levél szerzője az alábbi szakaszban Jézus Krisztus munkáját, hogy ti. tökéletes, még a halállal is dacoló engedelmességével legyőzte a bűnt.

- *“Miután tehát a gyermekek test és vér részesei, ő is hozzájuk hasonlóan részese lett ezeknek, hogy halála által megsemmisítse azt, akinek hatalma van a halálon, vagyis az ördögöt [diabolos]”* (A zsidókhöz 2:14). Jézus egész élete során mindvégig Atyja akaratát teljesítette. Halálában engedelmesen alávetette magát a nyilvános megfeszítésnek, és végül megsemmisítette azt, ami Ádám első bűnbeesésétől kezdve uralkodott az embereken. Ez a hatalom minden más ember esetében bűn elkövetéséhez vezetett, ám Jézus Krisztus győzelmet aratott a bűn és a halál fölött, és feltámadt halottaiból — immár örök életre. A bűn és a halál már nem fenyegetheti többé — *„a halál többé nem uralkodik rajta”* (Róm. 6:9). Ezt önmagában elvégezvén, egyúttal mindazokért is megtette, akik őáltala közelítenek Istenhez. Általa lehetőség nyílik a bűnök bocsánatára és az örök élet reménységére. Isten nagyszerű céljának részét képezi, hogy végül maga a halál is egyszer s mindenkorra eltöröltetik majd a földről (1 Kor. 15:25-26, Jelenések 21:4).

Érdemes megjegyeznünk, hogy az az ördög, amelyről ebben a versben szó van, nem lehet azonos az egyház tanításának értelmében létező, természetfölötti ördöggel. Világos, hogy bármire is vonatkozzék a *diabolos* szó, Krisztus *megsemmisítette azt* halálával.

- János 1. levelének 3. fejezetében ismét azzal a kijelentéssel találkozunk, hogy Krisztus eljöveteleének célja, hogy „*lerombolja az ördög* vagyis: a *diabolos munkáit*”. Figyeljük meg, János hogyan beszél erről: „*Tudjátok, hogy ő [Jézus] azért jelent meg, hogy elvegye a bűnöket*” (5. vers); *melynek jelentése ugyanaz, mint: „Azért jelent meg az Isten Fia, hogy lerombolja az ördög [diabolos] munkáit*” (8. vers)

János tehát azt állítja, hogy az „*ördög munkái*”, melyeket Jézus lerombolt, ugyanazt jelentik, mintha azt mondanánk: Jézus azért jött, hogy „*elvegye a bűnöket*”. Bűneink a természetünkben gyökerező testi vágyakból erednek, ha nem tartjuk azokat kordában. Jézusnak hála, ezek a bűneink bocsánatot nyerhetnek (1 Kor. 15:3; 1 Péter 2:24; 1 Timóteus 1:15).

„... az ősi kígyó, aki az ördög [diabolos] és a sátán”

Fenti kifejezés a Jelenések Könyve 20:2 versében olvasható, és mostmár értjük, mire is utal a szerző e három különböző elnevezés együttes említésekor. A bűn a kígyó hazugsága folytán jelent meg a világban. A kígyó „*ellensége*” volt Istennek és az Ő tanításának, de Évának is, aki elhitte hazugságát. „*Igaztalan vádlója*” volt Istennek és az Ő igazságának. A halál Ádám és Éva bűnbeesése következtében jelent meg a világban. Általuk az emberiség egésze örökölte ezt a bűnre hajló természetet, akárcsak a halandóságot, amely a bűn következtében jött létre. Az Újszövetségben tehát az említett kifejezések — a *sátán* és a *diabolos* vagy *ördög* — a természetünkben gyökerező bűn hatalmának megjelölésére használatosak, nemegyszer megszemélyesített formában.

Krisztus újbóli eljövetelekor mindazok, akik a „*Krisztuséi*”, életre kelnek majd. A bűn és a halál hatalma számukra megszűnik majd. Akkor Krisztus fog uralkodni ezer esztendeig, és ez idő alatt a bűn a föld halandó népességére korlátozódik majd. Akkor tehát nem lesznek többé gonosz uralkodók, akik elnyomják a népet, sem olyan erkölcstelen politikai rendszerek, amelyek igazságtalanul kormányoznak. Krisztus ezeréves uralmának — a „*millenniumnak*” — a vége felé némelyek fellázadnak és tiltakoznak majd Krisztus uralma ellen. Ekkor rövid időre eluralkodik majd a bűn a földön. De végül Krisztus és a halhatatlan szentek győzedelmeskednek. Mindaz, ami a bűnnel van kapcsolatban — beleértve a halált is — végül megsemmisül majd (Jelenések 21:8, 3-4). Pál apostol a Korinthusiakhoz írt első levelében (15:21-28, 52-57) szintén leírja, milyen lesz ez az időszak

A bűn hatalmának — e dicsőséges cél elérése érdekében történő —, szemléletesen megjelenített, jelképes elpusztításáról a Jelenések könyve számol be (20:10), ahol a „*diabolos*” megsemmisül. Csakis ekkor válik lehetővé, hogy a bűn és a halál soha többé ne keserítse meg az emberek életét.

Összefoglalás

A sátán és az ördög az Ószövetségben

- Az ördög szó *egyáltalán nem* fordul elő az Ószövetségben. Az „ördögök” kifejezés négy alkalommal fordul elő, és pogány istenekre utal.
- A héber *sátán* szó jelentése: „*ellenség*”. A *sátán* szó harmincháromszor fordul elő az Ószövetségben, és az alábbi, különböző fordításaival találkozunk: „*ellenség*” 12 alkalommal, „*ellenállni*” 1 alkalommal, „*ellenszegülni*” 1 alkalommal. További 19 helyen a fordítók meghagyták az eredeti „*sátán*” szót, ahol az négy különböző szövegösszefüggésben jelenik meg (forrás: Young’ s Index Lexicon of the Old Testament). Mindezek alapján nyilvánvaló, hogy a sátán — ellentétben a széles körben elterjedt keresztény tanítással — nem az ősellensége Istennek.
- Fenti előfordulási helyek egyikében sem történik utalás valamiféle gonosz, természetfölötti hatalommal bíró lényre, amely bűnre csábítaná az embereket. A szóbanforgó idézetek nem támasztják alá az ördögről és a sátánról szóló egyházi tanítást.
- Az Ószövetségben Isten azt állítja, hogy a bűn minden fajtájáért a gonosz szándékok és kívánságok okolhatók, amelyek viszont az ember szívéből erednek (1 Mózes 6:5; 8:21; Jeremiás 17:9).

A bűn eredete az Újszövetség magyarázata szerint

- Jézus megállapítja, hogy az ember gonosz útjai gonosz szívének gondolataiból erednek (Márk 7:21-23).
- Az Újszövetségben az olyan embereket illetik a *sátán* szóval, akik *ellenségei* Istennek vagy *ellenszegülnék* az Ő útjainak. Jézus „*sátánnak*” nevezte Pétert, amikor az szembeszegült Jézus azon óhajával, hogy Atyja akaratát teljesítse (Máté 16:23).
- Az ördög szó görög megfelelője: *diabolos*, jelentése pedig „*rágalmazó, igaztalanul vádoló*”. A szónak ilyen értelmű fordításával találkozunk a következő helyeken: 2 Timóteus 3:3; Titusz 2:3 és 1 Timóteus 3:11.

- Az ördög (*diabolos*) szó azon gonosz kívánságoknak a megnevezésére használatos, amelyek hozzátartoznak az emberi természethez és mint ilyenek, az embert bűnre csábítják.
- A *diabolos* szó olyan emberek, továbbá politikai és vallási hatalmak megjelölésére is használatos, akik *igaztalan vádakkal illetik Istent és az Ő útjait (Jelenések 2:10; 1 Péter 5:8-9).*
- Jézus Krisztus „lerombolta az ördög munkáit” azzal, hogy úrrá lett a bűn csábításán (1 János 3:8). Halálával végérvényesen megsemmisítette az „ördögöt” (A zsidókhoz 2:14).

Függelék — Ördögök és szellemek

Ördögök és szellemek az ószövetségi időkben

Az „ördögök” szó négyszer fordul elő az Ószövetség 1611-es angol bibliafordításában (Authorised Version — 3 Mózes 17:7; 5 Mózes 32:17; 2 Krónikák 11:15, Zsolt. 106:37). Az „ördögök” helyett a legtöbb modern fordításban a „szellemek” szó használatos, amely bizonyosan nem az eredeti héber jelentést hordozza. Az említett utalások az Izráelt körülvevő pogány népek istentiszteleti szertartásaira vonatkoznak. Az alább következő első három idézetből kettőben az „ördögök” helyett a „szellemek” szót találjuk.

- *“Bálványaikat tisztelték, amelyek csapdába ejtették őket. Feláldozták fiaikat és leányaikat a szellemeknek”* (Zsolt. 106:36-37). A bálványimádó pogányok ezeket a „szellemeket” istenítették. Izráel népe kihívta Isten haragját azzal, hogy követte ezt a hitvány szokást.
- *“Szellemeknek áldoztak, nem Istennek, isteneknek, akiket nem ismertek, újaknak, kik nemrég jöttek, akiket az atyák még nem féltek”* (5 Mózes 32:17). Mózes leírja, hogyan fordult el Izráel az igaz istentisztelettől és hogyan áldozott a pogányok bálvány isteneinek — a „szellemeknek” —, amelyek csupán egy darab fém, fa vagy kő voltak. Olvassuk el, mit ír erről a Zsoltárok szerzője (115:3-5) és Ézsaiás (44:9-20).
- Pál ezt a körülményt használja fel annak bizonyítására, hogy az Ószövetségben előforduló „szellemek” vagy „ördögök” a pogányság istenei voltak: *“Sőt inkább azt [mondom], hogy amit a pogányok áldoznak, azt ördögöknek áldozzák, nem istennek”* (1 Kor. 10:20). Pál itt a *daimonion* görög szót használja, amelyet „ördögöknek” vagy „szellemeknek” fordítanak. Pál nyilván azokról a pogány istenekről beszél itt, amelyek a görög mitológiából ismeretesek.

- Pál tehát azt mondja: „*Ami tehát a bálványáldozati hús evését illeti, tudjuk, hogy nincs bálvány a világon, és hogy Isten sincs más, csak egy.* Mert ha vannak is úgynevezett istenek [Pál itt a pogányság szellem-isteneire utal] akár az égben, akár a földön, mint ahogyan van sok isten és sok úr, nekiünk egyetlen Istenünk az Atya” (1 Kor. 8:4-6). Pál félreérthetetlenül fogalmaz: a pogányoknak ezek a szellemei vagy gonosz istenei egyáltalán nem léteznek. Mint Pál kijelenti, egyetlen Isten van: az Atya. Az a hiedelem, mely szerint Istenen kívül léteznék más természetfölötti hatalom is, ellentétes a Biblia tanításával.
- Meg kell jegyeznünk, hogy a görög *daimonion* szó, melyet „ördögöknek” vagy „szellemeknek” szokás fordítani, teljes mértékben különbözik a görög *diabolos* szótól, melyet az Újszövetségben „ördögnek” vagy „igaztalanul vádolónak” fordítanak. A görög eredetit olvasva semmiféle összefüggést nem találunk a két szó között.
- Az Ószövetségben *sehol* nincs szó arról, hogy ha valakit betegségéből meggyógyítanak, akkor ördögöt űznének ki az illetőből. Mindez azt jelzi, hogy az Ószövetség idején élt bibliaolvasó és istenfélő emberek nem hittek effélékben.

Plátón, az ismert pogány görög filozófus, aki mintegy 400 évvel Jézus Krisztus előtt élt, kifejtette, mit tanít a pogány vallás a szellemekről vagy ördögökről. Így írt: *“Minden szellem köztes lény Isten és a halandó emberek között”. Majd így folytatta: “Mindazok, akik vitéz harcban esnek el ..., szellemekként élnek tovább, hogy sírjaikat azután mint szellemek sírjait örökké szolgáljuk és csodáljuk majd”. Ezek voltak tehát a “jó szellemek”. A pogány istentiszteletben azonban léteztek “gonosz szellemek” is. Ezek azok közül kerültek ki, akik — egy másik szerző, Plutarkhosz szerint — gonosz életet éltek, és haláluk után “gonosz és rosszindulatú szellemekké váltak, akik irigylük a jó embereket, és arra törekcszenek, hogy megzavarják és megakadályozzák őket az erény gyakorlásában, hogy ne tarthassanak ki szilárdan jóságuk és romlatlanságuk mellett, hogy azután haláluk után jobb sorsuk legyen, mint amilyenben nekik maguknak részük volt”.*

E pogány tanítás a démonokról alapvetően elhibázottnak bizonyul, ha értelmezéséhez a Bibliát hívjuk segítségül. Világosan láttuk, hogy az ember halandó, és halála után a sírba kerül. Egyedüli reménységre a halál utáni életre *a holtak feltámadása Jézus Krisztus eljövetelekor*. Az a pogány hiedelem (melyet napjainkban számos keresztény vallás is átvett), mely szerint az emberek haláluk után tovább élnek, Isten ígéjének a tagadása. *A bűn halált nemz* (Róm. 6:23). A bűntől és a haláltól való megváltás *csak* a Jézus Krisztus nevére történő megkeresztelkedés által lehetséges. A görög mitológia bizonyosan nem egyezik a Biblia tanításával.

Ördögök és szellemek az Újszövetségben

A hiedelem, mely szerint léteznek olyasféle lények, mint az említett *“szellemek”* vagy *“istenek”*, széles körben elterjedt volt az első évszázad pogányai körében, akiknek Pál apostol hírül vitte az evangéliumot. Jó példa erre Pál athéni látogatása, amikor is arra kérték őt, hogy beszédet intézzen a néphez a Parthenon közelében. Ez utóbbi egy hatalmas templom volt, melyet a Mars dombon — vagy Areopágoszon — lakó istenek tiszteletére emeltek (Ap. Csel 17:19). Pál Jézus Krisztus feltámadásáról beszélt. Számukra ez úgy hangzott, mint az ő tanításuk, mely szerint az emberek *“szellemekké”* vagy *“istenekké”* válnak. Zavarodottságukban így szóltak: *“Úgy látszik, hogy idegen istenségek [vagy **szellemek**, görögül: daimonion] hirdetője”, mivel Jézust és a feltámadást hirdette*” (18. vers). Az ő hitük szerint ha valaki a halála után is él, az vagy szellem, vagy isten.

A jó és rossz szellemeknek vagy isteneknek ezzel a görög eszméjével a zsidók még Krisztus előtt, akkortájt ismerkedtek meg, amikor a görögök kormányoztak Izrael földjén, Kr. e. 333-tól 167-ig. A zsidók oly módon tették magukévá ezt a gondolkodást, hogy bizonyos betegségeket vagy rendellenességeket, mint pl. a pszichés eredetű betegségeket, az epilepsiát, továbbá a süketséget vagy a némaságot ezeknek az ördögöknek, szellemeknek avagy gonosz lelkeknek tulajdonították. Akkoriban még nem álltak rendelkezésre a napjainkra jellemző tudományos orvoslás ismeretei, melyeknek segítségével az említett problémák jó részének kóroka kideríthető.

Mindazonáltal meg kell értenünk, hogy mindennemű testi megbetegedésnek és hanyatlásnak az alapvető oka abban a tényben keresendő, hogy Ádám leszármazottai vagyunk, akit — miután vétkezett —, Isten arra ítélte, hogy visszatérjen a föld porába, vagyis hogy meghaljon. Valamennyien megörököltük a halandóságot, amely a bűn következtében jött létre. Az orvostudomány képes lehet a betegségek felismerésére, akár azok tüneteinek enyhítésére is, ám maga a halál ellen nincs gyógyírja. Ez utóbbit egyedül Istentől várhatjuk.

Nézzük most meg az *“ördögök”* vagy *“szellemek”* kifejezések néhány előfordulását Jézus idejében.

- A zsidó előljárók számos alkalommal azt állították, hogy Jézusban ördög vagy szellem van, és ezért őrjöng: *“Sokan így szóltak közülük: **Ördög** [szellem] **van benne és őrjöng: mit hallgattok rá?**”* (János 10:20). Majd ismét: *“Azután így szóltak hozzá a zsidók: **Nem jól mondjuk mi, hogy samáriai vagy te, és ördög** [szellem] **van benned?** Jézus így válaszolt: **“Bennem nincsen ördög [szellem], ellenben én tisztelem az én Atyámat, ti pedig gyaláztok engem”*** (János 8:48-49). Az előljárók — minthogy nem értették Jézust —, azt állították, hogy őrült, feltételezván, hogy valamilyen szellem szállta meg az elméjét.

- Ismét csak azt látjuk, hogy a zsidókra nagy hatással volt a betegséget hozó pogány isteneknek vagy *szellemeknek* ez az eszméje. Ezt olvassuk: *“Akkor odavittek hozzá egy vak és néma megszállottat, és meggyógyította, úgyhogy a néma beszélt és látott”* (Máté 12:22). Az ember vak volt és néma, és Jézus **meggyógyította őt** Isten hatalmának segítségével. *“A farizeusok azonban, amikor ezt meghallották, kijelentették: “Ez nem űzheti ki az ördögöket [szellemeket] másként, csak Belzebubnak, az ördögök [szellemek] fejedelmének a segítségével”* (24. vers). A farizeusok nem ismerték el, hogy Jézus ezt a gyógyító erejét Istentől kapta, hiszen ez azt bizonyítaná, hogy Isten küldte el őt. Ez pedig elfogadhatatlan volt számukra, ezért aztán a gyógyító erőt Belzebubnak, a filiszteusok pogány istenének tulajdonították.

Érdemes megjegyeznünk, hogy a Biblia beszámol egy olyan izráeli királyról, aki nem fogadta el Istent, ezért szolgáját Belzebubhoz küldte, hogy megtudja, meggyógyulhat-e betegségéből: *“Ahazjá ... megbetegedett. Követeket küldött el, akiknek ezt mondta: Menjetek, és kérdezzétek meg Baalzebúbot, Ekrón istenét, hogy meggyógyulok-e ebből a betegségből! Ekkor az ÚR angyala így szólt a tisbei Illéshez: Indulj, menj el Samária királyának a követei elé, és így szólj hozzájuk. Talán nincs Isten Izráelben, hogy ti Baalzebúbot, Ekrón istenét mentek megkérdezni? Ezért így szól az ÚR: Nem kelsz föl abból az ágyból, amelybe lefeküdtél, hanem meg fogsz halni!”* (2 Királyok 1:2-4). A király, aki nem fogadta el Izráel Istenét, Belzebubhoz fordult segítségért. Isten Illés prófétát küldte el hozzá, hogy közölje vele: meg fog halni. Itt nincs szó démonokról vagy gonosz szellemekről. Milyen tudatlanok voltak a farizeusok, azt állítván, hogy ezek a *szellemek* valóban léteznek, és hogy Belzebub a fejedelmük, hiszen Belzebub egy élettelen pogány bálvány volt.

- A tény, hogy az *ördögök* vagy *szellemek* kiűzése egyet jelentett a betegek meggyógyításával, világosan kitűnik az alábbi idézetből, amikor Jézus a következő szavak kíséretében küldte el tanítványait szerte Galilea városaiba: ***“Gyógyítsátok a betegeket, akiket ott találtok, és mondjátok nekik: Egészen közel van már az Isten országa. ... Mikor a hetvenkét tanítvány visszatért, örömmel jelentették: “Uram, még az ördögök [szellemek] is engedelmeskednek nekiünk a te nevedre!”*** (Lukács 10:9, 17), ami más szóval azt jelentette, hogy meggyógyították a betegeket.
- A megszállott ember meggyógyításának története az alábbi szavakkal fejeződik be: *“Az emberek erre kijöttek, hogy meglássák, mi történt. Amikor odaértek Jézushoz, és ott találták azt az embert, akiből kimentek az ördögök [szellemek], amint felöltözve és ép elmével ült Jézus lábánál, nagyon megijedtek. Akik látták, elbeszélték nekik, hogyan gyógyult meg a megszállott”* (Lukács 8:35-36). Az ember, akinek korábban elborult volt az elméje, most ép elmével ült ott — meggyógyult. A korabeli szóhasználat szerint eltávoztak belőle a *szellemek* vagy az *ördögök*. Bármilyen okozta megbetegedését, Isten hatalmának hála, immár meggyógyult.

Láthatjuk tehát, hogy bizonyos betegségeket, különösen a pszichés eredetűeket valamiféle idegen erőnek tulajdonították, amely hatalmába kerítette az illetőt. Ennek előidézői pedig a görög mitológia szerint *gonosz szellemek* vagy *istenek* voltak. Mindazonáltal a Biblia értő olvasói tudják, hogy ez nem így van.

Máté evangéliumában olvashatunk arról a csodálatos gyógyulásról, amelyet Jézus véghezvitt: *“Amikor este lett, sok megszállottat vittek hozzá, ő pedig szóval űzte ki a tisztátalan lelkeket, és minden beteget meggyógyított, hogy beteljesedjék, amit Ézsaiás prófétált: “Erőtlenségünket ő vette el, és betegségeinket ő hordozta” (Máté 8:16-17). Jézus meggyógyította azt az erőtlenséget és betegséget, amelyben az emberek gyarló, halandó természetük folytán szenvedtek, bebizonyítván ezzel, hogy ő Isten küldötte, aki végül kigyógyítja az embert halandóságából, és örök élettel ajándékozza meg.*

Fenti tanítást hirdette Jézus, amikor meggyógyította a béma embert, ezt mondván neki: *“Bízzál, fiam, megbocsáttattak bűneid”*. Ám amikor az írástudók kérdőre vonták a bűnök bocsánatát illetően, Jézus így válaszolt: *“Ugyan mi könnyebb, ezt mondani: Megbocsáttattak bűneid! — vagy ezt mondani: Kelj fel, és járj!? Hogy pedig meglássátok, hogy az Emberfiának van hatalma bűnöket megbocsátani a földön: Kelj fel — így szólt ekkor a bémához —, vedd az ágyadat, és menj haza!” Az pedig felkelt, és hazament” (Máté 9:2, 5-7).*

Ez volt tehát az a csodás gyógyító erő, amellyel Isten felruházta Jézust. A gondolkodó ember ebből azt a tanulságot szűrhet le, hogy Isten azért küldte el Fiát, hogy meggyógyítsa valamennyi betegség legsúlyosabbikát, azt, amely szüntelenül halált nemz — a bűnt. Jézus Krisztusnak hála, bűneink bocsánatot nyerhetnek, és várva várhatjuk ama nagyszerű napot, amikor *“ez a romlandó romolhatatlanságba öltözik, és ez a halandó halhatatlanságba öltözik, akkor teljesül be, ami meg van írva: “Teljes a diadal a halál fölött!” (1 Kor. 15:54).*

Szellemek és védőszentek

Az a hiedelem, mely szerint a mennyben olyan ‘szentek’ élnek, akikhez az emberek segítségért imádkozhatnak, egy másik olyan pogány babona, amelyet a bibliai tanítást semmibe vevő korai kereszténység magáévá tett. Bizonyára emlékszünk még a Platón-idézetre, amelyre korábban hivatkoztunk: *“Minden szellem köztes lény Isten és a halandó emberek között”*. Az egyház elfogadta Platón elméletét, igaz, némi módosítással, hiszen az eltért a Biblia tanításától. A korai egyház — ahelyett, hogy ragaszkodott volna a Biblia tanításához, mely szerint az ember halandó, és halála után visszatér a föld porába — azt tanította, hogy az emberben halhatatlan lélek lakozik, amely halála után is tovább él. Az állítólagos hithű emberek azután a mennybe kerülnek, ahol néhányan közülük ‘szentekké’

lépnek elő — ők kérelemmel fordulhatnak Istenhez a földi halandók nevében. Számos egyház és iskola lett ilyen, úgynevezett ‘szentekről’ elnevezve (pl. Szent Máriáról, Szent Antalról, Szent Orsolyáról).

Ez a tanítás nnincs összhangban a Biblia tanításával.

- Az ember halandó — halála napján semivé válnak tervei (Zsolt. 146:3-4)
- A holtak semmiről sem tudnak (Prédikátor 9:5-6)
- A halál után nem emlegetik Istent, sem hálát nem adnak Neki (Zsolt. 6:5)
- A halottak nem dicsérik az URat

A Biblia tanítása szerint *az ember egyedüli reménysége* abban van, hogy Jézus Krisztus eljövetelkor *a halottak feltámadnak* (Dániel 12:2; 1 Thesszalonika 4:13-17). Az a hiedelem, mely szerint léteznek szentek, akikhez imádkozhatunk, továbbá, hogy a már meghalt szeretteink immár a mennyben élnek tovább, és befolyással lehetnek életünkre vagy védelmezőink lehetnek, nem vág egybe a Biblia tanításával. Jézus Krisztus a mi közbenjárónk a mennyben, aki által imádsággal közelíthetünk Istenhez: *“Mert egy az Isten, egy a közbenjáró Isten és emberek között, az ember Krisztus Jézus”* (1 Timóteus 2:5-6).

Az a tévhit tehát, amelyet az egyház tanít, hogy ti. imádkozhatunk Máriához, Jézus Krisztus anyjához — ahogy azt a római katolikusok teszik az ‘Üdvözléggel’ —, vagy más védőszentekhez, ezen a hamis tanításon alapul. Mária és Istennek valamennyi hithű szolgálja halott — Krisztusban hunyt el —, várván a feltámadást az ő visszatértekor. *Az Újszövetségben egyetlen olyan helyet sem találni, ahol imádsággal fordulnának Máriához vagy más feltételezett ‘szenthez’.*

24. lecke — Kérdések

1. Mit jelent a *sátán* szó?
2. Mit mond Isten a bűn eredetéről az Ószövetségben?
3. Hogyan írja le Pál a bűn és a halál megjelenését a világban? (Róm. 5:12)
4. Előfordul-e az *ördög* szó az Ószövetségben?
5. Mit mondanak az Újszövetség szerzői a kísértés és a bűn eredetéről?
6. Minek van hatalma a halálon? (Róm. 5:21; 6:23)
7. Hogyan semmisítette meg Jézus Krisztus *“azt, akinek hatalma van a halálon, vagyis az ördögöt”* ? (A zsidókhoz 2:14)
8. Minek a megszemélyesítésére használja a Biblia az *ördög* szót?
9. Miért mondta Jézus Péternek: *“Távozz tőlem, sátán”*? (Máté 16:23)
10. Mi az eredendő oka az emberi betegségeknek?
11. Mit tett valójában Jézus, amikor *ördögöket* vagy *szellemeket* űzött ki a beteg emberekből?

Isten eljövendő országa

25. lecke

A korábbi leckék során bizonyítást nyert, hogy Isten létrehozza majd országát itt a földön, és hogy Jézus Krisztus újra eljő majd a mennyből, hogy — ennek az országnak királyaként — kormányozza azt.

- *„Ezeknek a királyoknak az idejében támaszt a menny Istene egy királyságot, amely nem semmisül meg soha, és a királyi uralom más népre nem száll át. Összetöri mindezeket a királyságokat, és véget vet nekik, maga pedig fennáll mindörökké”.* (Dániel 2:44)
- *„A hetedik angyal is trombitált, és hatalmas hangok szólaltak meg a mennyben: „A világ uralma a mi Urunké, az ő Krisztusáé lett, és ő fog uralkodni örökkön-örökké.”* (Jelenések 11:15)
- *„Miután ezt mondta [ti. Jézus], szemük láttára felemeltetett, és felhő takarta el őt a szemük elől. Amint távozása közben feszülten néztek az ég felé, íme, két férfi állt meg mellettük fehér ruhában, és ezt mondta: „Galileiai férfiak, miért álltok itt az ég felé nézve? Ez a Jézus, aki felvitetett tőletek a mennybe, úgy jön el, ahogy láttátok őt felmenni a mennybe.”* (Ap. Csel. 1:9-11)
- Jézus elmondta a nemes emberről szóló példázatot is, aki egy távoli országba ment, hogy királyságot szerezzen magának, majd visszatérjen (Lukács 19:11-27). Ezzel a példázattal Jézus arra utalt, hogy felmegy mennyei Atyjához a mennybe, de egyúttal arról is biztosította tanítványait, hogy visszatér majd a földre, hogy létrehozza Isten országát.

A jelenkortől egészen Jézus Krisztus visszatértéig lezajló események

E nyilvánvaló tényekből kiindulva kövessük most nyomon a Biblia rendkívül pontos, részletekbe menő leírását, mellyel bemutatja az eseményeknek azt az egymásutánját, amely napjainktól kezdve egészen Isten országának létrehozásáig végbemegy majd. Miközben számba vesszük az idevágó utalásokat, nagy hatást tesz majd ránk, hogy Isten milyen logikus módon alakítja át világunkat Jézus Krisztus visszatértekor, és hogy milyen előnyök származnak majd ebből az emberiség számára.

Az erkölcsi hanyatlás folytatódik

Folytatódik majd a világban megfigyelhető erkölcsi hanyatlás, amely óhatatlanul romlottságot és erőszakot szül. Ez hatásában hasonló lesz majd a Noé és Lót napjaiban tapasztaltakhoz, amikor is a világ *„mind romlottabb lett az Isten előtt,*

és megtelt a föld erőszakossággal” (1 Mózes 6:11-13) annak következtében, hogy az emberek letértek Isten útjáról. Mindez a házasságok felbomlását, a családi élet széthullását eredményezte. Az embereket és az asszonyokat az alantas és gonosz viselkedés minden fajtájában való tobzódás iránti féktelen vágy töltötte el (1 Mózes 6:1-2, 5). Maga Jézus Krisztus mondta, hogy — az ő visszatértét megelőzőleg — a világ visszasüllyed majd ebbe az állapotába (Lukács 17:26-27; Máté 24:36-39). A romlottság és az erkölcstelenség — amely Sodoma és Gomora pusztulását is okozta — fog eluralkodni a földön az ő újbóli eljövetelekor (Lukács 17:28-33).

Az Isten útjait követő embert bizonyára aggodalommal tölti el, hogy napjaink társadalmában eluralkodott és polgárjogot nyert a homoszexualitás és a pornográfia, nemkülönben, hogy azok az erkölcstelenséget és az erőszakot tűzik zászlajukra.

A félelem és rettegés időszaka

Egy másik probléma, amellyel a világ szembesül majd Jézus Krisztus visszatértét megelőzőleg, az általánosan eluralkodó félelem és bizonytalanság lesz a jövőt illetően. Amikor Jézust megkérdezték tanítványai, hogy milyen jelek előzik majd meg eljövetelét, ezt mondta nekik: *„Az emberek megdermednek a félelemtől és annak sejtésétől, ami az egész földre vár”* (Lukács 21:26). Jézus előre megjövendölte a terrorista erőszakot és fenyegetést, amely oly sok ember számára félelmet, halált, szenvedést és pusztulást hozott. *„És akkor meglátják az Emberfiát eljönni a felhőben nagy hatalommal és dicsőséggel. Amikor pedig ezek elkezdődnek, egyenesedjetekek fel, és emeljétekek fel a fejetekeket, mert közeledik megváltásotok ideje”* (27-28. versek). A napjainkban olyannyira elhatalmasodott rettegés és félelem további jele annak, hogy Jézus hamarosan visszatér a földre.

Izráel lerochanása az „utolsó napokban”

Ezékiel és Dániel próféták egyaránt megjövendölik egy északi katonai államszövetség megerősödését, amely épp az idő tájt csap le Izráelre és a Közel-Keletre, amikor a társadalom ebben az erkölcsileg elfajzott állapotában lesz majd. Ezékiel könyvének 38. fejezetében, Dániel pedig könyve 11. fejezetének 40-45. verseiben körvonalazza ezt a katonai konfliktust Izráelben és a Közel-Keleten az utolsó napokban. (Számos bibliakutató véleménye szerint ezen északi hatalmi csoportosulás élén Oroszország áll majd ó az események részletes leírását és a mellékelt térképet ld. a 16. leckében.)

Zakariás próféta ó könyvének 12. és 14. fejezeteiben — további részletekkel szolgál e támadást illetően. Amikor majd az északi nemzeteknek ez a konföderációja katonai erejét egyesítve benyomul a Közel-Keletre — mely konfliktusba *„minden nemzet”* belekeveredik —, akkor ott megalakul Izráel mint nemzet, Jeruzsálem

pedig zsidó kézbe kerül (Ezékiel 38:8, 12, 16; Zakariás 12:3-5). Maga ez a tény — mégha első látásra esetleg nem is tűnik meglepőnek — olyan eseményeket nevez meg, amelyek nem játszódhattak le 1948 előtt, mivel ekkor alakult meg először Izráel mint nemzet, csaknem 2000 év elteltével.

Elolvasván Zakariás könyvét a 12-től a 14. fejezetig, az alábbi tényekre figyelünk fel:

- Isten nemzetközi katonai konfliktus gócpontjává teszi meg Jeruzsálemet (Zakariás 12:1-3).
- Valamennyi nemzet összegyűl, hogy harcoljon Jeruzsálem és a Közel-Kelet ellen (Zakariás 14:2-8; Ezékiel 38; Dániel 11:40-45).
- Izráel népe sokat szenved ebben az összecsapásban (Zakariás 12:2), és sokan elpusztulnak majd (Zakariás 13:8,9 - 14:3).
- Jézus Krisztus ekkorra már visszatér a földre és személyesen jelenik meg Izráel népe előtt — *„Rátekintenek arra, akit átdöftek”* (Zakariás 12:9-11; vö. János 19:37).
- A zsidók megkérdezik majd Jézust: *„Miféle sebek ezek a melleden?”*, mire ő azt feleli: *„Barátaim házában vertek meg engem”* (Zakariás 13:6). E megdöbbentő bizonyíték végül valóban meggyőzi majd őket arról, hogy Jézus az ő Megváltójuk.
- Isten hatalmas földrengést bocsát majd a földre, amely kettéhasítja az Olajfák hegyét. Ennek következtében megrendül a nemzetek egyesített katonai ereje, és vereséget szenvednek (Zakariás 14:4-8; Ezékiel 38:18-22).
- Az északi konföderáció megsemmisül *„Izráel hegyein”* (Ezékiel 39:1-6).
- Isten lesz a király Jézus Krisztus által ó *„az ÚR lesz a király az egész földön”* (Zakariás 14:9).
- Jeruzsálem lesz a központja az egyetemes istentiszteletnek és az igazságos kormányzásnak. Ide zárandokolnak a nemzetek közül mindazok, akik túléltek a szörnyűségeket, hogy megismerjék Isten útjait és imádják Őt (Zakariás 14:16; Jeremiás 3:17; Ézsaiás 2:2-4; Miquéás 4:1-2).

Harmagedón — Isten kitölti haragját a nemzeteken

Az Ószövetség prófétáinak üzenetét ó amely arról szól, hogy valamennyi nemzet Jeruzsálembe tart, hogy koncentrált katonai támadást indítsanak Izráel ellen, ekképp világuralomra törvén ó megtalálni a Jelenések könyvében is. Az összecsapás neve itt *„Harmagedón”*, melynek leírása a Jelenések könyve 16. fejezetének 14-16. verseiben olvasható. Isten János apostolnak kinyilatkoztatta azokat az eseményeket, amelyeknek tetőpontján megsemmisül az említett politikai és katonai hatalom, mely Jézus Krisztus visszatértekor Izráel ellen támad.

A 14. versben János látta, amint „ördögök lelkei” indulnak útnak, hogy összegyűjtsék a világ királyait a „*Mindenható Isten nagy napjának harcára*”. Azt a helyet, ahol Isten összegyűjti ezeket a népeket, „*héberül Harmagedónnak*” nevezik (16. vers). János itt nem mindennapi megfejtéssel szolgál a „*Harmagedón*” szó jelentésére vonatkozólag. Az Újszövetség görög nyelven íródott, ám János azt mondja, hogy ez a szó „*héberül*” van. Szó szerinti jelentése pedig „*völgyben cséplésre összegyűjtött kékék, vagy: ítélet*”. Istennek az a szándéka, hogy — ahogyan a termést szokás összegyűjteni cséplésre —, úgy gyűjtse egybe a nemzeteket is ítékezés végett, továbbá, hogy megismertesse végtelen hatalmát és tekintélyét ezzel az istentelen világgal.

Jóel próféta hasonló nyelvet használt, amikor megjövendölte, hogy Isten összegyűjti majd a „*pogányokat*” (másszóval: az istentelen nem-zsidó nemzeteket) aratásra és cséplésre, vagyis: ítéltre (Jóel 3:9-17). Figyeljük meg a sorrendiséget. Jóel arról beszél, hogy valamennyi nemzet fokozott fegyverkezésbe kezd. Majd felsorakoznak a csatára a „*Jósáfát völgyébe*” (melynek jelentése: 'Isten ítélete'). Ez utóbbi nem más, mint a Jeruzsálemtől keletre, Jeruzsálem és az Olajfák hegye között található Kidrón-völgy. Ott 'learatják' őket az „*ítélet*” (másszóval: a cséplés) *völgyében*” (14. vers). Végül felharsan a hangja Izráel Istenének és „*megrendül az ég és a föld*” (16. vers). Isten népének, Izráelnek a reménysége lesz, és ó Fia, az Úr Jézus Krisztus személye révén (17. vers), aki „*uraknak Ura és királyoknak Királya*” (Jelenések 17:14) ó Jeruzsálemben lakik majd.

Jézus Krisztus újbóli eljövele ó „*Íme, eljövök, mint a tolvaj*”

Mind Zakariás könyvéből, mind a Jelenésekből kifejezetten arról értesülünk, hogy Jézus Krisztus akkor fog majd hatalommal fellépni a nemzetek ellen, amikor az északi konföderáció, Izráel és az összes többi nemzet közötti súlyos konfliktus Izráelben a tetőfokára hág (Zakariás 12:10-11; 13:6). A Jelenések könyvében olvasható leírás a „*mindenható Isten nagy napjának harcáról*” arra utal, hogy itt figyelmeztetéssel van dolgunk: „*Íme, eljövök, mint a tolvaj, boldog, aki vigyáz és őrzi ruháját, hogy ne járjon mezítelenül, és ne lássák szűgyenét*” (Jelenések 16:14-16). Mialatt tehát folytatódik a nemzeteknek ez a csatasorba állása a Közel-Keleten, Jézus Krisztus hű szolgálainak tudomására jut, hogy az idő tájt esedékes Uruk újbóli eljövele. Jézus figyelmezteti őket, hogy ki-ki álljon készen erre a nagy eseményre, és ezt mondja nekik: „*Boldog, aki vigyáz*”. Fontos, hogy szüntelenül lessük az ő visszatértét, felkészülten várva a vele való találkozást. Az okos és a balga szűzekről szóló példázat szemléletes tanítása úgy foglalható össze, hogy néhányan azok közül, akik tudták, hogy Uruk visszatér majd, nem voltak készen, amikor felhangzott a kiáltás: „*Íme, a vőlegény! Jöjjetek a fogadására!*” (Máté 25:1-13).

A tanulság, melyre Jézus e példázat kapcsán intett, a következő volt: *„Vigyázzatok tehát, mert sem a napot, sem az órát nem tudjátok”* (13. vers).

Jézus Krisztus figyelmeztet bennünket, hogy várjuk az ő újbóli eljövetelét, és az igazságosság és a jó cselekedetek ruháját öltjük magunkra, nehogy megjelenésekor szégyent valljunk hitetlenségünk miatt (Jelenések 16:13). Az első lépés a vele való találkozásra történő felkészülésben az, hogy higgyük az evangéliumot és megkeresztelkedjünk az ő nevére (Márk 16:15-16; Ap. Csel. 8:12).

A feltámadás és Krisztus ítélőszéke elé járulás

Az Ószövetségben foglalt valamennyi ígért teljesülésének záloga a hithű emberek feltámadása, jutalmuk elnyerése céljából. Ezért Jézus Krisztus visszatértekor mind az akkor életben lévők, mind a már meghaltak és új életre keltettek összegyűlnek majd, hogy Jézus Krisztus ítélőszéke elé járuljanak. Erre vonatkozólag számos utalást találni a Bibliában. Az alábbi idézetek az említett feltámadásról és ítéletről szólnak:

- *„Kérve kérek az Isten és a Krisztus Jézus színe előtt, aki ítélni fog élőket [görögül: zao, 'eleven'] és holtakat: az ő eljövetelére és országára kérek,”* (2 Timóteus 4:1)
- *„Nyomorúságos idő lesz az, amilyen nem volt, mióta csak népek vannak, addig az időig. De abban az időben megmenekül néped, mindaz, aki be lesz írva a könyvbe. Azok közül, akik alusznak a föld porában, sokan felébrednek majd: némelyek örök életre, némelyek gyalázatra és örök utálatra. Az okosok fényleni fognak, mint a fénylő égbolt; és akik sokakat igazságra vezettek, mint a csillagok, mindörökké.”* (Dániel 12:1-3)

Dániel előre megjövendölte a feltámadás és az ítéletre való összegyűlés idejét. Állítása szerint a feltámadás *„abban az időben”* (Dániel 12:1) lesz — ezzel a *„vég idejére”* utalva —, amikor az *„északi király”* és szövetséges erői lecsapnak Izráelre (Dániel 11:40). E rettenetes időszak közepette ó amely *„nyomorúságos”* lesz a világ nemzetei számára ó kerül majd sor a feltámadásra és az ítéletre.

Az ítéletkor lesznek majd, akik jutalomban részesülnek; némelyek elnyerik a halhatatlanságot, és bejutnak Isten országába, hogy segédkezzenek Jézus Krisztusnak Isten útjai megteremtésében itt, a földön. Ugyanakkor a hitetleneket szégyenszemre eltávolítja majd színe elől, hogy ismét — és ezúttal immár végérvényesen — meghaljanak.

A Jézus Krisztus ítélőszéke előtt való megjelenésről az alábbi idézetekben történik utalás:

- *„Hiszen mindnyájan oda fogunk állni az Isten ítélőszéke elé ... mindegyikiünk maga fog önmagáról számot adni az Istennek”* (Róm. 14:10-12).
- *„Mert mindnyájunknak leplezetlenül kell odaállnunk a Krisztus ítélőszéke elé, hogy mindenki megkapja, amit megérdemelt, aszerint amit e testben cselekedett: akár jót, akár gonoszt”* (2 Kor. 5-10)

- „Ne csodálkozzatok ezen, mert eljön az óra, amelyben mindazok, akik a sírban vannak, hallani fogják az ő hangját, és kijönnek. Akik a jót tették, az életre támadnak fel; akik pedig a rosszat cselekedték, az ítéletre támadnak fel” (János 5:28-29).

Az alvók közül sokan felébrednek majd ó Vajon kikre vonatkozik ez?

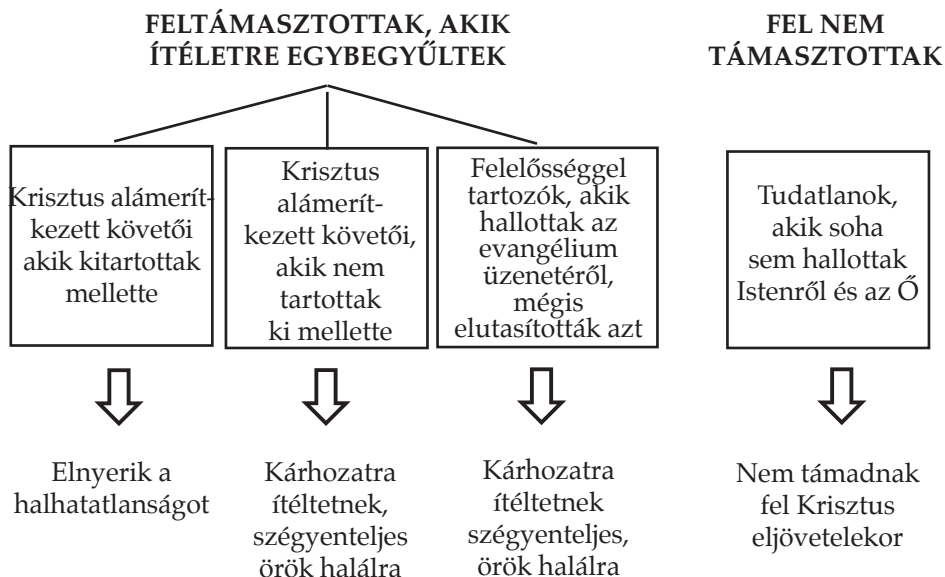
Gyakran felteszik a kérdést: „Vajon az Ádám és Éva óta valaha élt emberek közül mindenki feltámad majd az ítéletre?” Az egyszerű válasz erre az, hogy: „Nem”. A holtak és az élők közül is csupán azoknak kell számot adniuk tetteikről Jézus Krisztus színe előtt az ő eljövetelekor, akik felelősséggel tartoznak Istennek. Amikor Jézus azt parancsolta az apostoloknak, hogy menjenek és hirdessék az evangéliumot, ezt mondta nekik: *„Menjete el szerte az egész világba, hirdessétek az evangéliumot minden teremtménynek. Aki hisz, és megkeresztelkedik, üdvözi, aki pedig nem hisz, elkárhozik”* (Márk 16:15-16).

Itt az embereknek két csoportjával van dolgunk. Egyfelől azokkal, akik hisznek és megkeresztelkedtek. Nekik felelniük kell Krisztus előtt szolgálatukról, és ha híven szolgálták őt, akkor halhatatlanságot nyernek. Jézus nem egy példázatában nyilvánvalóvá tette ezt; pl. az öt okos és az öt balga szűzről (Máté 25:1-13), vagy a hű és gonosz szolgáról (Máté 25:14-30; vö. Lukács 19:11-27) szóló példázataiban. Mindebből kitűnik, hogy az ítéletkor különválasztják majd Isten hű szolgáit azoktól, akik hűtlennek bizonyultak szolgálatukban.

Ugyanakkor létezik az embereknek egy másik csoportja is, akik felelősséggel tartoznak Istennek, mivel hallották és megértették az evangélium üzenetét, mégis elutasították az Isten által felkínált üdvözülés lehetőségét. Ezeket Krisztus feltámasztja és kárhozatra ítéli majd, mivel megtagadták az engedelmességet. Hallották az evangéliumot, de nem hitték azt. Példa lehet erre Annás és Kajafás, akik ugyan hallották Jézust, beszéltek is vele, de elutasították őt, és nem hittek. Ők azért kelnek majd életre, hogy számot adjanak hitetlenségükről és gonoszságukról Krisztus eljövetelekor (Máté 26:64).

Van az embereknek még egy további csoportja is: azok, akik nem ismerték Isten Igéjének Igazságát. Az emberek túlnyomó többsége ebbe a csoportba sorolható. Ők úgy éltek, hogy mit sem tudtak Istenről és az Ő Fiáról. Ők nem támadnak majd fel ítéletre, mivel Isten azokat, akik nem ismerték Őt, nem támasztja fel csak azért, hogy megbüntesse őket. Róluk ezt írja a Biblia: *„A halottak nem élnek, az árnyak nem támadnak föl”* (Ézsaiás 26:14); majd ismét: *„Mert a gazdag ember sem marad meg, hasonló az állatokhoz, amelyek kimúlnak”* (Zsolt. 49:20).

Ahhoz, hogy jobban megértsük a Biblia egyszerű tanítását arról, hogy kik is jelennek majd meg Krisztus ítélőszéke előtt, tekintsük meg az alább következő szemléletes ábrát:

Halhatatlanság és Krisztus hú szolgáinak megjutalmazása

Noha sokan abban a hitben élnek, hogy a 'lelkük halhatatlan', láttuk, hogy a Bibliából egyértelműen kiderül: az ember halandó; meghal és visszatér a föld porába. A nagy számú halott között vannak azok, akikről elmondható, hogy „*aluszna*”, minthogy — jóllehet holtan fekszenek — Jézus Krisztus hívó szavára felébrednek majd az ő visszatértekor. Pál apostol a Korinthusiakhoz írt első levelének 15. fejezetében ellentétbe állítja a valamennyi emberre egyaránt jellemző halandóságot — lévén mindnyájan Ádám leszármazottai ó azzal a csodálatos reménységgel, amelyben mindazok osztozhatnak, akik a keresztség által „*Krisztust öltötték magukra*”. Ezt írja: „*Amint pedig Ádámban mindnyájan meghalnak, úgy a Krisztusban is mindnyájan életre kelnek ... az ő eljövetelekor*” (22-23. versek).

Pál leírja, mi módon fog elváltozni az ítéletkor a Krisztust híven szolgálók teste: „... *e romlandó testnek romolthatatlanságba kell öltöznie*”, mivel „*Teljes a diadal a halál fölött*” (51-56. versek). Ilyenformán „*azoknak, akik állhatatosan jót cselekedve töreksenek dicsőségre, megbecsülésre, és halhatatlanságra, örök életet ad*” (Róm. 2:7).

Kormányzás Krisztussal

Jézus Krisztus hú szolgálói örömmel vesznek majd részt abban a dicsőséges munkában, hogy az ő irányításával létrehozzák Isten országát. Királyokként és

papokként fognak uralkodni a földön (Jelenések 5:10). Kettős szerepet töltenek majd be. A király dolga, hogy uralkodjék, jelen esetben isteni felhatalmazással. A pap pedig közbenjár Isten és ember között, megismertetvén az emberekkel Isten törvényeit, és megmutatván nekik, hogyan mellőzzék a bűnt. A szentek tehát királyokként fognak uralkodni, hogy megteremtsék e Királyság törvényes rendjét, továbbá, hogy papokként működjenek, megismertetvén Isten útjait a föld halandó népességével.

Az egyik elsőként elvégzendő feladat, amely az — immár az *„angyalokhoz hasonlóvá”* (Lukács 20:36) vált — szentekre vár majd, az lesz, hogy az Úr Jézus Krisztussal együtt uralkodjanak a nemzetek fölött, akiket felszólítanak arra, hogy vagy önként alávetik magukat Krisztusnak, vagy kényszer alkalmazásával hajtják uralmuk alá őket (Zsolt. 2; Zsolt. 149:5-9; Jelenések 2:26-27; 17:14).

Isten újra összegyűjti Izráel népét

Miként az Zakariás könyvének 12. és 13. fejezeteiből kitűnik, az országban élő zsidókat kegyetlenül lemészárolják majd, közülük csak Jézus Krisztus közbelépésének köszönhetően menekülnek meg néhányan (13:8-9; 14:1-3). Csodával határos megmenekülésük, valamint a *„sebek”* Szabadítójuk kezén (13:6) elegendő bizonyítékul szolgálnak ahhoz, hogy megszegyenülésük teljes legyen (12:10-14). Ekkor örömmel elfogadják majd Messiásukul azt, akit őseik elutasítottak és megfeszítettek

Ekkor a világban szétszórta élő többi zsidóhoz is eljut majd a felhívás, hogy jöjjenek és ismerjék el királyukul Jézus Krisztust (Jeremiás 30:10-11; Ezékiel 20:33-38). Ismételt egybegyűlésüket Isten Izráel népének Mózes vezetésével történt egyiptomi kivonulásához hasonlítja (Jeremiás 16:14-15).

Ezeztől a zsidóktól azt is elvárják majd, hogy elismerjék Jahvét mint Izráel Istenét, és Fiát, Jézus Krisztust, mint Megváltójukat. Végre világossá válik előttük, hogy Isten milyen céllal küldte el Jézus Krisztust. Azt is megtudják, hogy Krisztus azért halt meg, hogy az ő bűneik bocsánatot nyerhessenek (1 Péter 2:24; Ézsaiás 53:4). El kell fogadniuk, hogy ez az *„új szövetség”* az ő vére által lett megpecsételve (Máté 26:28; Jeremiás 31:31-34; A zsidókhoz 8:8-12). Azok, akik nem hajlandók alávetni magukat Isten akaratának, lázadóknak minősülnek. Ezeztől Isten *„megtisztítja”* népét, és *„Izráel földjére nem fognak bemenni”* (Ezékiel 20:38).

A magukat alávetni hajlandók egyesülni fognak azokkal a zsidókkal, akik már ott élnek Izráel földjén, és újból egységes nemzetet alkotnak majd velük. Ezékiel az alábbi szavakkal jellemzi ezt az egyesített Izráelt, élén Krisztussal:

„Ezt mondja az én Uram, az ÚR: Én kihozom Izráel fiait a népek közül, bárhová kerültek. Összegyűjtöm őket mindenfelől, és beviszem őket a saját földjükre. Egy néppé

teszem őket abban az országban Izráel hegyein, és egy király fog uralkodni mindnyájuk fölött. Nem lesz többé két nép, és nem szakadnak soha többé két királyságra” (Ezékiel 37:21-22; vö. Jeremiás 23:3-8).

Isten felszólítja a népeket, hogy hagyjanak fel a hamis tanítással és fogadják el az Ő igazságát

Az egyik legfontosabb feladat és változás, amellyel az emberek többségének szerte a világon szembe kell majd néznie, az a tény, hogy vallásuk *teljességgel* hamis. Rá kell döbenniük, hogy vallási vezetőik tévúton jártak tanításukkal, és emberek által kiötlött babonákat követtek.

Amiként a zsidók ráébrednek, hogy félreértelmezték a Messiásra vonatkozó bibliai tanítást, úgy emberek millióiban tudatosul majd, hogy hazugságok és hiábavaló babonák foglyai voltak. Nemcsak a nem-keresztény vallások követői ébrednek majd tudatára hitük hamis voltának, de az ún. 'keresztény' vallások többsége is ráeszmél majd, hogy ó Krisztus nevében hirdetett ó hazugságokat és hamis tanításokat követtek.

Péter és Pál apostolok egyaránt megjövendölték, hogy hamis és valótlan tanításokat hirdetnek majd Krisztus nevében, és sokan követni fogják ezeket a hamis tanítókat.

- *„Mert lesz idő, amikor az egészséges tanítást elviselhetetlennek tartják, hanem saját kívánságaik szerint gyűjtenek maguknak tanítókat, mert viszket a fülüik. Az igazságtól elfordítják a fülüket, de a mondákhoz odafordulnak” (2 Timóteus 4:3-4)*
- *„... közöttetek is lesznek hamis tanítók, akik veszedelmes eretnekségeket fognak közétek becsempészni. Ezekkel megtagadják az Urat, aki őket megváltotta, így gyors pusztulást hoznak magukra. Sokan fogják követni kicsapongásaikat, akik miatt káromolni fogják az igazság útját, benneteket pedig szép szavakkal fognak kifosztani kapzsiságukban” (2 Péter 2:1-3).*

A történelem bebizonyította, hogy fenti előrejelzések helytállóak voltak, és a keresztény egyházak többsége is megerősíti ezen prófécia pontosságát. A Jézus Krisztus és apostolai által hirdetett igaz hitet az emberek elferdítették, hogy követőkre találjanak. Új tantételeket vezettek be, és — miután nem volt lehetőség arra, hogy az emberek önállóan tanulmányozzák a Bibliát —, nem vehették észre a becsempészett hamis tanításokat. Kialakult a püspökökből és érsekekből álló egyházi hierarchia, élén a pápával. A protestánsok — jóllehet tiltakoztak a római katolikus egyház némely túlkapása ellen, és el is határolódtak azoktól —, az egyház által szentesített legfontosabb hamis tantételeket ők is magukévá tették.

Mindamellet János apostol előre látta a napot, amikor Jézus Krisztus visszatér a földre, és felhangzik az angyal kiáltása: *„Féljétek az Istent, és adjatok neki dicsőséget, mert eljött ítéletének órája; imádjátok azt, aki teremtette a mennyet és a földet, a tengert és a vizek forrásait”* (Jelenések 14:7).

Az embereknek ekkor megadatik a lehetőség, hogy elforduljanak azoktól a babonáktól és hazugságoktól, amelyeket eddig tanítottak nekik, és elismerjék, hogy Isten azért küldte el újból Jézus Krisztust a földre, hogy létrehozza az Ő Királyságát. Ugyanakkor azt is megtudjuk, hogy a kereszténység nem szívesen fogadja el Krisztust királyául. János megjövendölte, hogy a római katolikus egyház — más keresztény egyházakkal karöltve — megpróbálja aláásni Krisztus tekintélyét. Törekvésük azonban hiábavalónak bizonyul, minthogy *„a Bárány [Jézus Krisztus] ... legyőzi őket, mert uraknak Ura és királyoknak Királya; és akik vele vannak, azok az elhívottak, a választottak és hűségesek”* (Jelenések 17:14).

A római katolikus egyházi rend egésze — beleértve számos, doktrínájuk tekintetében rokon más egyházat is, melyekről a Biblia találóan ezt írja: *„A nagy Babilon, a föld paráznáinak és utálatos bálványainak anyja”* — teljesen megsemmisül (Jelenések 17:5). Akkor úgy jellemzik majd ezt a hitehagyott rendszert, akárcsak a hasonló nevű ókori birodalmat: *„Elesett, elesett a nagy Babilon”,* valamint: *„többé sehol sem lesz található”* (Jelenések 18:2,3 - 21). Az emberek ekkor ráébrednek majd, hogy ez a vallási rendszer, amely emberek millióinak életét uralta csaknem 2000 éven keresztül, pusztán emberalkotta vallás volt, s mint ilyen, nem nyújthatott üdvözlést híveinek. Egyáltalán nem Krisztus nyomdokait követte, és valójában számos olyan próféciaiban utalás történik rá, amelyekben Isten arra intette népét, hogy óvakodjék annak hitehagyott útjaitól. Krisztus figyelmeztetése egyértelmű: *„Menjete ki belőle [ti. Babilonból, avagy a római katolikus egyházból], én népem, hogy ne legyetek részesek bűneiben, és hogy a rá mért csapásokból ne kapjatok; mert bűnei felhalmozódtak az égig, és megemlékezett az Isten az ő gonoszágáról”* (Jelenések 18:4-5).

Lerántva a leplet a hamis — zsidó, keresztény és más — vallások tévelygéseiről, immár nem lesz akadálya annak, hogy a világ megismerhesse Isten igaz útjait. Krisztus és halhatatlan szentjei — legyőzvé a politikai, katonai és vallási ellenállás minden formáját — megkezdik majd Isten földi királysága létrehozásának nagyszerű munkáját.

Az Úr lesz a király az egész földön

A királyság fővárosa Jeruzsálem lesz, amit valamennyi nemzet elismer majd (Jeremiás 3:17-18). Központja lesz az igazságos kormányzásnak és az *„ÚR igéje hirdetésének”* egyaránt. Valóban, minden nemzet évente Jeruzsálembe megy majd, hogy imádjá a királyt, Jézus Krisztust, és megismerje Isten útjait:

- „Az utolsó napokban szilárdan fog állni az ÚR házának hegye a hegyek tetején. Kimagaslik a halmok közül, és özönlík hozzá valamennyi nép. Eljön a sok nép, és ezt mondják: Jöjjetek, menjünk föl az ÚR hegyére, Jákób Istenének házához! Tanítson minket utaira, hogy az ő ösvényein járjunk. Mert a Sionról jön a tanítás, és az ÚR igéje Jeruzsálemből” (Ézsaiás 2:2-4).
- „Azután mindazok, akik megmaradtak a Jeruzsálemre támadó népek közül, évről évre elmennek és leborulnak a Király, a Seregek URa előtt, és megünneplik a sátoros ünnepet” (Zakariás 14:16).

Valamennyi nemzet Krisztus uralmának lesz alávetve (Jelenések 11:15), köztük pedig Izráelt a tizenkét apostol kormányozza majd (Máté 19:28).

Épül majd egy templom Jeruzsálemben — „imádság háza ... minden nép számára” —, amelyhez valamennyi nemzet elzarándokol, hogy megismerje Isten útjait és imádjá Őt (Ézsaiás 56:7). A legtöbb nemzet örömmel teszi ezt, ám azok, akik nem mennek el Jeruzsálembe, meglakolnak lázadásukért (Zakariás 14:16-17). Erről a templomról részletesen olvashatunk Ezékiel próféciáinak utolsó fejezeteiben (40-48). E részletes leírás alapján magunk elé képzelhetjük ezt a pompás épületet, amely az Úr Jézus Krisztus kormányzásának színtere lesz.

Szemléletes leírását adja ennek a királyságnak — annak minden előnyével, melyet az emberiség egésze élvez majd — a 72. zsoltár, valamint Mikeás próféta is (4:1-5). Minden ember számára azonnal érzékelhetővé válik Krisztus kormányzásának jótékony hatása, mivel „Az igazság békét teremt, és az igazság a békét és a biztonságot szolgálja örökké” (Ézsaiás 32:17).

Krisztus ezeréves uralma

Pál apostol állítása szerint Krisztusnak addig kell uralkodnia a földön, „míg lába alá nem veti valamennyi ellenségét. Mint utolsó ellenség töröltetik el a halál”. Amikor pedig majd „minden” alávetett Krisztusnak, akkor ő átadja az uralmat Istennek, „hogy Isten legyen minden mindenkben” (1 Kor. 24-28). Ekkor válik valóra, hogy: „az ÚR dicsősége betölti az egész földet” (4 Mózes 14:21).

A Jelenések könyvéből megtudhatjuk, hogy mennyi ideig fog tartani ez a királyság. Ebből kiderül, hogy Krisztus és halhatatlan szentjei 1000 évig uralkodnak majd (Jelenések 20:4-6).

Isten tervében hatezer évet szánt arra, hogy felkészítse népét az Ő nevének magasztalására és dicsőítésére. Ezt újabb ezer év követi, melynek során a király és halhatatlan szentjei Isten dicsőségével töltik be a földet. Ez alatt az ezer év alatt a föld halandó népességének alkalma nyílik arra, hogy híven és engedelmesen szolgálja Istent, valamint királyukat, Krisztust.

A Biblia számos helyén olvashatunk leírást a lejátszódó változásokról és az ezeket kísérő áldásokról, melyeket a halandó népesség tapasztalni fog, amikor is az ember harmóniában él majd környezetével (Ézsaiás 11:4-9, 65:17-25; Amós 9:11-15).

Krisztus ezeréves uralmának ez az időszaka az e királyság idején éltek második — és végső — feltámadásával és ítéletre való összegyűlésével ér véget. Ennek az eseménynek a leírását megtaláljuk a Jelenések Könyvében (20:12-15). Felfigyelünk arra, hogy az ítélet befejeztével *„a Halál és a Pokol [ti.a sír] belevettetett a tűz tavába”* (14. vers), ami azt jelenti, hogy ezek végül megszűnnek a földön. Akkor *„halál sem lesz többé”* (Jelenések 21:4), mivel a halandóság örökre eltöröltetik a föld színéről (1 Kor. 15:25-26). A Jelenések Könyvében (21:3-4) ezt olvashatjuk erről a nagyszerű időszakról: *„Íme, az Isten sátora az emberekkel van, és ő velük fog lakni, ők pedig népei lesznek, és maga az Isten lesz velük; és letöröl minden könnyet a szemükről, és halál sem lesz többé, sem gyász, sem jajkiáltás, sem fájdalom nem lesz többé, mert az első elmúltak”. Ekkor — miként azt Pál megjövendölte — „Isten lesz minden mindenkben”* (1 Kor. 15:28).

Isten földi királysága tehát az utolsó lépés annak a dicsőségteljes célnak a megvalósításában, amelyet Isten kezdettől fogva tervezett, hogy ti. az Ő dicsősége töltse be a földet (4 Mózes 14:21). Azok a férfiak és asszonyok, akiket Isten gyermekeivé fogadott — minthogy az élet megpróbáltatásai következtében jellemükben Őhöz válnak hasonlatossá —, ott lesznek majd Ővele. Akkor teljesül majd az, aminek megvalósulásáért maga Jézus közvetlenül keresztre feszítése előtt imádkozott, ti. hogy az embereknek ez a megdicsőült közössége egyesül az Atyával és az Ő Fiával (János 17:20-23).

„Jöjjön el a te országod”

Fenti áttekintésnek köszönhetően immár többet tudunk erről a dicsőséges királyságról, amelyet Isten létrehoz majd a földön. Isten — kinyilatkoztatott tervének megfelelően — hamarosan újra elküldi Jézus Krisztust a földre, hogy — hű és halhatatlan követői segítségével ő elkezdje a világ átalakításának eme nagyszabású munkáját.

Mi, akik hiszünk Isten ígéjének igazságában és az abban felkínált reménységben, teljességgel átérezhetjük, mit is jelentett valójában az az imádság, amelyre Jézus tanította tanítványait: *„Jöjjön el a te országod, legyen meg a te akaratod, mint a mennyben, úgy a földön is”* (Máté 6:9-10).

Számunkra ó akik várva várjuk ezt az Isten által beígért napot ó nem csupán kiváltság, de egyszersmind felelősség is, hogy hittel és engedelmességgel szolgáljuk Őt. Péter apostol buzdító szavai korának Krisztus követőieihez és mihozzánk, ma élő hívekhez egyaránt szólnak: *„... igyekezzetek még jobban megerősíteni elhívásotokat*

és kiválasztásotokat, mert ha ezt teszitek, nem fogtok megbotlani soha. És így dicsőségesen fogtok bemenni a mi Urunk és Üdvözítőnk, Jézus Krisztus örök országába” (2 Péter 1:10-11).

Összefoglalás

- Jézus Krisztus vissza fog térni a földre (**Ap. Csel. 1:9-11**), hogy létrehozza Isten királyságát a földön (**Dániel 2:44; Jelenések 11:15**). A **Lukácsnál (19:11-27)** olvasható példázatban Jézus Krisztus előre megjövendölte, hogy felvitetik majd a mennybe, Atyjának jobbára, majd később visszatér, hogy megítélje és megjutalmazza szolgáit.
- Jézus Krisztus visszatértét megelőzőleg a világban fokozott erkölcsi hanyatlás lesz tapasztalható, hasonlóan ahhoz a romlottsághoz és erőszakhoz, amely kihívta Isten haragját Noé napjaiban, amikor is az ÚR özönvizet bocsátott a földre (**1 Mózes 6:1-13; vö. Máté 24:36-39; Lukács 17:26-27**), illetve elpusztította Sodomát (**1 Mózes 19; vö. Lukács 17:28-33**).
- A próféták részletes leírását adják Izráel és Jeruzsálem lerohanásának egy északi államszövetség által. Ez a támadás azután történik majd, hogy a zsidók visszatértek Izráel földjére és Jeruzsálem is az ő fennhatóságuk alá került (**Ezékiel 38; Zakariás 12-14**).
- E nemzetközi konfliktus tetőfokán Jézus Krisztus megjelenik majd Isten hatalmával és tekintélyével felruházva, hogy a föld minden népét rábírja: ismerjék el Istent, őt magát pedig fogadják el mint Urukat és Messiásukat (**Zakariás 12:9-11; 13:6; 14:4-9**).
- A **Harmagedón** héber szó Isten végítéletének megnevezésére szolgál, amely minden nemzetre kiárad majd Jézus Krisztus eljövetelekor (**Jelenések 16:14-16; Jóel 3:9-17**).
- Jézus Krisztus újbóli eljövetele teljességgel váratlanul fogja érni az embereket, kivéve azokat a hívőket, akik nem szűnő éberséggel készültek erre a nagy napra (**Jelenések 16:15; Máté 25:1-13**).
- Az első lépés az Úr Jézus Krisztus fogadására történő felkészülésben, hogy higgyük az evangélium üzenetét és megkeresztelkedjünk (**Márk 16:15-16**).

- Amikor Jézus Krisztus visszatér a földre, feltámasztja majd az ítéletre váró holtakat, valamint ítéletre gyűjti össze azokat az élőket is, akik felelősséggel tartoznak Istennek (**2 Timóteus 4:1; Dániel 12:1-3; János 5:28-29**).
- Az ítéletre összegyűlteknek számot kell adniuk arról, ahogyan Istent szolgálták (**Róm. 14:12; 2 Kor. 5:10**). Számos példázatban szó van Krisztus ítélőszékéről az ő eljövetelekor (**Máté 25:14-30; Lukács 19:11-27**).
- Az ítélet nem vonatkozik azokra, akik nem ismerték Istent és az Ő igéjét. Akik ekkor már halottak, nem támadnak fel (**Ézsaiás 26:14**).
- Isten halhatatlansággal jutalmazza azokat, akik egész életükben arra törekedtek, hogy híven szolgálják Őt és Jézus Krisztust (**Róm. 2:7; 1 Kor. 15:51-57**).
- Jézus Krisztus hű szolgálói segédkeznek majd Isten földi királyságának létrehozásában (**Jelenések 5:10; 20:6**).
- Jézus Krisztus visszatértekor megmutatja majd magát az Izráel földjén megmaradt zsidóknak (**Zakariás 12:9-11; 13:6**). A világban továbbra is szétszórtan élő zsidók összegyűlnek majd Izráelben, hogy elismerjék: az a Jézus, akit őseik megfeszítettek, nem más, mint az ő Megváltójuk (**Ezékiel 37:21-22; Jeremiás 23:3-8**).
- Isten valamennyi nemzetet fel fogja szólítani, hogy királyukként tiszteljék Jézus Krisztust (**Zsolt. 2:10-12**), és kövessék felhívását az Ő imadására és szolgálatára (**Jelenések 14:6-7**).
- Isten leleplezi és megsemmisíti mind a hitehagyott keresztény vallási rendszereket ó élükön a római katolicizmussal ó, mind a nem keresztény vallásokat, amelyek hamis tanításukkal valamennyien félrevezették a nemzeteket (**Jelenések 18:2-3, 21; 17:5**).
- Jézus Krisztus királyként fog kormányozni Jeruzsálem városában, amely Isten földi királyságának a fővárosa lesz (**Jeremiás 3:17; Ézsaiás 2:2-4; Zakariás 14:9, 16**).
- Épül majd egy templom Jeruzsálemben, amelyhez valamennyi nemzet elzarándokol, hogy ott imádják az Istent. Ennek neve „*imádság háza*” lesz, „*minden nép számára*” (**Ézsaiás 56:7; Zakariás 14:16-17**).
- A királyság igazságosságáról és békéjéről lesz híres (**Zsolt. 72; Ézsaiás 32:1, 17**).

- Jézus Krisztus földi uralkodása — a millennium — 1000 esztendeig fog tartani (**Jelenések 20:2-5; 1 Kor. 15:22-28**). Ezt követően mindazok feltámadnak majd, akik ebben az időszakban éltek és haltak meg.
- Krisztus ezeréves uralmának végén meg fog szűnni a halál, mivel nem lesznek többé halandó emberek a földön (**Jelenések 21:3-4**).
- Ekkor teljesül majd Istennek az a célja, hogy a földet az Ő dicsősége töltse be (**4 Mózes 14:21**). Isten lesz „*minden mindenkben*” (**1 Kor. 15:28**).

25. lecke — Kérdések

1. Említsen meg két olyan idézetet, amelyek azt tanítják, hogy Isten létrehozza királyságát a földön.
2. Nevezzen meg egy olyan bibliai idézetet, amelyből kiderül, hogy Jézus Krisztus vissza fog térni a földre.
3. A földnek mely részén gyűlnek majd össze a nemzetek a Harmagedónra?
4. Mikor kerül sor a halottak feltámadására?
5. Kik támadnak majd fel és gyűlnek össze az ítéletre?
6. Mi lesz a jutalma a Krisztust híven szolgálóknak?
7. Mi történik a világban szétszórtan élő zsidókkal, amikor Krisztus visszatér a földre, hogy létrehozza Isten királyságát?
8. Mi lesz a fővárosa ennek a királyságnak?
9. Hogyan ismerik meg a nemzetek Isten útjait ebben a királyságban?
10. Mennyi ideig tart majd Krisztus uralma?
11. Mi történik a millennium végén?
12. Ezt követően milyen változás lesz tapasztalható az emberek életében?

26. Lecke

Láttuk, hogy az apostolok által hirdetett evangélium üzenete két részből állt (Ap. Csel. 8:12). Az előző leckében az „Isten országáról szóló evangéliumot” vettük szemügyre, most pedig a „Jézus Krisztus nevével” kapcsolatos dolgokra összpontosítunk, valamint arra, hogy ez utóbbiak milyen hatással vannak a Krisztusban való életre.

A „Jézus Krisztus neve” kifejezés magában foglalja Istennek — az Ő Fia által elvégzett — munkáját, azaz hogy a halandó emberek bűnbocsánatot és halhatatlanságot nyernek Jézus Krisztus újbóli eljövetelekor. Isten — Ézsaiás próféta által — azt mondja, hogy Ő „igaz és **szabadító** Isten”. Majd így folytatja: „*Rám figyeljete a föld legvégéről is, és megszabadultok, mert én vagyok az Isten, nincs más!*” (Ézsaiás 45:21-22). Maga Jézus ezt mondta: „*Mert úgy szerette Isten a világot, hogy egyszülött Fiát adta, hogy aki hisz őbenne, el ne vesszen, hanem örök élete legyen ... hogy üdvözüljön a világ általa*” (János 3:16-17). Péter így szólt Izráel előjáróihoz: „... **nincsen üdvösség senki másban, mert nem is adatott az embereknek az ég alatt más név, amely által üdvözülhetnek**” (Ap. Csel. 4:12). Üdvözülésünk csak hit és az azt követő, a Úr Jézus Krisztus nevére történő megkeresztelkedés útján lehetséges.

Amikor Pünkösd ünnepén Péter apostoltól ezt kérdezték azok, akik figyelmesen hallgatták beszédét: „*Mit tegyünk?*” (mivel szíven ütötte őket az a borzalom, amit az Isten Fiának a megfeszítésével elkövettek), ő így válaszolt: „*Térjete meg, és keresztelkedjete meg valamennyien Jézus Krisztus nevében, bűneitek bocsánatára*” (Ap. Csel. 2:37-38). Később Péter — az üdvösség üzenetét hirdetve Kornéliusz római századosnak — rámutatott, hogy Izráel valamennyi prófétája bizonyosságot tesz arról, hogy „*aki hisz őbenne, az ő neve által bűnbocsánatot nyer*”. Kornéliusz hitt ebben, és ezért megkeresztelkedett a „Jézus Krisztus nevében” (Ap. Csel. 10:43, 48).

A Krisztusba való megkeresztelkedés

Megkeresztelkedéskor azonosulunk az Úr Jézus Krisztus halálával, eltemetésével és feltámadásával (Róm. 6:3-5). Tudomásul vesszük, hogy csak akkor állunk készen a megkeresztelkedésre, ha előzőleg megvalljuk korábbi bűneinket és megbánjuk azokat, egyúttal kötelezzük magunkat arra, hogy felhagyunk addigi életmódunkkal. A rómaiakhoz írt levelének 6. fejezetében Pál apostol egyszerű

és világos nyelven fejt ki a keresztség fontosságát és azt a hatást, amelyet annak Krisztus követőinek életére gyakorolnia kell.

Jézus mindenkor tökéletesen engedelmeskedett Atyja akaratának. Engedelmessége folytán végül a keresztfára jutott, és gonosz emberek kegyetlenül megfeszítették. Noha *„hozzánk hasonlóan kísértést szenvedett mindenben”*, soha nem engedett a bűn csábításának (A zsidókhöz 4:15-16). Halálával végső győzelmet aratott ama bűnös hajlamok fölött, amelyet Ádám leszármazottai mindnyájan megörököltek, és amelyek — az ő kivételével — mindenkit bűnbe vittek. A szerző nyomatékosan kijelenti, hogy Krisztus — akárcsak minden ember — *„húsvér”* természettel bírt, — *„ő is hozzájuk hasonlóan részese lett ezeknek”*. Alapvető fontosságú volt, hogy *„halála által megsemmisítse azt [görögül: ton, 'azt, amely], akinek hatalma van a halálon, vagyis az ördögöt (a diabolost, ami a mindnyájunkban bennerejlő, bűnre való hajlam rokon értelmű megjelölése — A zsidókhöz 2:14, vö. Róm. 7:15-21; ld. 21. lecke).*

Miután Krisztus élete tökéletesen engedelmes, büntelen volt, egészen a kereszthalálig, lehetetlen volt, hogy a halál fogva tartsa őt (Ap. Csel. 2:23-24; Róm. 6:9). Az igaz Isten új életre keltette őt, és halhatatlansággal jutalmazta az Ő jelenlétében (Ap. Csel. 2:32-36; Filippi 2:8-10). Immár a mennyei Isten jobbján ül, hogy onnan mint Főpap közvetítsen azok számára, akik általa közelítenek Istenhez (A zsidókhöz 7:25; 2:17-18).

A rómaiakhoz írt levélből kitűnt, hogy a keresztségben azonosulunk Jézus Krisztussal, az ő halálával és feltámadásával. Nézzük meg először is, hogy miként azonosulunk az ő halálával.

Pál apostol így ír: *„Hiszen tudjuk, hogy a mi óemberünk megfeszítettett vele, hogy megsemmisüljön a bűn hatalmában álló test, és hogy többé ne szolgáljunk a bűnnek. Mert aki meghalt, az megszabadult a bűntől”* (Róm. 6:6-7). Ezért a megkereszteléssel azon óhajunkat juttatjuk kifejezésre, hogy azonosuljunk a mi Urunk halálával, mely halállal egyszer s mindenkorra elpusztította önmagában a *diabolost*, azaz a bűnre hajló természetet, amelyben mindnyájunkkal osztozott. Pál ezt nevezi az *„óembernek”*. A keresztségben mondhatni, hogy a *„mi óemberünk megfeszítettett vele”*, és megtagadjuk az életünket eladdig vezérlő bűnös utakat, beismervén, hogy bűnös emberek vagyunk, és szükségünk van a bűnbocsánatra. Elismerjük, hogy bűneink miatt méltók vagyunk a halálra, mivel tudjuk, hogy a *„bűn zsoldja a halál”* (Róm. 6:23).

Megkeresztelésünk után kijövünk a vízből. Pál itt újabb párhuzamot von — ezúttal Jézus Krisztus feltámadásával. Egy új élet küszöbéhez érkeztünk, amelyben immár új Tanítómesterünket — Istent — szolgáljuk. Pál így ír erről: *„A*

keresztség által ugyanis eltemettettünk vele a halálba, hogy amiképpen Krisztus feltámadt a halálból az Atya dicsősége által, úgy mi is új életben járjunk” (Róm. 6:4).

A Krisztusba keresztelkedettek ebben az új életükben Krisztust próbálják követni. A krisztusi mintát szem előtt tartva olyan életmódot igyekeznek folytatni, amellyel a bennük élő Krisztust példázzák (1 Péter 2:21-25). Pál apostol — nem minden meghatottság nélkül ó így írja le a tulajdon életében bekövetkezett változást: *„Krisztussal együtt én is keresztre vagyok feszítve [azaz: a ’régi Pál’ immár halott]: többé tehát nem én élek, hanem **Krisztus él bennem**: azt az életet pedig, amit most testben élek, az Isten Fiában való hitben élem, aki szeretett engem, és önmagát adta érttem*” (Gal.2:20).

Krisztus szeretete volt az — hiszen kész volt feláldozni életét a világ bűneiért —, ami arra készítette Pált, hogy viszonzásképpen tulajdon életét az Úr szolgálatának kötelezze el (2 Kor. 5:14, 15; vö. 1 János 3:16). Jézus ezt mondta: *„Nincs senkiben nagyobb szeretet annál, mintha valaki életét adja barátaiért. Ti barátaim vagytok, ha azt teszitek, amit én parancsolok nektek*” (János 15:13-14). Azok, akik — Pálhoz hasonlóan — valóban megértették, hogy Krisztus miként váltotta meg őket a bűntől és a haláltól, azt kívánják majd, hogy megfeszítsék magukban az „őembert” és „új életre” keljenek Krisztusban, követvén az ő parancsolatait. Krisztus akkor lesz láthatóvá „bennünk”, ha életünket e parancsolatokkal összhangban éljük. Új jellemünk is az ő tanítása nyomán alakul ki (Kolossé 3:1-14; Galaták 5:19-26; Efezus 4:17-32; 5:1-21).

Megjegyzés: Krisztus parancsolatainak rövid összefoglalása e lecke végén található.

„Új életben” járva

Pál azt mondja, hogy ebben az új állapotunkban más úrnak szolgálunk. Míg a hívő ember korábban a „bűn” szolgálatában állt, és önnön kívánságainak tett eleget, addig a keresztség révén immár megszabadult a bűn fogságából, és az „igazságot” szolgálja (Róm. 6:17-18). Pál úgy jellemzi ezt a szolgálatot, hogy az meghozta „gyümölcsét, a szent életet”, végül pedig az örök életet: *„Most azonban, mikor a bűntől megszabadultatok, és az Isten szolgálói lettetek, már ez meghozta nektek a gyümölcsét, a szent életet, amelynek vége az örök élet. Mert a bűn zsoldja a halál, az Isten kegyelmi ajándéka pedig az örök élet Krisztus Jézusban, a mi Urunkban*” (Róm. 6:22-23).

Ismét másutt úgy írja le e mélyreható változást, hogy: *„vessétek le ... a régi embert, amely a megtévesztő kívánságoktól megromlott előbbi életmódja miatt” és „öltsetek fel az új embert, aki Isten tetszése szerint valóságos igazságban és szentségben teremtetett”* (Efezus 4:22-24). Az „új ember” újfajta gondolkodási és cselekvési módunkban nyilvánul meg, melyekben az Úr Jézus Krisztus kiváló erényei tükröződnek vissza.

A Krisztus-követők életének középpontjában Krisztus szeretetteljes szolgálata áll, hálát adván kegyelméért, amellyel gondoskodott a bűnök bocsánatáról, Jézus Krisztus által (Títusz 2:11-14). Arra törekszenek majd, hogy életük Isten dicsőségteljes jellemét tükrözze vissza, ahogy azt a Bibliában kinyilatkoztatta számukra (2 Mózes 34:6, 7). Úgyszintén gyűlölni kezdik majd a világban tapasztalható visszasságokat és gonoszságokat (Zsolt. 45:7; A zsidókhoz 1:9). Pál ezért arra a következtetésre jut, miszerint: „... *ha valaki Krisztusban van, új teremttéssé az: a régi elmúlt, és íme: új jött létre*” (2 Kor. 5:17).

Az Isten igéje által létrehozott „új ember”

Az „új ember” — mint Pál írja — „... *Teremtőjének képmására állandóan megújul, hogy egyre jobban megismerje őt*” (Kolossé 3:10). Az új ember azért jött létre, mert újra meglegelte az evangélium igazságának ismeretét. A változás Isten igéjének alapos tanulmányozása és az azon való elmélkedés következtében ment végbe. Jakab azt mondja, hogy Isten az „*igazság igéje által*” szülte az Ő gyermekeit (Jakab 1:18). Péter azt írja, hogy azok, akik hittel és engedelmességgel fogadják az evangélium üzenetét, „*nem romlandó, hanem romolhatatlan magból születtek újjá, Isten élő és maradandó igéje által*. Mert minden test olyan, mit a fű, és minden dicsősége, mint a mező virága: megszárad a fű, és virága elhull, de az Úr beszéde megmarad örökké. Ez pedig az a beszéd, amelyet hirdettek nektek” (1 Péter 1:23-25; vö. Ézsaiás 40:6-8. verseivel, ahonnan Péter idéz).

Az emberi természet úgy van megalkotva, hogy pusztulása elkerülhetetlen. Ha azonban egy ember (vagy asszony) hagyja, hogy Isten igéje — gyökeret vervén — növekedjék szívében, átformálva addigi életét, akkor Isten örök élettel jutalmazza őt. Jézus is rámutatott a kétféle életút különbségére — melyek közül az egyik életet, a másik pedig halált eredményez ó, amikor ezt mondta: „*A Lélek az, aki életre kelt [életet ad], a test nem használ semmit: azok a beszédek, amelyeket én szóltam nektek, Lélek és élet*” (János 6:63).

A Bibliát mindennap olvasnunk kell

Az Úr Jézus Krisztus erre az igen fontos tanításra irányítja figyelmünket, amikor 5 Mózes 8:3-ból idéz: „*Nemcsak kenyérrel él az ember, hanem mindazzal él az ember, ami az ÚR szájából származik*”. Krisztus követői számára éppoly fontos a Biblia naponkénti olvasása, mint a mindennapi kenyér. Minthogy Isten az igazság igéje által „szülte” az Ő gyermekeit, ezért bölcsen teszik, ha mindennapi lelki táplálékot merítenek abból, hogy ezáltal biztosítsák kitartó és egészséges spirituális fejlődésüket, ekképp megjelenítvén magukban a bennük élő Krisztust. Dávid leírja, milyen boldog az az ember, aki — odahagyván az istentelen emberek társaságát — az „*ÚR törvényében gyönyörködik, és az ő törvényéről elmélkedik éjjel-nappal*” (Zsolt. 1.).

Krisztus követőjének „belső embere” (Róm. 7:22) abból merít erőt, hogy maga is olvassa és tanulmányozza a Bibliát. Ekkor szükségét érzi majd annak is, hogy összejöjjen más olyan emberekkel, akik ugyanebben az igaz evangéliumban hisznek, valamint, hogy biztatásra leljen abból a közös örömből, hogy valamennyien ugyanabban a hitben — a Krisztus reménységében — osztoznak. Miként azt Malakiás prófétánál olvashatjuk, Istent örömmel tölti el, ha azt látja, hogy gyermekei szívesen megosztják egymással tapasztalataikat az Ő igéjéről és útjairól: *„Amikor erről beszélgettek egymás között azok, akik félik az URat, az ÚR figyelt, és meghallotta. És beírták egy könyvbe az ÚR előtt emlékezetül azokat, akik őt félik és megbecsülik nevét. Az én tulajdonommá lesznek — mondja a Seregek URa — azon a napon, amelyet elhozok. Könyörületes leszek hozzájuk, amilyen könyörületes az ember a fiához, aki tiszteli őt”* (Malakiás 3:16-17).

Legyünk kitartóak az imádkozásban

Krisztus újonnan megkeresztelkedett követőjének egyik nagy kiváltsága, hogy immár imádsággal közelíthet Istenhez az Úr Jézus Krisztus által, aki — Istennek a jobbán — mint Főpap jár közben az ő nevében, hogy bűnei bocsánatot nyerjenek (Róm. 8:34; A zsidókhoz 7:25).

Mindamellett — noha a Krisztusba való megkeresztelkedés nélkül nem lehetséges a bűnök bocsánata — ne feledjük, hogy Isten meghallgatja azok imádságait is, akik arra törekszenek, hogy megismerjék és megértsék az Ő útjait, és Őt szolgálják. Jó példa erre Kornéliusz. Rendszeresen imádkozott Istenhez, aki ezért elküldte hozzá Pétert, hogy megmutassa neki az üdvözülés útját Jézus Krisztus által (Ap. Csel. 10:1-6). Lídiáról és háza népéről is azt olvassuk, hogy istenfélő emberek voltak, ezért Isten Filippibe küldte Pált, hogy megismertesse velük az evangélium igazságát (Ap. Csel. 16:13). Miután hallották az evangélium üzenetét, mind Kornéliusz, mind pedig Lídia és háza népe megkeresztelkedtek (Ap. Csel. 10:48; 16:14-15).

Krisztus követői úgy sajátíthatják el a mind elmélyültebb imádkozást, ha alaposan elgondolkoznak néhány, a Bibliában található imádságon. Sokat tanulhatunk a hithű emberek és asszonyok imádságaiból, melyekben gyakran saját óhajainkat látjuk visszatükröződni. Sokan merítenek erőt és vigasztalást a 23. Zsoltárhoz hasonló imádságokból. Pál apostol szüntelenül imádkozott az általa ismert hívők közösségeiért. Jó példa található erre a Kolosséiakoz írt levelében (1:9-14), amelyet érdemes közelebbről is megvizsgálunk, mivel az segítségünkre lehet a másokért való imádkozásban.

Egy alkalommal arra kérték Jézust a tanítványai, hogy tanítsa meg őket imádkozni. Ennek eredményeképpen született meg az a nagyszerű imádság,

amelyet általában az „Úr imádságának” szokás nevezni, és amely számunkra is követendő példa lehet imádságainkban (Lukács 11:1-4; vö. ennek részletesebb változatával Máté 6:7-15-ben). Ugyanakkor Jézus óva intett az imádságok gépies szajkózásától, amelyben a lélek és a szív nem vesz részt. Ezt mondta: *„Amikor pedig imádkoztok, ne szaporítsátok a szót, mint a pogányok, akik azt gondolják, hogy bőbeszédűségükért hallgattatnak meg. Ne legyetek tehát hozzájuk hasonlók, mert tudja a ti Atyátok, mire van szükségetek, mielőtt még kérnétek tőle”* (Máté 6:7).

Krisztus követői nemcsak a célból közelítenek Istenhez, hogy magasztalják Őt, és kérik mindennapi útmutatását és gondoskodását, de kifejezik hálájukat is azért a sok-sok áldásért, amelyben részük van. Jézus példával szolgált nekik az étkezés előtti hálaadásra is, amikor megvendégelte a sokaságot: *„Azután vette a hét kenyeret és a halakat, hálát adott, megtörte és a tanítványoknak adta, a tanítványok pedig a sokaságnak”* (Máté 15:36; ld. még János 6:11; Ap. Csel. 27:35; 1 Timóteus 4:3-4). Az is megtörténik, hogy a Krisztus-követő nehéz körülmények közepette valamilyen különleges segítséget kér Istentől a maga vagy mások számára. Azonban ez esetben is tudatában kell lennie annak, hogy csakis Isten akaratának megfelelően imádkozhat. Isten jobban tudja, mint mi magunk, hogy mi az, ami javunkra válik, ezért előfordulhat, hogy nem mindig adja meg azt, amit kérünk Tőle. Ebben a meggyőződésben kell hát követnünk Pál utasítását: *„... az imádság és könyörgés alkalmával mindenkor hálaadással vigyétek kéréseiteket az Isten elé”* (Filipp 4:6). Az imádság szükségességének, egyszersmind kiváltságának tudatában legyünk hát *„kitartóak”* az imádkozásban.

A bűnök bocsánatát kérve

A Krisztus-követő — miután megkeresztelkedett, és nyilvánvaló lelkesedéssel törekszik Isten szolgálatára, valamint korábbi gondolkodás- és viselkedésmódjának elhagyására —, hamarosan ráébred, hogy Isten szolgálatára irányuló kívánságát ismét kikezdte a bűn. Kénytelen szembenézni a szomorú valósággal, miszerint továbbra is ugyanazzal a hús - vér természettel bír, annak minden gyarlóságával és bűnös hajlamával együtt. Korábbi bűnei megbocsáttattak megkeresztelkedésekor, ám sajnos újból vétkezett. Pál apostolt — akárcsak az Úr valamennyi tanítványát — nagyon elcsüggesztette ez a tény. Azt tapasztalta, hogy — noha teljes szívéből az Urat kívánta szolgálni —, áldozatul esett a bűnnek és elbukott (Róm. 7:18-24). Pál azonban tudta, hogy ezért még nincs veszve minden, és örvendezve fogadta azt a nagyszerű tényt, hogy Isten gondoskodott számunkra Megváltóról és Közvetítőről: *„Hála az Istennek a mi Urunk Jézus Krisztus által!”* (25. vers). Milyen megnyugtató az a tudat, hogy *„van pártfogónk az Atyánál: az igaz Jézus Krisztus”* (1 János 2:1-2), továbbá, hogy *„ha megvalljuk bűneinket, hű és igaz ő: megbocsátja*

bűneinket, és megtisztít bennünket minden gonoszságtól” (1 János 1:9). Krisztus követője tehát nagyon is tudatában van annak, hogy szüntelenül szüksége van a megbocsátásra ahhoz, hogy Isten kegyeit élvezhesse. Ez is részét képezte annak a mintául szolgáló imádságnak, amelyre az Úr tanította híveit (Máté 6:12). Dávid királyhoz hasonlóan Krisztus követői is azért fognak imádkozni, hogy Isten „igaz ösvényen” vezesse őket „az ő nevéért” (Zsolt. 23:3; Máté 6:13).

Összegyűlés a Krisztusról való megemlékezésre

Az első keresztényeknek szokásává vált, hogy a hét első napján összegyűljenek az Úr Jézus Krisztusról való megemlékezésre, ahogy azt meghagyta nekik (Ap. Csel. 20:7). Jóllehet a hét első napja sokak számára továbbra is megfelelő időpont az összegyűlésre, a gyülekezés konkrét napjának, idejének vagy helyének nincs jelentősége.

Jézus azt parancsolta tanítványainak, hogy egy egyszerű, általa kezdeményezett szertartás keretében rendszeresen emlékezzenek meg róla: egyenek kenyeret és igyanak bort az ő emlékeztetére. A kenyér az ő testét hivatott jelképezni, míg a bor az ő kiontott vérére emlékezteti majd őket (Máté 26:26-29; Lukács 22:19-20). Pál apostol a korinthusiakhoz írt levelében taglalta az Úrról ily módon történő megemlékezést, hangsúlyozva annak szükségességét, hogy a legnagyobb fontosságot tulajdonítsák ebbéli cselekedetüknek (1 Kor. 11:23-29; vö. 10:16-17). Arra is felhívta a figyelmüket, hogy a gyülekezésben az asszonyoknak fedett fővel kell megjeleníteniük (1 Kor. 11:4-5, 13), valamint, hogy a beszédek tartása és az igehirdetés ezen alkalmak során a férfiak feladata (1 Kor. 14:34; 1 Timóteus 2:12). Napjaink Krisztus-hívői követik az Úrnak ezt a parancsolatát, amennyiben minden héten összegyűlnek istentiszteletre, és megemlékeznek az Ő Fiáról az általa meghagyott módon.

Mindazonáltal ha a hívő ember elszigeteltségben, elkülönülten él azon hittestvéreitől, akikkel ugyanabban a reménységben osztoznak, akkor is rendszeresen meg kell emlékeznie az Úrról az általa meghagyott módon. Szükséges, hogy kijelöljön magának egy csendes időszakot az imádkozásra, Isten igéjének olvasására és a kenyér és a bor elfogyasztására, felidézvén ezzel az Úr nagyszerű áldozatának emlékét, melynek révén bűnei bocsánatot nyerhetnek. Még ha adott esetben egyedül van is, része Isten egyetemes nagy családjának, és vigasztalást meríthet abból a tényből, hogy szerte a világon sokan hasonlóképpen cselekszenek, amikor istentiszteletre gyűlnek össze és megemlékeznek az Ő Fiáról.

Fontos tudatában lennünk a ténynek, hogy azok, akik ily módon vesznek részt a kenyér megtörésében, a Biblia kinyilatkoztatott Igazságának azonos

felfogása alapján teszik ezt. Megkeresztelkedésüket követően a Krisztusban hívők „kitartóan részt vettek az apostoli tanításban, a közösségben, a kenyér megtörésében és az imádkozásban” (Ap. Csel. 2:42). A testvéri közösség — az Istennel Krisztusban való egység értelmében — csakis azok esetében lehetséges, akik hiszik az Isten ígében kinyilatkoztatott igazságokat. Az apostolok azt tanították, hogy azok, akiknek életmódja nem fér össze az evangéliumi tanítással, vagy akik az igazi tantételektől eltérő dolgokat hirdetnek, nem kaphatnak helyet ebben a testvéri közösségben (1 Kor. 5:4-5; 1 Timóteus 1:16-19; Titusz 3:10; 2 János 10-11. versek). Ezért — a Krisztusban kinyilvánított igazságba keresztként — nem vehetünk részt a kenyér megtörésében azokkal, akik más egyházakhoz tartoznak vagy hamis tantételeket képviselnek.

Az első évszázadban élt keresztények a célból is összejöttek, hogy együtt imádkozzanak és közösen vitassák meg Isten ígését. Kezdetben az Ószövetség szolgált alapjául a bibliatanulmányozásnak és az azt követő vitának, ám mihelyt az evangéliumi feljegyzések és az apostolok által írt levelek is hozzáférhetőkké váltak, ezek is bekerültek az olvasmányok közé (Kolossé 4:16). A hívők buzgón tanulmányozták Isten ígését, és elmélkedtek azon, hogy jobban megérthessék az Ő útjait, és közelebb kerülhessenek Őhöz. Azokat, akiknél nem észlelték a töretlen fejlődést Isten ígésének mind mélyebb megértése tekintetében, megdorgálták (A zsidókhoz 5:12-14; 1 Péter 2:1-2).

Az apostolok felimerték, hogy hitük csak úgy szilárdulhat meg, ha nem szűnnek meg olvasni Isten ígését (Róm. 10:17). Az istenfélő élet is csak úgy alakulhat ki, ha megvizsgáljuk Isten kinyilvánított jellemét annak alapján, ahogyan a múltban bánt az emberekkel és asszonyokkal, és ha az Ő jellemének tökéletes visszatükröződését ismerjük fel az Úr Jézus Krisztus életében.

Az Úr követői napjainkban is szívesen gyűlnek össze, hogy vitatkozzanak a Bibliáról, és hogy arra buzdítsák egymást: kövessék az Úr Jézus Krisztus példáját (1 Péter 2:21-24; 2 Timóteus 3:16-17; 2 Péter 1:19-21; A zsidókhoz 10:24-25).

Krisztus — a gyülekezet feje

Az Újszövetségben fellelhető apostoli útmutatás egyaránt példát állít elénk a Krisztusban való egyéni és közösségi életre is. Ahogy egyre-másra alakultak a hívő közösségek szerte a Római Birodalom területén, a apostolok nem szűntek meg emlékeztetni őket arra, hogy mindannyian „egy test” részei, melynek a „feje” Jézus Krisztus (Efezus 1:22-23; Kolossé 1:18; 2:19). A különböző hívő közösségek az „ekklézsia” nevet kapták, melynek jelentése: „elhívottak”. A szó jelentését a 23. leckeiben magyaráztuk meg. Az ekklézsiák tagjai soha nem téveszthetik szem elől azt a tényt, hogy olyan elkülönített emberek ők, akiket Isten azért „hívott el”,

hogy életükkel az Ő dicsőségét szolgálják. Az, hogy valamennyi hívő közösséget egyesített a Krisztusban való „*egy hit*” és „*egy reménység*”, nem gátolta meg e gyülekezeteket abban, hogy mindegyikük a saját belső ügyeiért fáradozzék. Az ekkleziákról való gondoskodásra és azok vezetésére kiválasztandó jelöltek alkalmasságának kritériumairól részletesen olvashatunk az alábbi helyeken: 1 Timóteus 3:1-7, Titusz 1:5-9.

Minthogy Jézus Krisztus elismerten a hívő közösség „*egy testének*” a „*feje*” volt, (Efezus 1:22-23; 4:15-16), magától értetődött, hogy minden egyes közösség neki tartozott felelősséggel. Az apostolok nem alakítottak ki olyan lépcsőzetes egyházi hierarchiát, amely valamely központi testület, pápa, pátriárka, érsek vagy próféta fennhatósága alatt állt volna. Az apostolok által hirdetett igaz tanítástól azok tértek el, akik — kapzsi természetűek lévén — kizsákmányolták a híveket, miként arra Péter apostol előre figyelmeztette a korai ekkleziákat, amelyekhez leveleit intézte (2 Péter 2:1-3). Az évszázadok során nyilvánvalóvá vált, hogy az egyházi előjárók „*kapzsisága*” vagy mohósága a vallást jövedelemszerző rendszerre változtatta. Akik ismerik Péter apostol említett próféciaját, elismerik, hogy a hitehagyott egyházi rendszerek mennyire szó szerint teljesítik be erre vonatkozó jövendölését. Péter óva intett attól, hogy lesznek majd hamis tanítók, akik „*szép szavakkal fognak kifosztani kapzsiságukban*” (2 Péter 2:3).

Hit és szeretet egysége

Jóllehet, minden egyes ekkleziásia — vagy hívő közösség — a saját ügyeiért fáradozott, létezett egy olyan egységes kötelék, amely világszerte átjárta a gyülekezet egészét. Egységüket annak köszönhatték, hogy ugyanabban a hitben, ugyanabban a reménységben osztoztak, valamint, hogy mindnyájan szerették Istent, az Ő Fiát, Jézus Krisztust és egymást. Pál a közösség minden egyes tagját arra buzdította, hogy éljen méltón ahhoz, Aki őt elhívta, igyekezvén „*megtartani a Lélek egységét a békesség kötelékével*”, mivel emlékeztette őket arra, hogy „*egy a test, ... egy reménységre kapta[to]k elhívást, ... egy a hit*” (Efezus 4:1-7).

Nagyszerű érzés erről a kötelékről olvasnunk az Újszövetség leveleiben, amely egyesítette a testvéreket az Úrban. Az egyes ekkleziák tagjai gondoskodó szeretettel viszonyultak egymáshoz, még akkor is, ha személyesen soha nem is találkoztak, és szívesen látták vendégül úton lévő testvéreiket. A közösség minden tagját szeretettel fogadták, és gondoskodtak arról, hogy jól érezze magát (János 13:34-35; Efezus 4:16; Kolossé 3:12-17). Nagyon is tudatában voltak annak, hogy mindnyájan az egy Mennyei Atyának a gyermekei, akik létüket az Ő kegyelmének köszönhetik, mindez pedig arra készítette őket, hogy kiárásszák hittársaikra azt a testvéri szeretetet, amely Isten nagy családját hivatott jellemezni. Valóban

„testvéreknek” szólították egymást, mintegy emlékeztetőül arra a kiváltságos helyzetükre Krisztusban, amelyet egytől-egyig élvezhettek (2 Péter 3:15; Róm. 16:1; Kolossé 1:2).

János apostol találó leírását adja ennek a szeretetnek, amely az akkori ekkleziákat áthatotta, és amely Krisztus mai követői között is jelen van: *„Ez a szeretet, és nem az, ahogy mi szeretjük az Istent, hanem az, ahogy ő szeretett minket, és elküldte a Fiát engesztelő áldozatul bűneinkért. Szeretteim, ha így szeretett minket az Isten, akkor mi is tartozunk azzal, hogy szeressük egymást”* (1 János 4:10-11).

Krisztus követőinek helye a társadalomban

Az Úr híveinek egyik jellegzetes tulajdonsága volt az első évszázadban, hogy teljes mértékben elhatárolódtak az adott társadalom politikai és szociális szervezetétől. Noha Pálról azt írják, hogy az egész pogány Római Birodalmat *„felforgatta”* (Ap. Csel. 17:6), ezt ő csupán az evangélium hirdetésével idézte elő. E korai keresztények magukat Ábrahámhoz hasonlították, mint akik *„idegenek és jövevények a földön”* (A zsidókhoz 11:13), és nem vettek részt a politikai életben. Munkájuk hatásának titka az általuk hirdetett üzenetben, valamint példászerű életvitelükben rejlett.

Ez az üzenet arról szólt, hogy Istennek mi a terve a földdel és annak lakóival. Rámutatott arra, mennyire hiábavalóak az emberi erőfeszítések a világ problémáinak megoldására, és lerántotta a leplet koruk társadalmának visszasságairól és szabadságáról. Sem politikai, sem katonai tevékenységet nem vállaltak, mivel lelkiismeretük azt súgta, hogy ez méltatlan volna Isten szolgálai számára.

Krisztus parancsolatai egyértelműek. Krisztus követői nem követhetnek el erőszakot, és nem árthatnak embertársuknak. Jézus ezt tanította: *„Hallottátok, hogy megmondatott: Szemet szemért, fogat fogért. Én pedig azt mondom nektek, hogy ne szálljatok szembe a gonosszal, hanem annak aki arcul üt jobb felől, tratsd oda a másik arcodat is”*; majd ismét: *„Hallottátok, hogy megmondatott: Szeresd felebarátodat, és gyűlölöd ellenségedet. Én pedig azt mondom nektek: Szeressétek ellenségeiteket, és imádkozzatok azokért, akik üldöznek titeket”* (Máté 5:38-44). Később, amikor a sokaság el akarta fogni Jézust, és Péter a kardjával kelt Ura védelmére, Jézus így szólt hozzá: *„Tedd vissza helyére a kardodat, mert akik kardot fognak, kard által vesznek el”* (Máté 26:52).

Krisztus hívei megértették, hogy az egyedüli reménység a világ számára Jézus Krisztus újbóli eljövele és Isten országa, melyet visszatértek létrehoz majd (Máté 5:39-44; 26:52; Dániel 4:17). Ezért követték Pál apostol utasítását, és nem vettek részt a világ dolgaiban. Megszívlelték Pál tanítását, hogy ti. *„menjete ki közülük, és váljatok külön tőlük”*, hogy megóvják magukat az erkölcstelen világ tisztátalanságaitól, *„Isten félelmében”* téve *„teljessé ... megszentelődésü[n]ket”* (2 Kor. 6:14 - 7:1).

Jóllehet Pál és a többi apostol is arra tanította a híveket, hogy ne vállaljanak szerepet a társadalom politikai szervezetében, ugyanakkor engedelmesen kellett szolgálniuk a mindenkori uralkodót és betartaniuk az adott ország törvényeit, amennyiben ezáltal nem kerültek összeütközésbe tulajdon lelkiismeretükkel. Arra buzdították őket, hogy imáikban kérjék Isten oltalmazó útmutatását a hatalmon lévők számára olyan törvények megalkotására, amely nem korlátozza istentiszteletük szabadságát (1 Timóteus 2:1-6; Róm. 13:1-10; 1 Péter 2:11-25).

Napjaink Krisztus-hívői követik elődeik példáját, amennyiben nem vállalnak szerepet a világ politikai életében, várva-várva Jézus Krisztus visszatértét és Isten országának létrehozását. Pálhoz hasonlóan ők is belátják, hogy ők majd az eljövendő királyságban nyernek polgárjogot: *„Nekiünk pedig a mennyben van polgárjogunk, ahonnan az Úr Jézus Krisztust várjuk üdvözítőül”* (Filippi 3:20).

Az „örömhír” hirdetése

Bizonyára emlékszünk még arra, hogy az *„evangélium”* szó jelentése: *„örömhír”,* vagy *„örömhír hirdetése”*. A bűntől és a haláltól való megváltásról, valamint az eljövendő királyság létrehozásáról szóló üzenet valóban *„örömhír”*. Jézus ezt mondta tanítványainak: *„Menjetek el szerte az egész világba, hirdessétek az evangéliumot [másszóval: az örömhírt] minden teremtménynek. Aki hisz, és megkeresztelkedik, üdvöziül ...”* (Márk 16:15-16). Ha valaki hallotta és megértette ezt az *„örömhírt”,* és hitét, valamint engedelmisségét a megkeresztelkedéssel bizonyította, akkor örvendezve tapasztalhatta meg azt az újfajta viszonyulást Istenhez és Krisztushoz, melynek immár részese lett. Ekkor aztán erős vágyat érzett magában arra, hogy másokkal is megossza ezt az *„örömhírt”,* hogy ők is részeseivé váljanak az evangélium által kínált reménységnek.

Ezért terjedt el olyan gyorsan a kereszténység a Római Birodalom területén: ahogy a hívők száma megsokszorozódott, mind többen adták tovább másoknak az *„örömhírt”,* vagy másszóval az evangéliumot. Pál apostol például beszámol arról, hogy a Thesszalónikában élő hívek hogyan terjesztették Isten igéjét a szomszédos területeken: *„... tőletek terjedt tovább az Úr beszéde, de nemcsak Macedóniába és Akhájába, hanem mindenhová eljutott a ti Istenbe vetett hitetek híre”* (1 Thessz. 1:8). Ugyanez a szellem hatja át napjaink Krisztus-követőit is, akik hiszik az evangéliumot és engedelmeskednek az abban foglalt tanításnak. Másokkal is megosztják azt a nagyszerű reménységet, melyet Isten Jézus Krisztus által kínál, és segítenek újdonsült hittestvéreiknek megérteni a Biblia üzenetét.

Krisztus hű követői napjainkban

Az Úr Jézus Krisztus követői napjainkban is ugyanazokat az elveket vallják, mint Jézus idejében. A „*tanítvány*” szó mindenekelőtt olyasvalakit jelent, aki azáltal tanul, hogy követi tanítómesterét. Tevékenysége nem merül ki az utasítások passzív befogadásában, hanem a mestere által tanítottakat megtanulja a saját életében is alkalmazni. Megköveteli a mester példájának követését, márpedig az Úr a legnagyobb a valaha élt tanítómesterek között. Nem kevesebbet, mint maradéktalan elkötelezettséget várt el azoktól, akik tanítványaivá kívántak válni (Lukács 14:25-33), mivel ez életük átforgalmazását követelte meg. A Péter és Pál apostolhoz hasonló Krisztus-tanítványok élete azt bizonyítja, hogy örömmel követték őt, ami számunkra is nagyszerű példa lehet.

Krisztus követése napjainkban feltételezi a napról-napra megújuló elkötelezettséget aziránt, hogy minden tekintetben Urunk tanítását és példáját tartsuk szem előtt. A Krisztus-hívő vigasztalást meríthet abból a tényből, hogy ebben az életútjában társakra talál a hasonló meggyőződést vallók személyében azáltal, hogy összejár velük istentiszteletre és a Biblia megvitatására. Ezáltal pedig segítségükre lehetnek egymásnak ama dicsőséges napra történő felkészülésükben, amikor is az Úr visszatér majd a mennyből, hogy megjutalmazza hű szolgáit. Azokhoz, akik türelemmel és híven szolgálták őt távollétében, így szól majd: *„Jöjjetek, Atyám áldottai, örököljétek azt az országot, amely nektek készítettett a világ kezdete óta”* (Máté 25:34).

Megjegyzés: Ingyenes bibliaolvasási kézikönyv igényelhető, amely táblázatban közli az aznapi olvasmányokat, ezzel is elősegítvén a Biblia rendszeres olvasását. Az e táblázat alapján haladók az Ószövetséget egyszer, az Újszövetséget kétszer olvassák végig évente. Szerte a világon sokan vannak, akik naponkénti bibliaolvasásuk során ezt a bizonyos táblázatot követik, és azt rendkívül hasznosnak találják. Kérjük, írjon, ha szeretne egy példányt ebből.

Összefoglalás

- Az evangélium üzenetének két alapvető mondanivalója
- (1) az Isten országára vonatkozó, valamint
- (2) a Jézus Krisztus nevével kapcsolatos dolgok (**Ap. Csel. 8:12**). Ahhoz, hogy higgyük az evangélium üzenetét és kövessük azt, meg kell értenünk az abban foglalt bibliai igazságokat (**Márk 16:15-16**).

- Az apostolok csak azokat fogadták be a hívők közösségébe, akik a Jézus Krisztus nevébe történő megkeresztelkedésükkel bizonyították, hogy hiszik és követik az evangélium üzenetét (**Ap. Csel. 2:37-38; 8:12; 10:43-48**).
- Megkeresztelkedéskor nyilvánosan azonosulunk Jézus Krisztus halálával és feltámadásával, továbbá azzal, amit Isten őbenne véghezvitt (**Róm. 6:1-7**).
- A megkeresztelkedni kívánó hívő elismeri bűnös voltát, és azt, hogy méltó a halálra. Majd — a vízből kiemelkedvén — új életet kezd, immár Krisztusban (**Róm. 6:4-6; Galaták 2:20; Efesus 4:22-24**).
- Pál apostol a **Kolosséiakhoz** írt levelében (**3:1-17**) leírja, milyen is ez az új élet, amelyre a hívő ember ettől fogva törekszik.
- Isten ígéjének naponkénti olvasása és az arról való elmélkedés feltétlen kötelessége a hívő embernek (**János 6:63; Zsolt. 1; Zsolt. 119:97, 105, 1 Péter 1:23-25**).
- A hívő ember örömmel beszél hittestvéreivel a Bibliában kinyilatkoztatott nagyszerű dolgokról (**Malakiás 3:16-17**).
- A hívő ember életének mindennapos részévé válik az imádkozás és a hálaadás (**Filippi 4:6; Kolossé 4:2**). Hálát ad azért, hogy Krisztus az Isten jobbán van, onnan járván közbe érte (**A zsidókhöz 7:25; Róm. 8:34; 1 János 2:1-2; 1:9**).
- A hívő ember „testvére” az Úr Jézus Krisztusnak, és része az élő Isten nagy családjának, Istent „Atyjaként” ismervén el (**Máté 6:9**).
- Minden igaz hívő szerte a világon „Krisztus testének” tagja, akik Krisztust e test „fejeként” ismerik el (**Efesus 1:22-23**). E test tagjait szeretetteljes kapcsolat fűzi egymáshoz (**Efesus 4:16; Kolossé 3:12-17**). A Krisztus testét — vagyis az ekkleziát — alkotó egyes tagokra szerte a világon a szoros testvéri kötelék és az egymással való törődés jellemző (**János 13:34-35**).
- A hívő ember kötelezettséget vállal Krisztus parancsolatainak megtartására és az ő példájának követésére minden tekintetben (**János 14:21**).

- A hívő ember elhatárolja magát a világban tapasztalható istentelenség megnyilvánulásaitól, amennyiben nem a világi örömeket hajhássza, hanem arra törekszik, hogy maga is szentté legyen gondolataiban és tetteiben egyaránt **(2 Kor. 6:14 - 7:1; 1 Péter 1:15, 16).**
- A hívő ember nem vállal politikai és katonai tevékenységet e világban **(Máté 5:39-44; 26:52; Dániel 4:17)**
- Krisztus követője — aki hisz az evangéliumban és Isten eljövendő országában — örömmel megosztja másokkal a Bibliának ezt a nagyszerű reménységét **(2 Timóteus 4:1-2)**
- A hívők — Uruk parancsának engedelmeskedvén — minden héten összejönnek, hogy a kenyér és a bor elfogyasztásával emlékezzenek meg róla **(Máté 26:26-29; 1 Kor. 11:23-29).**

26. lecke — Kérdések

1. Mi az evangélium két legfontosabb témája?
2. Mit kell tennie annak, aki hisz az evangéliumban?
3. A Rómaiakhoz írt levelében (6:2-7) Pál azt mondja, hogy a keresztség által a mi „*őemberünk*” megfeszítettett, hogy immár „*új életben járjunk*”. Mit jelent ez?
4. Miért elengedhetetlen a hívő ember számára a Biblia naponkénti olvasása?
5. Miért nélkülözhetetlen része a Krisztusban való életnek az imádkozás?
6. Mihez hasonlítható a hívők világméretű közössége, melynek Krisztus a „*feje*”?
7. Miért határolják el magukat Krisztus követői a világtól és annak útjaitól?
8. Hogyan szólítják egymást a hívő emberek tekintettel arra, hogy — Krisztus által — valamennyien Isten nagy családjának tagjai ők?
9. Miért nem vállalnak részt e világ politikai és katonai tevékenységében a hívő emberek?
10. Minek a rendszeres megtételét kérte Jézus tanítványaitól az ő emlékezetére?

A Krisztushoz méltó életvitel napjainkban

A tanfolyam elvégzésével felmerülhet bennünk, hogy talán több időt kellett volna fordítani annak gyakorlati kimunkálására, hogy hogyan is néz ki ez az „új élet Krisztusban” manapság, a 21. században. Mint Krisztus ma élő hű követői, megkérdezhetnénk, hogy a Bibliából leszűrhető tanulságokat oly hosszú idő elteltével mi módon ültethetjük át mindennapi életünkbe. Ez minden bizonnyal logikus és ésszerű kérdés, amely mindannyiunk számára komolyan megfontolandó, ha Krisztus nyomdokaiba szeretnénk lépni.

A válaszadást kezdjük egy olyan idézettel, amely próbaköve lehet hitünk valódiságának.

„ne igazodjatok e világhoz”

Amikor Pál apostol a Rómában — a nagy Római Birodalom fővárosában, amely egyszersmind központi helye volt minden modernségnek és romlottságnak is — élő hívekhez írt, e szavakkal fordult hozzájuk: *„Az Isten irgalmára kérek tehát titeket, testvéreim, hogy okos istentiszteletként szánjátok oda testeteket élő és szent áldozatul, amely tetszik az Istennek; és ne igazodjatok e világhoz, hanem változtatok meg értelmetek megújulásával, hogy megítélhessétek: mi az Isten akarata, mi az, ami jó, ami neki tetsző és tökéletes”* (Róm. 12:1-3).

Mire utalt ezzel Pál?

- Élő áldozatként kellett odaszánniuk testüket Istennek
- Egész életüket Istennek kellett szánniuk *szent* áldozatul, amely *tetszik* Őnek
- Nem *„igazodhattak e világhoz”* — vagyis életmódjuk és viselkedésük szöges ellentétben kellett álljon az őket körülvevő világ életmódjával és viselkedésével
- *„Meg kellett változniuk értelmük megújulásával”*. A Biblia olvasásával alapvetően más gondolkodásmód tárult fel előttük, amely egész addigi szemléletmódjukat megváltoztatta. Mivel immár Isten akarata világította meg, az Ő útjait óhajtották követni és arra törekedtek, hogy Jézushoz váljanak hasonlóvá — az *„ő nyomdokait kövessék”* (1 Péter 2:21).

A világ útjaitól eltérő életvitelnek ezt az eszméjét maga Jézus foglalta össze abban a nagyszerű imádságában, amelyet közvetlenül halála előtt mondott el, és amely így szólt: *„Én nekik [ti. a tanítványoknak] adtam igéimet, és a világ gyűlölte őket, mert nem e világból valók, mint ahogy én sem vagyok e világból való. Nem azt kérem, hogy vedd ki őket a világból, hanem hogy őrizd meg őket a gonosztól. Nem e*

világból valók, mint ahogy én sem vagyok e világból való. Szenteld meg őket az igazsággal: a te igéd az igazság” (János 17:14-17). Jézus látta, milyen áthidalhatatlan szakadék tátong a világ útjai, valamint a között az életmód között, amelyet Isten várt el gyermekeitől. Akárcsak Pál, ő is jól tudta, hogy a hívő ember élete csak akkor változik meg, ha olvassa Isten igéjét és elmélkedik azon. Ezért mondta: „*nekik adtam igéimet*”, majd ismét: „*szenteld meg őket [másszóval: tedd szentté őket] az igazsággal*”.

Ha megértettük és hisszük Isten igéjét, annak ereje megszilárdítja hitünket, hogy legyőzzük a világ útjait. „*Mert ami az Istentől született, legyőzi a világot, és az a győzelem, amely legyőzte a világot, a mi hitünk*”

(1 János 5:4). A világ legyőzésében a legnagyobb példával maga az Úr szolgált, aki — mielőtt meghalt volna — ezt mondta: „*...bízatom: én legyőztem a világot*” (János 16:33), és aki bennünket is hív, hogy kövessük őt. Aki a világot és annak útjait részesíti előnyben, súlyos következményekkel számolhat: „*... nem tudjátok-e, hogy a világgal való barátság ellenségeskedés az Istennel? Ha tehát valaki a világgal barátságot köt, ellenségévé válik az Istennek*” (Jakab 4:4).

- **Milyen is ez a „világ”, amelyhez Krisztus követőiként nem igazodhatunk?**

János világos választ ad erre: „*Ne szeressétek a világot, se azt, ami a világban van. Ha valaki szereti a világot, abban nincs meg az Atya szeretete. Mert mindaz, ami a világban van, a test kívánsága, a szem kívánsága, és az élettől való kérdés, nem az Atyától, hanem a világtól van. A világ pedig elmúlik, és annak kívánsága is, de aki az Isten akaratát cselekszi, az megmarad örökké*” (1 János 2:15-17).

A „világ” a Biblia nyelvén mindazokat a gonosz dolgokat jelenti, amelyek az ember szívének szándékaiból és kívánságaiból erednek — a „test kívánsága, a szem kívánsága, és az élettől való kérdés”. A Noé napjaiban bekövetkezett özönvizet megelőzően a próféta az alábbi szavakkal foglalta össze Isten ítéletét: „*... látta az ÚR, hogy az emberi gonoszság mennyire elhatalmasodott a földön, és hogy az ember szívének minden szándéka és gondolata nap mint nap csak gonosz ...*” (1 Mózes 6:5).

János tehát nagyon találóan fogalmazott, amikor lényegében azt állította, hogy ha szeretjük a „világot”, akkor nem szeretjük Istent. Nem csoda, ha Pál apostol arra buzdította a hívőket, hogy: „*... ne igazodjatok e világhoz, hanem változzatok meg értelmetek megújulásával*”. Ehhez pedig arra kérte őket, hogy „*szánjátok oda testeteket élő és szent áldozatul, amely tetszik az Istennek*” (Róm. 12:1-2).

- **Hogyan szánhatja oda testét Krisztus mai követője „élő és szent áldozatul, amely tetszik az Istennek” ?**

Akárcsak az apostolok napjaiban, úgy ma is két alapvető részre osztható fel a rendelkezésünkre álló idő. Az egyiket *'munkaidőnek'* nevezzük, melyet arra fordítunk, hogy előteremtsük a számunkra és családtagjaink számára szükséges ételmet és ruházatot. Időnk másik fele pedig a *'szabad időnk'*. Ezen azt az időt értjük, melyet az általunk szabadon megválasztott tevékenységeknek szenteljük.

Először Krisztus követőinek *munkával töltött idejét* vesszük szemügyre.

Mindennapos elfoglaltságunk

Krisztus követőjének dolgoznia kell, hogy gondoskodjék magáról és — ha családos ember — családja tagjairól is. A thesszalonikai hívek körében probléma merült fel, némelyek közülük ugyanis azt gondolták, hogy nem szükséges dolgozniuk. Pál idevágó tanítása félreérthetetlen:

- *„Mert akkor is, amikor nálatok voltunk, azt parancsoltuk nektek: ha valaki nem akar dolgozni, ne is egyék. Mert halljuk, hogy némelyek tétlenül élnek közöttetek, nem dolgoznak, hanem haszontalan dolgokat művelnek. Az ilyeneknek pedig megparancsoljuk, és a lelkiükre kötjük a mi Urunk Jézus Krisztusban, hogy csendben dolgozva, a maguk kenyerén éljenek”* (2 Thessz. 3:10-12). Pál nyilvánvalóan elvárta a testvérektől, hogy odaadóan végezzék mindennapos teendőiket. Az, hogy Isten családjába tartoztak, nem jogosította fel őket arra, hogy ingyen jussanak ételhez vagy pénzbeli támogatáshoz.
- Erre vonatkozólag Pál tulajdon példájára hivatkozik hittestvéreinek, amikor ezt írja: *„Senkinek ezüstjét, aranyát vagy ruháját nem kívántam, sőt ti jól tudjátok, hogy a magam szükségleteiről is, meg a velem lévőkéiről is ezek a kezek gondoskodtak. Minden tekintetben megmutattam nektek, hogy milyen kemény munkával kell az erőtlenekekről gondoskodni, megemlékezve az Úr Jézus szavairól. Mert ő mondta: Nagyobb boldogság adni, mint kapni”* (Ap. Csel. 20:33-35). Pál foglalkozására nézve sátorkészítő volt (Ap. Csel. 18:3), és kész volt saját kezével dolgozni, nemcsak önmagáról, de másokról is gondoskodva ezzel, akik esetleg nem juthattak munkához. Ebben a szellemben kell eljárunk mindnyájunknak. Mint mondta, nem kívánta mások aranyát vagy ezüstjét — nem vágyott mások pénzére.
- Pál ismét félreérthetetlenül fogalmaz: *„Ha pedig valaki övéiről és főként háza népéről nem gondoskodik, az megtagadja a hitet, és rosszabb a hitetlennél”* (1 Timóteus 5:8).

Láthattuk tehát, hogy egyrészt felelősséggel tartozunk a mindennapi szükségletek előteremtéséért, másrészt munkánkat lelkiismeretesen kell végeznünk, mintha az Úr Jézus Krisztusnak szolgálnánk ezzel. Ismétcsak szívleljük meg Pál utasításait, melyeket az első évszázadban élt hívőknek adott.

„Szolgák! Félelemmel és rettegéssel engedelmeskedjeteK földi uraitoknak, olyan tiszta szívvel, mint a Krisztusnak. Ne látszatra szolgáljatok, mintha embereknek akarnátok tetszeni, hanem Krisztus szolgáláiként cselekedjeteK az Isten akaratát: lélekből, jóakarattal szolgáljatok, mint az Úrnak és nem mint embereknek” (Efezus 6:5-7; ld. még: Kolossé 3:22-25 és Titusz 2:9-10). Mindennapi munkánkat legjobb tudásunk szerint kell végeznünk, mintha Krisztusnak szolgálnánk.

Napjainkban a munkahelyeken gyakran tapasztalható olyan nyugtalanság, amely végül sztrájkot eredményez. Az Úr szolgálí azonban nem vesznek részt effajta tevékenységben, amikor is az emberek több előjogot követelnek maguknak. Isten azért hívott el bennünket, hogy hűségesen tegyük a dolgunkat, bízván abban, hogy az Ő kezében vagyunk. Krisztus hű követőjét ezek az irányvonalak vezérlik mindennapi munkájában, és felemelő érzés számára annak tudata, hogy napi kötelessége teljesítésekor Krisztust szolgálja.

Ugyanakkor vannak olyan időszakok, amikor valaki nem tud munkát szerezni magának, vagy betegsége folytán munkaképtelenné válik. Milyen felelősséggel tartoznak egymás iránt a testvérek egy ilyen helyzetben? Pál arra buzdítja dolgozó hittestvérét, hogy *„... saját keze munkájával szerezze meg a javakat, hogy legyen mit adnia a szűkölködőknek”* (Efezus 4:28). Figyelnünk kell egymásra, és igyekeznünk kell segítenünk a szükségét szenvedőket — aki pedig valóban szorult helyzetben van, ne szégyelljen segítséget kérni.

Rosszul megválasztott foglalkozás a Krisztus-hívő számára

A munkát kereső Krisztus-hívő nem vállalhat el olyan állást, amelynek révén összeütközésbe kerülne Krisztus útjaival. Minduntalan szem előtt kell tartania, hogy a Tanítómester, akit szolgál, a mennyben lakozik ó *„az Úr Krisztusnak szolgáljatok tehát”* (Kolossé 3:24). Van néhány olyan munkakör, amit emiatt mindenképpen kerülni fog majd. Például helytelenül tenné, ha belépne a hadseregbe, csatlakozna a légierőkhöz vagy a tengerész alakulathoz, azon egyszerű oknál fogva, hogy — háború vagy zavargások kitörése esetén — parancsot kaphatna mások életének kioltására. Jézus erre a kérdésre is megadta a választ: *„... akik kardot fognak, kard által vesznek el”* (Máté 26:52; János 18:36).

Némely állás betöltése — így pl., mint fentebb említettük, a fegyveres erőknél — nyilvánvalóan elfogadhatatlan. Van azonban néhány olyan más állás is, amely — konfliktus kitörése esetén — ugyanezen elbírálás alá esik. Ide sorolhatók az

alábbi foglalkozások: rendőrtiszt, biztonsági őr, börtöntiszt, kidobólegény és minden más olyan foglalkozás, amely fizikai erőszak alkalmazását kívánja meg. Krisztus ezt mondta tanítványainak: *„Ne fizessetek senkinek rosszal a rosszért. Arra legyen gondotok, ami minden ember szemében jó. Ha lehetséges, amennyire tőletek függ, éljétek minden emberrel békességben. Ne álljatok bosszút önmagatokért, szeretteim, hanem adjatok helyet az ő haragjának, mert meg van írva: „Enyém a bosszúállás, én megfizetek”, így szól az Úr. Sőt, „ha éhezik ellenséged, adj ennie, ha szomjazik, adj innia: mert ha ezt teszed, parazsat gyűjtesz a fejére.” Ne győzzön le téged a rossz, hanem te győzd le a rosszat a jóval”* (Róm. 12:17-21).

Vannak olyan más munkaterületek is, amelyek a környezet istentelen volta miatt nem jöhetnek szóba munkahelyekként. Ide sorolhatók a bárók vagy az éjjeli mulatóhelyek — Krisztus egyetlen, szent életre törekvő hű követője sem látogatna ilyen helyeket. Úgyszintén nem volna ildomos Krisztus követője számára, hogy a szórakoztatóiparban, pl. a mozinál vagy szerencsejátéküző helyeken, stb. találjon munkát magának.

Végül pedig, egyetlen olyan gazdasági jellegű vállalkozás sem lehet megfelelő munkahely Krisztus követői számára, amely nem tisztességes, vagy amely kijátssza az adott ország törvényben előírt kötelezettségeit. Idetartozik még a hitetlenekkel való házasságra lépés kérdése is, miután — sajnálatos módon — érdekellentét merülhet fel a házasfelek között a Krisztus-hívő eltérő életfelfogásából adódóan. Pál ezt így fogalmazza meg: *„Ne legyetek a hitetlenekkel felemás igában, mert mi köze egymáshoz az igazságnak és a gonoszságnak, vagy mi köze van a világoosságnak a sötétséghez?”* (2 Kor. 6:14).

Az a Krisztus-hívő, aki a fenti állások valamelyikét tölti be, amikor megismeri Isten igazságát, keresi majd a módot arra, hogy lehetőleg elkerüljön ebből az állásából.

Felelősséggel tartozunk az adott ország törvényeinek betartásáért

Noha Krisztus követői mint *„idegenek és jövevények”* élnek országukban (A zsidókhoz 11:13-14), várván azt a napot, amikor létrejön Isten országa, kötelesek készséggel betartani az illető ország törvényeit. Valójában ez az, amit a Biblia tanít.

- Pál a következőket üzeni Titusz által a krétai hívőknek: *„Emlékeztessd őket arra, hogy rendeljék alá magukat a hatóságoknak és a felsőbbbségeknek: engedelmeskedjenek, és legyenek készek minden jó cselekedetre”* (Titusz 3:1).
- Péter tanácsa így hangzik: *„Engedelmeskedjétek minden emberi rendnek az Úrért, akár a királynak, mint a legfőbb hatalomnak, akár a helytartóknak, mint akiket ő küld a gonosztevők megbüntetésére és a jót cselekvők megdicsérésére. Mert az Isten akarata*

az, hogy jót cselekedve némítsátok el az értelmetlen emberek tudatlanságát” (1 Péter 2:13-15).

- Nem csupán be kell tartanunk az adott ország törvényeit, de hálát is kell adnunk azért, hogy jogunkban áll szabadon imádnunk az Istent ó már ha ez az áldás megadatott nekünk ó, tudatában lévén annak, hogy ez nem minden országban van így. Pál arra kérte Timóteust, hogy az alábbi szavakkal buzdítsa az efezusbeli hívőket: *„Arra kérlek mindenekelőtt, hogy tartsatok könyörgéseket, imádságokat, esedezéseket és hálaadásokat minden emberért, a királyokért és minden feljebbvalóért, hogy nyugodt és csendes életet éljünk teljes kegyességben és tisztességben”* (1 Timóteus 2:1-2).

Fenti idézetekből kitűnik, hogy felelősek vagyunk azért, hogy — tisztesség- és kötelességtudó életet élve — készek legyünk országunk törvényeinek betartására, mintha a mennyei Istent szolgálnánk. Ez okból adót fizetünk és betartjuk az ország törvényeit, mely utóbbi természetesen magába foglalja a társasági élet alapszabályainak betartását éppúgy, akárcsak a közlekedési szabályokét, hiszen e törvények azért születtek, hogy szabályozzák életünket. Mikor Jézust bizonyos adók fizetéséről kérdezték, ezt válaszolta: *„Adjátok meg ... a császárnak, ami a császáré, és Istennek, ami az Istené”* (Máté 22:17-21). Pál a rómaiakhoz írt levelében (13:1-7) megismétli ezt, az alábbi szavakkal zárván parancsát: *„Hiszen adót is azért fizettek, mert ők Isten szolgálói, akik éppen ebben a szolgálatban fáradoznak. Adjátok meg mindenkinek, amivel tartoztok: akinek az adóval, annak az adót, akinek a vámmal, annak a vámot, akinek a félelemmel, annak a félelmet, akinek pedig tisztelettel: a tiszteletet”*.

Miután ekképp leszögeztük, hogy felelősek vagyunk országunk törvényiének betartásáért, ezt kiegészítjük még azzal, hogy amennyiben az említett törvények összeütközésbe kerülnének Isten iránti engedelmességünkkel, úgy minden esetben ez utóbbinak kell nagyobb fontosságot tulajdonítanunk az emberalkotta törvényekkel szemben. Jó példát találni erre az Újszövetségben, amikor is a zsidó előjárók megtiltották az apostoloknak, hogy Jézusról és az evangéliumról prédikáljanak. Péter és János válasza erre ez volt: *„Igaz dolog-e az Isten szemében, hogy inkább rátok hallgassunk, mint Istenre: ítéljétek meg magatok; mert nem tehetjük, hogy ne mondjuk el azt, amit láttunk és hallottunk”* (Ap. Csel. 4: 18-20). Egy másik alkalommal, amikor Pétert és a többi apostolt ismét igehirdetés vádjával állították bíróság elé, ezt válaszolták: *„Istennek kell inkább engedelmeskednünk, mint az embereknek”* (Ap. Csel. 5:29).

Az egyik ilyen fontos terület, amikor Krisztus követőjének meg kell védelmeznie hitét az ország törvényei ellenében, a néhány országban érvényben lévő katonai szolgálat kötelezettsége. A hívő ember ilyen esetben tudtára kell adja a hatóságoknak, hogy lelkiismerete — melyről Istennek tartozik számot

adni —, nem teszi lehetővé számára a katonai szolgálat bármely formájában való részvételt.

„Engedd át neki a felsőt [ti. a felső ruhádat] is”

Mit tesz a Krisztus-hívő, ha valaki pénzzel tartozik neki, ám nem akar eleget tenni kötelezettségének? Ez valós probléma, amellyel szembekerülhet — mint ahogy az is előfordulhat, hogy beperelik valamely állítólagos kötelezettsége teljesítésének elmulasztása miatt. Ez esetben is Urunk útmutatása az irányadó, aki ezt mondta: *„Ha valaki pereskedni akar veled, és el akarja venni alsó ruhádat, engedd át neki a felsőt is. Ha pedig valaki egy mérföldnyi útra kényszerít, menj el vele kettőre”* (Máté 5:40-41). Mindig késznek kell lennünk kötelezettségeinknek eleget tenni, nem kell megvárunk, amíg kényszerítenek bennünket tartozásunk megfizetésére. Ha nekünk tartoznak pénzzel, és kérésünk elutasításra talál, akkor sem indítunk pert az illető ellen, hanem türelemmel elszenvedjük a bennünket ért sérelmet, bízván abban, hogy sorsunk Isten kezében van. Pál az alábbi szavakkal dorgálta meg tanítványait, ha perre mentek egymás ellen: *„Egyáltalán már az is nagy gyalárlás bennetek, hogy pereskedtek egymással. Miért nem szenveditek el inkább a sérelmet? Miért nem tűritek el inkább a kárt?”* (1 Kor. 6:7).

A legmagasztosabb példával a minket ért sérelem türelemmel való elszenvedésére — anélkül, hogy perbe fognánk ellenségeinket — a mi Urunk szolgált. Nekünk is az ő példáját kell követnünk: *„Krisztus is szenvedett értetek, és példát hagyott rátok, hogy az ő nyomdokait kövessétek: ő nem tett bűnt, álnokság sem hagyta el a száját, mikor gyalázták, nem viszonzta a gyalázást, amikor szenvedett, nem fenyegetőzött, hanem rábízta ezt arra, aki igazságosan ítél”* (1 Péter 2:21-23).

Barátok, ismerősök

Egy-egy nap folyamán számos emberrel kerülünk kapcsolatba, különösen ha városban élünk. Először is vannak szomszédaink, aztán vannak olyanok, akikkel mindennapi munkánk végzése során találkozunk — a munkahelyen, az iskolában, az egyetemen, vagy otthoni teendőink ellátása közben. Néhányukkal meglehetősen közeli viszonyt alakítunk ki a rendszeres kapcsolattartás folytán. A velük való kapcsolat révén alkalmunk nyílik arra, hogy tanúbizonyságot adjuk hitünkről, és hogy beszéljünk nekik a Krisztusban hívők nagyszerű reménységéről, az üdvözlésről.

Ugyanakkor nehéz feladatok is adódhatnak számunkra. Ezek a barátaink vagy ismerőseink meghívhatnak bennünket az általuk kedvelt tevékenységekben való részvételre. E meghívások szólhatnak olyan helyekre, amelyekről bizonyosan

tudjuk, hogy ellentétesek Isten útjaival. Ilyen helyzetekben tudnunk kell nemet mondani. Ilyenkor mindig Jakab apostol intésére gondoljunk: „*Nem tudjátok-e, hogy a világgal való barátság ellenségeskedés az Istennel? Ha tehát valaki a világgal barátságot köt, ellenségévé válik az Istennek*” (Jakab 4:4). Pál apostol óva intette a korinthusiakat: „... mi köze egymáshoz az igazságnak és a gonoszságnak, vagy mi köze van a világosságnak a sötétséghez? Vagy mi azonosság van Krisztus és Belial között? Vagy mi közösség van hívő és hitetlen között? Hogyan fér össze Isten temploma a bálványokkal? Mert mi az élő Isten temploma vagyunk, ahogyan az Isten mondta: „Közöttük fogok lakni és járni, Istenük leszek, és ők az én népem lesznek. Ezért tehát menjetek ki közülük és váljatok külön tőlük, így szól az Úr, tisztátalant ne érintetek, és én magamhoz fogadlak titeket” (2 Kor. 6:14-17). Pál azt tanítja, hogy semmi módon nem kerülhetünk szoros baráti kapcsolatba olyanokkal, akik nem ismerik Isten útjait. Természetesen udvariasnak, kedvesnek és segítőkésznek kell mutatkoznunk a velünk szükségképpen kapcsolatban állókkal, de a társasági életükben nem fogunk részt venni.

A Krisztusban hívők közeli barátai nekünk is barátaink lesznek. Keressük majd ezek társaságát, tudván, hogy — hozzánk hasonlóan — ők is Isten dolgait szeretik, és lelkesen vágnak arra, hogy Neki tetsző életet éljenek. A Krisztusban hívők között kialakuló barátságok életre szólóak, és kiapadhatatlan forrásai az örömnak és a vigasztalásnak. Hasonlóképpen a házasodni készülő hívő ember életének társául szintén Krisztus-hívőt választ majd, tudván, hogy egyesíti majd őket abbéli közös kívánságuk, hogy Istent szolgálják.

Világos tehát Isten tanítása azok számára, akik még nem kötöttek házasságot: ha házasságra lépnek, olyan társat kell választaniuk, aki ugyanazt a hitet vallja és ugyanúgy Istent kívánja szolgálni. Pál azt mondja, hogy „*csak az Úrban*” (1 Kor. 7:39) köthetünk házasságot. Milyen tragédia, ha a Krisztus-hívő lemond erről az elvről, és olyan emberrel lép házasságra, aki mit sem tud az evangélium igazságáról, vagy nem hallgat annak üzenetére. A házassághoz vezető szoros barátság mindaddig nem nyerheti el Isten tetszését, amíg a felek — a keresztség által — nem bizonyítják, hogy elfogadták az evangélium üzenetét, és annak szellemében próbálnak élni. A bölcs szülők úgy irányítják gyermekeiket, hogy ragaszkodjanak fenti alapelvhez, ezáltal biztosítván, hogy ne kössenek szoros barátságokat a világban.

Házasság az Úrban

Végigjárván bibliai felfedező utunkat, bizonyára emlékszünk még arra, hogy Isten már kezdetben létrehozta a házasság alapját, amikor elhozta Évát Ádámnak, ezt mondván: „*Ezért a férfi elhagyja apját és anyját, ragaszkodik feleségéhez, és lesznek egy testté*” (1 Mózes 2:24). Jézus ezt megerősítette, amikor arról kérdezték, hogy

elbocsáthatja-e egy férfi a feleségét (azaz: elválhat-e tőle) valamilyen okból. Jézus válasza így hangzott: *„Nem olvastátok-e, hogy a Teremtő kezdettől fogva férfivá és nővé teremtette őket? Majd így folytatta: Ezért hagyja el a férfi atyját és anyját, ragaszkodik feleségéhez, és lesznek ketten egy testté. Úgyhogy már nem két test, hanem egy. Amit tehát az Isten egybekötött, ember azt el ne válassza”* (Máté 19:4-6). Ha a hívő ember megházasodik, így tesz, annak tudatában, hogy házassága egy életre szól.

Ha Krisztus követői házasodni készülnek, gondosan megtervezik közös jövőjüket mint *„örökös társak az élet kegyelmében”* (1 Péter 3:7). Már kezdetben tudatában kell lenniük, hogy boldogságuk Isten ígéjének kölcsönös szeretetén alapul, és szükségét kell érezniük a Biblia közös, naponkénti olvasásának. Együtt fognak imádkozni is, megtanulván nap mint nap hálát adni azért, hogy házasságukban Isten munkál. Amennyiben gyermekáldásban is részesültek, akkor úgy intézik, hogy Isten útjaival összhangban neveljék őket, egy közös cél felé haladva. Otthonuk olyan menedék lesz a világtól, ahol tisztelik az Istent. Ajtajuk lehetőség szerint nyitva áll majd hittestvéreik számára, hogy felkeressék őket Isten ígéjének közös megvitatása és felüdülés céljából. Számos egyéb módja is létezik még annak, ahogyan bizonyosságot tehetnek testvéreik előtt Krisztus iránti szeretetükről. Az apostolok útmutatással szolgálnak arra nézve, hogy mi módon nyilváníthatjuk ki szeretetünket embertársaink iránt (pl. Róm. 12:9-21; Jakab 1:22-27; 2:14-17).

Pál az efezusiakhoz írt levelében (5:22-29) a házasság legfennköltebb példáját állítja elének összehasonlítván azt azzal a szeretettel, amelyet Krisztus tanúsított irántunk, és amilyen érzésekkel ezt a szeretetet viszonzoznunk kell.

- Pál az alábbi útmutatással szolgál a Krisztusban hívő feleségeknek: *„Az asszonyok úgy engedelmeskedjenek férjüknek, mint az Úrnak, mert a férfi feje a feleségnek, ahogyan Krisztus is feje az egyháznak [ekklézsiának], és ő a test üdvözítője is. De amint az egyház [ekklézsia] engedelmeskedik Krisztusnak, úgy engedelmeskedjenek az asszonyok is a férjüknek mindenben”*. A házasság ösztönző elvének arra kell rávezetnie mindnyájunkat — férfiakat és asszonyokat egyaránt —, hogy Krisztus a mi fejünk, és minden tekintetben neki tartozunk alávetni magunkat.
- Pál férjeknek szóló útmutatása a következő: *„Férfiak! Úgy szeressétek feleségeteket, ahogyan Krisztus is szeretete az egyházat [ekkléziát], és önmagát adta érte, hogy a keresztségben ígéjével megtisztítva megszentelje, így állítja maga elé az egyházat [ekkléziát] dicsőségben, hogy ne legyen rajta folt, vagy ránc, vagy bármi hasonló, hanem hogy szent és feddhetetlen legyen. Hasonlóképpen a férfiak is úgy szeressék a feleségüket, mint saját testüket. Aki szereti a feleségét, az önmagát szereti”*. Ahol a férj — Krisztus irántunk való szeretetének példáját követve — ezzel az önzetlen

szeretettel viseltetik felesége iránt, és felesége hasonló szeretettel viszonyozza ezt, ott valóban harmonikus és boldog lesz a házasság. Az olyan otthonokban viszont, ahol nem ezeket az elveket tartják szem előtt a házasságban, ott gyakran harag, családon belüli erőszak és feszültség tapasztalható, amely hamarosan tönkreteszi a házasságot és elszomorítja a házaspárokat, kimondhatatlan szenvedést és kárt okozva az érintett gyermekeknek.

A házasságra vonatkozó további útmutatás található még az alábbi igehelyeken: Kolossé 3:18-21 és 1 Péter 3:1-7.

Ugyanakkor néhányan csak házasságkötésük után ismerkednek meg az evangéliummal. Mi a teendő ebben az esetben? Erre is volt példa az apostolok korában, akik ilyenkor azt tanácsolták, hogy Krisztus eme újdonsült követői maradjanak hűek házastársukhoz és — szóban és tettben példát mutatva — igyekezzenek megismertetni velük az általuk vallott nagyszerű hitet. Pál a korinthusiakhoz írt első levelében (7:12-16) útmutatással szolgál erre nézve, ahol is az alábbi következtetésre jut: *„Mert mit tudod te, asszony, megmented-e a férjedet? Vagy mit tudod te, férfi, megmented-e a feleségedet?”* Milyen nagy öröm lesz az, ha a hitetlen házaspár is elfogadja az evangéliumot hívő társának szelíd példája nyomán.

A hívő ember és az erkölcstelenség

A kor, amelyben élünk, igen erkölcstelenség. Ezen nincs mit csodálkoznunk, hisz az Úr maga mondta, hogy a visszatértét közvetlenül megelőző időszak Noé és Lót napjaihoz lesz hasonlatos (Lukács 17:26-33). A világ mind Noé, mind Lót napjaiban erkölcsileg romlott és fölöttébb elfajzott volt ó a tragikus ebben az volt, hogy a legtöbb ember nemhogy nem tartotta rossznak, hanem még élvezte is azt. Lót például az alábbi üzenetet vitte hírül családjának: *„Keljetek föl, menjete ki erről a helyről, mert az ÚR el fogja pusztítani ezt a várost. De a nőinek úgy tűnt, hogy csak tréfál”* (1 Mózes 19:14). Nem hitték el, hogy Isten ilyet tenne, ezért hát oda is veszték annak a városnak a poklában. Isten elpusztította a gonoszakat Noé és Lót napjaiban, és azt mondta, hogy ismét megteszi majd ezt. Sajnálatos módon napjaink egyik problémája az, hogy már annyira hozzászoktunk a gonoszság megnyilvánulásaihoz — amelyek polgárjogot nyertek ebben a bűnös korban —, hogy előfordulhat, hogy nem vesszük komolyan Isten figyelmeztetését az eljövendő ítéletre.

Említsünk meg néhány olyan dolgot, melyek nem képezhetik részét a hívő ember életének, ám ugyanakkor gyakran elfogadásra találnak a mai világban. Ennek során Pál apostolnak a korinthusiakhoz írt levelében (1 Kor. 6:9-11) található felsorolására hagyatkozunk. Számba vesszük ezeket, magyarázatot fűzve hozzájuk. Azonban szeretnénk felhívni a figyelmet az ügy komolyságára, valamint

arra is, hogy — mint Pál mondja — azok, akik elkövetik ezeket a dolgokat, *nem fogják örökölni* Isten országát.

„Vagy nem tudjátok, hogy igazságtalanok nem örökölhetik az Isten országát? Ne tévelyegjetelek:

- ***sem paráznák*** — A házasságon kívüli vagy a házasságkötést megelőző szexuális élvezet megengedhetetlen Krisztus követője számára. Manapság eltűrik ezt az erkölcstelen viselkedést, de ez helytelen: ez bűn.
- ***sem bálványimádók*** — A bálványimádás számos, a pogány bálványimádástól eltérő formát ölthet. Krisztus követője tudja, hogy egy az Isten, akit teljes szívéből szeret. Bármilyen más, amely — Isten helyét elfoglalva — kiemelt szerephez jut életében, bálványnak tekinthető, lett legyen szó vagyonról, munkáról, sportról vagy hobbiról. A kapzsiság a bálványimádás egy formája (Kolossé 3:5).
- ***sem házasságtörők*** — Szexuális kapcsolatot létesíteni másvalakinek a feleségével vagy férjével súlyos bűn. A hívő ember még csak rá sem tekinthet a más asszonyára kívánsággal, mondta Krisztus (Máté 5:28).
- ***sem bujálkodók, sem fajtalanok*** — Ez az erkölcstelen viselkedésre utal, beleértve a homoszexuális tevékenységeket. Napjainkban széles körben elfogadásra talált az effajta viselkedés, ám a hívő ember semminemű közösséget nem vállal ezzel a bűnös gyakorlattal (Róm. 1:26-32).
- ***sem tolvajok, sem nyereszkezők*** — A lopás helytelen. Úgyis bűn a mások javai utáni vágyakozás, azok elkívánása. Pál apostol jó tanáccsal szolgál azoknak, akiknek a tolvajlással kapcsolatos problémájuk van: *„Aki lopni szokott, többé ne lopjon, hanem inkább dolgozzék, és saját keze munkájával szerezze meg a javakat, hogy legyen mit adnia a szűkölködőknek”* (Efezus 4:28).
- ***sem részegesek*** — ld. a néhány sorral lejjebb olvasható jegyzetet az ivásról, a dohányzásról és a kábítószerekről
- ***sem rágalmozók, sem rablók*** — Ide olyan emberek tartoznak, akik másokról rosszat mondanak, valamint olyanok, akik — rendszerint erőszakkal — elveszik mások tulajdonát.
- ***Nem fogják örökölni Isten országát*** — Pál okfejtésének meggyőző volta itt érhető tetten. Ha az imént felsorolt dolgok valamelyikét elkövetjük, *nem fogjuk örökölni* Isten országát. Isten nem tűri el, hogy az effajta tevékenységekben tobzódók osztozzanak királyságának áldásában és örömeiben.
- ***Pedig ilyenek voltak közületek némelyek: de megmosattatok, megszentelődtetek, és meg is igazultatok az Úr Jézus Krisztus nevében és a mi Istenünk Lelke által.***

Figyeljük meg, mit mond Pál ebben az utolsó megjegyzésében. A korinthusbeli hívők némelyike elkövette ezeket a dolgokat, mielőtt hinni kezdett az evangéliumban és hallgatott annak tanítására. Ugyanez mondható el napjainkban is. Amikor valaki értesül az evangélium üzenetéről, lehet, hogy bűnös fenti helytelen viselkedésmódok valamelyikének elkövetésében. Mindamellet ha hisz, megbánja addigi bűnös életmódját és megkeresztelkedik Krisztus nevére, akkor múltbéli bűnei eltöröltetnek — teljes mértékben feledésbe merülnek. Micsoda megkönnyebbülés ráébrednünk arra, hogy — Krisztusnak hála — megszabadulhatunk korábbi bűnös életmódunktól. Pál ugyanakkor arra is figyelmeztet, hogy nem térhetünk vissza megint ehhez a bűnös életmódhoz.

Divat az öltözködésben

Krisztus követőjének tisztában kell lennie azzal, hogy a világ erre a területre is befolyással van. A divattervezők mit sem törődnek Isten útjaival; céljuk, hogy hatást gyakoroljanak a mindannyiunkban bennerejlő három alapvető kívánságra — melyek *„a test kívánsága, a szem kívánsága, és az étellel való kérdés”* (1 János 2:16) —, és hirdetések is egytől-egyig ezen az elven alapulnak. A Szentírásból egyértelműen kiderül, hogy minden olyan ruházat, amely hivalkodó vagy kihívó, nem lehet megfelelő Krisztus követője számára. Különösen igaz ez a nők ruházkodására. Pál utasítása erre nézve: *„Ugyanígy az asszonyok is, tisztességes öltözetben ... ékesítsék magukat”* (1 Timóteus 2:9).

Ivás, dohányzás és tudatállapotváltozást okozó szerek használata

A rendelkezésünkre álló legfontosabb eszköz, amellyel Istent tartozunk szolgálni, az elménk. Bármely olyan szernek a használata, mellyel ő így vagy úgy, de ő készakarva eltompítjuk érzeinket, akadályoz bennünket abbéli képességünkben, hogy Krisztust követhessük. Fontos, hogy tudatállapotunk mindenkor tiszta legyen, hogy azt az Isten igéjén való elmélkedésnek, imádkozásnak és az Ő dicsőítésének szentelhessük. *Szellemi képességeink teljes vértézetére* szükségünk van ahhoz, hogy elháríthassuk a kísértéseket. Jól megalapozott tény, hogy alkohol vagy kábítószer fogyasztása igen könnyen megváltoztathatja ítézőképességünket. Azokban az országokban, amelyekben törvény tiltja az alkoholfogyasztást a volán mellett ülők számára, igen súlyos büntetéssel számolhatnak azok, akik alkoholos befolyásoltság alatt vezetnek. Ennek oka az, hogy ítézőképességük eltompul — veszélyeztetve ezzel a saját és mások életét egyaránt. Krisztus követője mindig ügyel arra, hogy elméje éles és tiszta legyen. Péter ezt így fogalmazza meg: *„Ezért tehát elméteket felkészítve, legyetek józanok és teljes bizonyossággal reménykedjétek abban a kegyelemben, amelyet Jézus Krisztus megjelenésekor kaptok. Mint engedelmes gyermekek ne azokhoz a korábbi vágyaitokhoz igazodjatok, amelyek tudatlanságotok idején*

voltak bennetek, hanem — mivel ő, a Szent hívott el titeket ó magatok is szentek legyetek egész magatartásotokban, úgy, amint meg van írva: „Szentek legyetek, mert én szent vagyok” (1 Péter 1:13-16).

Péter azt írja, hogy szellemi képességeinknek teljes mértékben birtokában kell lennünk, mivel arra kell törekednünk, hogy szentek legyünk, ahogyan Isten is szent. A kábítószerélvezet vagy a dohányzás semmiképp sem segíti Krisztus követőjét abban, hogy testét olyan „élő, szent áldozatul” szánja oda, amely „tetszik az Istennek”. Hasonlóképpen a hívő ember nem engedheti meg, hogy hatalmába kerítse az alkohol, mint ahogy azt a tényt is mérlegeli, hogy ha alkoholt fogyaszt, ezzel hittestvére botlását idézheti elő a Krisztushoz vezető úton.

Bizonyára sokak számára ismereteseek az említett különböző szerekkel kapcsolatosan felmerülő orvosi problémák. Ma már a legtöbb nyugati országban egyértelmű figyelmeztetés van érvényben, amely rávilágít azokra a veszélyes következményekre, melyek a dohányosok életére kihatással lehetnek — az egyik ilyen megállapítás pl. hogy „A dohányzás halált okoz”. Krisztus követőiként komolyan és imádkozva el kell gondolkoznunk azon, hogy mi értelme van a dohányzásnak, ha ezzel megrövidítjük azt az életet, amelyet Istentől azért kaptunk, hogy Őt szolgáljuk. A válasz, miszerint élvezzük a dohányzás nyújtotta kellemes érzést, semmiképp sem fogadható el, hiszen nem veszi figyelembe sem a szolgálat, sem az önfeláldozás tényét.

Krisztus bölcs és hű követői képesek ezeknek a problémáknak a kezelésére, ha volt részük azokban, még mielőtt Isten szent útjait megismerték volna.

Az elmondottak természetesen nem az említett szerek gyógyászati célú alkalmazására, hanem azoknak eleve szórakozási vagy kikapcsolódási céllal történő használatára vonatkoznak.

Szórakozás és szabadidő

Hogyan pihen, és mivel tölti szabadidejét a hívő ember? E kérdést komoly megfontolás tárgyává kell tennünk, mivel a világ számtalan lehetőséget kínál az embereknek a szórakozásra. Krisztus követőjének ügyelnie kell arra, hogy mi módon használja fel az Isten által neki juttatott időt — bölcsen kell azt eltöltenie, nem pedig oly módon, hogy az hátrányára váljék a Krisztusért vállalt szolgálatának. Pál apostol figyelmeztetése így szól: „Jól vigyázzatok tehát, hogyan éltok: ne esztelenül, hanem bölcsen, kihasználva az alkalmas időt, mert az idők gonoszak” (Efézus 5:15-16).

Számos módja létezik szabadidőnk okos és hasznos eltöltésének, melyek ugyanakkor pihentetőek is. Ez utóbbi mindannyiunk számára fontos szempont a korunkra jellemző felgyorsult élettempó és teljesítménykényszer miatt. Ha

tehetjük, látogassunk el hittestvéreinkhez, akikkel osztozunk az evangélium reménységében, és élvezzük az együtt töltött időt. Fontos, hogy felkeressük a betegeket vagy magányosan élőket, és hogy levelet írjunk hittestvéreinknek biztatás és vigasztalás céljából. A fizikai tevékenység lehet séta, kertészkedés, valamilyen sport vagy hobbi űzése a hasonló érületűek társaságában. Mindig megvan a lehetőség a lelki támaszt nyújtó könyvek olvasására is. A családi körben eltöltött idő, a gyermekekkel való játszás vagy a segítségnyújtás a szükségét szenvedőknek egytől-egyig fölöttébb kellemes és hasznos elfoglaltság. Valóban számos olyan tevékenység létezik, amely a hívő emberre szellemileg és testileg egyaránt serkentőleg hat.

Ugyanakkor — mint már említettük — a világ arra törekszik, hogy kitöltse szabad időnket. A világnak azonban más az elképzelése a 'kellemes időtöltésről', mint Krisztus követőinek. A világ a legistentelenebb gondolatokkal és képekkel bombázza elménket, és a legistentelenebb tevékenységeket kínálja. Az éjszakai mulatókba, szerencsejátékúzó és ehhez hasonló helyekre szóló meghívást vissza kell utasítanunk — ezek a helyek ugyanis nem a hívő ember épülését szolgálják. Vajon felkeresnének-e egy ilyen helyet, ha Jézus is velünk volna?

Szót kell még ejtenünk a film és a video nyújtotta szórakozásról is. A filmproducerek jól tudják, mivel ragadják meg figyelmünket, és élnek is a lehetőséggel, hogy felébresszék azokat a „*kívánságokat*”, melyekről János apostol azt írja, hogy „*nem az Atyától, hanem a világtól valók*”. Az általuk nyújtott kikapcsolódás jórészt olyan tevékenységeken alapul, melyektől Pál óva intett, minthogy azok megakadályozzák Krisztus követőjét abban, hogy örökölje Isten országát. Valóban esztelenség volna Krisztus követője számára egy olyan film megnézése, amely effajta gonoszságokat tár elé, maradandó hatást gyakorolva gondolkodásmódjára. Ehelyett „*fel kell készítsé elméjét*”, hogy szent lehessen. A korunkra jellemző szórakozás, amely a „*világtól*”, és nem az „*Atyától*” van, „*ellenségeskedés az Istennel*”. Némiképp továbbhaladva e gondolat mentén, Krisztus követőjének komolyan mérlegelnie kell, van-e értelme televíziót tartania, tudván, hogy az efféle bűnös dolgokat csempészhethet be otthonába.

Úgyszintén óvatosnak kell lennünk a számítógépen található internet használatát illetően. A számítógép olyan elektronikus eszköz, amelynek számtalan területen nagy hasznát vesszük. Ám szintén könnyen válhat olyan eszközzé is, amelynek révén a hívő ember olyasmiket láthat, melyeken nem volna szabad szemét legeltetnie: ezek a pornográfia és más ehhez hasonló, megbotránkoztató dolgok, amelyek ellentétesek azzal a szentséggel, amelynek megtartására törekszik. Ha akár a legkisebb esélye is megvan ennek, a hívő ember határozott lépést kell tegyen e kísértés eltávolítására. Krisztus ezzel kapcsolatos figyelmeztetése így

hangzik: „... ha az egyik szemed visz bűnre, vágd ki, mert jobb ha fél szemmel mégis be az Isten országába, mint ha két szemmel vetnek a gyehennára” (Márk 9:47). Figyeljük meg a hangnem kérlelhetetlenségét — Jézus azt tanácsolja, hogy e téren legyünk könyörtelenek önmagunkkal szemben, és tegyünk szigorú lépéseket annak érdekében, hogy eltávolítsunk minden olyan dolgot, amely útját állhatja az Ő odaadó és igaz szolgálatának.

A megpróbáltatásokkal és csapásokkal való szembekerülés

Végigolvasva a Bibliát láthattuk, hogy Isten valamennyi szolgáját érték életük során különféle megpróbáltatások és csapások. Isten életkörülményeinket arra használja fel, hogy általuk próbára tegye hitünket és iránta való szeretetünket. Lehet, hogy a bennünket érő megpróbáltatások nem olyan drámaiak, mint amelyek Józsefet sújtották, amikor eladták őt Egyiptomba, vagy Dávidot, amikor Saul üldözte, vagy Dánielt, akit az oroszlánok közé vetettek, vagy az ő három barátját, akiket a tüzes kemencébe dobtak, de Isten valamennyi szolgájának szembe *kell* néznie különböző megpróbáltatásokkal. Szilárdan hisszük-e, hogy Isten mindenkor szemmel tart bennünket, hogy ha kell, segítségünkre siethessen, avagy szorult helyzetünkben megfeledkezünk Istenről és a kényelmesebb megoldást választjuk? Pál apostol, akinek sok üldöztetésben volt része, amikor elindult, hogy hirdesse az evangéliumot, beszélt a hívőkhöz, bátorítván őket, hogy „maradjanak meg a hitben, mivel sok nyomorúságon [görögül: *thlipsis* — sanyarúság, csapás, szenvedés] át kell bemenniünk az Isten országába” (Ap. Csel. 14:22).

Előfordulhat, hogy Isten próbára teszi hitünket azzal, hogy állásfoglalásra készíteti lelkiismeretünket olyan törvényekkel szemben, amelyek látszólag arra kényszerítenek bennünket, hogy elhagyjuk Isten útjait. Lehet, hogy személyes problémánk van, mely súlyos teherként nehezedik ránk, vagy valamilyen betegség örli fel erőnket, netán családunk tagjainak vannak olyan bajaik, amelyek bennünket is aggasztanak. Próbátétel elé kerülhetünk a munkahelyünkön hitünk miatt, vagy otthon szenvedhetünk el sérelmeket azoktól, akik nem osztják a mi hitünket. Megesik, hogy hittársainktól távol, elszigeteltségben élünk, és szörnyen egyedül érezzük magunkat a világban. Számos módja van annak, hogy Isten komoly próba elé állítsa hitünket és iránta való szeretetünket. Ugyanakkor soha, semmilyen körülmények között nem szabad elfelejtenünk, hogy maga Isten ismeri a mi problémáinkat és meghallgatja imádságunkat, látván abbéli küzdelmünket, hogy Krisztushoz méltó módon cselekedjünk és megálljuk a helyünket az életben.

A megpróbáltatások jó alkalmat nyújtanak arra, hogy tanúbizonyságát adjuk Istenbe vetett hitünknek. Jakab így írt erről: „Teljes örömmel tartsátok, testvéreim, amikor

különféle kísértésekbe estek, tudván, hogy hitetek próbája állhatatosságot eredményez. Az állhatatosság pedig tökéletessé teszi a cselekedetet, hogy tökéletesek és hibátlanok legyetek, akiknek semmiféle fogyatékosága nincsen” (Jakab 1:2-4). Péter a hit próbatételét az arany megtisztításához hasonlította, és rámutatott, hogy az elszenvedett csapások nemesítik a jellemet: „...hogya ti megpróbált hitetek, amely értékesebb a veszendő, de tűzben kipróbált aranynál, Jézus Krisztus megjelenésekor méltónak bizonyuljon a dicsőre, dicsőségre és tisztességre” (1 Péter 1:7).

Álljon itt néhány bátorító idézet, amely segítségünkre lehet, valahányszor gondterheltek vagyunk vagy aggodalmaskodunk:

- „Szeretteim! A szenvedés tüze miatt, amely megpróbáltatásul támadt közöttetek, ne háborogjatok úgy, mintha valami meglepő dolog érne titeket. Sőt amennyire részesültök a Krisztus szenvedésében, annyira örüljétek, hogy az ő dicsőségének megjelenésekor is ujjongva örülhessetek” (1 Péter 4:12-13). Péter azért írta e bátorító szavakat, mert a hívők rendkívüli üldöztetésnek, sőt halálos veszedelemnek voltak kitéve a pogány római előljárók részéről, Jézus Krisztusba vetett hitük miatt. Majd így folytatja: „Ha azonban valaki mint keresztény szenved, ne szégyenkezzék, hanem dicsőítse Istent ezzel a névvel” (16. vers).
- „Ne legyetek pénzsóvárak, érzétek be azzal, amitek van, mert ő mondta: „**Nem maradok el tőled, sem el nem hagylak téged**”. Ezért bizakodva mondjuk: „Velem van az Úr, nem félek, ember mit árthat nekem?” (A zsidókhöz 13:5-6). Milyen vigasztaló az a tudat, hogy Isten *soha* nem hagy el bennünket, bármilyen megpróbáltatások érjenek is, ha bízunk Őbenne.
- Megesik, hogy úgy érezzük, képtelenek vagyunk megbirkózni azzal, amit el kell szenvednünk. Pál azonban arról biztosít bennünket, hogy: „az Isten pedig hűséges, és nem hagy titeket erőtlön felül kísérteni; sőt a kísértéssel együtt el fogja készíteni a szabadulás útját is, hogy el bírjátok azt viselni” (1 Kor. 10:13).

Lássunk most néhány idézetet a Zsoltárok könyvéből, amelyek ilyen esetekben segítségünkre lehetnek.

„Ha félek is, benned bízom! Istenben, akinek igéjét dicsérem, Istenben bízom” (Zsolt. 56:3-4).

„Békében fekszem le, és el is alszom, mert csak te adod meg, URam, hogy biztonságban élhessek!” (Zsolt. 4:8).

„Isten a mi oltalmunk és erősségünk, mindig biztos segítség a nyomorúságban. Azért nem félünk, ha megrendül is a föld, és hegyek omlanak a tenger mélyébe” (Zsolt. 46:1-2).

„Az elnyomottak menedéke az ÚR, menedék a nyomorúság idején. Benned bízunk, akik ismerik nevedet, nem hagyod el, URam, azokat, akik hozzád folyamodnak” (Zsolt. 9:9-10).

E zsoltárok olyan imádságok, amelyekből láthatjuk, hogy a letűnt korokban miként fordultak Istenhez a hithű emberek, amikor olykor nyomasztó gondokkal kellett szembenézniük. Ha megpróbáltatások érnek bennünket, problémáinkat mindenkor Isten elé kell vinnünk imádságainkban. Péter tanácsát kell követnünk, aki ezt mondta: *„Minden gondotokat hagyjátok őrá, mert neki gondja van rátok”* (1 Péter 5:7).

Bármit is kell elszenvednünk hitünk okán — legyen az üldöztetés, nyomorúság, magány vagy bármilyen csapás —, hamarosan felismerjük, hogy nem vagyunk egyedül szenvedéseinkkel. Így könnyebben megérthetjük mások problémáit, és ráébredünk, hogy felajánlhatjuk nekik segítségünket és biztatásunkat is. Egyik példabeszédében Jézus rámutatott, hogy azok kapnak helyet jutalmul Isten országában, akik meglátogatták szenvedő testvéreiket és törődtek velük: *„Akkor így válaszolnak neki az igazak: Uram, mikor láttunk téged éhezni, és enned adtunk volna, vagy szomjázni, és innod adtunk volna? Mikor láttunk jövevénynek, és befogadtunk volna, vagy mezítelennek, és felruháztunk volna? Mikor láttunk betegen vagy börtönben, és elmentünk hozzád? A király így felel majd nekik: Bizony, mondom néktek, amikor megtettétek ezeket akárcsak egyvel is a legkisebb atyámfiai közül, velem tettétek meg”* (Máté 25:37-40).

Minthogy mi, Krisztus követői valamennyien szenvedünk valamilyen nehézségtől vagy problémától, merítsünk hát erőt Pál szavaiból: *„Mert azt tartom, hogy a jelen szenvedései nem hasonlíthatók ahhoz a dicsőséghez, amely láthatóvá lesz rajtunk”*, tudván, hogy *„akik az Isten szeretik, azoknak minden javukra szolgál, azoknak, akiket elhatározása szerint elhívott”*, mivel semmi sincs, ami elválaszthatna *„minket az Isten szeretetétől, amely megjelent Jézus Krisztusban, a mi Urunkban”* (Róm. 8:18, 28, 38-39). Biztosak lehetünk abban, hogy ha hűek maradunk Istenhez, akkor Ő mindig velünk lesz, és soha nem hagy el bennünket, bármilyen nehézségek adódjanak is életünk során.

Utószó

Reméljük, hogy fenti fejtegetéseinkkel sikerült útmutatással és bátorítással szolgálunk azoknak, akik a mi Urunk példáját szeretnék követni. Összegezve tehát az elmondottakat: ha valamilyen kísértés merül fel, vagy döntéshozatal előtt állunk, az egyik egyszerű kérdés, amit felteszünk magunknak, a következő: *„Ha Jézus Krisztus itt lenne velem, megtenném-e ezt? Vagy: elmennék-e oda, ahova meghívtak? El tudnám-e képzelni Jézus Krisztusról, hogy egy ilyen helyen megjelenjen? Örömmel ülnék-e itt és nézném ezt a filmet vagy olvasnám ezt a könyvet, ha Jézus is velem volna?”* Krisztus követőinek ilyen, nagyon is gyakorlati jellegű kérdésekkel kell szembesülniük.

Pál apostol így fogalmaz: *„Ha tehát feltámadtatok a Krisztussal, azokat keressétek, amik odafent vannak, ahol a Krisztus van, aki az Isten jobbján ül. Az odafennvalókra törekedjétek, ne a földiekre”* (Kol. 3:1-2). Krisztus követője a keresztség által meghalt a test korábbi útjai számára, és immár feltámadt —Krisztussal. Mint Pál mondja, elménknak ebben a legszentebb légkörben kell tartózkodnia, ahol Jézus az Isten jobbján ül.

Miként azt korábban leszögeztük, Pál ezt írja:

„Okos istentiszteletként

- *szánjátok oda testeteket*
- *élő és szent áldozatul*
- *ne igazodjatok e világhoz*
- *hanem változzatok meg*
- *értelmeitek megújulásával”* (Róm. 12:1-2).

Elménket üdvös és hasznos, Istennek tetsző dolgokra kell összpontosítanunk.

Befejezésékképp szívleljük meg Pál tanácsát:

- *„A ti jószágotok legyen ismert minden ember előtt. Az Úr közel! Semmiért se aggódjatok, hanem az imádság és könyörgés alkalmával mindenkor hálaadással vigyétek kéréseiteket az Isten elé, és az Isten békessége, mely minden értelmet meghalad, meg fogja őrizni szíveteket és gondolataitokat a Krisztus Jézusban. Egyébként pedig tetsvéreim, ami igaz, ami tisztességes, ami igazságos, ami tiszta, ami kedves, ami jóhírű; ha valami nemes és dicséretes, azt vegyétek figyelembe!”* (Filippi 4:5-8).

Kísérje az olvasót Isten áldása az Ő igéjének tanulmányozásában. Kívánom, hogy ne csak méltányolja az üdvözülésnek azt a csodáját, amelyet Isten a Jézus Krisztusba való megkeresztelkedés által felkínál, hanem kész legyen engedelmességgel viszonzni is azt.

Mit kell tennem?

Ezennel immár elérkeztünk bibliai felfedező utunk végéhez, melyben jelen jegyzet szolgált iránytűként. Tanfolyamunk során a Teremtéstől kezdve eljutottunk egészen Jézus Krisztus és az apostolok koráig. Láttuk, hogy a bűn miként jött a világba, halált okozva Ádámnak és valamennyi leszármazottjának. De azt is láttuk, hogy Isten — a maga bölcsességében és könyörületességében — milyen bámulatos módon gondoskodott a bűnök bocsánatának feltételéről, és — az Úr Jézus Krisztus megváltó munkájának hála — az örök élet reménységét kínálta fel.

Nemcsak a Biblia történetét kísértük figyelemmel, de azt is láttuk, hogy Isten — prófétái által — kinyilvánította dicsőséges célját földi királyságának létrehozására, az Úr Jézus Krisztus és hű szolgálai vezetésével. Nagy hatással volt ránk a napjainkra vonatkozó jóvendölések részletekbe menő volta és az a pontosság, amellyel beteljesülnek. Ez utóbbi prófécia — a történelemben már beigazolódottakkal együtt — megerősíti azt a tényt, hogy a Biblia isteni eredetű, és ezért bízhatunk abban, hogy amit Isten megjövendölt, azt mindenképpen valóra is váltja. Az említett prófécia azzal a tanulsággal szolgál, hogy az Úr Jézus Krisztus hamarosan visszatér a földre, hogy véget vessen az emberi gonoszságnak és létrehozza Isten igaz útjait a földön, békét és boldogságot teremtve ezzel az emberiség számára.

Ha a tárgyalt dolgok valamelyike nem volt elég világos, visszalapozhatunk az illető leckéhez és feleleveníthetjük a Bibliából tanultakat. A Biblia legfontosabb tanításainak összegző áttekintése könyvünk végén található.

Ekkor azonban felmerül a kérdés:

- **„Mit tegyünk?”**

Fenti kérdés nem újkeletű. Bizonyára emlékszünk még, hogy pünkösd napján Péter beszédet intézett a zsidókhoz, akiket erősen foglalkoztatott a názáreti Jézus keresztre feszítésének kérdése, bebizonyítván nekik, hogy Isten feltámasztotta őt a halálból, és immár a mennyben, Atyjának jobbján ül, mint az ő Uruk és Megváltójuk. Beszédjének végétével az összegyűlt sokaság ezt kérdezte Pétertől: *„Mit tegyünk, atyámfiai, férfiak?”* (Ap. Csel. 2:37). Péter válasza egyenes és félreérthetetlen volt: *„Térjete meg, és keresztelkedjete meg valamennyien Jézus Krisztus nevében, bűneitek bocsánatára”* (38. vers). Ez az egyértelmű válasz arra a kérdésre, amellyel az Igazságot szomjazók mindegyike szembekerül, aki Isten hű szolgálja kíván lenni. Mintegy 3000 olyan ember volt ott, akik e beszédet nem hagyták válasz nélkül, hanem arra indította azokat, *„akik ... hittek a beszédének”,*

hogy — miután megértették az evangélium üzenetét és Istent kívánták szolgálni — „*megkeresztelkedjenek*” (41. vers).

Ugyanezt a kérdést tette fel Pálnak a börtönőr Filippiben, azután, hogy a földrengés következtében lehulltak a bilincsek Pálról és Szilászról. Ezt kérdezte ugyanis: „*Mit kell cselekednem, hogy üdvözljek?*” (Ap. Csel. 16:30). Ezzel a jogos és igen fontos kérdéssel mindazok szembekerülnek, akik belátják, hogy az ember halandó, és mi mindannyian bűnösök vagyunk Isten színe előtt. Pál válasza ezúttal is egyenes és lényegre törő volt: „*Higgy az Úr Jézusban, és üdvözülsz mind te, mind a te házad népe!*” (31. vers). Hitének bizonyítására — és ez ma sincsen másképp — meg kívánt keresztelkedni a Krisztus nevére. Így aztán azt olvassuk, hogy „*azonnal megkeresztelkedett egész háza népével együtt*” (33. vers). A börtönőr — hasonlóan a pünkösdkor megkeresztelkedett 3000 emberhez — nem késlekedett viszonzni Isten kegyelmét, melyet az evangélium által felkínált, hanem „*azonnal*” cselekedett.

Jézus az alábbi egyszerű, ám annál fontosabb parancsolatot adta tanítványainak:

- „*Menjetek el szerte az egész világba, hirdessétek az evangéliumot minden teremtménynek. Aki hisz, és megkeresztelkedik, üdvözl, aki pedig nem hisz, elkárhozik*” (Márk 16:15-16).

A tárgyalt témák a lehető legnagyobb fontossággal bírnak az egyén, annak családja és barátai számára, mivel ezek alapján dönt az illető az örök élet vagy a halál mellett. E kérdés mérlegelésekor kérjük, ne feledje, hogy a továbbiakban is készséggel felajánljuk segítségünket tőlünk telhetően minden elképzelhető formában. Ha kérése van, vagy szeretne többet megtudni bármely bibliai témáról, kérjük, írjon levelet vagy e-mailt a könyv elején megadott címre. Önzetlen segítségünk felajánlásával kizárólag az a célunk, hogy előmozdítsuk az Isten igéjében foglalt igazság megértését, hogy cselekedeteiben ezt tartsa szem előtt, felkészülvén ezzel az Úr Jézus Krisztus fogadására az ő eljövetelekor.

A Biblia üzenetének rövid áttekintése

Most, hogy végére értünk bibliai utazásunknak, érdemes még egyszer áttekintenünk azokat a legfontosabb tanításokat, amelyeket Isten igéjében lefektetett. Az alábbiakban röviden összefoglaljuk ezeket a tanításokat, melyekből kitűnik, milyen nagyszerű jövő vár azokra, akik élnek az Isten által felkínált üdvözülés lehetőségével — azzal a reménységgel és örömmel, hogy Jézus Krisztussal együtt ők is halhatatlanok lesznek Isten országában, amelyet Krisztus hoz majd létre újbóli eljövetelekor. A tantételek felsorolásával együtt megadjuk azokat a bibliai előfordulási helyeket is, melyekre előbbiek támaszkodnak.

1. **A Biblia igéi Istentől erednek, melyeknek papírra vetésére Isten Szent Lelkének ereje készítette az embereket** (2 Péter 1:19-21; 2 Timóteus 3:16-17; A zsidókhoz 1:1-2)
2. **A bibliai próféciaák pontos beteljesülései kétségtelen bizonyítékai annak, hogy a Biblia valóban Isten igéje** (Ézsaiás 46:9-10; Lukács 24:25-27; Ámós 3:7; Dániel 2:28)
3. **Egy igaz Isten van — az Atya, és nincs más Isten rajta kívül** (Efezus 4:6; 1 Kor. 8:4-6; Ézsaiás 45:5-6; János 17:3; 5 Mózes 6:4; Márk 12:29-32)
4. **Isten örökkévaló, és forrása a halhatatlanságnak** (Zsolt. 90:1-2; 1 Timóteus 6:14-16; 1:17)
5. **Isten a szeretetnek, a kegyelemnek, az igazságosságnak és a szentségnek az Istene** (2 Mózes 34:6-7; Zsolt. 103; 1 János 4:8-10; 1 Péter 1:14-16)
6. **Isten teremtette az eget és a földet, továbbá a benne élő minden teremtményt, beleértve az embert is** (1 Mózes 1:1-2; 2:7; Ézsaiás 45:18; Ap. Csel. 17:24; Márk 10:6)
7. **Istennek az a célja a teremtéssel, hogy végül az Ő dicsősége töltsen majd be az egész földet** (4 Mózes 14:21; Habakuk 2:14; Ézsaiás 45:18; 1 Kor. 15:28)
8. **Istennek az ereje, melynek révén akaratát véghezviszi, nem más, mint Isten Lelke vagy más szóval: a Szentlélek** (Zsolt. 104:30; 1 Mózes 1:2; Jób 26:13; 33:4; Zsolt. 139:7-12)
9. **A Biblia megírása és Jézus születése egyaránt Isten Szentlelkének ereje folytán vált lehetővé** (2 Péter 1:20-21; Lukács 1:35)
10. **Isten a föld porából teremtette az embert** (1 Mózes 2:7; Jób 34:14-15; Zsolt. 103:14)

11. **Az első nőt — Évát — Isten a férfiból teremtette, hogy társat adjon mellé** (1 Mózes 2:18-23; Máté 19:4-5)
12. **Ádám és Éva egyesülésében Isten lerakta a házasság alapelveit** (1 Mózes 2:24; Máté 19:3-9; Efezus 5:22-33)
13. **Isten törvényt szabott Ádámnak, melynek megszegése halálbüntetést vont maga után** (1 Mózes 2:16-17; Róm. 6:23)
14. **Ádám vétkezett, mivel nem engedelmeskedett Istennek, ezért Isten halálbüntetéssel sújtotta őt — arra, hogy visszatérjen a föld porába, amelyből vétetett. Az ember tehát *halandó* teremtménnyé vált** (1 Mózes 3:19; Róm. 5:12; 1 Kor. 15:21-22)
15. **A halál a létezés teljes megszűnését jelenti —a halottak semmiről sem tudnak. A halottak nem tudnak gondolkodni, Istent sem tudják dicsőíteni, sem emlékezni Őrá nem képesek** (Zsolt. 115:17; 6:5; 146:3-4; Prédikátor :5-6; Ézsaiás 38:18-19)
16. **A bűn Isten törvényének megszegése** (1 János 3:4; Zsolt. 51:4)
17. **Minden ember bűnös** (Róm. 3:23; 1 János 1:9-10)
18. **Az embert a szívében gyökerező vágyak vagy gonosz kívánságok csábítják bűnre** (Jakab 1:14-15; 1 János 2:15-17; Márk 7:20-23; Efezus 4:22; Róm. 7:15-20; 1 Mózes 6:5; Jeremiás 17:9-10)

Isten terve a halandó és bűnös ember üdvözülésére

Isten — a maga bölcsességében — olyan tervet készített elő, melynek révén lehetséges az ember számára a bűnök bocsánata és az örök élet reménysége. Ennek a tervnek része volt Jézus Krisztus színre lépése, aki egyaránt volt az „*Isten Fia*” és az „*ember fia*” is.

19. **Amikor Ádám és Éva vétkezett, Isten megígérte, hogy támaszt majd az asszonynak egy „utódot”, aki úrrá lesz majd a bűnön, előkészítvén ezzel az üdvözülés útját. Ez a beígért utód Jézus Krisztus** (1 Mózes 3:15; Lukács 1:35; Galaták 4:4; Máté 1:21)
20. **Isten megígérte Ábrahámnak, hogy az ő utódja vagy leszármazottja öröklí majd a földet örökre, és általa áldást nyer a föld valamennyi népe. Ez az utód Jézus Krisztus** (1 Mózes 12:1-3; 13:14-17; 22:18; Galaták 3:7-8, 16, 26-29; Lukács 13:28)
21. **Isten megígérte Dávidnak, hogy lesz majd egy utódja vagy leszármazottja, aki egyszersmind az Istennek is Fia lesz. Ez a beígért utód Jézus Krisztus, aki vissza fog térni a földre, hogy Dávid trónján ülve kormányozza Isten**

országát, örökre (2 Sámuel 7:12-16; Lukács 1:31-33; Ap. Csel. 13:22-23; Jelenések 5:5; 22:16; Jeremiás 23:5-6)

22. A Jézus Krisztus születésére és munkájára vonatkozó ígéret a Biblia más jövődöléseiben is megtalálható, így pl. Mózesnél (5 Mózes 18:18-19; ld. Ap. Csel. 3:22-26); valamint Ézsaiásnál is (Ézsaiás 7:14; ld. Máté 1:21-23)
23. Fenti ígéreteknek megfelelően Isten a jelzett időben elküldte angyalát, hogy közölje Máriával: hamarosan Fiút fogan méhében Isten Szent Lelkének ereje által, akit Jézusnak hívnak majd, és aki Istennek is Fia lesz (Lukács 1:30-35)
24. Habár Jézus Krisztus Isten Szent Lelkének ereje által fogant, mégis halandó ember volt, aki ugyanazzal a hús-vér természettel bírt, mint anyja, Mária (1 Timóteus 2:5; Ap. Csel. 2:22; A zsidókhoz 2:14; 1 Kor. 15:21)
25. Jézus — lévén Istennek a Fia —, mélyebben megértette az Ő útjait. Tökéletesen engedelmes életével Atyjának jellemét jelenítette meg, követendő példát állítva ezzel minden ember számára (Ézsaiás 11:1-4; 50:4; János 12:49-50; János 17:6; 14:9)
26. Mivel Jézus osztozott a mi emberi természetünkben, ezért — hozzánk hasonlóan — mindenben kísértést szenvedett, ám soha nem vétkezett, hanem mindig Atyja akaratát teljesítette (A zsidókhoz 4:15; 2:18; Jakab 1:14; 1 Péter 2:22-23; Máté 26:39; Máté 16:22-23)
27. Kereszthalálával megsemmisítette a minden emberre jellemző halandó természetet (A zsidókhoz 2:14; Filippi 2:8-9; Róm. 8:3)
28. Miután életében tökéletesen engedelmes volt, nem maradhatott holtan. Isten ezért feltámasztotta őt a halálból, és örök élettel ajándékozta meg (Ap. Csel. 2:24, Róm. 5:15,19; Róm. 6:9)
29. Ádám által jött a bűn, és annak következménye, a halál a világba. Mivel azonban Jézus Krisztus tökéletes engedelmességet tanúsított Atyja iránt — egészen a kereszthalálig —, lehetségessé vált a halottak feltámadása (1 Kor. 15:21-22)
30. Feltámadását követően Jézus felvitetett a mennybe, és immár Atyjának jobbján ül (Ap. Csel. 1:10-11; Zsolt. 110:1; Ap. Csel. 2:32-35)
31. Jézus Krisztus vissza fog térni a földre, hogy ott létrehozza Isten országát (Ap. Csel. 1:10-11; Jelenések 11:15)
32. Az ember halandó — lelke sem halhatatlan. Az ember egyedüli reménysége a halottak feltámadása Jézus Krisztus újbóli eljövetelekor (1 Kor. 15:21-23; János 5:28-29; János 11:24; 2 Timóteus 4:1; 1 Thessz. 4:14-18)

33. Isten a bűntől és a haláltól való megváltást csak azoknak kínálja fel, akik megértik az evangélium üzenetét, hiszik is azt, megbánják bűneiket és megkeresztelkednek Jézus Krisztus nevére (Márk 16:15-16)
34. A keresztség nem más, mint bűneinknek az elengedése vagy megbocsátása (Ap. Csel.2:38; 22:16)
35. A megkeresztelkedés teljes víz alá merülést jelent (Ap. Csel. 8:38-39; 10:47; János 3:23)
36. A megkeresztelkedés olyan jelkép, melynek során azonosulunk Jézus Krisztus halálával és feltámadásával (Róm. 6:3-6)
37. A megkeresztelkedés után a hívő ember új életet kezd, immár Krisztus példáját követve (Róm. 6:4-6; Efezus 4:22-24)
38. Megkeresztelkedése után a hívő ember — Krisztus közvetítésével — imádsággal közelít Istenhez esetlegesen elkövetett bűneinek bocsánatáért (1 János 2:1; Róm. 8:34; A zsidókhoz 4:14-16)
- Az evangélium — az Isten eljövendő országáról és a Jézus Krisztus általi üdvözülésről szóló örömhír
39. Az evangélium szó jelentése: „örömhír”, amely — Jézus Krisztusnak hála — a bűntől és a haláltól való megváltásunk reménységéről, valamint Isten eljövendő országáról szól, melyet Jézus Krisztus hoz majd létre földünkön (Ap. Csel. 8:12; Márk 16:15-16)
40. Isten megfosztotta királyságától Izráel népét hűtlenségük miatt. Azonban ők továbbra is Isten tanúi maradtak, akik részesei lesznek Isten eljövendő országának (Ezékiel 21:27; Máté 21:43; Ézsaiás 43:12; Jeremiás 33:25-26; Ap. Csel. 1:6-7; Ap. Csel. 3:21; Ezékiel 36:22-29; Máté 19:28)
41. Jézus Krisztus személyesen és láthatóan fog visszatérni a földre, hogy létrehozza ezt a királyságot (Ap. Csel. 1:10-11; 1 Thessz. 1:10; 1 Thessz. 2:19; Jelenések 22:12)
42. Visszatértekor Jézus Krisztus először azokat támasztja majd fel a halálból, akik ismerték Isten útjait. Ezeket ítéletre gyűjti össze azokkal az élőkkel együtt, akik hallottak az evangélium üzenetéről (1 Kor. 15:21-23; Dániel 12:1-3; János 5:28-29; János 11:24; 2 Timóteus 4:1; Róm. 14:10-12; 2 Kor. 5:10)
43. Jézus Krisztus azokat, akik híven szolgálták őt, halhatatlansággal jutalmazza, az engedetleneket pedig eltaszítja (1 Kor. 15:52-54; Dániel 12:2-3; Lukács 20:35-36; Máté 25:21, 30)
44. A Krisztust híven szolgálók helyet kapnak majd Isten országában, és

segédkeznek annak megszervezésében, élükön királyukkal, Jézus Krisztussal (Máté 25:34; Lukács 19:17; Jelenések 5:10)

45. A királyság itt a földön jön majd létre, valamennyi más királyság és uralkodási forma helyébe lépve (Dániel 2:44; Máté 6:10; Jelenések 11:15)
46. A királyság fővárosa Jeruzsálem lesz, ahol királyként Jézus Krisztus uralkodik majd (Jeremiás 3:17; Ézsaiás 2:2-4; Zakariás 14:16-17; Máté 5:35; Zakariás 14:9)
47. Amikor Jézus Krisztus visszatér Jeruzsálembe, az ott élő zsidók elismerik majd őt Messiásuknak és királyuknak (Zakariás 12:10; 13:6; Máté 23:39)
48. A szétszórtságban élő megmaradt zsidók újra összegyűlnek majd azon a földön, amelyet Isten egykor Ábrahámnak ígért, és ők is elismerik majd Jézust Messiásuknak (Jeremiás 30:10-11; 31:10; 31:31-34; Zakariás 8:7-8; Róm. 11:25-27)
49. Isten országa 1000 évig fog tartani, békét, biztonságot és boldogságot teremtve minden nép számára, Jézus Krisztusnak és hű követőinek igazságos kormányzása révén (Ézsaiás 32:1, 17; 35:10; Zsolt. 72; Jelenések 20:4-6)
50. Végül, Krisztus ezeréves uralmának leteltével a bűn és a halál teljesen meg fog szűnni, és a földet Isten dicsősége tölti majd be (Habakuk 2:14; Jelenések 21:1-5)

Krisztus parancsolatai

1. Szeressétek ellenségeiteket, tegyetek jót azokkal, akik gyűlölnek titeket (Máté 5:44)
2. Ne szálljatok szembe a gonosszal: annak, aki arcul üt jobb felől, tartsd oda másik arcodat is (Máté 5:39, 40)
3. Ne álljatok bosszút önmagatokért, hanem adjatok helyet az ő haragjának; és szenvedjétek el a sérelmet (Róm. 12:18-19; 1 Kor. 6:7)
4. Aki elveszi a tiedet, attól ne követeld (Lukács 6:29-30)
5. Békülj meg ellenfeleddel hamar, eltűrve inkább a kárt is a békeség kedvéért (Máté 5:25; 1 Kor. 6:7)
6. Ne azért dolgozzatok, hogy meggazdagodjatok; legyetek készek minden jó cselekedetre; adjatok azoknak, akik kérnek tőletek; enyhítsétek a nyomorultak szenvedését (1 Timóteus 6:8; Róm. 12:13; A zsidókhöz 13:16; Jakab 1:27)
7. A jó cselekedeteket ne az emberek előtt gyakoroljátok: amikor adományt adtok, ne tudja a bal kezetek, mit tesz a jobb (Máté 6:1-4)
8. Ne fizessetek senkinek rosszal a rosszért: győzzétek le a rosszat a jóval (Róm. 12:17)
9. Imádkozzatok azokért, akik üldöznek titeket: áldjátok, és neátkozzatok őket (Máté 5:44; Róm. 12:14)
10. Ne fizessetek a gonoszért gonosszal, vagy a gyalázkodásért gyalázkodással, hanem ellenkezőleg: mondjatok áldást (1 Péter 3:9)
11. Imádkozzatok azokért, akik kihasználnak és megszorítanak benneteket (Máté 5:44)
12. Ne legyetek irigyek; ne ítéljetek; ne panaszkodjatok egymásra; ne kárhoztassátok egymást (Jakab 5:9; Máté 7:1)
13. Minden keserűség, indulat, harag, kiabálás és istenkáromlás legyen távol tőletek (Efezus 4:31; 1 Péter 2:1)
14. Valljátok meg egymásnak bűneiteket (Jakab 5:16)
15. Ne igazodjatok e világhoz: ne szeressétek a világot (Róm. 12:2; 1 János 2:15)
16. Tagadjatok meg minden istentelenséget és világi kívánságot (Títusz 2:12; Máté 5:30)
17. Szolgák! Engedelmeskedjete uraitoknak, mégha azok gonoszak is (Efezus 6:5-8)

18. Ne legyetek nagyravágyók, hanem a kicsinyekhez tartsátok magatokat (Róm. 12:16)
19. Adjátok meg mindenkinek, amivel tartoztok (Róm. 13:7-8)
20. Ha vétkezik atyádfia, menj el, intsd meg négszemközt (Máté 18:15; Galaták 6:1)
21. Szeresd az Urat, a te Istenedet teljes szívedből (Máté 22:37)
22. Mindenkor imádkoznotok kell; imádságotok legyen rövid, egyszerű; imádkozzatok titokban (Lukács 18:1; Máté 6:7)
23. Adjatok hálát az Istennek mindenben, és minden utatokon gondoljatok rá (Efezus 5:20; Példabeszédek 3:6)
24. Amit szeretnétek, hogy az emberek veletek cselekedjenek, ti is ugyanazt cselekedjétek velük (Máté 7:12)
25. Krisztus legyen a ti példátok, az ő nyomdokait kövessétek (1 Péter 2:21)
26. A Krisztus lakjék szívetekben, a hit által (Efezus 3:17)
27. Krisztust minden földi dolognál — még tulajdon életeteknél is — fontosabbnak tartsátok (Lukács 14:26)
28. Tegyetek vallást Krisztusról az emberek előtt (Lukács 12:8)
29. Vigyázzatok, hogy a megélhetés gondjai és az élvezetek csábítása meg ne ingassa hiteteket (Lukács 21:34-36; Máté 24:44)
30. Szeresd felebarátodat, mint tenmagadat (Máté 22:39)
31. Ne hatalmaskodjatok senki fölött (Máté 23:10-12)
32. Senki se a maga hasznát nézze, és ne is csak a saját terhéért hordozza, hanem legyen tekintettel a másokéra is (Filippi 2:4; Galaták 6:2)
33. Ragyogjon a ti világosságotok az emberek előtt: az élet igéjére figyeljétek. Míg időnk van, tegyünk jót mindenkivel (Máté 5:16; Filippi 2:16; Galaták 6:10)
34. Legyetek feddhetetlenek és romlatlanok, Isten hibátlan gyermekei az elfordult és elfajult nemzedékben (Filippi 2:15)
35. Legyetek egymáshoz jóságosak, irgalmasak, megbocsátóak, együttérzőek, könyörületesek (2 Timóteus 2:24; Titusz 2:2; Efezus 4:32)
36. Legyetek józanok, megfontoltak, őszinték, mértékletesek (Filippi 4:5; 1 Péter 1:13; 5:8)
37. Vessétek le a hazugságot és mondjatok igazat, mindenki a felebarátjának (Efezus 4:25)

38. Bármit tesztek is, tiszta szívvel tegyétek, mint akik nem embereknek akarnak tetszeni, hanem az Urat szolgálják (Kolossé 3:23)
39. Legyetek éberek, józanok, bátrak, örvendezők, előzékenyek és határozottak (1 Kor. 16:13; Filippi 4:4; 1 Thessz. 5:6-10)
40. Öltsetek magatokra az alázatot: legyetek türelmesek mindenkivel (Kolossé 3:12; Róm. 12:12)
41. Törekedjete mindenki iránt a békességre (A zsidókhöz 12:14)
42. Örüljete az örülőkkel, sírjatok a sírókkal (Róm. 12:15)
43. Ami igaz, ami tisztességes, ami igazságos, ami tiszta, ami kedves, ami jóhírű, ha valami nemes és dicsőséges, azt vegyétek figyelembe (Filippi 4:8)
44. A legteljesebb mértékben tartózkodjatok a paráznaságtól, a tisztátalanságtól, a részegeskedéstől, a kapzsiságtól, a haragtól, a viszálytól, a zendüléstől, a gyűlöletől, a vetélkedéstől, a dicsekvéstől, az önteltségtől, az irigységtől, a gúnyolódástól és az ostoba beszédétől (Efezus 5:3-4)
45. Bármit cselekesztek, mindent Isten dicsőségére tegyetek (1 Kor. 10:31; 3:17)
46. Azt tartsátok magatokról, hogy meghaltatok a bűnnek, de éltek azzal, aki életét adta értetek és feltámadt (Róm. 6:11; 2 Kor. 5:15)
47. Törekedjete a jó cselekedetre, ne fáradjatok meg, ne lankadjatok a jótéteményben (Títusz 2:14; Galaták 6:9)
48. Senkit se szóljatok le (Títusz 3:2)
49. A Krisztus beszéde lakjék bennetek gazdagon (Kolossé 3:16)
50. Beszédetek legyen mindenkor kedves (Kolossé 3:8; 4:6)
51. Engedelmeskedjete az uralkodóknak; rendeljete alá magatokat a hatóságoknak az Úr kedvéért (Títusz 3:1)
52. Legyetek szentek egész magatartásotokban, azaz: életmódotokban (1 Péter 1:15-16)
53. Ne adjatok semmi alkalmat az ellenségnek a gyalázkodásra (1 Timóteus 5:14)